

C

C

N

A

آموزش

CCNA ++

نویسنده:

فرشید باباجانی

7	مقدمه
9	تاریخچه
10	مدارک سیسکو
12	توبولوژی های شبکه
12	توبولوژی BUS
13	توبولوژی Ring
14	توبولوژی Star
15	توبولوژی mesh
16	توبولوژی Hybrid.
16	توبولوژی point to Point
16	توبولوژی Point to Multi Point
17	لایه بندی شبکه
17	مدل OSI
22	مدل TCP/IP
24	کار با IPV4
33	کابل ها در شبکه
33	کابل هم محور (coaxial)
35	زوج تاییده شده (twisted-pair)
40	فیبر نوری (fiber-optic)
43	کابل سریال (Serial)
47	کابل کنسول (Console)
47	کابل (Octal)
48	دستگاه های شبکه
48	Router
49	Switch
51	Hub
52	Bridge
53	Firewall
55	Wireless Access Point (AP)

56.....	معرفی IOS
56.....	راه اندازی روتر
57.....	✓ حافظهی Ram
57.....	✓ حافظهی Flash
57.....	✓ حافظهی Nvram
57.....	✓ رجیستری
59.....	نصب نرم افزار مجازی سازی شبکه Packet Tracer 6.0.1
62.....	پیکربندی IOS
62.....	Setup Mode
62.....	Command Line Interface
63.....	کار با مدهای CLI
65.....	نحوهی کار با Interface
69.....	روش های دسترسی و رمزگذاری روتر
69.....	پورت console
72.....	پورت AUX
76.....	ذخیره سازی اطلاعات
76.....	حذف کردن اطلاعات
77.....	ذخیره سازی اطلاعات در TFTP Server
77.....	Setup Mode
79.....	کلیدهای ترکیبی
80.....	تغییر نام (Host Name)
80.....	نمایش پیام در زمان ورود به روتر (Banner)
81.....	نوشتن توضیحات برای یک Interface

81.	تنظیم ساعت و تاریخ.....
82.	مسیریابی.....
84.Static Route
84.Ip Route
87.Defualt Route
87.Dynamic Routing
88.	تعريف Autonomous System
88.	پروتکل‌های IGPs
89.	پروتکل‌های EGPs
89.	Distance Vector
91.	روش‌های انتخاب بهترین مسیر.....
93.	بررسی loop در پروتکل‌های Distance Vector
95.	روش اولSplit Horizon
95.	روش دومRoute Poisoning
96.	روش سومSplit Horizon With Poisoning Revers
96.	روش چهارمHolddown Tim
97.	پروتکل Rip
98.	راه اندازی پروتکل Rip
101.	تایмерها در پروتکل Rip
103.	راه اندازی پروتکل Rip Version2
104.	پروتکل IGRP
105.	راه اندازی پروتکل IGRP
108.	تایмерها در پروتکل IGRP
109.	پروتکل‌های Link State
110.	پروتکل‌های Hybrid
110.	پروتکل EIGRP.

112	راه اندازی پروتکل EIGRP
117	پروتکل OSPF
119	راه اندازی پروتکل OSPF
120	روترهای DR و BDR
126	روتر ABR
126	روتر ASBR
127	کار با OSPF در Virtual Link
131	سوئیچ لایه 2
132	روش‌های انتقال فریم (LAN Switch Types)
132	Cut-through (Fast Forward)
132	Fragment Free (modified cut-through)
132	Store-and-forward
133	بررسی Loop در سوئیچ
133	STP (Spanning Tree Protocol)
138	نگاهی به سوئیچ 2950
139	انواع مدها در سوئیچ
140	VLAN (Virtual Link)
144	زدن روی فریم‌ها (encapsulation) Tag
146	Native VLAN
148	VLAN TRUNKING Protocol (VTP)
154	Inter Vlan Routing
158	امنیت در سوئیچ
160	کار با Access List
166	NAT & PAT
167	NAT (Network Address Translation)

170.....	Dynamic Nat With Overload(PAT)
171.....	سرویس DHCP
173.....	Wan Connection
174.....	خطوط استیجاری (Leased Line)
175.....	راهگزینی مداری (Circuit Switching)
175.....	راهگزینی بسته (Packet Switching)
175.....	راهگزینی سلول (Cell Switching)
175.....	راهگزینی برچسب (Label Switching)
175.....	بررسی پروتکل PPP
179.....	بررسی پروتکل HDLC
179.....	Frame Relay
194.....	IPv6
201.....	استفاده از ipv6 در پروتکل RIP
204.....	فعال کردن IPV6 در پروتکل EIGRP
207.....	فعال کردن IPV6 در پروتکل OSPF
209.....	ایجاد Ether Channel
212.....	کار با SSH
214.....	دستور CDP (Cisco discovery Protocol)
215.....	Password Recovery
218.....	دستور Redistribute
225.....	HSRP (Hot Standby Router Protocol)
230.....	GLBP (Gateway Load Balancing Protocol)

231.....	VRRP (Virtual Router Redundancy Protocol)
232.....	NTP (Network Time Protocol)
234.....	آموزش نرم افزار IOU
242.....	کار با نرم افزار Secure CRT
247.....	کار با نرم افزار GNS3
252.....	کل دستورات دوره‌ی CCNA به صورت سریع
271.....	منابع

CCNA++

به جویار نمودند دریاد من می بانی، بیرگ های نازنخی پاسنری، بسب میوه های کمال و نارس در دل پشت بام های دلگشا، به طعم بی ہولی زرد آکل در جاده های سکوت و غمگانی، به پرندہ، به پرواز، به شیرینی لجند رویایی، به آسمان، به حیرانه های تنهایی، به تمسم، به خیال، به زیبایی، به عشق، بیرگ های نازنخی پاسنری... دریاد من می -
مانی... آزاده تیشه بر سر (

مقدمه:

این کتاب دربرگزرنده دوره‌ی CCNA شرکت سیسکو است و سرفصل‌های آن دقیقاً برابر این دوره است و حتی از این سرفصل‌ها فراتر رفته و به دوره‌ی CCNP رسیده که امیدوارم برای شما عزیزان مفید واقع شود.

دوسستان توجه داشته باشید که تلاش و پشتکار شما باعث پیشرفت جدی در کار شما خواهد شد، پس در خواندن این کتاب تمام سعی و تلاش خود را انجام دهید و کتاب را از به نام خدا تا پایان به دقت بخوانید و مطمئن باشید در پایان کار، کاملاً بر موضوعات دوره‌ی CCNA و کمی از دوره‌ی CCNP مسلط خواهید شد.

این کتاب را تقدیم می‌کنم به خانواده‌ی عزیز و همسر فداکارم که در نوشتن این کتاب این جانب را همراهی کردند.

در پایان برای شما عزیزان آرزوی موفقیت می‌کنم، پاینده باشید.

فرشید باباجانی / زمستان 1392

ویراستار: آزاده تیشه بر سر

ویرایش شده در پائیز 1393

تاریخچه:

(لن براک و سندی لرنر) دارای مدرک لیسانس از دانشگاه ایالتی کالیفرنیا، فوق لیسانس اقتصادسنجی از دانشگاه کلمونت و فوق لیسانس علوم کامپیوتر از دانشگاه استنفورد)، زوجی که در بخش کامپیوتر دانشگاه استنفورد کار می کردند، شرکت Cisco را در سال ۱۹۸۴ تأسیس کردند. براک نرم افزار روترهای چند پروتکل را که توسط ویلیام یاگر (یک کارمند دیگر که کار خود را سال ها قبل از براک شروع کرده بود) نوشته شده بود، تکمیل کرد.

با وجود اینکه Cisco اولین شرکتی نبود که Router طراحی و تولید می کرد، اولین شرکتی بود که یک چند پروتکل موفق تولید می کرد که اجزاهی ارتباط بین پروتکل های مختلف شبکه را می دهد. از زمانی که پروتکل اینترنت (IP) به یک استاندارد تبدیل شد، اهمیت Router های چند پروتکل کاهش یافت. امروزه بزرگ ترین روترهای Cisco طراحی شده اند تا بسته های IP و فریم های MPLS را هدایت کنند. در سال ۱۹۹۰، شرکت سیسکو به سهامی عام تبدیل شد و سهام آن در بازار بورس عرضه شد. براک و لرنر با ۱۷۰ میلیون دلار از شرکت خارج شدند و بعد از مدتی جدا شدند. زمان انفجار اینترنت در ۱۹۹۹، Cisco شرکت Cerent واقع در کالیفرنیا را با قیمت ۷ میلیارد دلار خریداری کرد. این شرکت گرانترین خرید Cisco در آن زمان بود. تنها خرید گرانتر، مربوط به سایتی فیک آتلانتا است.

در اواخر مارس ۲۰۰۰، در اوج رشد دات کام، Cisco با ارزش مالی بالغ بر ۵۰۰ میلیارد دلار ارزشمند ترین شرکت دنیا بود. در سال ۲۰۰۷ نیز با ارزشی بالغ بر ۱۶۵ میلیارد دلار همچنان یکی از ارزشمند ترین شرکت ها بود.

با خرید شرکت های دیگر، توسعه داخلی و همکاری با دیگر شرکت ها، Cisco به بازار بسیاری از قطعات دیگر شبکه (غیر از Router) راه پیدا کرده است، مانند Ethernet Switching، دسترسی از راه دور، شبکه های fire wall، تلفن اینترنتی و غیره. در ۲۰۰۳، Cisco شرکت شبکه های خود پردازهای بانک ها، امنیت، LinkSys تولید کننده سخت افزار شبکه کامپیوتر را خریداری کرد و آن را در صدر تولید کننده های قطعات مربوط به کاربران عادی گذاشت.

ریشه‌ی نام سیسکو:

اسم «سیسکو» مخفف سانفرانسیسکو است. با توجه به اظهارات جان مرگریج، کارمند ۳۴ ساله و مدیر پیشین شرکت، مؤسسان شرکت زمانی که داشتند به سمت ساکرامنتو رانندگی می‌کردند تا شرکت را به ثبت برسانند، با تصویر پل گلدن گیت در نور آفتاب مواجه می‌شوند و اسم و نماد شرکت را بر این اساس انتخاب می‌کنند. نماد شرکت منعکس‌کننده‌ی اصیلیت سانفرانسیسکویی آن است که نشان‌دهنده‌ی پل گلدن گیت است که به سبک خاصی طراحی شده است. در اکتبر ۲۰۰۶، سیسکو نماد جدید خود را که از نماد قبلی ساده‌تر و ساخت‌یافته‌تر بود، به نمایش گذاشت.

مدارک سیسکو:

سیسکو در ۱۵۶ کشور دنیا، به منظور تعلیم افراد برای طراحی نگهداری شبکه‌های کامپیوترا، مرکزهای آموزشی تأسیس کرده است. سیسکو مدارکی را برای متخصصین در زمینه‌های مختلف شبکه ارائه می‌کند که شامل این مدارک می‌شود:

دسته‌ی اول (دستیار یا کارشناس شبکه)

Associate یا دستیار، یعنی قرار گرفتن در ابتدای مسیر. گرایش شما هرچه که باشد می‌بایست پیش از اخذ هر مدرک و یا گذراندن هر دوره‌ای، CCNA با گرایش Routing&Switching را بگذرانید! بعداز آن چنانچه خواستار تغییر گرایش از Routing&Switching به سایر گرایش‌ها باشید، می‌بایست مدرک Associate آن گرایش را نیز اخذ کنید، مثلاً چنانچه به Security علاقه‌مند هستید، باید مدرک CCNA با گرایش Security را کسب کرده و سپس به سطح بالاتر یعنی Professional صعود نمود.

Associate Certifications

- CCNA Routing and Switching
- CCDA
- CCNA Data Center
- CCNA Security

- CCNA Service Provider
- CCNA Service Provider Operations
- CCNA Video
- CCNA Voice
- CCNA Wireless

دسته‌ی دوم (کارشناس ارشد شبکه)

Professional Certifications

- CCDP
- CCNP
- CCNP Data Center
- CCNP Security
- CCNP Service Provider
- CCNP Service Provider Operations
- CCNP Voice
- CCNP Wireless

دسته‌ی سوم (متخصص شبکه یا همان دکترای شبکه)

Expert Certifications

- CCDE
- CCIE Collaboration
- CCIE Data Center
- CCIE Routing & Switching
- CCIE Security
- CCIE Service Provider
- CCIE Service Provider Operations
- CCIE Voice (Retiring February 13, 2014)
- CCIE Wireless

دسته‌ی چهارم (معمار شبکه و همکاره شبکه)

سطح Architect که در سال‌ها اخیر توسط سیسکو ارائه شده است، بالاترین سطح مدرک مهندسی شبکه در بین کلیه‌ی مدارک بین‌المللی شبکه است. ظاهراً شرکت سیسکو با ارائه‌ی این سطح خواسته تا برترین متخصصان

بین المللی شبکه را گلچین نماید، شاید بتوان رتبه‌ی Cisco Certified Architect معادل فوق دکترای شبکه در گرایش Design دانست!

Architect Certification

توبولوژی‌های شبکه:

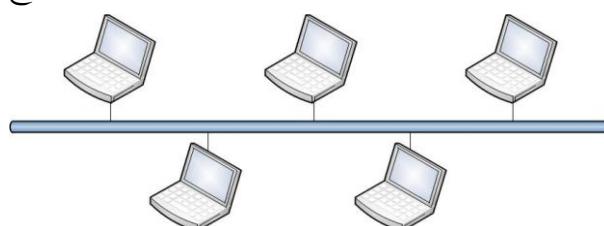
اصولاً به شکل هندسی اتصالات ادوات شبکه به هم را توبولوژی می‌گویند که به انواع مختلف زیر تقسیم‌بندی می‌شوند:

- Bus ❖
- Ring ❖
- Star ❖
- Mesh ❖
- Hybrid ❖
- Point to Point ❖
- Point to Multi Point ❖

که هر کدام از این شبکه‌ها در جاهای مختلف به کار می‌روند.

توبولوژی BUS(خطی):

در توبولوژی Bus، همه‌ی کامپیوترهای شبکه از طریق یک کابل به هم متصل می‌شوند. در این شبکه، هر کامپیوتر سیگنال‌ها را دریافت کرده و آن را به کامپیوتر بعدی می‌فرستد. این شبکه یکی از آسان‌ترین شبکه‌های موجود است که در حال حاضر هم از آن استفاده می‌شود. مشکل این شبکه زمانی اتفاق می‌افتد که 2 کامپیوتر بخواهند در یک زمان اطلاعات را بر روی یک خط بفرستند که در این صورت collision رخ می‌دهد.

مزایا:

- پیاده‌سازی آن بسیار آسان است.
- صرفه‌جویی در هزینه، چون احتیاج به یک کابل دارد.
- به راحتی می‌توان قطع کابل را مشخص کرد و عیب‌یابی آن آسان است.

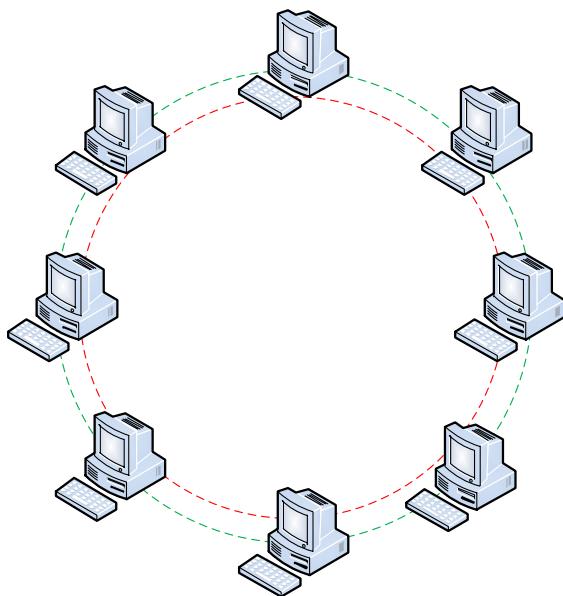
معایب:

- اگر برای یکی از کامپیوترها مشکلی ایجاد شود، کل شبکه از کار می‌افتد.

- 2- با افزودن کامپیوترهای جدید و ارسال حجم زیاد اطلاعات بر روی یک خط، کارایی شبکه کم می شود.
- 3- نرخ انتقال اطلاعات به نسبت توپولوژی های دیگر پایین است.
- 4- در کل برای شبکه های با تعداد کامپیوترهای کم به کار می آید.

توپولوژی Ring (حلقوی):

در این توپولوژی، کامپیوترها با استفاده از یک کابل به صورت دایره وار به هم متصل می شوند و این کابل انتها ندارد. کامپیوترها با دریافت سیگнал از کامپیوتر قبلی، آن را تقویت کرده و به کامپیوتر بعدی می فرستند. در این شبکه، اگر در یکی از کامپیوترها مشکلی ایجاد شود، کل شبکه از کار خواهد افتاد که برای حل این مشکل از 2 خط با جهت های متفاوت استفاده می کنند تا وقتی که یکی از کابل ها قطع شد، دیگری بتواند به کار خود ادامه دهد.

مزایا:

- 1- استفاده از طول کابل کمتر نسبت به روش قبلی.
- 2- نیاز به فضای زیاد برای راه اندازی شبکه ندارد.

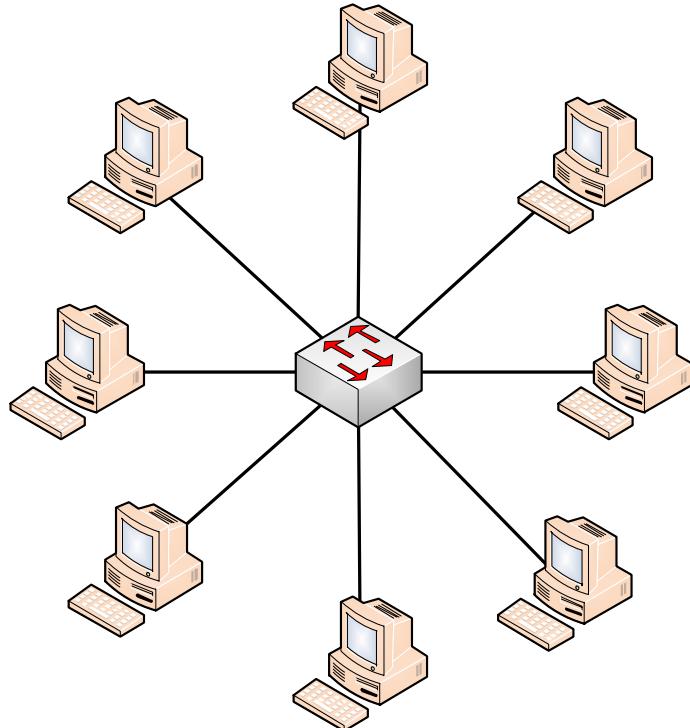
معایب:

- 1- اگر یکی از کامپیوترها از کار بیفتد کل شبکه از کار خواهد افتاد.
- 2- اشکال زدایی مشکل است، چون باید تک تک کامپیوترها بررسی شوند.

3- تغییر در ساختار شبکه در آینده مشکل است.

توبولوژی Star (ستاره‌ای):

در این نوع از شبکه، کامپیوترها و یا ادوات دیگر شبکه به وسیله‌ی یک دستگاه مرکزی مانند Hub یا Switch به هم‌دیگر متصل می‌شوند که امروزه هم در اکثر جاها از این شبکه استفاده می‌کنند.

مزایا:

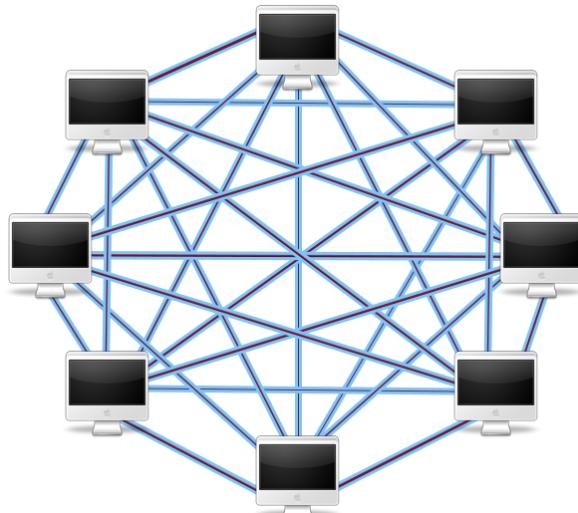
- 1- سادگی دسترسی به شبکه.
- 2- با ایجاد مشکل در یک کامپیوتر، آن کامپیوتر از مسیر خارج می‌شود و بقیه‌ی شبکه به کار خود ادامه می‌دهد.
- 3- می‌تواند در آینده برای شبکه‌های جدیدتر توسعه پیدا کند.

معایب:

- 1- در صورتی که نقطه‌ی مرکزی شبکه، یعنی Hub یا Switch از کار بیفتند کل شبکه مختل می‌شود.
- 2- اندازه‌ی کابل به علت دستیابی مستقیم هر کامپیوتر به آن بسیار زیاد است و هزینه را افزایش می‌دهد.

توبولوژی mesh (تو در تو):

در این توبولوژی هر گره به طور مستقیم، بدون هیچ واسطه‌ای با کلیه گره‌های دیگر در ارتباط است؛ بنابراین با فرض N گره در توبولوژی، هر گره باید دارای $N-1$ پورت باشد. اگر یک گره به کلیه گره‌ها متصل باشد به آن Full Mesh هم می‌گویند و بیشتر در مکان‌های نظامی کاربرد دارد.

مزایا:

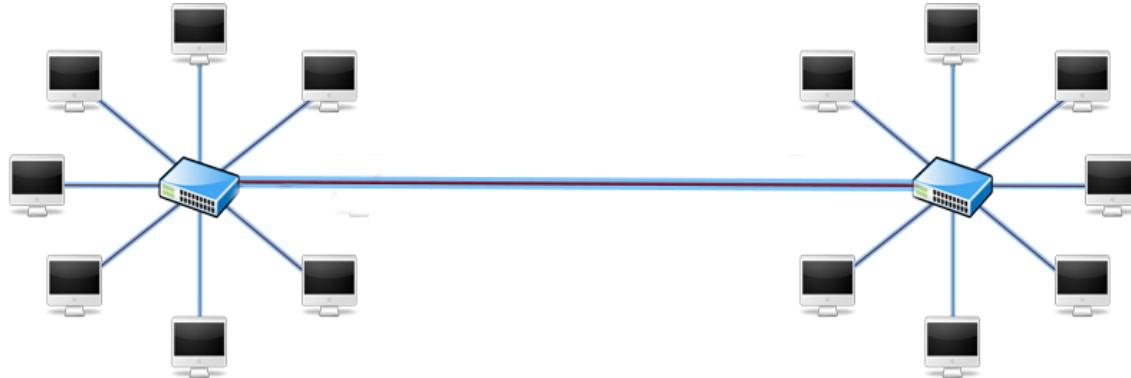
- 1 سرعت بسیار بالا.
- 2 امنیت بالا.
- 3 اگر مشکلی در یک لینک ایجاد شود، تأثیری بر روی شبکه نخواهد داشت.
- 4 سادگی در عیب‌یابی.

معایب:

- 1 هزینه‌ی بالا به علت استفاده‌ی زیاد از کابل.
- 2 هر گره برای اتصال به شبکه، نیاز به چندین interface دارد.

توپولوژی Hybrid (دو رگه):

این شبکه به این علت به نام Hybrid است که در ساختار خود از دو شبکه‌ی Bus و Star استفاده می‌کند.

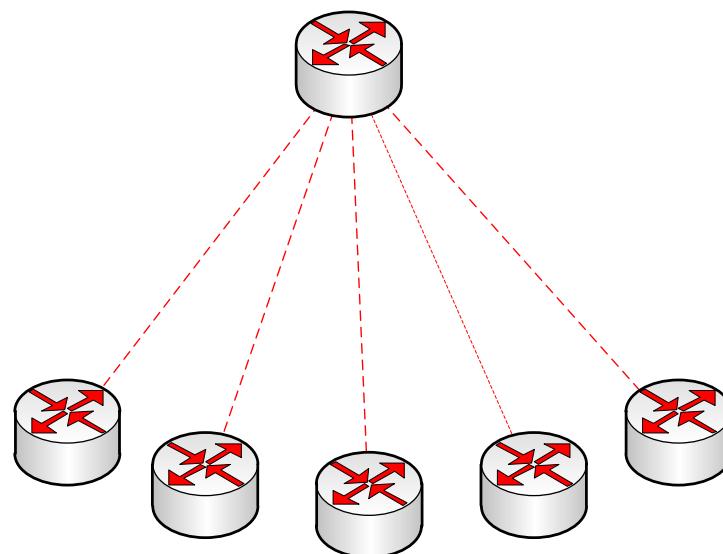
توپولوژی point to Point (نظیر به نظیر):

در این نوع شبکه، 2 دستگاه به صورت مستقیم توسط یک کابل به هم متصل می‌شوند و باهم ارتباط برقرار می‌کنند.

توپولوژی (یک به چند): Point to Multi Point

در این شبکه، چندین Node به یک سیستم ارتباطی متصل می‌شوند، این حالت را می‌توان در سیستم‌های wireless مشاهده کرد.

لایه‌بندی شبکه:

در ساختار شبکه از دو مدل لایه‌بندی استفاده می‌شود.

✓ مدل OSI

✓ مدل TCP/IP

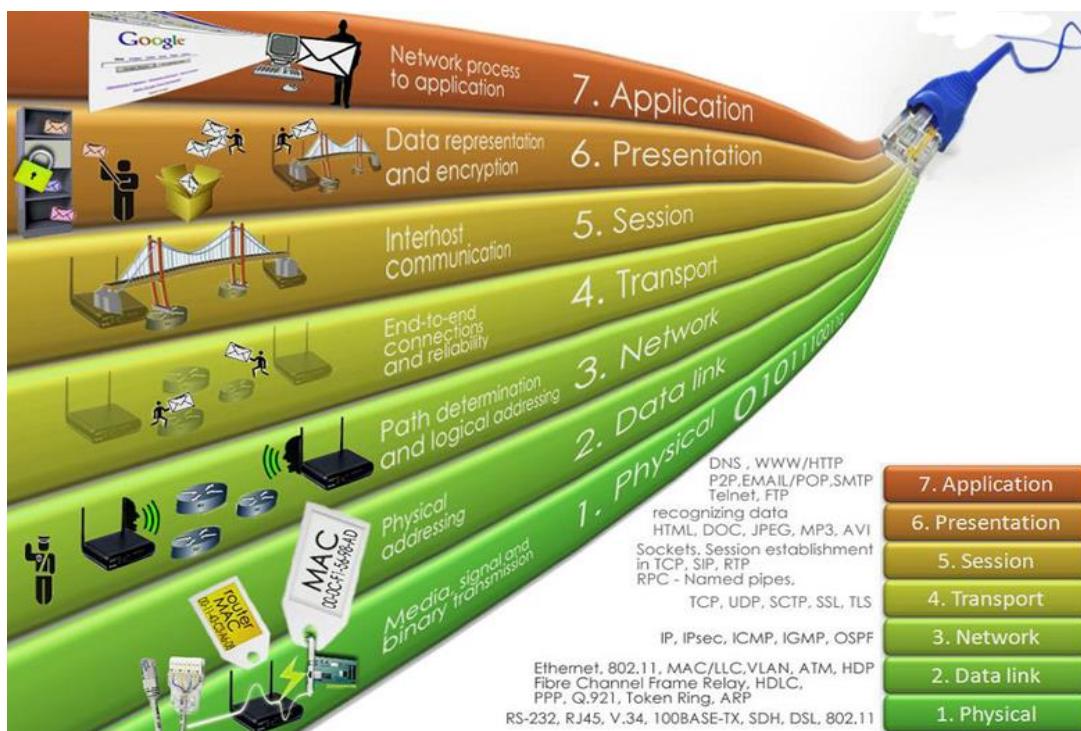
مدل OSI:

این مدل برگرفته از کلمه‌ی Open System Interconnection است و برای ارتباط بین دو کامپیوتر مبدأ و مقصد به کار می‌رود. این مدل در سال 1980 توسط سازمان ISO طراحی و پیاده‌سازی شده است و طبق سالیان متوالی تغییراتی روی آن صورت گرفته است، هرچند که همان ساختار اصلی خود را حفظ کرده است.

این مدل بر اساس یکی سری قراردادها با لایه‌ی مقابله خود در کامپیوتر دیگر ارتباط برقرار می‌کند و این کار باعث افزایش سرعت و امنیت در شبکه خواهد شد.

تمام کمپانی‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری طبق این قرارداد محصولات خود را پیاده‌سازی می‌کنند. اگر توجه کرده باشید، بعضی از شرکت‌ها دارای گواهینامه ISO 9001,9002 و غیره می‌باشند، یعنی اینکه طبق استاندارد این سازمان باید کار کنند.

این مدل به صورت قراردادی از هفت لایه‌ی زیر تشکیل شده است که هر لایه را برای شما توضیح می‌دهیم:

اگر به شکل صفحه‌ی قبل توجه کنید، لایه‌های بالاتر به صورت نرم‌افزاری می‌باشند و هر چه به طرف لایه‌های پایین‌تر می‌آیم با سخت‌افزار کار داریم.

7- لایه‌ی Application (کاربردی):

این لایه با برنامه‌های کاربردی روی سیستم عامل که در شبکه کار می‌کنند ارتباط دارد، مانند نرم‌افزارهای مرورگر و انواع سرویس‌های مربوط به شبکه مانند (Telnet – pop3 – mail – ftp - tftp,...)، این لایه اطلاعات دریافتی را قطعه‌قطعه کرده به صورتی که لایه‌ی پایینی بتواند این اطلاعات را درک کند. نظارت بر Error Recovery و Flow control در هنگام ارسال و دریافت اطلاعات بر عهده‌ی این لایه است.

6- لایه‌ی presentation (نمایش):

این لایه اطلاعات دریافتی را از لایه‌ی بالای خود دریافت می‌کند و آنها را فشرده‌سازی(Compression) و رمزگاری(encryption) می‌کند و به لایه‌ی پایینی ارسال می‌کند، البته این لایه هم می‌تواند اطلاعات فشرده‌سازی شده را از حالت فشرده خارج کند (DeCompression) و هم می‌تواند قفل‌گشایی کند(decryption).

5- لایه‌ی Session (جلسه):

در این لایه، 2 کامپیوتر ارسال و دریافت‌کننده اطلاعات، دور یک میز می‌نشینند و جلسه‌ای باهم برقرار می‌کنند. در این جلسه بر نوع فایل ارسالی بحث و گفتگو می‌شود که این فایل از چه نوعی است، وقتی به نتیجه رسیدند باهم ارتباط برقرار می‌کنند، به این موضوع هم توجه داشته باشید که آغاز و اتمام یک ارتباط از طریق این لایه انجام می‌گیرد.

4- لایه‌ی Transport (انتقال):

برای توضیح این لایه، باید 2 نوع ارتباط را برای شما تشریح کنم:

Connection Less -1

Connection Oriented -2

-1- در ارتباط connection Less کامپیوتر مبدأ برای کامپیوتر مقصد اطلاعات ارسال می‌کنند، اما کامپیوتر

مقصد هیچ‌گونه پیامی (Acknowledge) مبنی بر دریافت اطلاعات به کامپیوتر مبدأ نمی‌دهد. این مدل را

می توانید در نرم افزارهای چت که به صورت صوتی با طرف خود صحبت می کنید، مشاهده کنید که با این کار سرعت انتقال اطلاعات به علت عدم دریافت Acknowledge افزایش می یابد.

2- در ارتباط Connection oriented که ارتباط بسیار مهمی است، کامپیوتر مبدأ اطلاعات خود را به کامپیوتر مقصد ارسال می کند و منتظر می ماند تا کامپیوتر مقصد، پیام Acknowledge را به مبدأ ارسال کند تا متوجهی دریافت اطلاعات در مقصد شود. اگر این کار انجام نشود در طی زمان مشخص، دوباره اطلاعات را برای مقصد ارسال می کند، تا زمانی این کار انجام می شود که کامپیوتر مقصد Acknowledge را ارسال کند. این روش برای ارتباطات بسیار مهم، کاربرد دارد.

Acknowledge یک تأییدی بر دریافت اطلاعات به صورت صحیح است. در این لایه، این 2 ارتباط که در بالا توضیح دادم مشخص می شود، یعنی طبق فایلی که ارسال می شود ارتباط آن هم مشخص می شود. پروتکل هایی که در این لایه کار می کنند:

- ✓ ADSP, AppleTalk Data Stream Protocol
- ✓ ASP, AppleTalk Session Protocol
- ✓ H.245, Call Control Protocol for Multimedia Communication
- ✓ ISO-SP, OSI session-layer protocol (X.225, ISO 8327)
- ✓ iSNS, Internet Storage Name Service
- ✓ L2F, Layer 2 Forwarding Protocol
- ✓ L2TP, Layer 2 Tunneling Protocol
- ✓ NetBIOS, Network Basic Input Output System
- ✓ PAP, Password Authentication Protocol
- ✓ PPTP, Point-to-Point Tunneling Protocol
- ✓ RPC, Remote Procedure Call Protocol
- ✓ RTCP, Real-time Transport Control Protocol
- ✓ SMPP, Short Message Peer-to-Peer
- ✓ SCP, Session Control Protocol
- ✓ SOCKS, the SOCKS internet protocol, see Internet socket
- ✓ ZIP, Zone Information Protocol
- ✓ SDP, Sockets Direct Protocol

3- لایه‌ی Network (شبکه):

این لایه با ip ها سروکار دارد و ip مقصد و مبدأ را به بسته‌ی ارسالی ما اضافه می‌کند و به لایه پایین‌تر می‌فرستد.

پروتکل‌هایی که در این لایه کار می‌کنند:

- ✓ IPv4/IPv6, Internet Protocol
- ✓ DVMRP, Distance Vector Multicast Routing Protocol
- ✓ ICMP, Internet Control Message Protocol
- ✓ IGMP, Internet Group Management Protocol
- ✓ PIM-SM, Protocol Independent Multicast Sparse Mode
- ✓ PIM-DM, Protocol Independent Multicast Dense Mode
- ✓ IPsec, Internet Protocol Security
- ✓ IPX, Internetwork Packet Exchange
- ✓ RIP, Routing Information Protocol
- ✓ DDP, Datagram Delivery Protocol
- ✓ RSMLT Routed-SMLT
- ✓ ARP, Address Resolution Protocol

2- لایه‌ی Data Link (داده):

آدرس Mac کارت‌های شبکه که یک شماره اختصاصی است به بسته‌ها اضافه می‌شود. اگر به شکل لایه‌ها تصویر قبلی توجه کنید متوجهی این موضوع خواهید شد.

پروتکل‌هایی که در این لایه کار می‌کنند:

- ✓ Address Resolution Protocol (ARP)
- ✓ ARCnet
- ✓ ATM
- ✓ Cisco Discovery Protocol (CDP)
- ✓ Controller Area Network (CAN)
- ✓ Econet
- ✓ Ethernet
- ✓ Ethernet Automatic Protection Switching (EAPS)
- ✓ Fiber Distributed Data Interface (FDDI)
- ✓ Frame Relay
- ✓ High-Level Data Link Control (HDLC)
- ✓ IEEE 802.2 (provides LLC functions to IEEE 802 MAC layers)
- ✓ IEEE 802.11 wireless LAN
- ✓ LattisNet
- ✓ Link Access Procedures, D channel (LAPD)

- ✓ LocalTalk
- ✓ Multiprotocol Label Switching (MPLS)
- ✓ Nortel Discovery Protocol (NDP)
- ✓ OpenFlow (SDN)
- ✓ Split multi-link trunking (SMLT)
- ✓ Point-to-Point Protocol (PPP)
- ✓ Serial Line Internet Protocol (SLIP) (obsolete)
- ✓ Spanning Tree Protocol
- ✓ StarLan
- ✓ Token ring
- ✓ Unidirectional Link Detection (UDLD)
- ✓ and most forms of serial communication.

۱- لایه‌ی Physical (لایه‌ی فیزیکی):

این لایه که آخرین لایه در مدل OSI است، با سیگنال‌ها و کابل‌ها در ارتباط است و سیگنال را از طریق کابل به کامپیوتر مورد نظر ارسال می‌کند.
پروتکل‌هایی که در این لایه کار می‌کنند:

- ✓ Telephone network modems- V.92
- ✓ IRDA physical layer
- ✓ USB physical layer
- ✓ EIA RS-232, EIA-422, EIA-423, RS-449, RS-485
- ✓ Ethernet physical layer Including 10BASE-T, 10BASE2, 10BASE5, 100BASE-TX, 100BASE-FX, 100BASE-T, 1000BASE-T, 1000BASE-SX and other varieties
- ✓ Varieties of 802.11 Wi-Fi physical layers
- ✓ DSL
- ✓ ISDN
- ✓ T1 and other T-carrier links, and E1 and other E-carrier links
- ✓ SONET/SDH
- ✓ Optical Transport Network (OTN)
- ✓ GSM Um air interface physical layer
- ✓ Bluetooth physical layer
- ✓ ITU Recommendations: see ITU-T
- ✓ IEEE 1394 interface
- ✓ TransferJet physical layer
- ✓ Etherloop
- ✓ ARINC 818 Avionics Digital Video Bus
- ✓ G.hn/G.9960 physical layer
- ✓ CAN bus (controller area network) physical layer
- ✓ Mobile Industry Processor Interface physical layer

مدل TCP / IP :

IP، پروتکلی استاندارد برای ارتباط کامپیوترهای موجود در یک شبکه‌ی مبتنی بر ویندوز ۲۰۰۰ است. از پروتکل فوق، به منظور ارتباط در شبکه‌های بزرگ استفاده می‌گردد. برقراری ارتباط از طریق پروتکل‌های متعددی که در چهار لایه مجزا سازماندهی شده‌اند، میسر می‌گردد. هر یک از پروتکل‌های موجود در پشتی TCP/IP، دارای وظیفه‌ای خاص در این زمینه (برقراری ارتباط) می‌باشند. در زمان ایجاد یک ارتباط، ممکن است در یک لحظه تعداد زیادی از برنامه‌ها، با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند. TCP/IP، دارای قابلیت تفکیک و تمایز یک برنامه‌ی موجود بر روی یک کامپیوتر با سایر برنامه‌ها بوده و پس از دریافت داده‌ها از یک برنامه، آنها را برای برنامه‌ی متناظر موجود بر روی کامپیوتر دیگر ارسال می‌نماید. نحوه‌ی ارسال داده توسط پروتکل TCP/IP از محلی به محل دیگر با فرآیند ارسال یک نامه از شهری به شهر دیگر، قابل مقایسه است.

برقراری ارتباط مبتنی بر TCP با فعال شدن یک برنامه بر روی کامپیوتر مبدأ آغاز می‌گردد. برنامه‌ی فوق، داده‌های موردنظر جهت ارسال را به گونه‌ای آماده و فرمت می‌نماید که برای کامپیوتر مقصد، قابل خواندن و استفاده باشند. (مشابهی نوشتمن نامه با زبانی که دریافت‌کننده، قادر به مطالعه‌ی آن باشد). در ادامه، آدرس کامپیوتر مقصد به داده‌های مربوطه اضافه می‌گردد (مشابهی آدرس گیرنده که بر روی یک نامه مشخص می‌گردد). پس از انجام عملیات فوق، داده به همراه اطلاعات اضافی (درخواستی برای تأیید دریافت در مقصد) در طول شبکه به حرکت درآمده تا به مقصد مورد نظر برسد. عملیات فوق، ارتباطی به محیط انتقال شبکه به منظور انتقال اطلاعات نداشته و تحقق عملیات فوق با رویکردی مستقل نسبت به محیط انتقال، انجام خواهد شد.

لایه‌های پروتکل TCP/IP :

TCP/IP، فرآیندهای لازم به منظور برقراری ارتباط را سازماندهی می‌کند و در این راستا از پروتکل‌های متعددی در پشتی TCP استفاده می‌گردد. به منظور افزایش کارایی در تحقق فرآیندهای موردنظر، پروتکل‌ها در لایه‌های متفاوتی، سازماندهی شده‌اند. اطلاعات مربوط به آدرس‌دهی در انتهای، قرارگرفته و بدین ترتیب کامپیوترهای موجود در شبکه قادر به بررسی آن با سرعت مطلوب خواهند بود. در این راستا، صرفاً کامپیوترا که به عنوان کامپیوتر مقصد معرفی شده است، امکان بازنمودن بسته‌ی اطلاعاتی و انجام پردازش‌های لازم بر روی آن را دارا خواهد بود. TCP/IP از یک مدل ارتباطی چهار لایه به منظور ارسال اطلاعات از محلی به محل دیگر استفاده می‌نماید. Network Interface, Application, Transport, Internet، لایه‌های موجود در پروتکل TCP/IP می‌باشند. هر یک از پروتکل‌های وابسته به پشتی TCP/IP با توجه به رسالت خود، در یکی از لایه‌های فوق، قرار می‌گیرند.

لایه‌ی Application :

لایه‌ی Application، بالاترین لایه در پسته‌ی TCP/IP است. تمامی برنامه‌ها و ابزارهای کاربردی در این لایه، با استفاده از لایه‌ی فوق، قادر به دست‌یابی به شبکه خواهند بود. پروتکل‌های موجود در این لایه، به منظور فرمتدی و مبادله‌ی اطلاعات کاربران استفاده می‌گردند. HTTP و FTP دو نمونه از پروتکل‌های موجود در این لایه می‌باشند.

پروتکل HTTP (Hypertext Transfer Protocol) از پروتکل فوق، به منظور ارسال فایل‌های صفحات وب، استفاده می‌گردد.

پروتکل FTP (File Transfer Protocol) از پروتکل فوق، برای ارسال و دریافت فایل استفاده می‌گردد.

لایه‌ی Transport :

لایه‌ی حمل، قابلیت ایجاد نظم و ترتیب و تضمین ارتباط بین کامپیوترها و ارسال داده به لایه‌ی Application (لایه‌ی بالای خود) و یا لایه‌ی اینترنت (لایه‌ی پایین خود) را بر عهده دارد. لایه‌ی فوق، همچنین مشخصه‌ی منحصر به فردی از برنامه‌ای که داده را عرضه نموده است، مشخص می‌نماید. این لایه، دارای دو پروتکل اساسی است که نحوه‌ی توزیع داده را کنترل می‌نمایند.

TCP(Transmission Control Protocol) پروتکل فوق، مسئول تضمین صحت توزیع اطلاعات است. UDP(User Datagram Protocol) پروتکل فوق، امکان عرضه‌ی سریع اطلاعات بدون پذیرفتن مسئولیتی در رابطه با تضمین صحت توزیع اطلاعات را بر عهده دارد.

لایه‌ی Internet :

لایه‌ی اینترنت، مسئول آدرس‌دهی، بسته‌بندی و روتینگ داده‌ها است. لایه‌ی فوق، شامل چهار پروتکل اساسی است:

IP(Internet Protocol) پروتکل فوق، مسئول آدرسی داده‌ها به منظور ارسال به مقصد مورد نظر است.

ARP(Address Resolution Protocol) پروتکل فوق، مسئول مشخص نمودن آدرس MAC (Media Access Control) آدپتور شبکه بر روی کامپیوتر مقصد است.

ICMP(Internet Control Message Protocol) پروتکل فوق، مسئول ارائه‌ی توابع عیب‌یابی و گزارش خطأ در صورت عدم توزیع صحیح اطلاعات است.

IGMP(Internet Group Management Protocol) مسئولیت مدیریت TCP/IP Multicasting در را بر عهده دارد.

لپھی :Network

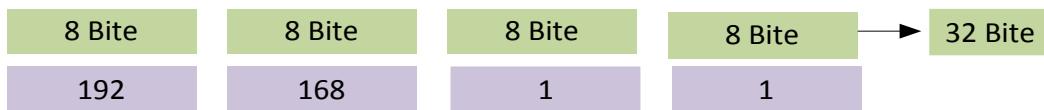
لایه‌ی شبکه، مسئول استقرار داده بر روی محیط انتقال شبکه و دریافت داده از محیط انتقال شبکه است. لایه‌ی فوک، شامل دستگاه‌های فیزیکی نظیر کابل شبکه و آدپتورهای شبکه است. کارت شبکه (آدپتور) دارای یک عدد دوازده رقمی مبنای شانزده (نظیر B: ۵۰-۴-۶۶-D۲۲-۰-۴) بوده که آدرس MAC، نامیده می‌شود. لایه‌ی ایترفیس شبکه، شامل پروتکل‌های مبتنی بر نرمافزار مشابهی لایه‌های قبل نیست. پروتکل‌های Ethernet و ATM، نمونه‌هایی از پروتکل‌های موجود در این لایه می‌باشند. پروتکل‌های فوق، نحوه‌ی ارسال داده در شبکه را مشخص می‌نمایند.

پرسی IPV4

در این بخش، گذری به دنیای زیبای IP ها داریم و نحوه‌ی آدرس‌دهی در شبکه را می‌آموزیم. اگر با IP ها مشکل دارید، حتماً این بخش را به دقت مطالعه کنید.

شروع کار:

همان طور که مشاهده می‌کنید، IPv4 از چهار قسمت تشکیل شده است که هر بخش، 8 بیت است و اگر ضربدر 4 کنیم، می‌شود 32 بیت.

به هر یک از این قسمت‌ها، یک هشت‌تایی یا همان octet می‌گویند. مثلاً 192.168.1.1 که به هر قسمت برفرض 192 یک octet می‌گویند.

IP ها به 5 کلاس تقسیم می‌شوند که هر کدام را باهم مرور می‌کنیم.

Class A:	1 – 127
Class B:	128-191
Class C:	192- 223
Class D:	224 – 239
Class E:	240 – 255

مثال:

که IP اول عدد آن 192 است، این IP در رنج کلاس C قرار دارد. به همین صورت اگر Octet اول 192.168.1.1 در یکی از رنج‌های مشخص شده‌ی بالا قرار داشته باشد، می‌گوییم که در این کلاس قرار دارد. مثلاً، 10.10.10.1 یک IP در کلاس A است، چون 10 عدد قسمت اول آن است و بین شماره 1-127 قرار دارد.

☞ تذکر: رنج IP کلاس A از 126 - 1 است و شماره 127 برای تست کارت شبکه به کار می‌رود که همان 127.0.0.1 است و به آدرس loopback معروف است، پس برای استفاده از کلاس A می‌توان از شماره 1-126 استفاده کرد.

توجه داشته باشید که کلاس D برای Multicasting به کار می‌رود که این بحث در درس‌های بعدی باهم مرور می‌کنیم، این IP‌ها روی هاست یا همان سیستم تنظیم نمی‌شوند و IP‌های کلاس E برای تحقیقات به کار می‌رود و قابل استفاده نیست، پس فقط از IP‌های کلاس‌های A,B,C برای شبکه خود استفاده می‌کنیم.

IP‌ها بر دو نوع می‌باشند:

-1 Private address: این دسته از IP، فقط و فقط در شبکه‌های داخلی به کار می‌رond و در دنیای اینترنت اعتباری ندارند. این نوع از IP‌ها در هر کلاس وجود دارند که به ترتیب زیر است:

Class A: 10.0.0.0

Class B: 172.16.0.0 - 172.31.255.255

Class C: 192.168.0.0

IP‌هایی که با این اعداد شروع می‌شوند، مربوط به شبکه‌ی داخلی می‌باشند و اعتباری در اینترنت ندارند.

-2 Public Address: این دسته از IP‌ها توسط سازمانی به نام IANA رجیستر می‌شوند و بعد از این کار در اینترنت اعتبار دارند. این دسته شامل تمام IP‌های کلاس‌های A,B,C است، به غیر از آدرس‌های Private که در قسمت قبل باهم بررسی کردیم.

یک IP از دو بخش تشکیل شده است:

Network address

Host address

Network Address، به تعداد شبکه‌های موجود و Host address، به تعداد میزبان موجود اشاره دارد. برای اینکه بتوانیم این دو موضوع را درک کنیم، باید subnet mask را بررسی کنیم.

:Subnet Mask

این آدرس، نشان‌دهنده‌ی این است که چه مقدار بیت متعلق به آدرس شبکه و چه مقدار آن، متعلق به میزبان شبکه است.

Class	IP	Subnet Mask
A	11.1.5.1	255.0.0.0
B	175.1.1.1	255.255.0.0
C	192.168.1.1	255.255.255.0

همان‌طور که مشاهده می‌کنید برای هر IP در کلاس مشخص، یک subnet mask تعریف شده است که نشان‌دهنده‌ی تعداد شبکه و هاست است.

اگر به جدول توجه کنید در قسمت Subnet Mask اعداد 255 مربوط به Network Address و اعداد 0 مربوط به Host address می‌باشند.

مثالاً اگر IP به شماره 195.1.1.1 به شما بدهند و بگویند subnet Mask آن را مشخص کنید، سریع با نگاه کردن به کلاس‌های IP متوجه می‌شوید که عدد اول این IP در رنج کلاس C قرار دارد و آن Subnet Mask به صورت 255.255.255.0 است.

همیشه روال به این صورت نیست که IP‌ها به همین صورت استاندارد در شبکه‌ها نشان داده شوند به این کلاس‌بندی‌ها اصولاً یک الگوی استاندارد می‌گویند، اما همیشه این‌چنین نیست و الگوی غیراستاندارد هم وجود دارد.

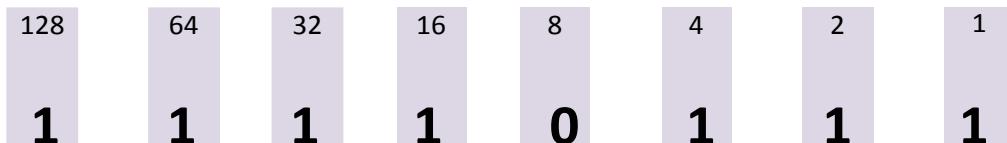
الگوی غیراستاندارد:

هر قسمت IP (octet) از هشت عدد تشکیل شده است که می‌تواند صفر یا یک باشد.

11110111 . 11111110 . 11101011 . 11000111

هر کدام از این شماره‌ها در هر بخش دارای یک شماره اختصاصی می‌باشند که به صورت زیر است.
128 64 32 16 8 4 2 1 این شماره‌ها، روی هر کدام از چهار بخش بالا به صورت جداگانه قرار می‌گیرند.

اولین قسمت از سمت چپ را در زیر مشاهده می‌کنید، به نحوی قرار گرفتن اعداد توجه کنید.

برای درک بهتر موضوع، یک مثال را باهم بررسی می‌کنیم:

برای به دست آوردن IP Binary این، طبق شماره‌هایی که در هر قسمت به شما گفته‌یم، عمل کنید.
مثالاً اگر بخواهیم شماره‌ی 192 را از بین شماره‌های 1 2 4 8 16 32 64 128 به دست بیاوریم، همیشه از سمت چپ شروع می‌کنیم، می‌گوییم 128 از 192 کوچکتر است، پس زیر 128 را 1 قرار می‌دهیم ، در ادامه اگر 64 را با 128 که قبلاً به دست آوردیم جمع کنیم می‌شود 192 !!! چه جالب 192 شد پس زیر 64 هم 1 قرار می‌دهیم؛ با این حساب، توانستیم شماره‌ی 192 را پیدا کنیم، وقتی به شماره‌ی مورد نظر رسیدیم، زیر بقیه‌ی شماره‌ها صفر قرار می‌دهیم. طبق جدول:

128	64	32	16	8	4	2	1
1	1	0	0	0	0	0	0

پس شماره‌ی باینری به دست آمده، 11000000 است. بقیه‌ی اعداد هم به صورت زیر است.

192	168	1	1
11000000	10101000	00000001	00000001

در یک رنج IP، دو نوع IP قابل استفاده نیستند، به مثال زیر توجه کنید (مهم):

IP : 192.168.1.1

Sbnet Mask :255.255.255.0

همان‌طور که آموختیم، 255 به این نکته اشاره می‌کند که IP های 192.168.1 ثابت است و فقط octet آخر قابل تغییر از 0 تا 255 است. هر یک از قسمت‌های IP از 0 تا 255 قابل تغییر است.

این IP، فقط در قسمت آخر قابل تغییر است، بین 0 تا 255، همان‌طور که گفته‌یم دو IP در هر رنج مانند این IP قابل استفاده نیستند. به جدول زیر توجه کنید:

192.168.1.0	Network address
192.168.1.1	IP قابل استفاده
192.168.1.2	IP قابل استفاده
192.168.1.3	IP قابل استفاده
:	
192.168.1.255	Broadcast

اولین IP به عنوان Network address و آخرین IP به عنوان Broadcast IP انتخاب می‌شود و نمی‌توانیم در شبکه از آن‌ها استفاده کنیم.

تذکر: نام دیگر Net ID، Network address است.

مثالی دیگر: در IP زیر، Net ID و Broadcast ID را به دست می‌آوریم:

IP: 172.16.1.1

Subnetmask: 255.255.0.0

در این مثال، IP از رنج B است. همان‌طور که مشاهده می‌کنید، subnet mask از دو تا 255 تشکیل شده است پس 2 قسمت اول IP، ثابت(172.16) و دو قسمت بعد قابل تغییرند، به این صورت نتیجه می‌دهد که:

Net ID: 172.16.0.0

Broadcast ID: 172.16.255.255

اختصاص دادن رنج IP به شبکه:

زمانی پیش می‌آید که شما مدیر شبکه‌ی یک شرکت یا یک کارخانه می‌شوید، رئیس شما یک رنج IP خاصی را به شما می‌دهد و می‌گوید که این رنج IP را به اتاق‌های مختلف این شرکت بدهید، به‌طوری‌که IP‌ها هدر نرود و کم نیاید.

برای این کار یک مثال می‌زنیم و باهم حل می‌کنیم:

شما در یک شرکت کار می‌کنید که از 3 اتاق حسابداری، کامپیوتر و طراحی تشکیل شده است؛ در این اتاق‌ها، چندین کامپیوتر به قرار زیر وجود دارد.

اتاق حسابداری: 50 کامپیوتر

اتاق کامپیوتر: 60 کامپیوتر

اتاق طراحی: 14 کامپیوتر

IP در رنج زیر می‌باشد.

192.168.1.0

255.255.255.0

سریع این IP را در ذهن خود تحلیل کنید، حداقل IP قابل استفاده، 255 عدد است. امیدوارم بحث‌های قبلی را خوب خوانده باشید. اگر متوجه شده باشید که حتماً هم همین‌طور است، Subnet mask از سه قسمت ثابت تشکیل شده است که فقط گزینه‌ی آخر قابل تغییر از 0 تا 255 است.

برای اختصاص دادن IP به این اتاق‌ها، اول از همه، اتاقی را انتخاب می‌کنیم که بیشترین کامپیوتر را دارد که در این مثال، اتاق کامپیوتر از 60 کلاینت برخوردار است.

همان‌طور که قبلاً گفته‌یم در هر قسمت از IP، اعدادی استاندارد و ثابتی وجود دارد.

128 64 32 16 8 4 2 1

همیشه این اعداد را در ذهن خود نگه داشته باشید، کل IP به همین اعداد خلاصه می‌شود و در ادامه، خیلی به آن نیاز داریم.

شما اول باید ببینید 60 بین کدامیک از اعداد بالا قرار دارد. با کمی دقت متوجه می‌شوید که بین 32 و 64 قرار دارد، چون ما احتیاج به 60 تا IP داریم، پس عدد 64 انتخاب می‌شود.
آدرس IP می‌شود 192.168.1.0~63 در این IP، از علامت ~ استفاده کردیم که نشان‌دهنده‌ی تعداد IP است.
همان‌طور که گفتیم، دو آدرس از این رنج برای Net ID و Broadcast ID است، یعنی رنج زیر:

Net ID: 192.168.1.0

Broadcast ID: 192.168.1.63

پس با کسر این دو IP، 62 آدرس برای ما می‌ماند که 60 تا آدرس آن به کامپیوترها تخصیص داده می‌شود و 2 IP هم برای زمانی که اگر خواستیم کامپیوتر جدید در اتاق اضافه کنیم، به کار می‌رود.

رنج IP را به دست آورديم؛ ولی subnet mask مربوط به اين IP را به دست نياورديم؛ برای اين کار همان عدد 64 را که درون شماره‌ها به دست آورديم منهای 256 می‌کنيم (256 عددی است که از اعداد 0 تا 255 به دست می‌آيد).
 $256 - 64 = 192$

پس subnet mask برای اين IP می‌شود: 255.255.255.192 که 192 نشان‌دهنده‌ی 64 IP برای اين شبکه است.

اتاق بعدی‌ای که انتخاب می‌شود، اتاق حسابداری است که شامل 50 کامپیوتر است. برای به دست آوردن رنج IP برای این اتاق، از IP هایی که استفاده نشده است، استفاده می‌کنیم.
IP هایی که در اختیارداریم به صورت زیر است:

192.168.1.64

به اين خاطر، از عدد 64 در آخر اين IP استفاده کردم که 64 تا آدرس به اتاق قبلی داده شده است و قابل استفاده نیست.

مانند اتاق قبلی، شما به 64 IP نیاز دارید، چون 50 بین 32 و 64 قرار دارد، پس 64 انتخاب می‌شود.
IP و subnet mask برای اين اتاق، به صورت زير است:

192.168.1.64~128

255.255.255.192

برای اتاق سوم (طراحی)، احتیاج به 14 IP داریم، باید از بین 8 و 16 عدد 16 را انتخاب کنیم، پس IP و subnet mask به صورت زير می‌شود:

192.168.1.129~145

255.255.255.240

باید متوجه شده باشید که ما احتیاج به 16، IP داریم، پس برای به دست آوردن subnet mask باید 16 را از 256 کم کنیم تا عدد آخر که 240 است به دست بیاید.
با این حساب، جدول نهایی IP ها به صورت زیر است:

کامپیوتر	حسابداری	طراحی
192.168.1.0~63	192.168.1.64~128	192.168.1.129~145
255.255.255.192	255.255.255.192	255.255.255.240
64	64	16

در این رنج‌ها، حداقل هدر رفت IP را داشتیم.

در این قسمت اگر مشکلی داشتید، می‌توانید از طریق ایمیل با من در تماس باشید.
IP ها به دو نوع Class Less و Class Full تقسیم می‌شوند که کلاس‌های A,B,C از نوع Class Full می‌باشند، به این دلیل به آن‌ها Class Full می‌گویند که آن‌ها ثابت است و تغییری نمی‌کند، مثلاً 255.255.0.0 می‌باشد، مثلاً 255.255.255.240 که این subnet مربوط به Class b است.

CIDR (Class Less Inter-Domain Routing)

این قسمت را با کمال دقت بخوانید.

این دسته از IP ها برای شرکت‌هایی که ارائه‌دهنده‌ی خدمات اینترنتی هستند(ISP) به کار می‌روند. برای این شبکه‌ها، مهم است که چه مقدار IP را به چه کسی می‌دهند.

IP هایی که به عنوان Class Less شناخته می‌شوند، به صورت زیر می‌باشند:

172.16.1.1/16

یک چیز جدید در این IP مشاهده می‌کنید و آن هم، یک slash به همراه یک شماره 16 است که نشان‌دهنده‌ی تعداد شیکه یا همان Net ID است که در این رابطه باهم به صورت کامل بحث می‌کنیم.

بعد از slash، عددی بین 1 تا 32 قرار می‌گیرد. این همان عددی است که در ابتدای کار اشاره کردیم، یعنی هر IP از چهار قسمت هشت‌تایی تشکیل شده که می‌شود 32 تا، توجه داشته باشید که حداکثر عددی که پشت slash قرار می‌گیرد 30 است، چون 2 بیت برای host bite است.

مثال: تعداد Host و subnet mask رنج IP زیر را به دست می‌آوریم:

192.168.1.1/24

سریع‌ترین روش برای به دست آوردن جواب به صورت زیر است:

هر قسمت از IP از هشت بیت تشکیل شده است که به صورت زیر است:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32			
1	1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

در مثالی که زدیم 24/ است که اگر به شکل نگاه کنید 3 تا octet اول را باهم جمع کنیم 24 می‌شود، پس می‌توان IP و Subnet mask را به این صورت نوشت:

192.168.1.0
255.255.255.0

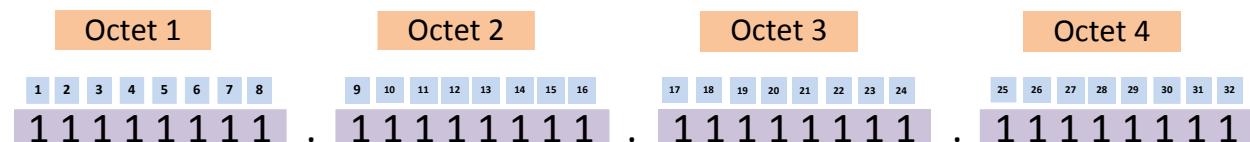
24/ می‌گوید که 3 تا octet اول ثابت باشد و octet آخر تغییر کند.

مثال بعدی:

172.16.1.1/17

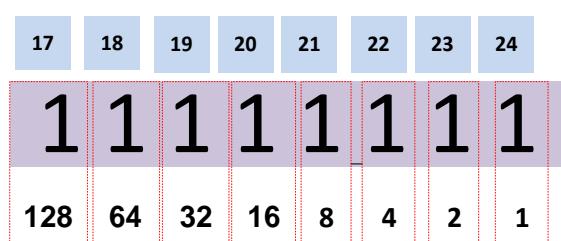
اگر به شکل زیر درست نگاه کنید 16 عدد اول را داریم، پس 2 تا عدد اول IP ثابت است که در یک گوشه می‌نویسیم 172.16 بعد عدد 17 در octet سوم قرار دارد؛ پس، فقط با octet سوم کار می‌کنیم.

سریع اعداد 1 2 16 32 64 128 یادداشت می‌کنیم و بعد از آن، این اعداد را بالای عدد 17 تا 24 از سمت چپ به راست قرار می‌دهیم تا عدد 17 را پیدا کنیم. به شکل زیر توجه کنید:

در این شکل، به راحتی می‌توانید در ک کنید که 17/ یعنی چه، ببینید سؤال از ما 17/ را می‌خواهد، پس طبق شکل، ما با 3 octet کار داریم و دو octet اول را به صورت ثابت می‌نویسیم، چون تمام اعداد آن 1 است، پس برای به دست آوردن عدد 17، باید اعداد 1 2 4 8 16 32 64 128 را یادداشت کرده و از سمت چپ، اعداد 17 تا 24 را به آنها اختصاص دهیم، یعنی عدد اولی که 128 باشد، به عنوان عدد 17 است و عدد دوم که عدد 64 باشد، به عنوان عدد 18 است. به شکل زیر توجه کنید:

Octet 3

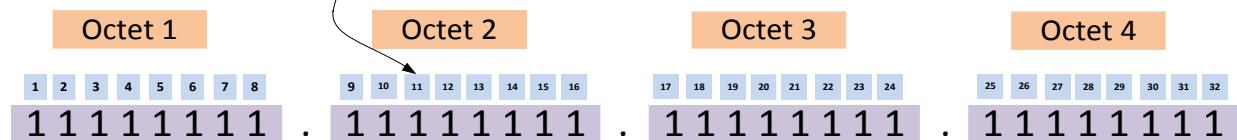

پس 17 همان عدد 128 است. این عدد را از 256 کم می‌کنیم و subnet mask ما به دست می‌آید.

172.16.0~127.0
255.255.128.0

مثال پایانی این بحث:

10.10.10.1/11

همان‌طور که مشاهده می‌کنید 11/ از octet اول رد شده است، پس با octet دوم کار داریم این قسمت از عدد 9 شروع شده و به 16 ختم می‌شود. عددی که در مثال گفته 11/ است، پس از 9 و 10 باید بگذریم تا به عدد 11 برسیم. برای این منظور اعداد 128 64 32 16 8 4 2 و از سمت چپ اعداد را با شماره 9 و بعد 10 و بعد 11 شماره‌گذاری می‌کنیم، مانند شکل بالا عدد زیر 11 که عدد 32 است را از 256 کم می‌کنیم که 224 به دست می‌آید.

Octet 2

9	10	11	12	13	14	15	16
1	1	1	1	1	1	1	1
128	64	32	16	8	4	2	1

10.0~32.0.0

255.224.0.0

اگر در این بخش مشکلی داشتید، می‌توانید با من در تماس باشید.

Farshid_babajani@yahoo.com
Samancd2009@gmail.com

نگاهی به کابل‌ها در شبکه:

در این بخش، کابل‌های مختلف را بررسی می‌کنیم و با انواع آن کار می‌کنیم.

کل شبکه‌های امروزی از یکی از گروه‌های کابلی زیر استفاده می‌کند.

کابل هم محور (coaxial)

زوج تابیده شده (twisted-pair)

فیبر نوری (fiber-optic)

کابل سریال

Console کابل

کابل هم محور : coaxial

این نوع کابل معمولاً در بیشتر شبکه‌های امروزی استفاده می‌شود، اما فقط در استفاده‌های خاص در ساده‌ترین شکل آن، کابل coaxial تشکیل شده است از یک هسته‌ی ساخته شده از مس خالص که توسط روکشی پوشیده شده است. یک روکش فلزی توری مانند و یک روکش بیرونی. هسته‌ی کابل coaxial حامل سیگنال‌های الکترونیکی است که در واقع همان اطلاعات ما را تشکیل می‌دهد. این نوع کابل‌ها از یک روکش توری استفاده می‌کنند که کابل را در برابر امواج مزاحم یا همان Noise دور می‌کند. کلاً این نوع کابل برای ارتباط راه دور استفاده می‌شود، چون در ارتباط راه دور، افت سیگنال ندارد و نسبت به کابل Twisted Pair بهتر است.

انواع کابل coaxial :

نازک (Thinnet)

ضخیم (Thicknet)

کابل نوع Thinnet :

یک کابل coaxial انعطاف‌پذیر به ضخامت ۰/۲۵ اینچ است.

به خاطر انعطاف و سادگی استفاده، تقریباً در نصب هر نوع شبکه‌ای می‌توان از آن استفاده کرد. این نوع کابل می‌تواند سیگنال را تقریباً ۱۸۵ متر بدون افت سیگنال حمل نماید. کابل thinnet در خانواده‌ای از کابل‌ها به نام RG-58 قرار دارد و امپدانس معادل ۵۰ اهم دارد. امپدانس، مقاومت سیم است که بر حسب اهم، اندازه‌گیری شده

است. اختلاف اصلی در کابل‌های خانواده‌ی RG-58، هسته‌ی کابل است که ممکن است به شکل تک رشته یا چند رشته باشد.

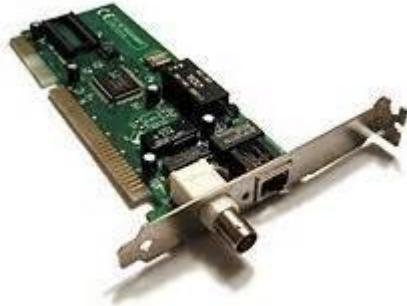
کابل نوع Thicknet

یک کابل coaxial ضخیم به قطر $5/8$ اینچ است. هرچه هسته‌ی مس ضخیم‌تر باشد، به همان اندازه کابل می‌تواند سیگنال را به فاصله‌ی طولانی‌تر حمل کند. این بدین معناست که کابل‌های Thicknet سیگنال را بیشتر از کابل‌های Thinnet می‌توانند حمل کنند. کابل Thicknet می‌تواند سیگنال را تا 500 متر حمل کند. توجه داشته باشید که به این کابل Ethernet هم می‌گویند، چون برای اولین بار در این شبکه استفاده شده است. به دلیل اینکه این کابل می‌تواند در فاصله‌ی دورتر سیگنال را انتقال دهنند. معمولاً از آن به عنوان ارتباط‌دهنده‌ی چندین شبکه محلی استفاده می‌کنند. به این موضوع هم توجه داشته باشید که این کابل برای انتقال تصاویر متحرک و صوت در فواصل دور استفاده می‌شود.

أنواع connector های که در کابل Coaxial استفاده می‌شوند به صورت زیر می‌باشند.

کارت شبکه‌ای که برای این کابل استفاده می‌شود، مخصوص همین کابل است. به شکل زیر توجه کنید.

برای ارتباط کابل Thinnet به کابل Ticknet از وسیله‌ای به نام Tranciver استفاده می‌شود که شکل آن را مشاهده می‌کنید.

همان‌طور که گفتیم حداکثر طول انتقال سیگنال‌ها توسط این دو نوع کابل coaxial، 185 و 500 متر است و بعد از آن بر روی آن noise تأثیرگذار می‌شود و عملاً کابل از مسیر خارج می‌شود. برای حل این مشکل از وسیله‌ای به نام Repeater استفاده می‌کنند که سیگنال‌ها را تقویت می‌کند و به کابل بعدی می‌فرستد که در زیر، شکل این دستگاه را مشاهده می‌کنید.

کابل Twisted-pair یا زوج به هم تابیده:

در ساده‌ترین شکل، کابل Twisted-pair دارای یک زوج سیم به هم تابیده از مس که دارای روکش است. دو نوع کابل Twisted-pair وجود دارد:

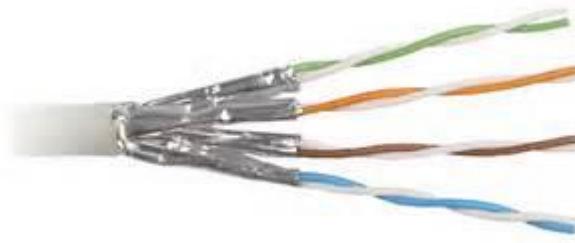
روکش دار یا (STP)

بدون روکش یا (UTP)

این کابل از noise های مزاحم با استفاده از پیچیدگی هایی که دارد جلوگیری می کند، البته استاندارد ساخت این کابل ها برای کارخانه ها مهم است. اگر این کابل ها به درستی تابیده نشوند، به مشکل برمی خورند.

کابل روکش دار یا (STP)

این نوع کابل به هم تابیده شده، معمولاً توسط غلافی پوشیده می شوند تا در برابر امواج الکترومغناطیسی محافظت شوند. از آنجا که این غلاف ها فلزی هستند، می توانند نقش سیم ارت را نیز ایفا کنند، اما معمولاً این نوع کابل ها دارای رشته سیمی به همین منظور هستند که به آن، سیم تخلیه (drain wire) نیز می گویند.

کابل کاملاً روکش دار یا (SSTP)

این کابل مانند کابل STP است، به طوری که به غیر از روکش های فلزی روی آن یک روکش فلزی دیگر، کل این روکش ها را دربرمی گیرد که این کابل را به نسبت قوی تر و محکم تر در برابر ضربه و امواج الکترومغناطیسی کرده است.

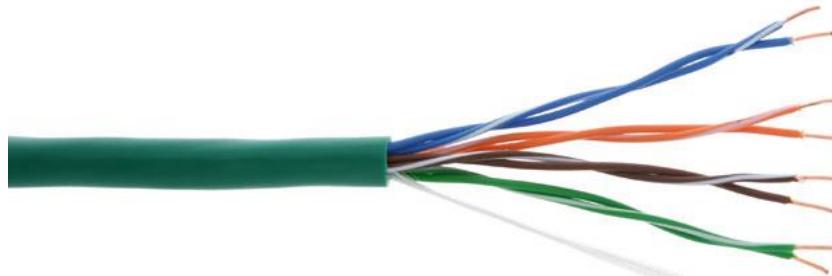

کابل های بدون روکش یا UTP (Unshielded Twisted-pair)

معمول ترین نوع کابل Twisted-pair نوع بدون روکش آن با مشخصه 10 Base T است که به عنوان یکی از محبوب ترین نوع کابل کشی برای شبکه های LAN شناخته شد. این کابل ها در شبکه های امروزی استفاده می شود، مثلاً مودم ADSL شما از طریق همین کابل به کارت شبکه کامپیوتر شما متصل می شود.

شما می‌توانید این کابل‌ها را در سیستم‌های تلفن خانگی و اداره‌ی مخابرات مشاهده کنید که تمامی از این نوع کابل‌ها استفاده می‌کنند.

این نوع کابل‌ها، بسیار نازک و انعطاف‌پذیر است و به خاطر کوچک بودنشان برای سیم‌کشی به صرفه است، اما در برابر ضربه زیاد دوام ندارد.

کابل‌های UTP از انواع مختلف تشکیل شده‌اند، جدول زیر انواع کابل‌های UTP را نشان می‌دهد:

طبقه‌بندی کابل	نوع	پهنای باند	موارد استفاده	توضیحات
Level 1		0.4 MHz	Telephone and modem lines	Not described in EIA/TIA recommendations. Unsuitable for modern systems.
Level 2		4 MHz	Older terminal systems, e.g. IBM 3270	Not described in EIA/TIA recommendations. Unsuitable for modern systems.
Cat3	UTP	16 MHz	10BASE-T and 100BASE-T4 Ethernet	Described in EIA/TIA-568. Unsuitable for speeds above 16 Mbit/s. Now mainly for telephone cables
Cat4	UTP	20 MHz	16 Mbit/s Token Ring	Not commonly used
Cat5	UTP	100 MH	100BASE-TX & 1000BASE-T Ethernet	Common in most current LANs
Cat5e	UTP	100 MHz	100BASE-TX & 1000BASE-T Ethernet	Enhanced Cat5. Same construction as Cat5, but with better testing standards.
Cat6	UTP	250 MHz	10GBASE-T Ethernet	Most commonly installed cable in Finland according to the 2002 standard. SFS-EN 50173-1
Cat6a		500 MHz	10GBASE-T Ethernet	ISO/IEC 11801:2002 Amendment 2.
Class F	S/FTP	600 MHz	Telephone, CCTV, 1000BASE-TX in the same cable. 10GBASE-T Ethernet.	Four pairs, S/FTP (shielded pairs, braid-screened cable). Development complete - ISO/IEC 11801 2nd Ed. Unofficially, Category 7 cable.
Class Fa		1000 MHz	Telephone, CATV, 1000BASE-TX in the same cable. 10GBASE-T Ethernet.	Four pairs, S/FTP (shielded pairs, braid-screened cable). Development complete - ISO/IEC 11801 2nd Ed. Am. 2. Unofficially, Category 7a cable.

کانکتورهای استاندارد برای کابل‌های UTP در شبکه‌های LAN به نام RG45 است که شکل آن را در زیر مشاهده می‌کنید.

این کابل‌ها از رنگ‌بندی خاصی استفاده می‌کند، این رنگ‌بندی بی‌دلیل نیست. در ادامه به این موضوع بی‌خواهیم برد.

نحوه‌ی به هم بستن کابل‌ها بر دو نوع است:

(به صورت مستقیم – برای دستگاه‌های غیر مشابه) Straight Ⓛ

(برای به هم بستن دستگاه‌های شبیه به هم) Cross Ⓜ

کابل : Straight

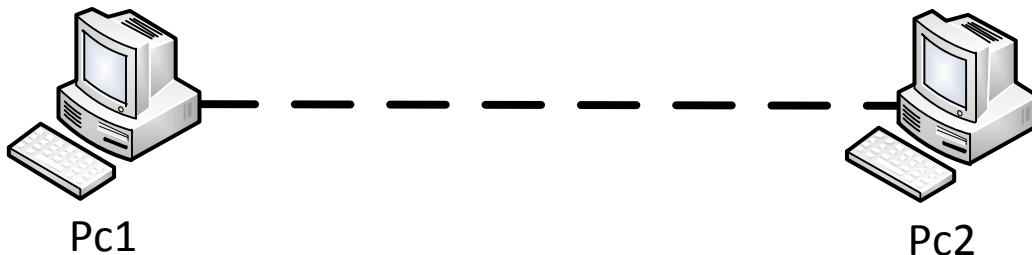
این نوع کابل برای ارتباط دو وسیله‌ی غیر مشابه مانند سوئیچ و کامپیوتر استفاده می‌شود. باید دو سر کابل را به یک صورت بیندیم، یعنی رنگ‌بندی را تغییر ندهیم.

کابل طرف کامپیوتر	رنگ‌بندی	کابل طرف سوئیچ
سفید نارنجی (+TD)	1 2 3 4 5 6 7 8	(+TD) سفید نارنجی
نارنجی (-TD)	2 1 3 4 5 6 7 8	(-TD) نارنجی
سفید سبز (+RD)	3 4 5 6 7 8 1 2	(+RD) سفید سبز
آبی (NC)	4 5 6 7 8 1 2 3	(NC) آبی
سفید آبی (NC)	5 4 6 7 8 2 3 1	(NC) سفید آبی
سبز (-RD)	7 8 1 2 3 4 5 6	(-RD) سبز
سفید قهوه‌ای (NC)	8 7 6 5 4 3 2 1	(NC) سفید قهوه‌ای

قهوہ‌ای	(NC)			(NC)	قهوہ‌ای
---------	------	--	--	------	---------

کابل Cross

برای ارتباط 2 دستگاه شبیه به هم مثلاً، ارتباط 2 کامپیوتر باهم قضیه کمی فرق می‌کند. برای این کار باید یک سری تغییرات در یک طرف کابل انجام دهید. به جدول زیر توجه کنید.

کابل طرف کامپیوتر 1		رنگبندی	کابل طرف کامپیوتر 2	
سفید نارنجی	(+TD)		(+TD)	سفید سبز
نارنجی	-TD)		(-TD)	سبز
سفید سبز	(+RD)		(+RD)	سفید نارنجی
آبی	(NC)		(NC)	آبی
سفید آبی	(NC)		(NC)	سفید آبی
سبز	-RD)		-RD)	نارنجی
سفید قهوه‌ای	(NC)		(NC)	سفید قهوه‌ای
قهوه‌ای	(NC)		(NC)	قهوه‌ای

این رنگ‌ها در همه کابل‌ها ثابت است و یک استاندارد است که همه کارخانه‌های تولیدی، آن را پیروی می‌کنند.

در جدول زیر نحوه ارتباط دو دستگاه را از طریق کابل مربوطه مشاهده می‌کنید:

	Hub	Switch	Router	Workstation
--	-----	--------	--------	-------------

Hub	Crossover	Crossover	Straight	Straight
Switch	Crossover	Crossover	Straight	Straight
Router	Straight	Straight	Crossover	Crossover
Workstation	Straight	Straight	Crossover	Crossover

نکته: کامپیوترهایی که از یک برنده کارت شبکه استفاده می‌کنند می‌توانند با کابل Straight هم به هم متصل شوند.

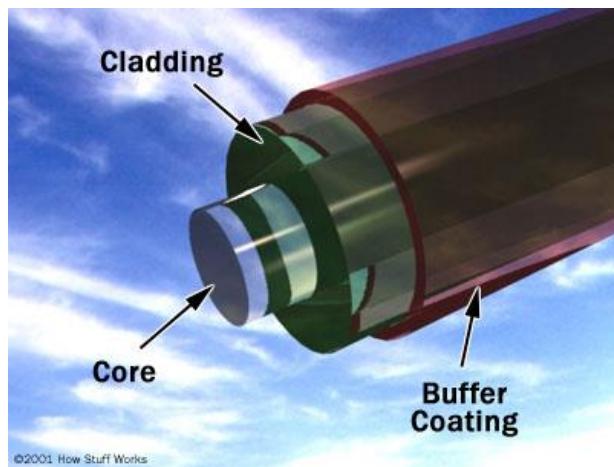
فیبر نوری:

ساختمان فیبر نوری:

فیبرهای نوری تشکیل شده‌اند از یک استوانه‌ی شیشه‌ای بسیار نازک به نام هسته که توسط لایه‌ی ضخیم‌تر از شیشه پوشیده شده است که به این لایه، Cladding می‌گویند.

سرعت انتقال اطلاعات بر روی فیبر نوری، به خاطر استفاده از نور به جای سیگنال، خیلی سریع است. فیبرهای نوری فقط یک طرفه هستند و امواج را از یک طرف ارسال می‌کنند، به همین دلیل در داخل آن از دو مسیر برای انتقال و دریافت استفاده می‌کنند.

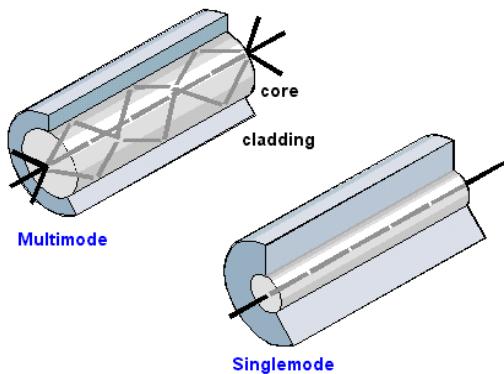
یک فیبر نوری از سه بخش متفاوت تشکیل شده است:

هسته (Core): هسته‌ی نازک شیشه‌ای در مرکز فیبر که سیگنال‌های نوری در آن حرکت می‌نمایند.

روکش (Cladding): بخش خارجی فیبر بوده که دور تا دور هسته را دربرمی‌گیرد و باعث برگشت نور منعکس شده به هسته می‌گردد.

بافر رویه (Buffer Coating): روکش پلاستیکی که باعث حفاظت فیبر در مقابل رطوبت و سایر موارد آسیب‌پذیر است.

فیبرهای نوری در دو گروه عمده ارائه می‌گردند:

1- فیبرهای تکحالته (Single-Mode)

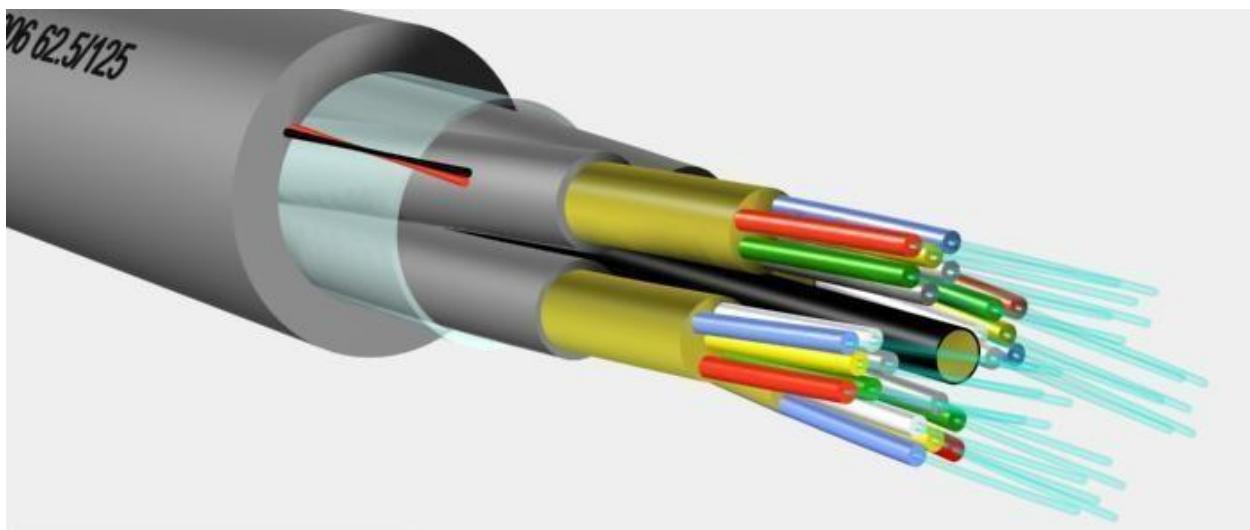
2- فیبرهای چندحالته (Multi-Mode)

فیبر نوری به سه دسته کلی تقسیم می-شود:

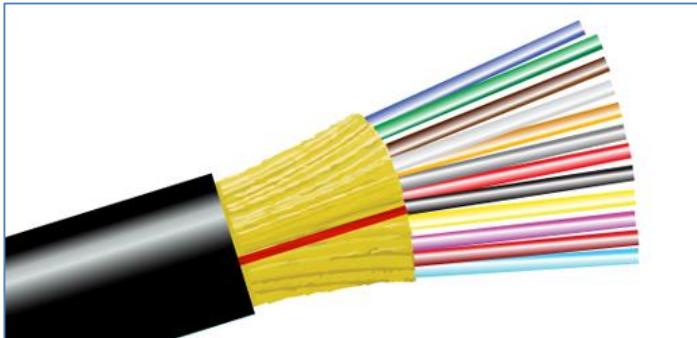
- Breakout @
- Distribution @
- Interconnect @

فیبرهای نوری :Breakout

این کابل امکان خم کردن ندارد و چون از تعداد زیاد فیبر تشکیل شده است، این کابل را برای ارتباط Datacenter ها مناسب کرده است. از این کابل‌ها برای زیر دریاهای و زیر خاک استفاده می‌شود، چون مقاومت آن به علت لایه‌های متعدد محافظتی بسیار زیاد است. در زیر، شکل این کابل را مشاهده می‌کنید.

فیبرهای نوری Distribution

این نوع کابل‌ها به نسبت کابل قبلي کمی خم می‌شوند و تعداد رشته‌ها در آن زیاد است و برای ارتباط کابل‌های Backbone با یک rack به کار می‌رود که شکل آن را می‌توانید در زیر مشاهده کنید.

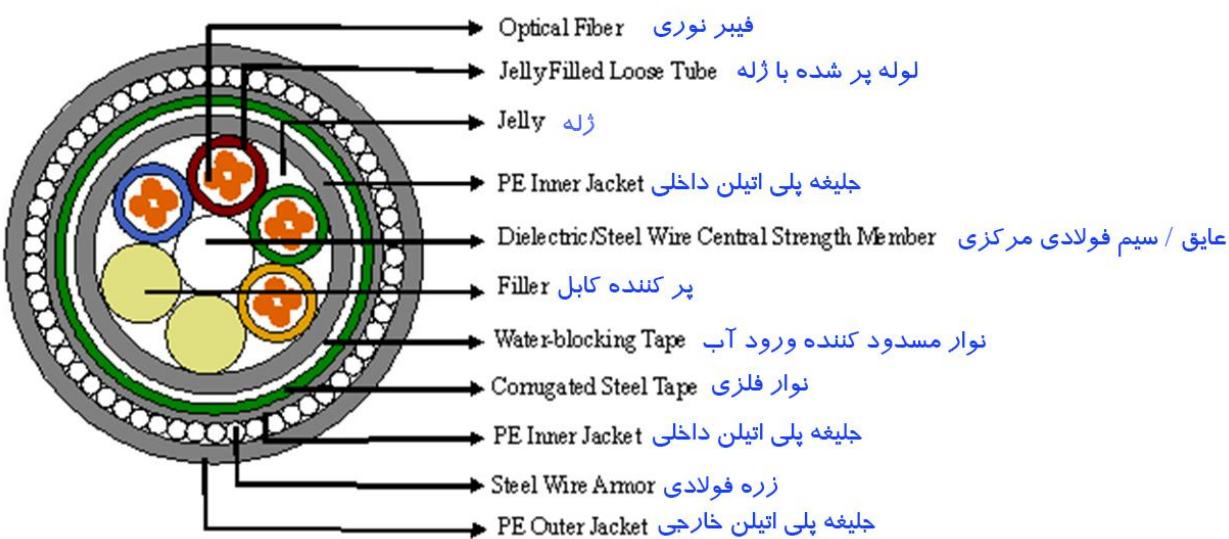

فیبرهای نوری Interconnect

این نوع کابل که از یک پوشش پلاستیکی استفاده می‌کند، امکان خمش بالایی دارند و عموماً در داخل Rack استفاده می‌شود (Rack تجهیزاتی است که در داخل آن روتر، سوئیچ، فایروال و... قرار می‌گیرد).

أنواع لایه‌ها در فیبر نوری:

فیبرهای نوری در درون خود از چندین لایه تشکیل شده‌اند که هر کدام از آن‌ها، کار خاصی را انجام می‌دهند.

همان‌طور که در شکل صفحه‌ی قبل مشاهده می‌کنید، انواع لایه‌های محافظ در این کابل وجود دارد که البته این کابل برای زیر دریاها و زیر خاک بسیار کاربرد دارد. ماده‌ی ژله‌ای که در این کابل وجود دارد، باعث می‌شود فیبر نوری داخل آن کمی متحرک باشد که اگر کمی خمیده شد، مشکلی برای آن پیش نیاید.

در شکل‌های زیر انواع کانکتورهای فیبر نوری را مشاهده می‌کنید.

کابل Serial:

این کابل‌ها برای ارتباط یک دستگاه، مانند روتر با روتر دیگر به کار می‌روند، که مدل آن RS232 است که فقط برای اتصالات کوتاه که حداقل 14 یا 15 متر باشد کاربرد دارد، البته برای فواصل طولانی می‌توان از مدل RS485 استفاده کرد.

دو مفهوم کلی برای کابل‌های RS232 وجود دارد.

- ❖ DTE (Data Terminal Equipment)
- ❖ DCE (Data Communications Equipment)

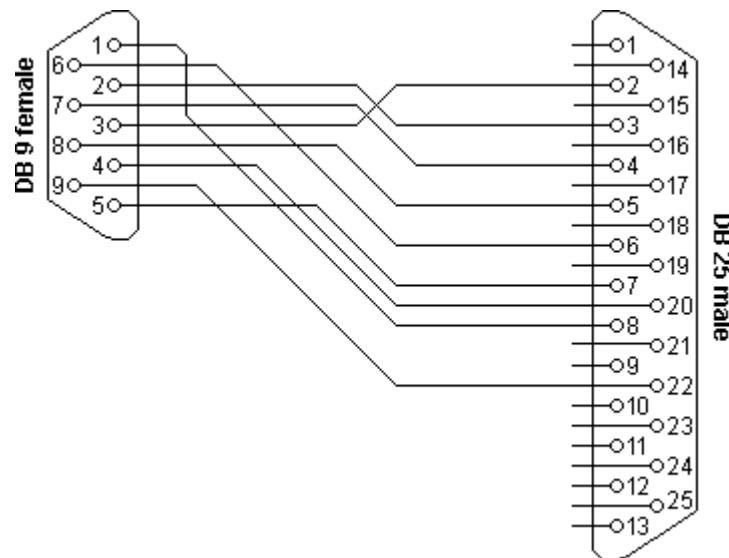
DTE ها از یک کانکتور 9 پین یا 25 پین که به این کانکتور مادگی می‌گویند تشکیل می‌شوند و طرف دیگر هم به همین صورت است که از یک کانکتور 9 پین یا 25 پین استفاده می‌کند که به آن نرگی می‌گویند که در شکل زیر هر دو پین 9 و 25 را مشاهده می‌کنید.

تفاوت DTE با DCE

تفاوت این دو در این است که طرف کابلی که DTE است، مربوط به شبکه‌ی خودمان است و طرف دیگر که DCE است مربوط به مخابرات و یا همان Service Provider است که آن‌طرفی که DCE است، باید روی آن سرعت یا همان Clock Rate را تنظیم کند.

در شکل زیر نحوه‌ی بستن کابل‌های 9 پین و 25 پین را مشاهده می‌کنید.

کابل‌های سریال به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند که در زیر انواع آن‌ها را مشاهده می‌کنید:

کابل : DTE Smart Serial Cables

این نوع کابل برای ارتباط روترهای DTE استفاده می‌شود.

کابل :DCE Smart Serial Cables

این نوع کابل برای ارتباط روترهای DCE استفاده می‌شود.

کابل E1

این کابل در شبکه‌های Wan بیشترین کاربرد را دارد.

کابل Stacking Cables

این نوع کابل‌ها برای ارتباط سوئیچ‌ها با هم مورد استفاده قرار می‌گیرند.

کابل کنسول :Console

این نوع کابل که یک طرف آن از کانکتور RG-45 و در طرف دیگر از پورت COM استفاده می‌کند و همیشه هم به رنگ آبی است برای اتصال روتر یا سوئیچ به یک کامپیوتر برای تنظیم کردن روتر است. در درس‌های آینده، نحوه‌ی اتصال کامپیوتر به روتر از طریق این کابل بررسی می‌شود.

کابل Octal

این کابل که برای اتصال مدارهای چندگانه استفاده می‌شود، از کیفیت بالایی برای انتقال اطلاعات برخوردار است.

دستگاه‌های شبکه

:Router

روترها، دستگاه‌هایی هستند که کار تفکیک شبکه‌ها را انجام می‌دهند و به عنوان یک پل ارتباطی بین دو شبکه مختلف انجام وظیفه می‌کنند. روترها در لایه‌ی 3 مدل osi کار می‌کنند و با IP ها سر و کار دارند و بسته‌های اطلاعاتی را از یک شبکه به شبکه‌ی دیگر حمل می‌کنند، البته این عمل را از طریق پروتکل‌های مسیریابی انجام می‌دهند که در درس‌های آینده به آن‌ها می‌پردازیم.

یکی از مهم‌ترین کاربردهای روترها جلوگیری از Broadcast است. مسیریاب‌ها با استفاده از پروتکل‌های مسیریابی، بهترین مسیر را در شبکه پیدا کرده و از آن مسیر، برای ارتباط با شبکه‌ی دیگر استفاده می‌کنند. در صفحه‌ی قبل، یک روتر از شرکت سیسکو را مشاهده می‌کنید.

یک مسیریاب شبکه از دو بخش عمده ساخت افزار و نرم افزار تشکیل می‌شود. نرم افزار مسیریاب شامل سیستم عامل و رابط کاربری آن است. یک سیستم عامل معروف که شرکت سیسکو در مسیریاب‌های خود استفاده می‌کند، IOS نام دارد.

اجزای زیر را برای یک مسیریاب مرسوم می‌توان تام برد:

- ✓ بدن (شامل کانکتورها و...)
- ✓ ساخت افزار مسیریابی
- ✓ رابط‌های شبکه
- ✓ سیستم عامل
- ✓ رابط کاربری

تولیدکنندگان معروف روترها و دستگاههای شبکه:

- Juniper Networks
- Cisco Systems, Inc
- Lucent Technologies (Alcatel-Lucent)
- MRV Communications
- Mikrotik RouterOS

:Switch

سوئیچ برای اتصال دستگاههای مختلف از قبیل رایانه، مسیریاب، چاپگرهای تحت شبکه، دوربین‌های مداربسته و ... در شبکه‌های کابلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

از نظر ظاهری، سوئیچ همانند جعبه‌ای است متشكل از چندین درگاه اترنت که از این لحاظ شبیه به هاب (Hub) است، با وجود این‌که هر دوی این‌ها وظیفه‌ی برقراری ارتباط بین دستگاههای مختلف را بر عهده دارند، تفاوت از آنجا آغاز می‌شود که هاب، بسته‌های ارسالی از طرف یک دستگاه را به همه‌ی درگاه‌های خود ارسال می‌کند و کلیه‌ی دستگاههای دیگر، علاوه بر دستگاه مقصد، این بسته‌ها را دریافت می‌کنند، درحالی‌که در سوئیچ، ارتباطی مستقیم بین درگاه دستگاه مبدأ با درگاه دستگاه مقصد، برقرار شده و بسته‌ها به‌طور مستقیم فقط برای آن ارسال می‌شوند.

این خصوصیت از آنجا می‌آید که سوئیچ می‌تواند بسته‌ها را پردازش کند، در سوئیچ‌های معمولی که به سوئیچ لایه‌ی دوم معروف‌اند، این پردازش تا لایه‌ی دوم مدل OSI پیش می‌رود و نتیجه‌ی این پردازش، جدولی است که در سوئیچ، با خواندن آدرس سخت‌افزاری (MAC) فرستنده‌ی بسته و ثبت درگاه ورودی تشکیل می‌شود.

سوئیچ با رجوع به این جدول، عملیات آدرس‌دهی بسته‌ها در لایه‌ی دوم را انجام می‌دهد، بدین معنا که این جدول مشخص می‌کند بسته‌ی ورودی می‌باشد فقط برای کدام درگاه ارسال شود.

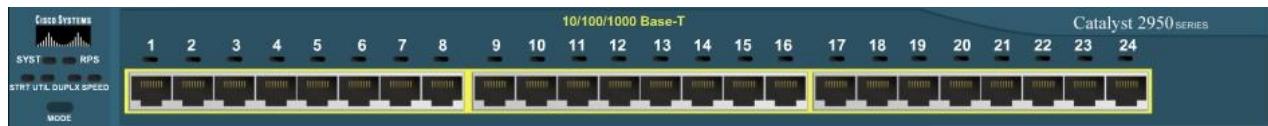
در شبکه‌های بزرگ Switch ها جدول‌های خود را به اشتراک می‌گذارند تا هر کدام بدانند چه دستگاهی به کدام سوئیچ متصل است و با این کار ترافیک کمتری در شبکه ایجاد کنند.

سوئیچ به طور معمول در لایه‌ی دوم مدل OSI کار می‌کند، ولی سوئیچ‌هایی با قابلیت کارکرد در لایه‌های مختلف حتی لایه هفتم هم وجود دارد. پرکاربردترین سوئیچ در بین لایه‌های مختلف به جز لایه‌ی دوم می‌توان به سوئیچ لایه‌ی سه اشاره کرد که در بسیاری موارد جایگزین مناسبی برای روتر می‌باشند. از سوئیچ می‌توان در یک شبکه‌ی خانگی کوچک تا شبکه‌های بزرگ با Backbone های چند گیگابایتی استفاده کرد.

برخی مزیت‌های و قابلیت‌های سوئیچ:

- امکان برقراری ارتباط بین دهها و گاهی صدها دستگاه را به طور مستقیم و هوشمند به ما می‌دهد.
- امکان برقرار ارتباط با سرعت بسیار بالا را فراهم می‌کند.
- امکان نظارت و مدیریت بر عملکرد کاربران را فراهم می‌کند.
- امکان کنترل پنهانی باند مصرفی کاربران را فراهم می‌کند.
- امکان تفکیک شبکه به بخش‌های کوچک‌تر و مشخص کردن نحوه دسترسی افراد به قسمت‌های مختلف را فراهم می‌کند.

سوئیچ‌ها در انواع مختلف 8، 16، 24، 48 پورت وجود دارد. در زیر یک سوئیچ 2950 مشاهده می‌کنید که دارای 24 پورت است.

سوئیچ‌ها در دو نوع لایه‌ی 2 و 3 قرار دارند، سوئیچ‌های لایه‌ی 2 سوئیچ‌های معمولی هستند که در بالا باهم بررسی کردیم، اما سوئیچ‌های لایه‌ی 3 توانایی کار روتر را هم دارند و عملیات روتنینگ که در آینده باهم بررسی می‌کنیم را می‌توانند انجام دهنند و می‌توان تمام پروتکل‌های Routing را روی این سوئیچ‌ها اجرا کرد. در زیر، سوئیچ 3560 شرکت سیسکو را مشاهده می‌کنید، این سوئیچ یک سوئیچ لایه‌ی 3 است:

:Hub

هاب از جمله تجهیزات سخت افزاری است که از آن به منظور برپاسازی شبکه های کامپیوتری استفاده می شود. گرچه در اکثر شبکه هایی که امروزه ایجاد می گردد از سوئیچ در مقابل هاب استفاده می گردد، اما ما همچنان شاهد استفاده از این نوع تجهیزات سخت افزاری در شبکه های متعددی هستیم. در این مطلب، قصد داریم به بررسی هاب و نحوی عملکرد آن اشاره نماییم. قبل از پرداختن به اصل موضوع لازم است در ابتدا با برخی تعاریف مهم که در ادامه به دفعات به آنان مراجعه خواهیم کرد، بیشتر آشنا شویم.

Domain: تمامی کامپیوترهای عضو یک domain (دامنه)، هر اتفاق و یا رویدادی را که در دامنه اتفاق می افتد، مشاهده کرده و یا خواهند شنید.

Collision Domain: در صورت بروز یک تصادف (Collision) بین دو کامپیوتر، سایر کامپیوترهای موجود در domain آن را شنیده و آگاهی های لازم در خصوص آن چیزی که اتفاق افتاده است را پیدا خواهند کرد. کامپیوترهای فوق، عضو یک Collision Domain یکسان هستند. تمامی کامپیوترهایی که با استفاده از هاب به یکدیگر متصل می شوند، عضو یک Collision Domain یکسان خواهند بود (برخلاف سوئیچ).

Broadcast Domain: در این نوع domain، یک پیام broadcast (یک فریم و یا داده که برای تمامی کامپیوترها ارسال می گردد) برای هر یک از کامپیوترهای موجود در domain ارسال می گردد. هاب و سوئیچ با موضوع broadcast domain برخورد مناسبی نداشته (ایجاد حوزه های مجزا) و در این رابطه، به یک روتر نیاز خواهد بود.

انواع هاب عبارت اند از:

هاب کنترل پذیر (manageable):

این نوع هاب هوشمند و انعطاف‌پذیر است. بدین معنی که هر یک از درگاه‌های (ports) آن توسط مدیر شبکه از طریق نرم‌افزار می‌توانند فعال یا غیرفعال شوند.

هاب مستقل (stand-alone):

این نوع هاب برای یک گروه از کامپیوترهایی که به طور مجزا از کل شبکه کار می‌کنند، به کار می‌رود.

هاب پیمانه‌ای (modular):

این نوع هاب با یک کارت همراه است و توسط این کارت می‌توان تعداد درگاه‌های آن را افزایش داد.

هاب پشت‌های (stackable):

این نوع هاب، شبیه هاب مستقل (stand-alone) است. با این تفاوت که تعدادی از آنها را می‌توان مثل یک پشت‌های به یکدیگر متصل کرد تا تعداد پورت‌های کل هاب آن افزایش یابد.

Bridge

شبیه به سوئیچ است، با این تفاوت که از 2 یا 4 پورت تشکیل شده است و با آدرس Mac مربوط به دستگاه‌ها کار می‌کند و مانند سوئیچ، دارای جدول برای نگهداری Mac address های شبکه است و برای ارتباط با شبکه‌های Bus استفاده می‌شود.

Firewall

دیوار آتش (برابر فرهنگستان زبان: بارو) تاربارو یا فایروال، نام عمومی برنامه‌هایی است که از دستیابی غیرمجاز به یک سیستم رایانه جلوگیری می‌کند. در برخی از این نرمافزارها، برنامه‌ها بدون اخذ مجوز قادر نخواهند بود از یک رایانه برای سایر رایانه‌ها، داده ارسال کنند. به این‌گونه نرمافزارها، تارباروی دوطرفه گویند، زیرا علاوه بر درگاه ورودی (Incoming)، درگاه‌های خروجی (Outing) هم کنترل می‌شوند. بسته‌های اطلاعاتی که حاوی اطلاعات بدون مجوز هستند، به وسیله‌ی تاربارو متوقف می‌شوند. نوع دیگری از فایروال نیز وجود دارد که به آن فایروال معکوس می‌گویند. فایروال معکوس ترافیک خروجی شبکه را فیلتر می‌کند، برخلاف فایروال معمولی که ترافیک ورودی را فیلتر می‌کند. در عمل، فیلتر کردن برای هر دوی این مسیرهای ورودی و خروجی، احتمالاً توسط دستگاه یا نرمافزار یکسانی انجام می‌شود.

امکانات:

یکی از کاربردهای معمول فایروال، واگذاری اختیار ویژه به گروهی خاص از کاربران جهت استفاده از یک منبع بوده و همچنین بازداشتمن کسانی که از خارج از گروه، خواهان دسترسی به منبع هستند، است. استفاده‌ی دیگر فایروال، جلوگیری از ارتباط مستقیم یک سری از رایانه‌ها با دنیای خارج است. هرچند فایروال بخش مهمی از سیستم امنیتی را تشکیل می‌دهد، ولی طراحان به این نکته نیز توجه می‌کنند که اکثر حملات از درون شبکه می‌آیند و نه از بیرون آن.

نحوه‌ی عملکرد بسیاری از سیستم‌های فایروال این‌گونه است، تمامی ارتباطات از طریق یک سرویس دهنده‌ی پروکسی به سمت فایروال، هدایت شده و همین سرویس دهنده درباره‌ی امن بودن یا نبودن عبور یک پیام یا یک فایل از طریق شبکه تصمیم‌گیری می‌کند.

این سیستم امنیتی معمولاً ترکیبی از سخت‌افزار و نرم‌افزار است. با توجه به ضرورت‌های استاندارد (ISMS & ISO ۲۷۰۰۱) فایروال‌ها جز لاینفک شبکه‌های کامپیوتري قرارگرفته‌اند و یکی از دغدغه‌های اصلی مسئولین شبکه شده‌اند. در این میان، با توجه به حساسیت هر سازمان، لایه‌بندی و قدرت فایروال‌ها در نظر گرفته می‌شود. مثلاً در بانک‌ها به لحاظ اهمیت و ارزش اطلاعات، فایروال‌ها جایگاه حساسی دارند و مسئولین شبکه‌ی بانک‌ها، همواره دقت بسیاری را به خرج می‌دهند. برخی از شرکت‌های بزرگی که در این ارتباط با مهم‌ترین بانک‌های بین‌المللی همکاری دارند، عبارت‌اند از Cisco، Juniper، Securepoint و....

انواع فایروال ها:

سیستم های فایروال، معمولاً به سه دسته عمومی تقسیم بندی می شوند، البته یک سیستم ممکن است ترکیبی از گونه های مختلف فایروال را همزمان استفاده کند.

تصفیه کننده های بسته های اطلاعاتی (Packets):

در این گونه سیستم ها، بسته ها بر اساس قانون خاصی متوقف می شوند. این قانون می تواند بستگی به جهت حرکت بسته، پروتکل خاص استفاده شده، آدرس فرستنده، شماره هی پورت پروتکل (مثلاً در TCP/IP)، واسطه هی فیزیکی و غیره طراحی شده باشد. این گونه فایروال، معمولاً در روتر (Router) انجام می شود. به عنوان مثال، از ACLs در روترهای Cisco یا Configurable access control lists می توان نام برد.

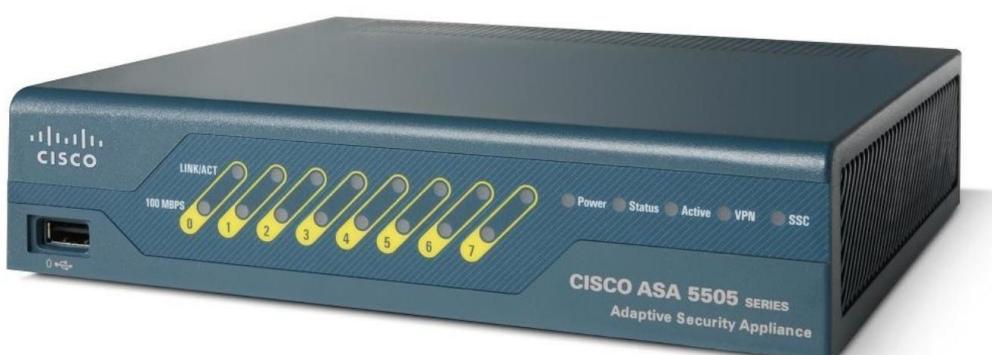
بازرسی کننده های سطوح بالاتر شبکه:

این گونه سیستم ها، مانند تصفیه کننده های اطلاعاتی بوده، با این تفاوت که به دلیل آگاهی از تمامی لایه ها و سطوح مختلف در stack پروتکل، هوشمند تر عمل می کنند. این گونه سیستم ها معمولاً حافظه دار بوده، اجازه آن را می دهند که یک بسته های اطلاعاتی نه به صورت مجزا، بلکه به عنوان بخشی از جریان داده ها نگاه کند.

سرویس دهنده های پروکسی:

یک یا چند سیستم که به نظر می آید که خدماتی را به خارج می دهند، ولی عملاً به عنوان پروکسی برای سیستم اصلی عمل می کنند. بنابراین سیستم خارجی مستقیماً به سیستم درونی وصل نشده و پروکسی بین آنها قرار می گیرد. پیاده سازی آنها می توانند در سطح مدار (سخت افزار) یا در سطح برنامه هی رایانه ای (نرم افزار) باشد.

در زیر، تصویری از فایروال شرکت سیسکو با نام ASA 5505 را مشاهده می کنید.

:Wireless Access Point (AP)

نقطه‌ی دسترسی بی‌سیم یا اکسس پوینت بی‌سیم، وسیله‌ای است در یک شبکه رایانه‌ای بی‌سیم که به دستگاه‌های مجهز به ارتباط بی‌سیم نظیر واي-فای، بلوتوث، یا سایر پروتکل‌های مرتبط اجازه می‌دهد تا به عضویت شبکه‌های بی‌سیم درآمده و با سایر دستگاه‌ها و شبکه‌های دیگر ارتباط برقرار کنند. این وسیله را غالباً به یک رهیاب (روتر) متصل می‌کنند و با این کار، ارتباط بین شبکه‌های بی‌سیم و سیمی برقرار می‌شود. این نوع دستگاه‌ها، امروزه از فرکانس‌های رادیویی استانداردی برای دریافت و ارسال داده‌ها پشتیبانی می‌کنند. این استانداردها توسط سازمان IEEE تعیین شده‌اند و غالب نقاط دسترسی بی‌سیم از استاندارد ۸۰۲.۱۱ استفاده می‌کنند.

معرفی سیستم عامل دستگاههای شرکت سیسکو با عنوان IOS:

IOS مخفف کلمه‌ی Internetwork operation cisco است که سیستم عامل دستگاههایی مانند روتر و سوئیچ است و کنترل آن از طریق خط فرمان یا همان CLI امکان‌پذیر است. ios هم در این دستگاهها اطلاعات را ذخیره، بازیابی، آدرس‌دهی و ... می‌کند که مانند یک سیستم عامل ویندوز کار می‌کند اما گرافیکی نیست. ios در انواع مختلفی وجود دارد که در حال حاضر، آخرین ورژن آن IOS 15 است.

راهاندازی سختافزار:

روتر از زمانی که روشن می‌شود تا زمانی که آماده به کار می‌شود، از 7 مرحله عبور می‌کند:

- 1 روشن شدن و چک کردن سختافزارهای خود که به آن مرحله post هم می‌گویند.
- 2 بارگذاری فایل .boot starp
- 3 پیدا کردن مسیر ios که به‌طور پیش‌فرض روی Flash است.
- 4 فایل ios روی Ram اجرا می‌شود.
- 5 پیدا کردن تنظیمات ذخیره‌شده.
- 6 انتقال تنظیمات از Nvram به Startup config
- 7 اجرا کردن تنظیمات از روی Ram.

اصولاًً روترها از حافظه‌های Rom, Ram, Nvram, Flash تشکیل شده‌اند که هر کدام از مراحل بالا با این حافظه‌ها کار می‌کنند.

حافظه‌ی Rom: حافظه‌ای در دل روتور که فقط خواندنی است و قسمت‌های زیر در آن وجود دارد.

- ✓ Boot starp
- ✓ Post
- ✓ Rom Monitor
- ✓ Mini los

:Boot starp

این قسمت زمانی که اجرا شود، محل قرارگیری ios را پیدا می‌کند که همان‌طور در مراحل 7 گانه مشاهده می‌کنید، در مرحله‌ی دوم این فایل اجرا می‌شود و محل IOS را پیدا می‌کند.

POST: این مرحله همان مرحله تست سختافزار است که در مرحله 1 برای شما معرفی کردیم.

:Rom Monitor

بیشترین کاربرد این قسمت در Password Recovery است که با تغییر در رجیستری می‌توانیم

قرار داده شده روی روترا پاک کنیم. این قسمت را در درس‌های بعدی توضیح خواهیم داد.

Mini IOS: این قسمت زمانی اجرا می‌شود که روت نتواند ios اصلی را پیدا کند.

حافظه‌ی Ram ®

یک حافظه‌ی فرّار که با قطع شدن برق، اطلاعات ایجاد شده روی آن پاک شده و ذخیره نمی‌شوند، از بین

مراحل هفت‌گانه همان‌طور که اشاره کردیم در مرحله‌ی 4، IOS بر روی Ram اجرا می‌شود، یعنی اینکه

فایل IOS به صورت فشرده است که از حالت فشرده، خارج شده و روی Ram قرار می‌گیرد و اجرا

می‌شود. کلاً به این حافظه، زیاد اعتماد نداشته باشید و سعی کنید اطلاعات را در یک حافظه‌ی دیگر که

در ادامه، راجع به آن بحث خواهیم کرد، کپی کنید.

حافظه‌ی Flash ®

این حافظه، مانند یک هارد دیسک روی روترا است که یک حافظه‌ی دائمی است و محل قرار گرفتن ios

در آن است.

حافظه‌ی Nvram ®

حافظه‌ی دائمی روترا برای ذخیره‌سازی تنظیمات روترا در آن است که زمانی که کاری روی روترا انجام

دادیم برای ذخیره باید اطلاعات Ram را به Nvram با دستور خاصی کپی کنیم تا با خاموش شدن روترا

و یا سوئیچ، تنظیمات از دست نرود که این تنظیمات می‌تواند آدرس یک ایترفیس یا یک پروتکل برای

روتر باشد.

تا به اینجا با روشن شدن یک روترا چندین کار انجام شد که باهم بررسی کردیم. روتراها در موقع بوت شدن از

چندین کد رجیستری استفاده می‌کنند که هر کدام به مفهوم یک مسیر خاص است که باهم این موضوع را بررسی

می‌کنیم.

یک سری اعداد که مسیر اجرای روترا را تعیین می‌کنند که برای به دست آوردن Configuration register

این اعداد باید در روترا و خط فرمان از دستور Show Version استفاده کنند.

در شکل بعد کاملاً با این مبحث آشنا خواهید شد.

Router on

مرحله‌ی دوم مرحله post است و سختافزارها تست می‌شوند

مرحله‌ی سوم تابع BootStarp اجرا شده و محل ios را پیدا می‌کند.
البته با استفاده از مقادیر Register که هر کدام در زیر بررسی می‌شود.

0x2100

0x2101

0x2102 – 0x210f

در این مرحله ios اجرا نشده و روتر به حالت Rom Monitor می‌رود.

در این مرحله ios Mini نشده و به جای آن IOS اجرا می‌شود. این حالت زمانی رخ می‌دهد که IOS پیدا نشود.

در این مرحله ios که در حافظه‌ی flash قرار دارد پیدا شده و اجرا می‌شود. البته این مرحله دو حالت دارد.

0x2102

0x2142

در این مرحله روتر به دنبال تنظیماتی می‌گردد که در nvram ذخیره کرده‌ایم همان فایل startup اگر پیدا کرد آن را روی Ram بارگذاری می‌کند و اگر پیدا نکرد وارد setup Mode می‌شود.

در این مرحله روتر اصلاً نگاهی به تنظیمات ذخیره‌شده بر روی Setup نمی‌اندازد و مستقیماً وارد Mode می‌شود که این قسمت password Recovery مخصوص است، که در درس‌های آینده با آن کار می‌کنیم.

IOS در این مرحله اجرا و از حالت فشرده خارج شده و روی Ram اجرا می‌شود

قبل از کار با روترو سوئیچ‌ها و اتصالات آن‌ها ، نرم‌افزار شبیه‌ساز این ادوات را معرفی می‌کنیم و کار با آن را می‌آموزیم .

نصب نرم‌افزار مجازی‌سازی شبکه : Packet Tracer 6.0.1

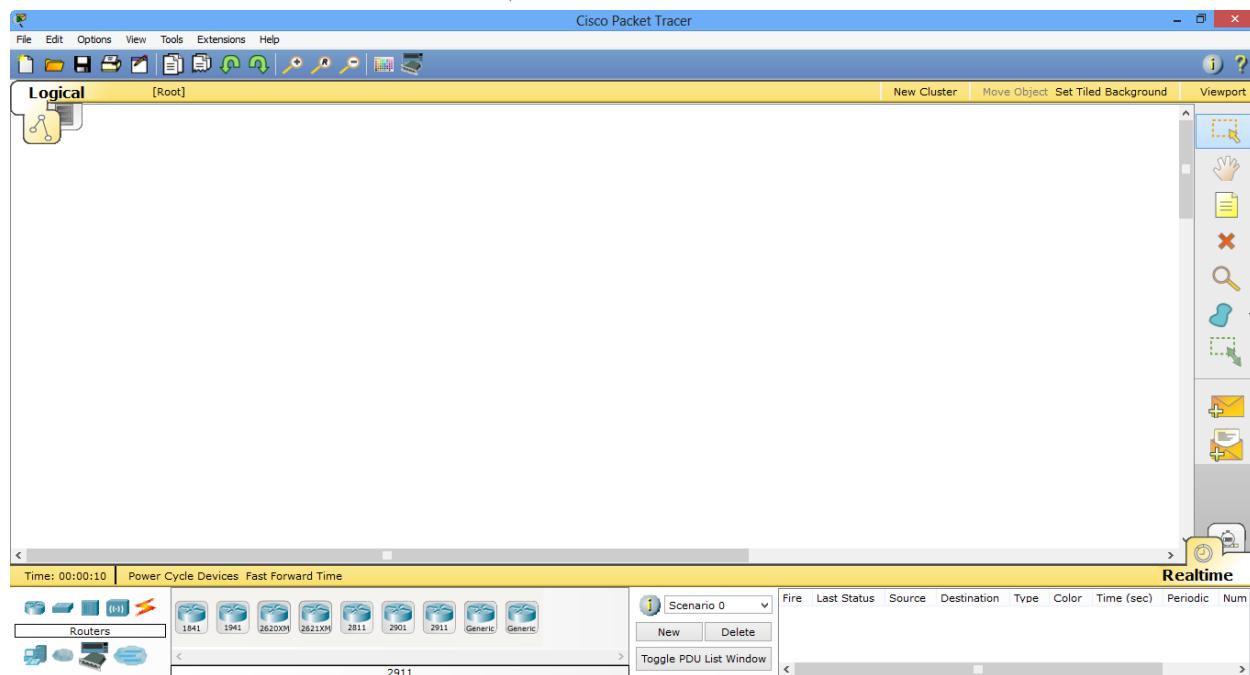
این نرم‌افزار را از لینک زیر دانلود کنید:

<http://3isco.ir/post-2792.aspx>

این نرم‌افزار یکی از بهترین نرم‌افزارهای مجازی‌سازی برای دوره‌ی CCNA بوده و توسط شرکت سیسکو برای دوره‌های درسی که اجرا می‌کند طراحی و پیاده‌سازی شده است.

نصب این نرم‌افزار به راحتی انجام می‌شود، چنانچه در موقع نصب مشکلی برای شما پیش آمد با من در تماس باشید.

بعد از نصب Packet Tracer 6.0.1 آن را اجرا کنید. محیط این نرم‌افزار را در زیر مشاهده می‌کنید.

این نرم‌افزار از انواع روترهای سوئیچ‌ها، کابل‌ها، دستگاه‌های بی‌سیم و ... تشکیل شده است که یک دنیای مجازی را برای ما ایجاد می‌کند، البته تمام کارهای این نرم‌افزار در واقعیت هم، به همین صورت است.

خوب با ابزارهای این نرم‌افزار آشنا می‌شویم.

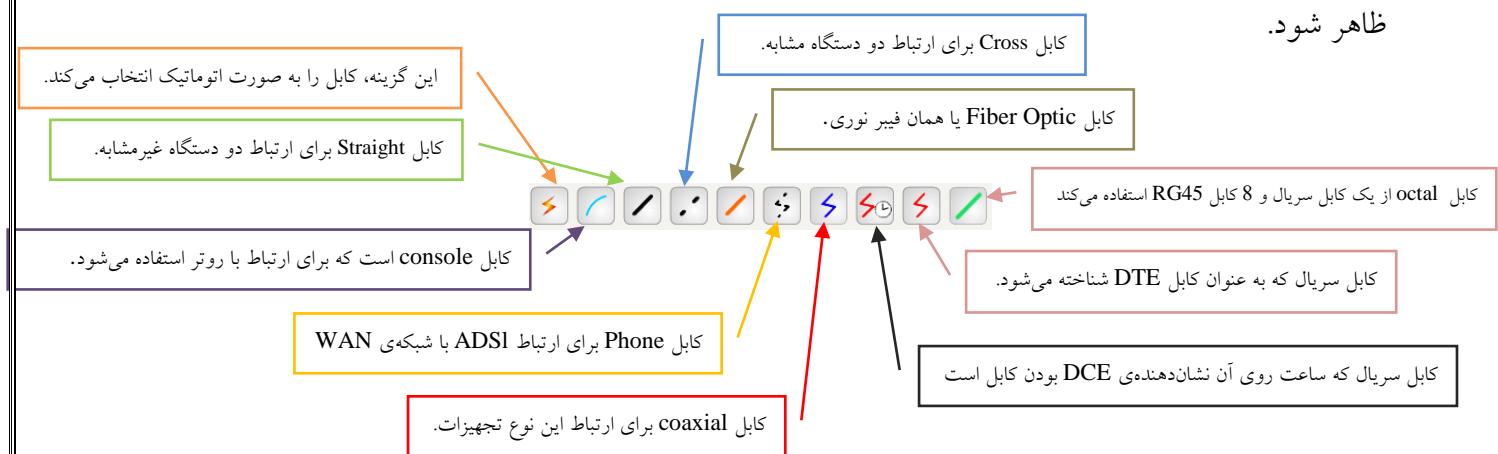
اگر در سمت چپ، قسمت پایین نرم افزار مشاهده فرمایید، تمام ادوات مورد نظر به ترتیب در کنار هم قرار گرفته‌اند که در شکل زیر مشاهده می‌کنید.

برای مشاهده لیست روترا در سمت چپ مطابق شکل زیر بر روی روتر کلیک کنید تا لیست روتراهاي اين نرم افزار را به شما نشان دهد.

همین‌طور می‌توانید بر روی Switch , Hub , Wireless Device , End Device , WAN کلیک کنید و لیست همهی آن‌ها را مشاهده کنید. برای مشاهده لیست کابل‌ها بر روی کلیک کنید تا لیست کابل‌ها مطابق شکل زیر

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، انواع کابل در این قسمت وجود دارد، البته این کابل‌ها را در درس‌های قبلی توضیح دادیم.

شما وقتی یک روتر را خریداری می‌کنید، هیچ‌گونه تنظیماتی روی آن انجام نشده است. برای تنظیم کردن روتر باید از طریق یک کامپیوتر و یک کابل console به پورت روتر متصل شوید و از طریق نرم افزار Terminal برای متصل شدن به روتر اقدام کنیم.

از قسمت پایین نرم افزار Packet Tracer ، سمت چپ بر روی روتر کلیک کنید و یک روتر 1841 را انتخاب کنید و به صفحه کار اضافه کنید بعد از این کار یک کامپیوتر را از قسمت End Device انتخاب و به صفحه اضافه کنید، بعد از آن در قسمت کابل ها ، کابل console که آبی رنگ است را انتخاب کنید و بعد بر روی کامپیوتر کلیک کنید؛ بعد از کلیک دو گزینه به صورت منو ظاهر می شود که گزینه اول یعنی، پورت RS232 که یک پورت Com است را انتخاب کنید و بعد بر روی روتر کلیک کنید و پورت console را انتخاب کنید. مانند شکل زیر باید ایجاد شود.

برای وارد شدن به تنظیمات روتر باید از طریق نرم افزار Terminal کامپیوتر، این کار را انجام داد، برای این کار بر روی کامپیوتر کلیک کنید تا شکل زیر ظاهر شود و از تب Desktop گزینه Terminal را انتخاب کنید.

در شکل بازشده‌ی بالا، گزینه‌های مورد نظر را که مربوط به سرعت و ... است، دست نزنید و بر روی ok کلیک کنید.

با کلیک بر روی ok وارد iOS روتر شده و می‌توانیم تنظیماتی گوناگونی را روی آن انجام دهیم که همه آن‌ها را در درس‌های آینده فرامی‌گیریم.

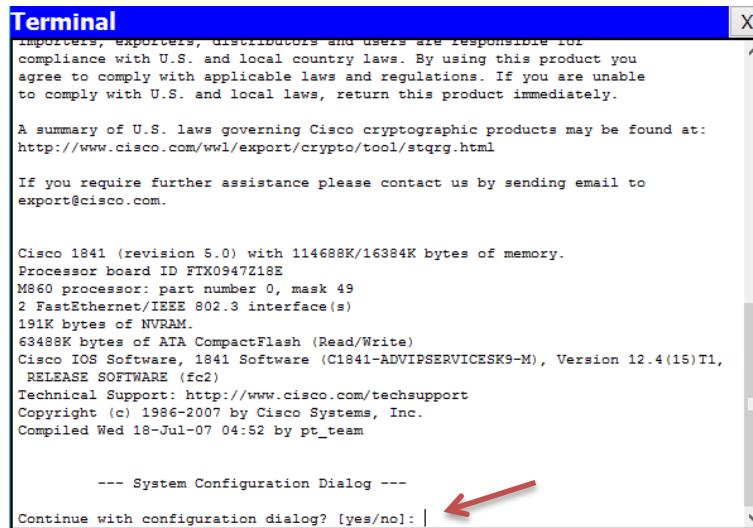
پیکربندی IOS

برگردیم به درس قبلی که در مورد پیکربندی IOS بود ، در روتر دو نوع پیکربندی وجود دارد:

- 1- Setup Mode
- 2- Command Line Interface

:Setup Mode

این قسمت اکثراً زمانی به شما نمایش داده می شود که هیچ گونه تنظیماتی روی روتر در Nvram ذخیره نشده باشد، مثلاً در قسمت قبل که روتر را از طریق کابل console اجرا کردیم، وارد قسمت Setup Mode شده است

این مد، به صورت پیشفرض سؤالاتی از شما می پرسد مثلاً ip address یک پورت را از شما دریافت می کند، نام دستگاه را از شما سؤال می کند و می توانید رمز عبور برای دستگاه خود تعریف کنید و ... که این کارها برای کسانی است که علم کار با روترهای را به صورت کامل ندارند و این سؤالات برای راحتی کار آنها است ولی من و شما علم این کار را فرامی گیریم پس احتیاجی به Setup Mode نداریم، ولی در ادامه کار آموزش داده می شود.

:Command Line Interface

اگر no را وارد کنید و Enter کنید وارد مد CLI یا Command Line Interface می شوید که این مد، همان مدل است که ما با آن کار می کنیم، در این مدل امکانات فوق العاده ای می توانیم داشته باشیم و اگر حرفه ای شویم که همین طور هم می شود کارهای زیادی می توانید روی روتر خود انجام دهیم که در ادامه به همه ای این مسائل پی خواهیم برد.

کار با مدهای CLI در روتر:

از دو مد برای ورود تنظیمات خود استفاده می‌کند.

User Mode	✓
Privileged Mode	✓

در IOS این مدها برای این تعریف شده‌اند که مثلاً اگر کاربری وارد مد User شود، چقدر توانایی برای کنترل روتر یا سوئیچ دارد و یا اگر وارد مد Privileged شود، چقدر توانایی دارد، که هر کدام را در اینجا مورد بررسی قرار می‌دهیم.

:User Mode

این مد، یکی از پایین‌ترین مدها از نظر سطح دسترسی کاربران به تنظیمات روتر است، حداقل‌تر کاری که یک کاربر می‌تواند در این مد انجام دهد، انجام Monitoring است و به دلیل دستورات کمی که در این مد اجرا می‌شود، سطح دسترسی آن در پایین‌ترین سطح قرار دارد.

Privileged Mode: این مد به نسبت مد قبلی از دسترسی بالاتری برخوردار است و رتبه‌ی آن کمی بالاتر است، چون در این مد، تنظیمات روتر می‌تواند چک شود.

حالا می‌خواهیم به صورت واقعی این مدها را در روتر تست کنیم. روتر را اجرا کنید و در قسمتی که از شما سؤال می‌کند، No را تایپ و بعد، Enter کنید، اولین خطی که بعد از آن می‌بینید، خط زیر است:

Router>

این همان قسمت است که به آن User mode می‌گوییم که سطح دسترسی آن پایین است.
برای رفتن به مد بالاتر، یعنی enable از دستور Privileged Mode استفاده می‌کنیم:

Router>enable

Router#

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با وارد کردن دستور enable وارد Privileged Mode شده‌ایم که می‌توانیم در این مد، کارهای مختلفی انجام دهیم، برای خروج از این مد و یا هر مدی از دستور Exit استفاده می‌کنیم:

Router#exit

Router>

البته در این مد، می‌توانید با دستورات Disable و Logout هم از این مد خارج شویم.

مد **Privileged**، مد بسیار مهمی است که تنظیمات کامل روتر از طریق این مد و مدهای بعدازآن انجام می شود که باید بر روی این مد رمز قرار دهیم تا زمانی که کسی وارد این مد می شود از وی رمز درخواست شود. پس با هم رمزگذاری روی انواع پورت های روتر را انجام می دهیم.

توجه داشته باشید، راههای دسترسی به یک روتر از راههای مختلفی امکان پذیر است که می توانیم بر روی همه این راهها رمز عبور قرار دهیم.

قبل از اینکه وارد رمزگذاری روی روتراها شویم ، یک سری مسائل باید بررسی شوند.

در **ios** دو مد دیگر به جز مدهای گفته شده، وجود دارد و آن هم، مدهای **Global** و **Interface** است، با وارد شدن به مد **Global** تمام تنظیمات روتر، مانند رمزگذاری روی پورت ها، وارد شدن به مد **Interface** برای آدرس دهی به پورت ها، راه اندازی انواع پروتکل ها و هزاران کار دیگر که در این مد انجام می شود را می توانیم انجام دهیم. برای ورود به این مد، اول وارد مد **privileged** و بعد، با دستور **configure terminal** وارد این مد می شویم:

```
Router>enable
```

```
Router#configure terminal
```

```
Router(config)#
```

سیسکو از علامت سؤال برای کمک کردن به ما استفاده کرده، مثلاً اگر علامت سؤال را در مد **Global** وارد کنید، تعداد زیادی دستورات را به ما نشان می دهد.

```
Router(config)# ?
```

Configure commands:

aaa	Authentication, Authorization and Accounting.
access-list	Add an access list entry
banner	Define a login banner
boot	Modify system boot parameters
cdp	Global CDP configuration subcommands
class-map	Configure Class Map
clock	Configure time-of-day clock
config-register	Define the configuration register
crypto	Encryption module
do	To run exec commands in config mode
dot11	IEEE 802.11 config commands
enable	Modify enable password parameters
end	Exit from configure mode
exit	Exit from configure mode
hostname	Set system's network name
interface	Select an interface to configure
ip	Global IP configuration subcommands
ipv6	Global IPv6 configuration commands
line	Configure a terminal line
logging	Modify message logging facilities

login Enable secure login checking
-- More—

در آخر، کلمه‌ی **More** را مشاهده می‌کنید که به ما می‌گوید، تعداد دستورات در این بخش بیشتر است و اگر بر روی کلید **Space** روی صفحه کلید فشار دهیم، بقیه‌ی دستورات را به ما نشان می‌دهد.

حالا کلمه‌ی **conf** را وارد و بعداز آن، علامت سؤال (?) وارد کنید:

```
Router#conf?  
configure connect  
Router#con
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با وارد کردن علامت سؤال، دو دستور که با حروف **conf** شروع شده‌اند را به ما نشان می‌دهد، این کار زمانی به کار می‌آید که یک کلمه را به صورت کامل در ذهن ندارید که با این کار، به کلمه‌ی مورد نظر خود می‌رسید. در ضمن، شما می‌توانید کلمات را به صورت کوتاه شده هم بنویسید، مثلاً برای نوشتن دستور **configuration Terminal** می‌توانید از دستور کوتاه شده **Conf t** استفاده کنید.

```
Router#conf t  
Router(config)#
```

زمانی که مقداری کمی از دستور را تایپ کردید و حوصله‌ی نوشته بقیه‌ی دستورات را ندارید، می‌توانید با زدن کلید **TAB** روی صفحه کلید، بقیه‌ی دستور را کامل کنید، خودتان امتحان کنید.

نحوه‌ی کار با :Interface

ادوات شرکت سیسکو از **interface** های مختلفی برای ارتباط با دیگر ادوات شبکه استفاده می‌کنند، بستگی به مدل روتر یا سوئیچ از چندین پورت و یا همان **Interface** تشکیل شده‌اند، یک روتر از چندین جای خالی یا همان **Slat** برای اضافه کردن پورت‌های متفاوت به آن استفاده می‌کند، یعنی اینکه شما می‌توانید پورت‌ها را جداگانه خریداری کرده و به آن اضافه کنید، در ضمن هر **Slat** روی روتر، یک شماره‌ی اختصاصی دارد. اولین **Slat** شماره‌ی صفر است؛ وقتی شما یک پورت خریداری می‌کنید و وارد **Slat** یک می‌کنید شماره‌ی آن در روتر مثلاً می‌شود **1/1 FastEthernet** که یک اولی برای شماره **Slat** و یک دومی برای شماره پورت است.

پورت‌ها انواع مختلفی دارند:

- Ethernet
- FastEthernet
- GigaEthernet
- Serial

پورت‌های **Ethernet** از سرعت‌های 10 و 100 مگابایت پشتیبانی می‌کنند - پورت‌های **Fast Ethernet** از سرعت‌های 10، 100، 1000 مگابایت پشتیبانی می‌کنند و پورت **Giga Ethernet** که پورت جدید با سرعت بسیار زیاد است از سرعت‌های بالاتری پشتیبانی می‌کند.

همان‌طور که در درس‌های قبل در مورد کابل سریال توضیح دادیم، می‌توانیم در ارتباط دو روتر با هم استفاده کنیم که به‌اصطلاح به آن ارتباط Point to Point می‌گویند، می‌توانیم در ارتباط با یک Service Provider هم استفاده کنیم، کابل سریال ویژگی خاصی دارد؛ زمانی که دو روتر می‌خواهند با هم ارتباط برقرار کنند باید از سرعت یکسانی برخوردار باشند، در کابل سریال می‌توانید پهنه‌ای باند یا همان BandWidth را تنظیم کنید. کابل‌های سریال از دو ویژگی DCE و DTE برای ارتباط با هم استفاده می‌کنند، یعنی یک سر کابل DCE و سر دیگر DTE است، در طرفی که DCE است باید clock Rate تنظیم شود (Clock Rate سرعت ارتباطی بین دو روتر با استفاده از کابل سریال). حالا چگونه بفهمیم که کدام سر کابل DCE است تا بتوانیم clock Rate را برای آن تنظیم کنیم، باید از دستور زیر استفاده کنیم:

Router(config)# show controllers Serial 0/1

با اجرای این دستور، DCE بودن کابل را به ما نشان می‌دهد (در ادامه به صورت کامل به این موضوع خواهیم پرداخت) و بعد از مشخص شدن DCE بودن کابل، باید Clock Rate را بر روی پورت سریال وارد کنیم، که برای این کار، وارد پورت موردنظر شده و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)# Clock Rate 64000

در این قسمت، عدد موردنظر را 64000 وارد کردیم که شما می‌توانید اعداد دیگری را هم وارد کنید. برای مشخص کردن این اعداد بعد از clock Rate، یک علامت سوال قرار دهید تا اعداد مشخص شود. همان‌طور که گفتیم، یکی دیگر از ویژگی‌های کابل سریال، BandWidth و یا پهنه‌ای باند آن است که در انتخاب مسیر برای Routing Protocol ها استفاده می‌شود که این مبحث را در درس‌های بعدی می‌آموزید، برای تغییر BandWidth باید وارد پورت سریال شده و از دستور زیر استفاده کرد:

Router(Config)#Bandwidth 128

:SubInterface

این پورت‌ها، پورت‌های مجازی می‌باشند که روی هر پورت فیزیکی قرار دارند و به صورت 0/0.? هستند.

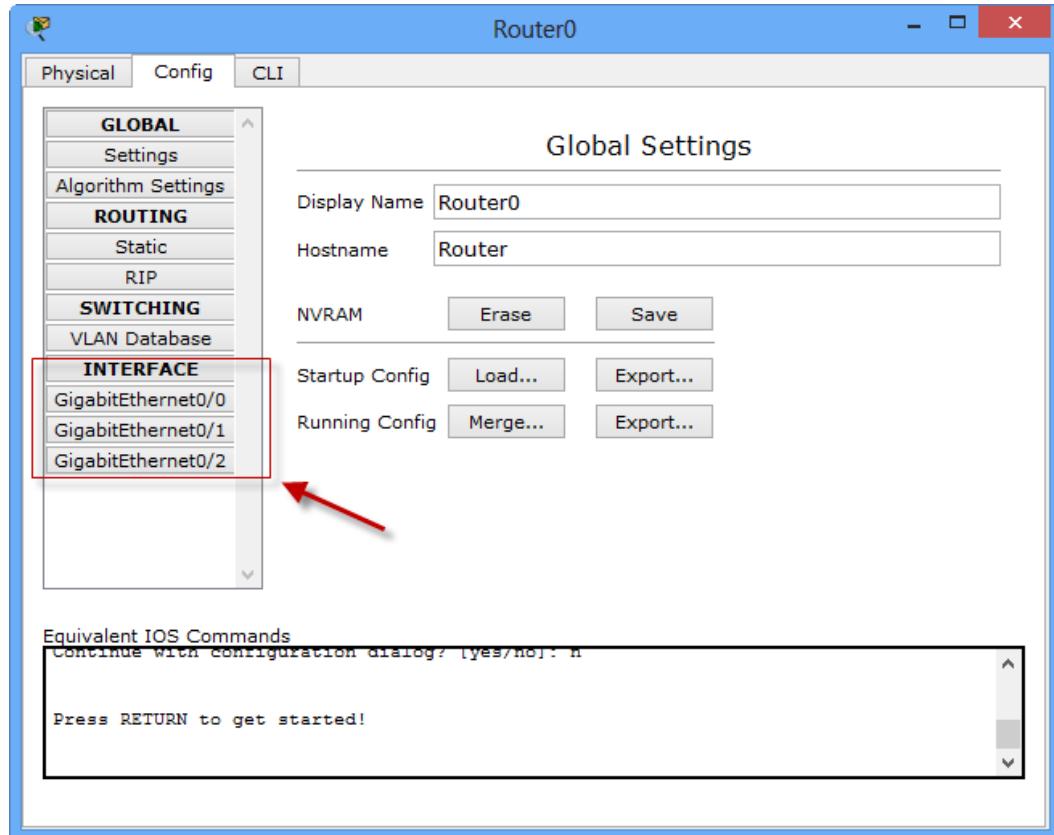
Router(config)#interface gigabitEthernet 0/0.?

<0-4294967295> GigabitEthernet interface number

همان‌طور که مشاهده می‌کنید بعد از شماره پورت یک نقطه قرار دادم و بعد از آن یک علامت سوال قرار گرفته که تعداد پورت‌های مجازی را 4294967295 نشان می‌دهد که واقعاً زیاد است. مانند زیر عمل کنید:

Router(config)#interface gigabitEthernet 0/0.125

در packet tracer یک روتر 2911 را به صفحه اضافه کنید. بعد بر روی آن کلیک کنید، طبق شکل با رفتن به تب Config می‌توانید interface های مختلف آن را مشاهده کنید:

روی هر کدام که کلیک کنید، می‌توانید آن را خاموش یا روشن و یا آدرس دهی کنید که در ادامه با آن کار می‌کنیم.
برای کار با Interface ها به CLI ها بروز رفته و در مدل Privileged دستور زیر را وارد می‌کنیم تا لیست Interface های روی روتر را مشاهده کنید.

Router#show ip interface brief

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، لیست Interface های مختلف را به ما نشان می‌دهد.
خوب حالا می‌خواهیم یکی از این Interface ها را آدرس دهی کنیم، برای این کار باید وارد این Interface ها شویم، کارهای زیر را انجام می‌دهیم:

Router#show ip interface brief

Interface	IP-Address	OK?	Method	Status	Protocol
-----------	------------	-----	--------	--------	----------

GigabitEthernet0/0	unassigned	YES	unset	administratively down	down
GigabitEthernet0/1	unassigned	YES	unset	administratively down	down
GigabitEthernet0/2	unassigned	YES	unset	administratively down	down
Vlan1	unassigned	YES	unset	administratively down	

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با وارد کردن دستور `show ip interface brief` لیست `interface` ها را برای شما نمایش داده است، بعد با دستور زیر وارد `interface` مورد نظر می‌شویم:

Router(config)#Interface ?

بعد از نوشتندستور `Interface`، یک علامت سوال قرار دهید تا انواع `interface` ها را به شما نشان دهد. اگر در قسمت قبل، متوجه شده باشید اینترفیس‌های ما از نوع GigaEthernet است، پس ادامه‌ی دستور به این صورت می‌شود:

Router(config)#interface gigabitEthernet 0/0

با این دستور وارد GigaEthernet 0/0 می‌شویم و می‌توانید کارهای مختلف روی پورت انجام دهیم، می‌خواهیم به این پورت IP address بدهیم برای این کار از دستور زیر استفاده می‌کنیم:

Router(config-if)#ip address 192.168.1.1 255.255.255.0

بعد از IP address مربوط به این `interface` را وارد کنیم که در اینجا 192.168.1.1 وارد می‌کنیم بعد، باید Subnet Mask را وارد کنیم که 255.255.255.0 را وارد می‌کنیم، این آدرس، به این `Interface` داده شد و بعد از این کار، باید `Interface` مورد نظر را روشن کنیم. توجه داشته باشد که همه‌ی `Interface` های روی روتر به صورت پیش‌فرض، خاموش (ShutDown) می‌باشند و باید به صورت دستی روشن شوند، برای این کار از دستور زیر استفاده می‌کنیم:

Router(config-if)#no shutdown

با این دستور، پورت مورد نظر روشن می‌شود و برای خاموش کردن آن از دستور `shutdown` استفاده می‌کنیم.
با دستور `Show Protocols` لیست `interface` های روتر و فعال و غیرفعال بودن آنها را به ما نشان می‌دهد.

Router#show protocols

Global values:

Internet Protocol routing is enabled

GigabitEthernet0/0 is administratively down, line protocol is down

GigabitEthernet0/1 is administratively down, line protocol is down

GigabitEthernet0/2 is administratively down, line protocol is down

Vlan1 is administratively down, line protocol is down

روش‌های دسترسی و رمزگذاری:

برای دسترسی به روتر چندین روش وجود دارد که هرکدام را مورد بررسی قرار می‌دهیم:

- پورت **console**:

این همان پورتی است که از طریق کابل **Console** به روتر متصل شدیم و برای متصل شدن به یک روتر خام است که هیچ‌گونه تنظیماتی روی آن انجام نشده است، برای رمزگاری این پورت، باید کارهای زیر را انجام دهیم.

وارد مد **global** شوید و با دستور **Line console 0**، وارد پورت کنسول شوید. مانند زیر عمل کنید:

```
Router(config)#line consol 0
```

```
Router(config-line)#
```

اصولاً روی روتراها، یک پورت کنسول وجود دارد که شماره‌ی آن صفر است.

در این قسمت می‌خواهیم روی این پورت رمز قرار دهیم، باید کارهای زیر را انجام دهیم:

```
Router(config-line)# password 123
```

برای این کار، از دستور **Password** و بعدازآن، از یک کلمه‌ی عبور، مانند **123** استفاده می‌کنیم که شما می‌توانید به جای این کلمه‌ی عبور (**123**)، کلمه‌ی عبور دلخواهی را وارد کنید.

بعدازاین که رمز را وارد و **enter** کردیم باید از دستور **login** استفاده کنیم تا زمانی که می‌خواهیم وارد تنظیمات روتر شویم از ما رمز عبور پرسیده شود، پس به این صورت این دستور را وارد می‌کنیم:

```
Router(config-line)# Login
```

اگر شما دستور **Login** را وارد نکنید، هر رمزی را هم روی روتر فعال کنید، باز برای ورود از شما رمز عبور درخواست نمی‌شود، پس به این نکته توجه کنید.

در حال حاضر با واردکردن این دستورات، روی روتر رمز قرار دادیم و زمانی که می‌خواهیم از طریق کابل **Console** وارد **User Mode** شویم، از شما رمز درخواست می‌شود که در ادامه، نحوه‌ی رمزگاری پیشرفته‌تر را باهم فرامی‌گیریم، به دلیل اینکه این نوع رمزها، **TEXT Base** بوده و قابل‌شناسایی و هک شدن می‌باشد.

دستورات دیگری در این پورت وجود دارد که باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم:

:exec-timeout دستور

زمانی که وارد یک مد می‌شویم، اگر مدت‌زمانی با روتر کار نکنید، در هر مدی که هستید، خارج شده و به مد اول، یعنی **UserMode** برگشت می‌کند، برای جلوگیری از این کار، باید از دستور زیر در پورت **consol** استفاده کنید:

```
Router(config-line)#exec-timeout 0 0
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، در این دستور از دو صفر استفاده شده است که اولی برای دقیقه و دومی برای ثانیه است، با صفر کردن هر دو اگر در هر مدی باشید در همان مدت ثابت خواهد ماند و خارج نمی‌شود، البته می‌توانید هر زمان که خودتان که دوست دارید وارد کنید.

:logging synchronous

زمانی در حال تایپ کردن دستورات هستید، روتربه صورت خودکار یک سری اطلاعات را به شما نمایش می‌دهد، مانند فعال شدن یک پورت یا اجرا شدن یک پروتکل و... که این کار باعث می‌شود دستوراتی که در حال نوشتن هستیم برای آن‌ها مشکلی ایجاد شود و جا به جا شوند. برای جلوگیری از این کار در پورت Console از دستور زیر استفاده کنید:

Router(config-line)#**logging synchronous**

:Enable Password –2

این رمز برای Privileged Mode است. اگر کاربری بخواهد وارد این مدت شود از وی پسورد درخواست می‌شود. برای فعال کردن آن، وارد مد Global می‌شویم و دستور زیر را تایپ و بعد enter می‌کنیم.

Router(config)#**enable password 123**

با این دستور، رمز عبور بر روی مد Privileged فعال می‌شود و زمانی که بخواهیم وارد این مدت شویم از شما رمز عبور درخواست می‌شود که در زیر مشاهده می‌کنید.

User Access Verification

password:

```
Router>enable  
Password:  
Router#
```

توجه داشته باشید در موقع وارد کردن رمز عبور، رمز عبور به شما نمایش داده نمی‌شود.

رمزهای عبوری که با دستور Enable Password فعال می‌شوند، زیاد نمی‌توانند امن باشند، چون این رمزها به صورت Text Base بوده و با یک فرمان می‌توانید رمز عبور را به دست آورید. برای دیدن رمز عبور از دستور Show Running-config استفاده کنید، دستور show برای نمایش اطلاعات به کار برده می‌شود، که با این دستور در درس‌های آینده زیاد کار خواهیم کرد، این دستور در مدهای UserMode و Privileged Mode کار می‌کند، البته در مد Global هم کار می‌کند که در درس‌های بعدی به آن می‌پردازیم، دستور بعدی که بعد از دستور show

به کار بر دیم Running-Config است. این دستور اطلاعات حاضر در Ram را به ما نشان می دهد، یعنی اینکه هر تنظیماتی که روی روتر انجام شده، در این قسمت قرار دارد. می خواهیم با این دستور به شما نشان دهیم که دستور Enable Password زیاد هم امن نیست، این دستور را در مدل Privileged وارد کنید.

Router#show running-config

Building configuration...

Current configuration : 648 bytes

!

version 15.1

no service timestamps log datetime msec
no service timestamps debug datetime msec
no service password-encryption

!

hostname Router

!

!

!

enable password 123

!

!

!

!

!

!

!

!

!

--More--

همان طور که مشاهده می کنید با وارد کردن دستور Show Running-config، رمز عبور وارد شده، نمایش داده شد،

پس باید کاری کرد که این رمز به صورت Hashing یا کد شده در این قسمت نمایش داده شود تا کسی نتواند این رمز را مشاهده کند، مانند قبل وارد مدل global شوید و کارهای زیر را انجام دهید:

اول از همه، رمز قبلی را که وارد کردیم، حذف می کنیم. برای حذف هر دستوری که وارد کردیم، باید قبل از آن دستور، از کلمه‌ی No استفاده کنیم تا دستور مورد نظر حذف شود، برای این کار از دستور

No enable password استفاده می کنیم، بعد از این کار، از دستور enable secret 123 استفاده می کنیم که رمز عبور را به صورت کد شده در می آورد و برای شما نمایش می دهد، بعد از این کار در مدل Privileged دستور show Running-config را اجرا کنید، متوجه می شوید که رمز عبور 123 به صورت کد شده درآمده، مانند رمز

زیر:

enable secret 5 \$1\$6ERr\$3HhlgMGBA/9qNmgzccuxv0

زمانی که Enable Secret فعال است، روی روتر کاربردی ندارد و اگر هر دو دستور را در یک زمان فعال کنید، فقط رمز عبوری که با دستور Enable Secret فعال کردیم، جواب می‌دهد.

3- پورت AUX :

این پورت برای ارتباط از راه دور از طریق خط تلفن با روتر استفاده می‌شود که می‌توانیم به روش زیر فعال کنیم:

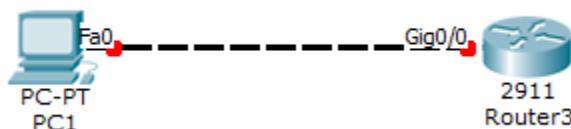
```
Router(config)#Line aux 0
Router(config-line)#password 123
Router(config-line)#login
```

این رمز عبور قبل از وارد شدن به User Mode پرسیده می‌شود.

:Telnet— 4

Telnet یکی از راه‌های محبوب برای ورود به روتر از راه دور است، که برای فعال کردن آن باید کارهای مختلفی انجام بگیرد، این کار را با مثالی کامل انجام می‌دهیم تا متوجه کار آن شویم.

یک روتر 2911 و یک pc به صفحه اضافه کنید و بعد با کابل Cross Fast Ethernet 0 پورت 0 کامپیوتر را به پورت GigaEthernet0/0 متصل کنید، مانند شکل زیر:

خوب، بعد از این کار بر روی روتر کلیک کنید تا صفحه‌ی موردنظر باز شود وارد مد Global شوید و بعد از آن با دستور زیر پورت GigaEthernet را آدرس‌دهی می‌کنیم.

```
Router(config)#interface gigabitEthernet 0/0
Router(config-if)#ip address 192.168.1.1 255.255.255.0
Router(config-if)#no shutdown
```

با دستور interface gigabitEthernet 0/0 وارد interface می‌شویم، بعد یک ip آدرس به این پورت نظر شده‌ایم، بعد یک no shutdown داده‌ایم و بعد از این کار پورت موردنظر را با دستور no shutdown روشن کرده‌ایم. پورت موردنظر را آدرس‌دهی و روشن کرده‌ایم، بعد از این کار باید Telnet را فعال کنیم تا بتوانیم از راه دور با استفاده از آدرسی که دادیم به روتر متصل شویم.

برای فعال کردن Telnet باید پورت‌های مجازی Vty را فعال کنیم. Vty مخفف Virtual terminal که از چندین پورت مجازی برای ورود به روتر استفاده می‌کند، مثلاً در روتر 2911 که ما در حال کار با آن هستیم از 15 پورت تشکیل شده است. برای مشاهده این پورت‌ها در مدل Global دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#line vty ?

<0-15> First Line number

با وارد کردن دستور **Line Vty** و بعد از آن، علامت سوال به ما تعداد پورت‌های مجازی برای این روتر را نشان می‌دهد که 15 عدد است. شما می‌توانید تمام این 15 پورت را فعال کنید که با این کار 15 نفر در یک زمان می‌توانند وارد روتر یا سوئیچ شوند.

در اینجا تمام این 15 پورت را انتخاب و همه‌ی آن‌ها را فعال می‌کنیم، و روی همه آن‌ها رمز قرار می‌دهیم:

Router(config)#line vty 0 15

Router(config-line)#pass 123

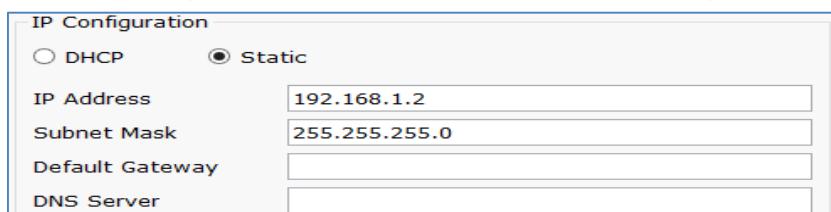
Router(config-line)#login

Router(config-line)#

تعجب نکنید که به جای نوشتن **Password** از **pass** استفاده کردیم، چون همان‌طور که گفتیم در IOS می‌توانیم فرمان‌ها را به صورت کوتاه شده بنویسیم.

در قسمت سوم از دستور **Login** استفاده کردیم که با این دستور به روتر اعلام می‌کنیم که در زمان Telnet رمز عبور را درخواست کن. اگر به جای **Login** از دستور **No Login** استفاده کنید، روتر هیچ‌گونه رمزی درخواست نخواهد کرد، پس مواطبه این دستور باشید. شما می‌توانید به چند پورت اجازه دسترسی بدهید و به بقیه‌ی پورت‌ها اجازه دسترسی ندهید.

همه‌چیز آماده است برای Telnet کردن، بر روی **Pc** کلیک کنید و وارد **Ip configuration** شوید و یک IP در رنج ip که در روتر وارد کردیم را وارد کنید که 192.168.1.2 را وارد می‌کنیم، مانند شکل زیر:

خوب، بعد بر روی **Command Promt** کلیک کنید و دستور زیر را وارد کنید.

Telnet 192.168.1.1

Telnet که نام دستور است و این IP هم، آدرس روتری است که ما می‌خواهیم به آن متصل شویم. بعد از **enter**، به روتر موردنظر متصل شده و از شما درخواست رمز عبور می‌شود.

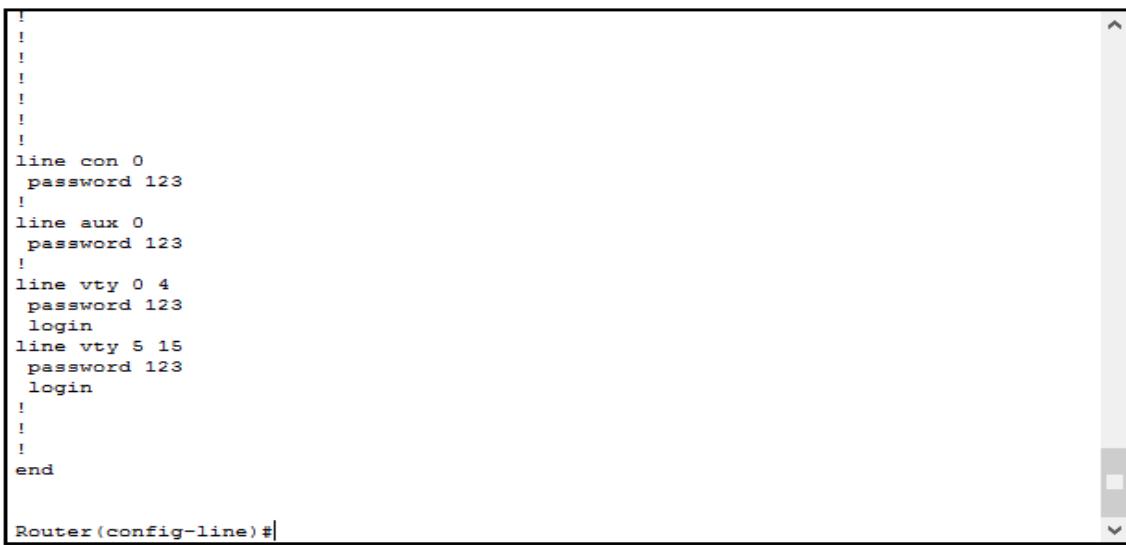
```
PC>
PC>telnet 192.168.1.1
Trying 192.168.1.1 ...Open

User Access Verification

Password:
Router>en
% No password set.
Router>
Router>
Router>|
```

Aین پیام زمانی نمایش داده می شود که ما روی مد
رمز عبور قرار ندهیم، این همان رمز عبوری است که با دستور
enable Secret فعال می شود.

می توانیم در روتر با دستور `show Session` تمام ارتباطات انجام گرفته و در حال انجام را مشاهده کنید.
شما اگر یک بار دیگر دستور `show Running-config` را اجرا کنید، متوجه می شوید که تمام رمزهایی را که برای
پورت های `AUX`, `console`, `VTY` وارد کردیدم در این دستور قابل مشاهده است. به شکل زیر توجه کنید:


```
!
!
!
!
!
!
line con 0
password 123
!
line aux 0
password 123
!
line vty 0 4
password 123
login
line vty 5 15
password 123
login
!
!
!
end

Router(config-line)#
```

برای این که این رمزها یا هر رمزی که داخل IOS وارد می کنید، به صورت کد شده (Hash) تبدیل شود از دستور
زیر در مد Global استفاده می کنیم.

`Router(config)# service password-encryption`

بعد از وارد کردن این دستور ف تمام رمزها به صورت Hash شده یا کد شده در می آید. به شکل زیر توجه کنید:

```

!
!
!
!
!
!
line con 0
password 7 08701E1D
!
line aux 0
password 123
!
line vty 0 4
password 7 08701E1D
login
line vty 5 15
password 7 08701E1D
login
!
!
!
end

Router(config)#

```

همان طور که در شکل مشاهده می کنید، تمام رمزها به صورت Hash شده درآمده، البته این روش به صورت کامل، روترا در برابر نفوذ امن نگه نمی دارد، اما از قدیم گفته اند: «لگه کشی در بیابان نعمت است». نکته: شما شاید دیده باشید که زمانی در روترا یک دستور را اشتباه وارد می کنید روترا به جستجوی آن دستور می پردازد، در زیر جمله `rn` را که کاربردی در روترا ندارد وارد کردیم، اما روترا چنین دستوری ندارد و برای پیدا کردن آن به جستجو می پردازد و همین باعث اتلاف وقت می شود.

Router>`rn`

Translating "rn"...domain server (255.255.255.255)

%Unknown command or computer name, or unable to find computer address

برای جلوگیری از این موضوع وارد مد Global شده و دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#**no ip domain-lookup**

با این دستور، روترا دیگر به جستجوی دستورات نمی پردازد.

تا اینجا رمز عبور را برای پورت ها و مسیرهای مختلف فعال کردیم و نحوه کد (Hash) کردن آنها را هم یاد گرفتیم، حالا اگر روترا را خاموش کنیم، آیا این تنظیمات روی روترا باقی خواهد ماند؟

به هیچ وجه این تنظیمات روی روتر باقی نمی‌ماند، چون تمام این اطلاعات در فایلی به نام **Running-Config** روی Ram قرار دارد و چون Ram حافظه‌ای فرار است، این اطلاعات بعد از خاموش کردن از بین می‌رود، برای حل این مشکل باید این اطلاعات را به یک حافظه غیرموقت ارسال کنیم تا اطلاعات از بین نرود.

برای ذخیره کردن اطلاعات دو راه وجود دارد:

Nvram

TFTP Server

- برای ذخیره اطلاعات به حافظه‌ی Nvram، از دستور زیر در مد **Privileged** استفاده می‌کنیم.

```
Router#copy running-config startup-config  
Destination filename [startup-config]?  
Building configuration...  
[OK]  
Router#
```

همان‌طور که گفته‌یم **running-config**، فایلی است که روی Ram قرار دارد و **Startup-config** فایل است که بر روی **nvram** قرار دارد و با این دستور اطلاعاتی که درون فایل **running-config** است وارد **startup-config** شود و حالا اگر روتر را خاموش و بعد روشن کنید اطلاعات آن از بین نمی‌رود.

در قسمت بعدی از شما نام فایل مقصد را می‌پرسد که چیزی وارد نکنید و بعد Enter را زده تا اطلاعات ذخیره شود و حالا اگر روتر را خاموش و بعد روشن کنید اطلاعات آن از بین نمی‌رود.

حذف کردن اطلاعات :Nvram

برای حذف اطلاعات موجود در حافظه‌ی Nvram، باید دستور زیر را در مد **Privileged** وارد کنید:

```
Router# erase startup-config
```

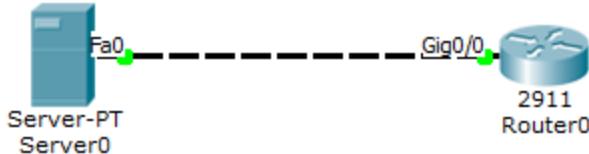
بعد از Enter کردن به شما اخطار می‌دهد که آیا مطمئن به پاک کردن اطلاعات موجود در Nvram هستید؟ Erasing the nvram filesystem will remove all configuration files! Continue? [confirm]

اگر enter کنید، کل اطلاعات موجود در Nvram از بین خواهد رفت. فایل **startup-config** مربوط به حافظه‌ی Nvram است.

:TFTP Server – 2

در روش دوم اطلاعات از روتر به یک سرور خارجی منتقل می‌شود و دوباره می‌توان این اطلاعات را از سرور

وارد روتر کرد، این کار را با هم انجام می‌دهیم، یک روتر و یک سرور Generic را به لیست اضافه کنید و بعد با کابل Cross این دو را به هم متصل کنید، مانند شکل زیر:

بعد مانند روش‌های قبلی به **Interface** های روتر و سرور آدرس 192.168.1.1 برای روتر و آدرس 192.168.1.2 برای سرور نسبت دهید، بعد وارد روتر شوید و در مدل **Privileged** دستور زیر را وارد کنید:

Router#copy running-config tftp:

بعد از وارد کردن این دستور از شما آدرس سرور درخواست می‌شود که شما باید آدرس سرور که 192.168.1.2 است را وارد کنید و بعد از **Enter**، باید نام فایل مقصد را وارد کنید، مانند دستور زیر:

```
Address or name of remote host []? 192.168.1.2
Destination filename [Router-config]? Babajani_Router
```

با انجام این دستورات اطلاعات از روتر به یک سرور خارجی انتقال داده می‌شود.

کار با Setup Mode

همان‌طور که قبلاً گفته‌یم وقتی روتر را برای اولین بار روشن می‌کنیم، هیچ‌گونه تنظیماتی روی آن قرار ندارد، وارد **Setup Mode** می‌شویم که با وارد کردن **YES** وارد این مدل می‌شویم و از شما سؤالاتی می‌پرسد. خوب می‌خواهیم سؤالات این بخش را با هم مورد بررسی قرار دهیم.

برای ورود به این مدل، می‌توانید در مدل **Setup** از دستور **Privileged** استفاده کنید که بعد از وارد شدن به این مدل از شما سؤالاتی پرسیده می‌شود که با هم مورد بررسی قرار می‌دهیم:

Router# setup

Continue with configuration Dialog? [Yes/No] Yes

در این قسمت از شما پرسیده می‌شود، آیا می‌خواهید تنظیمات روتر را با استفاده از سؤالات مختلف انجام دهید، که با **Yes** را وارد می‌کنیم.

Would you like to enter basic management setup? [yes/no]: yes

در این سؤال از شما پرسیده می‌شود، آیا می‌خواهید وارد تنظیمات جزئی تر شوید مانند تنظیم ایترفیس‌ها و ... که با **YES** وارد آن می‌شویم.

Enter host name [Router]: R1

در سؤال اول از شما نام دستگاه پرسیده می شود که شما می توانید یک اسم دلخواه وارد کنید.

Enter enable secret: cisco

در سؤال بعدی از شما رمز عبور درخواست می شود، این رمز به صورت Secret است و قابل شناسایی برای هر کسی نیست و Hash شده است.

Enter enable password: ciscoR1

در این قسمت رمز عبور دیگری از شما پرسیده می شود که برتری آن کمتر از رمز عبور قبلی است و تا زمانی که رمز عبور قبلی فعال است این رمز کاربردی ندارد.

Enter virtual terminal password: FR122

در این قسمت از شما رمز عبور مربوط به پورت ترمینال پرسیده می شود که آن را وارد کنید.

Configure SNMP Network Management? [no]:

این قسمت مربوط به تنظیمات SNMP است که فقط بر روی enter کلیک کنید تا از این قسمت خارج شویم، بعد از آن لیست Interface های روتر را به شما نشان می دهد.

Current interface summary

Interface	IP-Address	OK?	Method	Status	Protocol
GigabitEthernet0/0	unassigned	YES	manual	administratively down	down
GigabitEthernet0/1	unassigned	YES	manual	administratively down	down
GigabitEthernet0/2	unassigned	YES	manual	administratively down	down
Vlan1	unassigned	YES	manual	administratively down	down

Enter interface name used to connect to the

management network from the above interface summary: GigabitEthernet0/2

در این قسمت نام یکی از ایترفیس ها را نوشته و بر روی enter کلیک کنید.

Configure IP on this interface? [yes]: yes

اگر می خواهید این Interface را آدرس دهی کنید yes را وارد و enter کنید.

IP address for this interface: 192.168.1.1

در این قسمت ip address را وارد و Enter کنید.

Subnet mask for this interface [255.255.255.0] : 255.255.255.0

در این قسمت از شما subnet Mask مربوط به IP بالا درخواست می شود، وارد کنید و بعد enter.

The following configuration command script was created:

!

```
hostname r1
enable secret 5 $1$mERr$Wmdu8FSDG1wNa1xa4SQGi.
enable password 21
line vty 0 4
password 2
!
interface Vlan1
shutdown
no ip address
!
interface GigabitEthernet0/0
no shutdown
ip address 192.168.1.1 255.255.255.0
!
interface GigabitEthernet0/1
shutdown
no ip address
!
interface GigabitEthernet0/2
shutdown
no ip address
!
end
```

[0] Go to the IOS command prompt without saving this config.

[1] Return back to the setup without saving this config.

[2] Save this configuration to nvram and exit.

Enter your selection [2]:

در آخر کار به شما تمام تنظیمات را که انجام داده‌اید، نمایش می‌دهد. به شما اعلام می‌کند که آیا می‌خواهید تنظیمات را در Nvram ذخیره کنید که با انتخاب گزینه‌ی 2 این اطلاعات در Nvram ذخیره می‌شود و بعد از خاموش و روشن شدن روتر اطلاعات در حافظه باقی می‌ماند.

کلیدهای ترکیبی:

کلید ترکیبی Ctrl_A باعث می‌شود مکان‌نما به خط آغازین انتقال پیدا کند.

کلید ترکیبی Ctrl_E باعث می‌شود مکان‌نما به انتهای خط برود.

کلید ترکیبی Ctrl_B به اندازه‌ی یک حروف به عقب برگشت می‌کند.

کلید ترکیبی Ctrl_F به اندازه‌ی یک حروف به جلو انتقال داده می‌شود.

کلید ترکیبی Ctrl_D کاراکترهای جلوی مکان‌نما را حذف می‌کند.

کلید ترکیبی Ctrl_U کل خط موردنظر را پاک می‌کند.

کلید ترکیبی Ctrl_W یک کلمه را پاک می‌کند.

کلید ترکیبی Ctrl_Z باعث می شود که مکان نما در هر مدلی که قرار داشته باشد به مد Privileged انتقال پیدا کند.

✓ اگر بر روی کلیدهای جهت بالا و پایین فشار دهید ، آخرین دستوراتی را که وارد کرده اید را می توانید مشاهده کنید.

✓ با استفاده از دستور show history می توانید 10 دستور آخر وارد شده را مشاهده کنید.

Router#show history

```
en  
conf t  
show history
```

تغییر نام روتر (HostName) :

می توانید نام روتر را تغییر دهید تا استفاده از آن برای شما آسان تر شود. سعی کنید نام روتر را طبق محلی که قرار دارید تغییر دهید، مثلاً اگر روتر در شهر بابل قرار دارد، نام آن را به بابل تغییر دهید. برای انجام این کار در مد Global، دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#hostname babol

babol(config)#

همان طور که مشاهده می کنید، نام روتر به babol تغییر کرده است.

نمایش پیام در زمان ورود به روتر (Banner) :

این دستور زمانی به کار می رود که بخواهیم برای کسی که وارد روتر می شود پیام نمایش بدهیم که برای انجام این کار وارد مد Global می شویم و از دستور زیر استفاده می کنیم.

Router1(config)#banner ?

loginSet login banner

motdSet Message of the Day banner

با وارد کردن دستور Banner و بعد آن علامت سوال دو حالت را نمایش می دهد که Login برای کاربرانی است که از طریق Telnet وارد روتر می شوند و Motd برای کاربرانی است که به صورت مستقیم وارد روتر می شوند. در این قسمت از Motd استفاده می کنیم:

Router1(config)#banner motd@

در دستور بالا از کلمه‌ی **@** استفاده کردیم که به جای آن هر کلمه‌ای می‌توانید قرار دهید. این کلمه، به این معنا است که پیامی که می‌نویسیم، بعد از اتمام پیام اگر این کلمه را در انتهای آن قرار دهید، یعنی اتمام کار و **enter** کنید، پیام ثبت می‌شود.

Router1(config)#banner motd @

Enter TEXT message. End with the character '@'.

in the name of god @

Router1(config)#

را باهم انجام دادیم، وارد **UserMode** شوید و قبل از اینکه بخواهیم کاری انجام دهیم این پیام **banner motd** نمایش داده می‌شود.

in the name of god

Router1>

نوع دیگری از **banner** وجود دارد که به آن **Banner Login** می‌گویند. این روش در موقع ورود از طریق **Telnet** کاربرد دارد. برای فعال کردن آن دستور زیر را وارد کنید.

Router1(config)#banner login @

Enter TEXT message. End with the character '@'.

Welcome @

مانند روش قبلی است، فقط به جای **Login** قرار می‌دهیم و پیام موردنظر را وارد می‌کنیم.

در زمان **Telnet** کردن این پیام نمایش داده خواهد شد.

نوشتن توضیحات برای یک **:Interface**

در IOS این امکان وجود دارد که بر روی **interface** می‌توانید توضیحاتی قرار دهید، برای این کار وارد **interface** موردنظر می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config-if)#description connection iran to usa

بعد از دستور **description** پیام خود را وارد کنید، مانند مثال بالا.

بعد از انجام این کار برای نمایش این پیام دستور **show Running-config** را در مدل **privileged** وارد کرده و این توضیحات زیر **Interface** موردنظر نمایش داده می‌شود، مانند دستور زیر:

interface GigabitEthernet0/0

description connection iran to usa

تنظیم ساعت و تاریخ روتر:

برای اینکه ساعت روتر خود را تنظیم کنید از دستور زیر استفاده کنید:

Router# Clock Set 10:05:05 19 Nov 2013

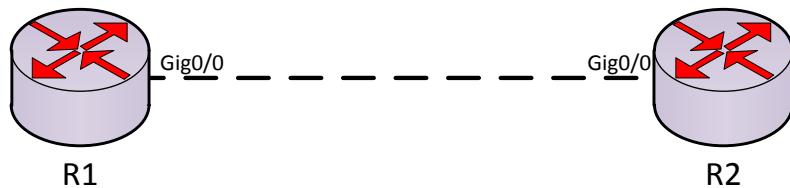
با دستور Clock Set این کار انجام می شود و بعد از این دستور ساعت، دقیقه و ثانیه را وارد کنید مانند 10:05:05 و بعد از آن، روز، ماه، سال را وارد کنید مانند 19 Nov 2013، بدین ترتیب ساعت و تاریخ روتر تنظیم می شود.

مسیریابی (IP Routing)

:Routing

یا مسیریابی، روشی است برای انتخاب مسیرهای شبکه های غیر محلی و انتقال اطلاعات به شبکه ای دیگر که این کار توسط پروتکل های مسیریابی انجام می شود.

در مسیریابی، بهترین و کوتاه ترین مسیر برای رسیدن اطلاعات مشخص می شود که این کار توسط جدول Routing مشخص و مسیر انتخاب می شود، درباره ای این موضوعات به طور مفصل در ادامه کتاب باهم بحث خواهیم کرد. Routing Table: این جدول تشکیل شده است از آدرس های متصل به روتر و آدرس های شبکه های غیر محلی، یعنی از شبکه دیگر.

Router#show ip route

Codes: L - local, C - connected, S - static, R - RIP, M - mobile, B - BGP
 D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
 N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
 E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
 i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
 * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
 P - periodic downloaded static route

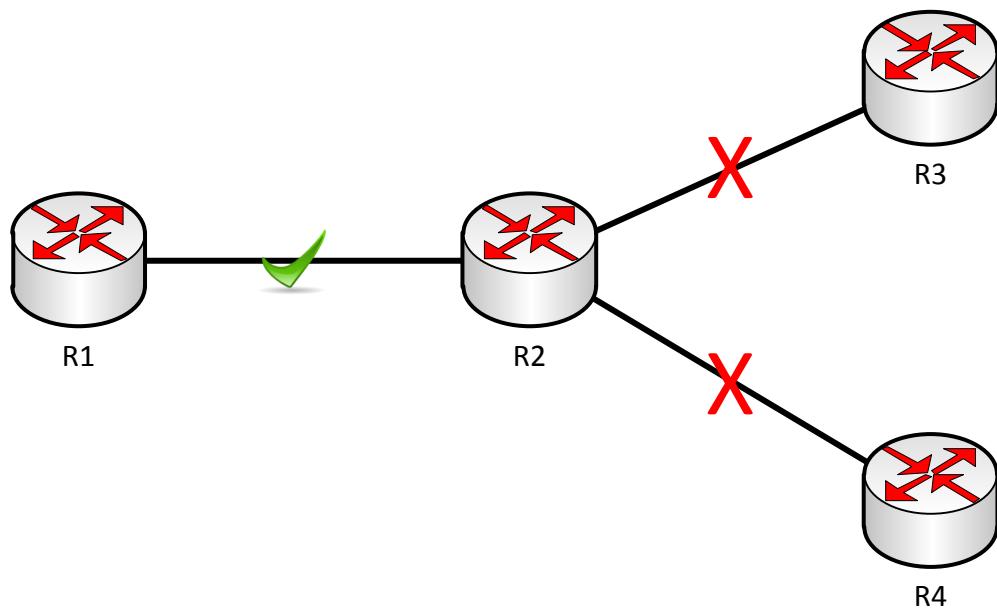
Gateway of last resort is not set

192.168.1.0/24 is variably subnetted, 2 subnets, 2 masks
 C 192.168.1.0/24 is directly connected, GigabitEthernet0/0
 L 192.168.1.1/32 is directly connected, GigabitEthernet0/0

در این شکل دو روتر به هم متصل شده اند. ip هایی که به آنها داده شده در رنج 192.168.1.0 است که همان طور مشاهده می کنید، این ip به عنوان شبکه ای محلی روتر (رنگ قرمز) ثبت شده است. یک کلمه C اول ip مشاهده

می‌کنید که نشان‌دهنده‌ی **connected** بودن آن است، البته هر حرفی که اینجا نوشته می‌شود در بالای آن کلمه‌ی مربوط به آن نوشته شده است.

این جدول همان جدول **Iprouting** است که در بالا باهم درباره آن صحبت کردیم.
لازم است اینجا یک نکته را به شما دوستان بگوییم که یک روتر فقط و فقط از شبکه‌های داخل خود که شبکه‌ی محلی است، خبر دارد و از شبکه‌های خارج از آن خبری ندارد. به شکل زیر توجه کنید.

همان‌طور که در شکل می‌بینید، R1 از اطلاعات شبکه‌ای که به وی متصل است خبر دارد، اما از اطلاعات شبکه‌های دیگر در روترهای دیگر خبری ندارد. برای حل این مشکل دو راهکار وجود دارد؛ برای معرفی شبکه‌های غیر محلی به روترهای:

Static Route ✓
Dynamic Routing ✓

روش Static Route

معرفی شبکه‌های غیر محلی در static Route به دو روش انجام می‌گیرد:

IP Route

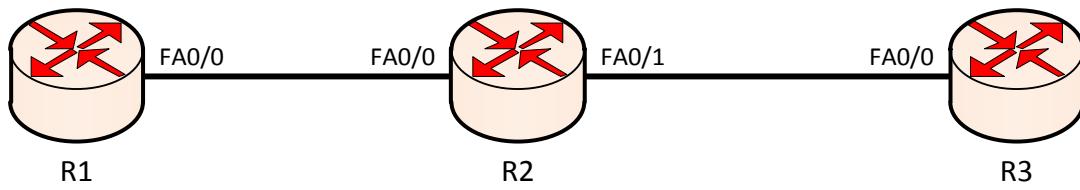
Defualt Route

روش اول IP Route

در این روش شبکه‌های غیر محلی را به صورت دستی به روتر معرفی می‌کنیم و می‌گوییم برای رفتن به این شبکه از کجا عبور کنید، این روش به علت اینکه معرفی و حذف مسیرهای شبکه به صورت دستی انجام می‌گیرد در شبکه‌های بزرگ بسیار کار وقت‌گیر و خسته‌کننده‌ای است و کمتر در این نوع شبکه‌ها استفاده می‌شود.

مثال 1: سه روتر وارد صفحه کنید و آن‌ها را با کابل Cross به هم متصل کنید، مانند شکل زیر ip های روترا به صورت جدول زیر وارد شود.

R1	F 0/0	192.168.1.1
R2	F0/0	192.168.1.2
	F0/1	192.168.2.1
R3	F0/0	192.168.2.2

برای اینکه متوجه شویم به روتراها درست ip ping داده‌ایم از دستور ping استفاده می‌کنیم. برای این منظور وارد روتر R1 شوید و در مدل Privileged دستور زیر را وارد کنید.

Router# Ping 192.168.1.2

با این دستور این تست انجام می‌شود و نتیجه‌ی کار باید به صورت زیر باشد:

Router#ping 192.168.1.2

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 192.168.1.2, timeout is 2 seconds:

.!!!!

Success rate is 80 percent (4/5), round-trip min/avg/max = 0/0/0 ms

علامت ! پشت سر هم به این معنا است که به روتر رویرو متصل هستیم.

شما می توانید بعدازاینکه ip address را در ایترفیس وارد کردید، یک اسم را به ip ارتباط دهید و به جای ip اسم آن را Ping کنید.

Router(config)# **ip host cisco 192.168.1.2**

همان طور که مشاهده می کنید نام cisco را به ip 192.168.1.2 ارتباط داده ایم که برای Ping کردن فقط اسم cisco را Ping می کنیم:

Router # **ping cisco**

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 192.168.1.2, timeout is 2 seconds:

.!!!!

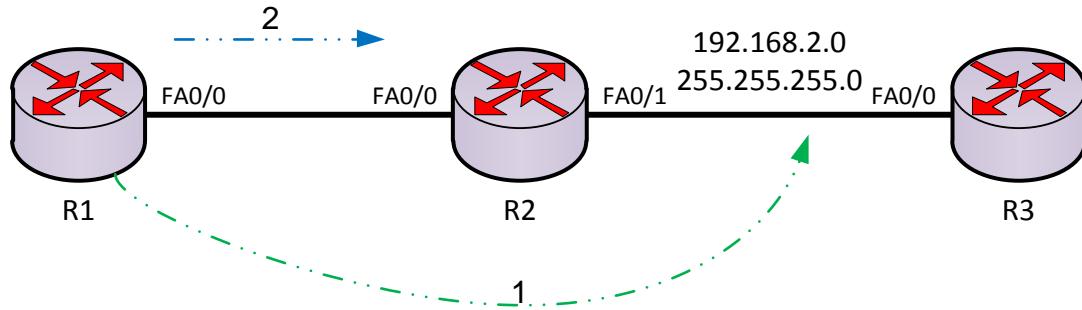
Success rate is 0 percent (4/5)

به این موضوع توجه کنید که R1 فقط به شبکه های متصل به خودش دسترسی دارد و این شبکه ها را به صورت شبکه های connected در جدول روتینگ خود ثبت می کند. حالا موقع این است که شبکه های غیر محلی را به روتر معرفی کنیم.

برای معرفی شبکه غیر محلی به روتر باید از دستور ip Route استفاده کنیم. چطوری این کار را انجام بدھیم؟ در روتر R1 وارد مد Global شده و دستور زیر را وارد می کنیم:

Router(config)# **ip route 192.168.2.0 255.255.255.0 192.168.1.2**

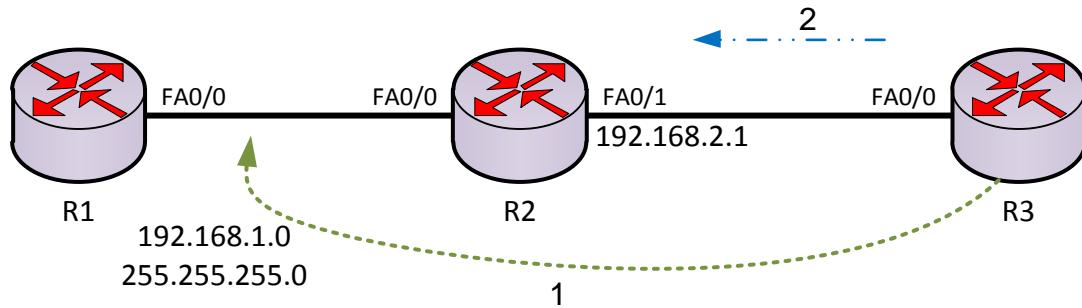
این دستور را به این صورت بخوانید (هراه با شکل بخوانید)، بگویید: برو به شبکه 192.168.2.0 با SubnetMask 255.255.255.0 از 192.168.1.2 عبور کن. در شکل زیر می توانید این موضوع را مشاهده کنید.

نکتهی مهم: این عمل باید از هر دو طرف انجام بگیرد، یعنی اینکه مثلاً در این مثال در R3 هم باید این کار را انجام دهید، اما بر عکس قبل که به صورت زیر باید دستور را در روتور R3 وارد کنید.

Router(config)# ip route 192.168.1.0 255.255.255.0 192.168.2.1

این دستور را به این صورت بخوانید؛ بگویید (شماره 1) برو به شبکه‌ی 192.168.1.0 با SubnetMask 255.255.255.0 از 192.168.2.1 عبور کن. در شکل زیر هم می‌توانید این موضوع را مشاهده کنید.

خوب، حالا اگر شما از R1 بخواهید، R3 را Ping کنید، این کار به خاطر فعل کردن IP Route می‌شود.

Router# ping 192.168.2.2

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 192.168.2.2, timeout is 2 seconds:

!!!!

Success rate is 100 percent (5/5), round-trip min/avg/max = 0/2/13 ms

به راحتی توانستیم این کار را انجام دهیم، حالا وقت آن است که سری به جدول روتینگ بزنیم. برای نمایش

جدول روتینگ از دستور Show IP Route در مدل Privileged استفاده می‌کنیم، مانند زیر:

```

Router#show ip route
Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
      D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
      N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
      E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
      i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
      * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
      P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

C    192.168.1.0/24 is directly connected, FastEthernet0/0
S    192.168.2.0/24 [1/0] via 192.168.1.2

```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، لیست شبکه‌های متصل به روتر را با حروف C مشخص کرده است. اگر توجه کنید، شبکه‌ای با حروف S وجود دارد که S در اینجا به معنای static است و این همان شبکه‌ای است که به صورت دستی تعریف کردہ‌ایم.

نکته: اگر interface مورد نظر به هر دلیلی Down (خاموش) شود، که برای این مسیر ایجاد کرده‌ایم، حذف می‌شود. برای اینکه بعد از Down شدن ایترفیس، IP Route از بین نرود، آخر این دستور از دستور استفاده می‌کنیم، یعنی:

```
Router(config)#ip route 192.168.1.0 255.255.255.0 192.168.2.1 Permanent
```

روش :Defualt Route

شبکه‌ها را در قسمت قبل توانستیم به صورت دستی تعریف کنیم. اگر تعداد شبکه زیاد شود، این کار وقت‌گیر است. متخصصان یک روش دیگر با عنوان Defualt Route معرفی کردند که دیگر لازم نیست تک‌تک شبکه‌های روترهای را معرفی کنیم، فقط به روتر می‌گوییم، هر چیزی را که نمی‌دانی، بفرست به روتر کناری، به همین راحتی. برای انجام این کار در مثال قبلی دستور ip route را با گذاشتن no در اول آن حذف کنید، مانند زیر:

```
Router(config)#no ip route 192.168.2.0 255.255.255.0 192.168.1.2
```

```
Router(config)#no ip route 192.168.1.0 255.255.255.0 192.168.2.1
```

بعد از پاک کردن ip route های قبلی به این صورت دستورات را در روترهای R1 و R3 وارد می‌کنید.

در روتر R1:

```
Router(config)# Ip Route 0.0.0.0 0.0.0.0 192.168.1.2
```

در روتر R3:

```
Router(config)# Ip Route 0.0.0.0 0.0.0.0 192.168.2.1
```

این دستورات به این صورت است که می‌گوید هر IP (0.0.0.0) با هر SubnetMask (0.0.0.0) را بفرست به روتر کناری خودت که به شما متصل است. به این صورت عمل می‌کند که وقتی روتر R1 بخواهد با روتر R3 ارتباط برقرار کند، به R2 می‌گوید که من IP 192.168.2.2 را می‌خواهم، چون روتر R2 متصل است به روتر R3، همین امر باعث می‌شود که کار به نتیجه برسد. در حال حاضر اگر Ping از R1 به طرف R3 بزنید، جواب خواهد داد.

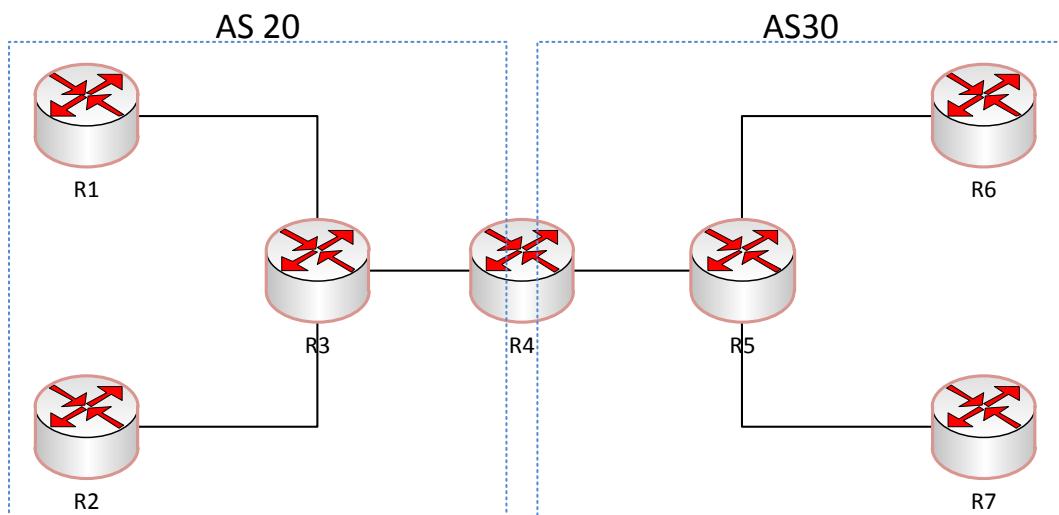
:Dynamic Routing—2

این دسته از روش‌های دسترسی به شبکه‌های غیر محلی دیگر به صورت دستی انجام نمی‌شود، بلکه به صورت خودکار از طریق Routing Protocols ها انجام می‌شود.

Routing Protocols ها در انواع مختلف و با سرعت‌های متفاوتی وجود دارند که در ادامه‌ی کتاب درباره آن‌ها بحث می‌کنیم. این پروتکل‌ها از طریق الگوریتمی که در خود دارند شبکه‌های خود را به دیگر روترها معرفی می‌کنند و در جدول روتنینگ خود این شبکه‌ها را درج می‌کنند.

:Autonomous System

به مجموعه‌ای از روترها که در یک منطقه قرار دارند، گفته می‌شود که روترها فقط در همان منطقه باهم در ارتباط هستند. اگر به شکل زیر نگاه کنید، متوجهی این موضوع می‌شوید.

عدد AS یا همان Autonomous System می‌تواند عددی بین 0 تا 65535 باشد. در ادامه با اجرای یک پروتکل مانند IGP با AS آشنا می‌شویم.

پروتکل‌های مسیریابی بر دو نوع هستند:

- IGPs(Interior Gateway Protocol) ✓
- EGPs(Exterior Gateway Protocol) ✓

پروتکل‌های IGPs:

به روتینگ پروتکل‌هایی که داخل یک AS کار می‌کنند و باهم در ارتباط هستند، مانند پروتکل‌های IGRP و RIP و OSPF و EIGRP، پروتکل‌های IGPs گفته می‌شود.

پروتکل‌های EGPs:

روتینگ پروتکل‌هایی که می‌توانند AS‌های مختلف را به هم ارتباط دهند، مانند پروتکل BGP پروتکل‌های EGPs گفته می‌شود که به آن‌ها روترهای مرزی هم گفته می‌شود.

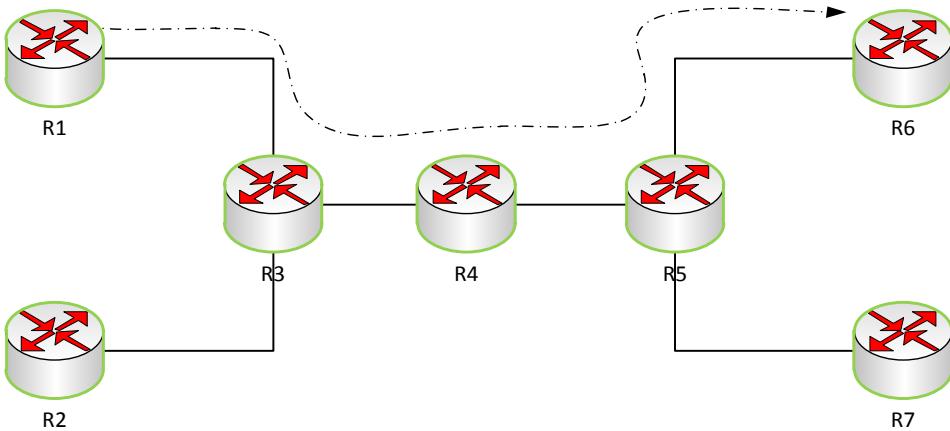
به سه دسته‌ی کلی تقسیم می‌شوند که هر 3 را باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم:

- Distance Vector ✓
- Link State ✓
- Hybrid ✓

پروتکل‌های Distance Vector یا بردار فاصله:

به پروتکل‌هایی گفته می‌شود که فقط و فقط با روتر کناری خود در ارتباط هستند و تمام اطلاعات خود را به روتر کناری خود منتقل و دریافت می‌کنند.

برای رسیدن به یک شبکه‌ی خاص از یک بردار خطی استفاده می‌کند، مانند شکل زیر:

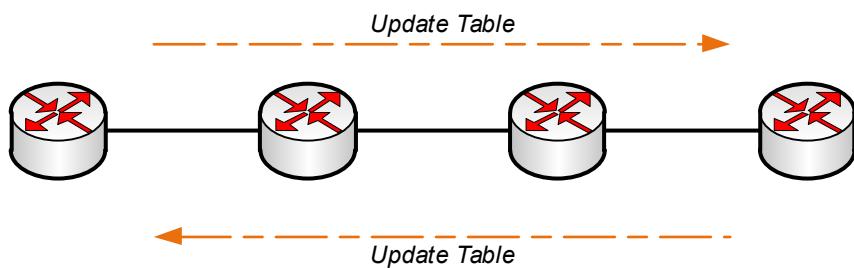
در این پروتکل‌ها اگر روتري، روتري کناري خود را بشناسد، می‌تواند بهترین مسیر را از روتري کناري خود دریافت کند. روتینگ پروتکل‌های RIP و IGRP از این نوع می‌باشند.

الگوريتمي که اين نوع پروتکل‌ها با آن کار می‌کنند، Bellman_Ford است که ويژگي‌های آن به صورت زير است:

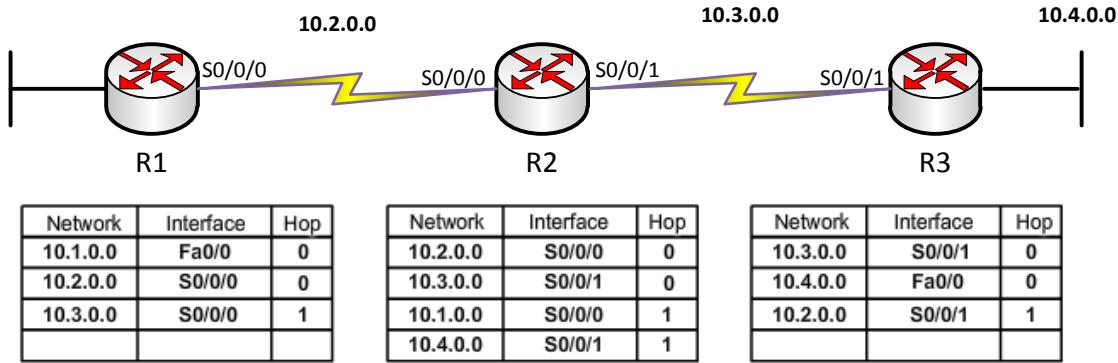
- ساخت جدول Routing برای آدرس‌های شبکه.
- شناسايي شبکه‌های متصل به آن و ثبت در جدول.

- انتقال اطلاعات اين جداول به صورت کلي در زمان مشخص که به آن Periodic Update می‌گويند.

اين نوع پروتکل‌ها در جدول روتينگ خود ابتدا، شبکه‌های connect به خود را در جدول درج می‌کنند و بعد از ارتباط با روتري‌های ديگر بهترین مسیر را انتخاب و در جدول خود درج می‌کنند. روتري‌ها جداول خود را به صورت Broadcast به روتري‌های مجاور خود می‌فرستند که در پروتکل Rip به ip، 255.255.255.255 و در پروتکل IGRP به ip، 224.0.0.9 فرستاده می‌شود و بعد روتري در پاسخ به روتري که Update فرستاده، اطلاعات جدول خود را به صورت Unicast به اين روتري می‌دهد و به همین صورت همه‌ي روتري‌ها از كل شبکه‌ي موجود باخبر می‌شوند.

Metric: در جدول روتينگ معياری وجود دارد به نام متریک که تعداد روتري‌های سر راه برای رسیدن به شبکه موردنظر را مشخص می‌کند. در يك پروتکل مشخص برای رسیدن به يك شبکه اگر تعداد روتري‌های سر راه 3 تا باشد، متریک می‌شود 3 و به اين هم توجه داشته باشيد که هر چه متریک كمتر، مسیر بهتر و سریع‌تر است و همان مسیر انتخاب می‌شود.

به شکل بالا توجه کنید، در جدول روتر R1 دو تا از مسیرها، متريک آن صفر در نظر گرفته شده، آن هم به خاطر اين است که متريک شبکه های متصل به روتر، صفر است. توجه داشته باشيد به متريک، Hop Count هم می گويند. اگر با دقت بيشتر به جدول نگاه کنيد، R1 شبکه 10.3.0.0 را با متريک 1 در جدول خود قرار داده است، آن هم به اين خاطر است که فقط يك روتر برای رسيدن به اين شبکه در سر راه قرار دارد. اگر R1 بخواهد به شبکه 10.4.0.0 برسد، متريک سر راه را 2 در نظر می گيرد، چون 2 تا روتر در سر راه تا رسيدن به آن شبکه قرار دارد.

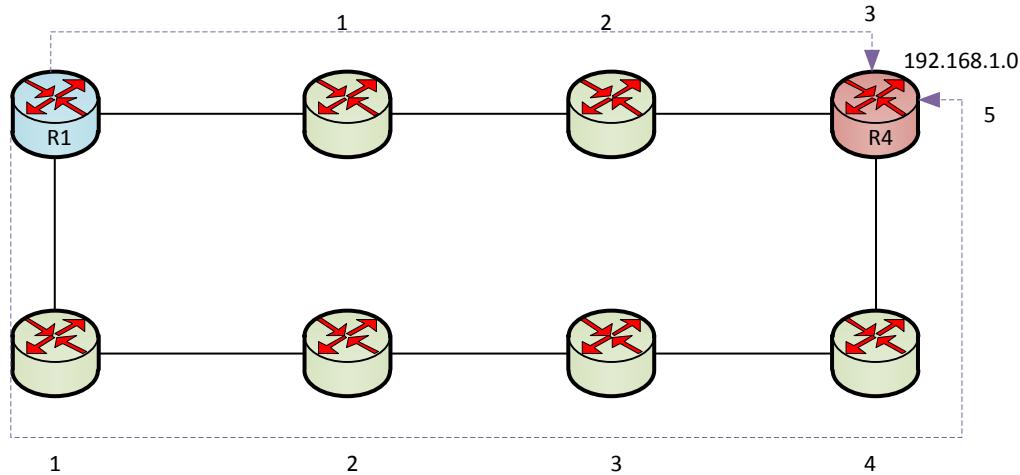
Convergence Time

به مدت زمانی گفته می شود که يك روتر به حالت پايدار می رسد و تمام شبکه های خود و اطراف خود را می شناسد و در جدول خود ثبت می کند.

بعد از اين که روتر يك به حالت پايدار رسيد و جدول روتینگ خود را كامل کرده، در طی زمان های مشخص تمام جدول روتینگ خود را به صورت Full Update به روترهای ديگر ارسال می کند. چه تغييری در جدول اين روتر صورت بگيرد، چه نگيرد اين Update ارسال می شود. به اين روش ارسال اطلاعات که در طی زمانی مشخص صورت می گيرد، Periodic Update می گويند که اين موضوع يكی از مهم ترین ويزگی های پروتکل های Distance Vector است.

روش های انتخاب بهترین مسیر:

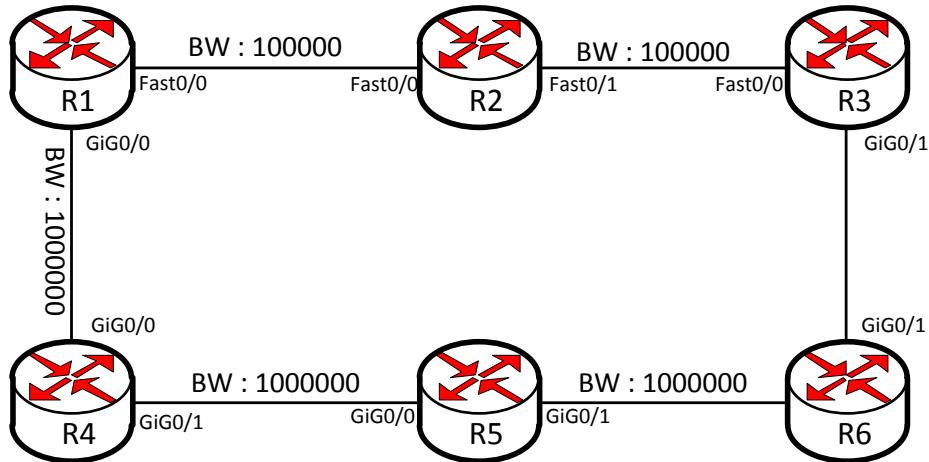
در شبکه هایی که با پروتکل Rip راه اندازی می شوند، انتخاب بهترین مسیر از روی Hop Count یا تعداد روترهای سر راه است. برای درک بهتر اين موضوع به اين شكل توجه کنيد.

به دقت به شکل توجه کنید، R1 برای رسیدن به شبکه‌ی 192.168.1.0 دو مسیر سر راه خود می‌بیند. در مسیر بالایی برای رسیدن به شبکه‌ی 192.168.1.0، سه روتور در سر راه قرار دارد، اما در مسیر پایینی پنج روتور در سر راه قرار دارد، پس به این نتیجه می‌رسیم که مسیر بالایی نسبت به مسیر پایینی سریع‌تر و کوتاه‌تر است. در پروتکل Rip که در ادامه با آن آشنا می‌شویم، انتخاب بهترین مسیر از روی متریک و یا همان روترهای سر راه است. در شبکه‌هایی که با پروتکل IGRP راهاندازی می‌شوند، قضیه کمی فرق می‌کند. در پروتکل IGRP برای انتخاب بهترین متریک، چند روش وجود دارد که هر کدام را باهم دیگر بررسی می‌کنیم.

- Bandwidth •
- Delay •
- Reliability •
- Loading •
- MTU •

در این پروتکل، انتخاب بهترین مسیر از روی متریک صورت نمی‌گیرد، بلکه از روی دو گزینه‌ی اول، یعنی Delay و Bandwidth صورت می‌گیرد که این دو گزینه به نسبت بقیه‌ی گزینه‌ها مهم‌تر هستند. اگر پهنه‌ی باند یک مسیر بیشتر باشد، همان مسیر به عنوان بهترین مسیر انتخاب می‌شود.

به شکل بالا توجه کنید، مسیر یک از پورت‌های FastEthernet استفاده می‌کند و مسیر دوم از پورت‌های GigabitEthernet استفاده می‌کند که پهنای باند FastEthernet 100000 است و پهنای باند GigabitEthernet 1000000 است و Delay اولی 100 میلی‌ثانیه و دومی 10 میلی‌ثانیه است و به خاطر بیشتر بودن پهنای باند و کمتر بودن زمان تأخیر، مسیر دوم، یعنی روترهای R4، R5، R6، R3، R2، R1 انتخاب می‌شود، به همین راحتی. برای اینکه بتوانید پهنای باند مورد نظر یک پورت را مشاهده کنید، در مد Privileged از دستور زیر استفاده کنید، مثلاً برای پورت GigabitEthernet به این صورت استفاده کنید:

Router# Show interface GigabitEthernet0/0

```

Router#show interfaces g
Router#show interfaces gigabitEthernet 0/0
GigabitEthernet0/0 is administratively down, line protocol is down (disabled)
  Hardware is CN Gigabit Ethernet, address is 0090.2b2d.2101 (bia 0090.2b2d.2101)
  MTU 1500 bytes, BW 1000000 Kbit, DLY 10 usec, BandWidth Delay
    reliability 255/255, txload 1/255, rxload 1/255
  Encapsulation ARPA, loopback not set
  Keepalive set (10 sec)
  Full-duplex, 100Mb/s, media type is RJ45
  output flow-control is unsupported, input flow-control is unsupported
  ARP type: ARPA, ARP Timeout 04:00:00,
  Last input 00:00:08, output 00:00:05, output hang never
  Last clearing of "show interface" counters never
  Input queue: 0/75/0 (size/max/drops); Total output drops: 0
  Queueing strategy: fifo
  Output queue :0/40 (size/max)
  5 minute input rate 0 bits/sec, 0 packets/sec
  5 minute output rate 0 bits/sec, 0 packets/sec
    0 packets input, 0 bytes, 0 no buffer
    Received 0 broadcasts, 0 runts, 0 giants, 0 throttles
    0 input errors, 0 CRC, 0 frame, 0 overrun, 0 ignored, 0 abort
    0 watchdog, 1017 multicast, 0 pause input

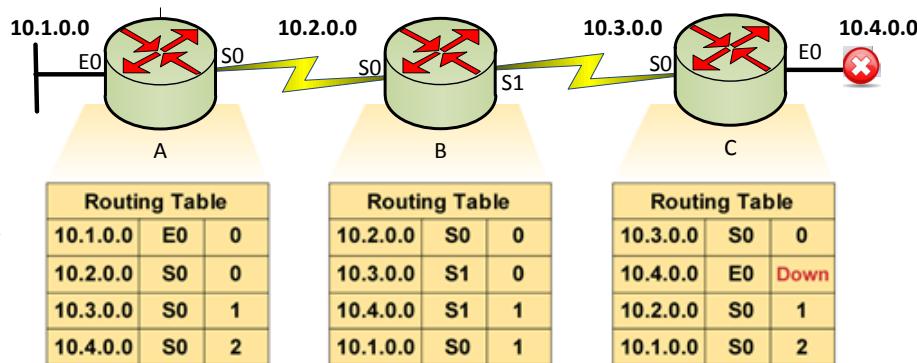
```

با این دستور، اطلاعات روپرداز را به ما نشان می‌دهد.

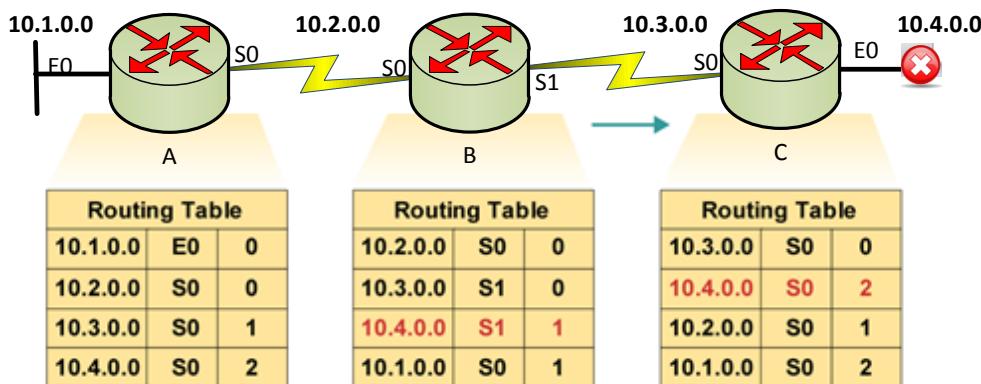
همان‌طور که مشاهده می‌کنید، پهنای باند برای GigaEthernet پورت 10، Delay 1000000 است.

بررسی loop در Distance Vectore های پروتکل

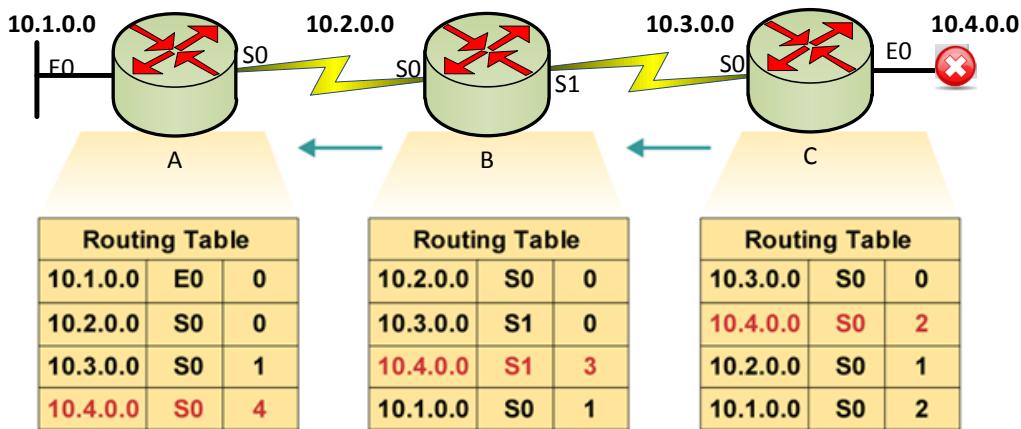
رویداد loop یا دور در شبکه، یکی از ویژگی‌های پروتکل‌های Distance Vectore است و باعث مشکلات عمده‌ای در شبکه می‌شود، البته این‌گونه مشکلات با ارائه‌ی روش‌های خاص حل شده است، اما باهم این مشکلات را بررسی می‌کنیم.

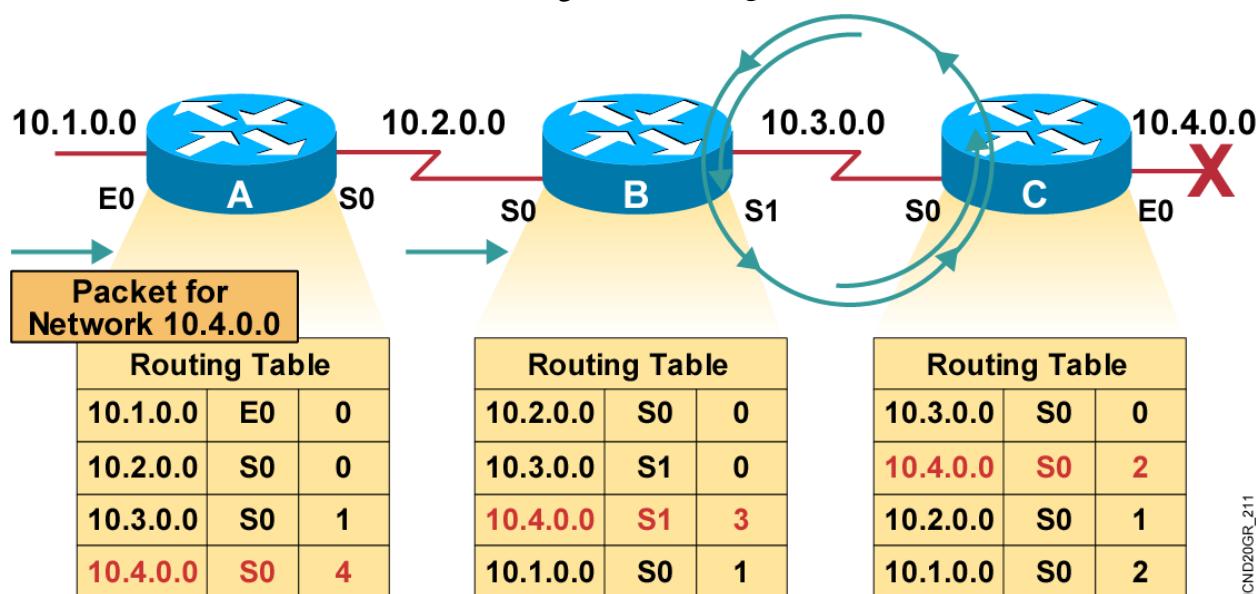
همان‌طور که در شکل بالا مشاهده می‌کنید، قبل از اینکه مشکلی برای پورت E0 روتر C پیش بیاید روتر C اطلاعات جدول روتنینگ خود را به روترهای مجاور فرستاده است، یعنی در زمان مشخص شده Priodic Update خود را برای بقیه‌ی روترهای فرستاده است و روتر B شبکه‌ی 10.4.0.0 را با متریک 1 و روتر A را با متریک 2 در شبکه‌ی خود ثبت کرده است، بعد برای پورت E0 مربوط به روتر C مشکلی ایجاد شده است و shutdown شده است و shudown شدن این پورت در جدول روتر C ثبت می‌شود، اما بقیه‌ی روترهای از این موضوع خبر ندارند، چون زمان Full Update یا همان Priodic Update روتر C فرا نرسیده است، قبل از اینکه روتر C این عمل را انجام دهد، روتر B خود را به روترهای مجاور خود قرار دارند ارسال می‌کند، چون در جدول روتر B شبکه‌ی 10.4.0.0 قرار دارد و نمی‌داند که Down شده است به شبکه‌های دیگر می‌فرستد و روتر C جدول روتنینگ خود را update می‌کند و این شبکه را در جدول خود جای می‌دهد. با این کار متریک‌ها به صورت زیر تغییر می‌کنند.

اگر متوجه شده باشید، روتر B اولین بار شبکه‌ی 10.4.0.0 را با متریک 1 از روتر C یاد گرفته بود، بعد از آنکه آپدیت خود را به روترهای دیگر می‌فرستد، روتر C این شبکه را که در جدول خود ندارد، با متریک 2 قبول می‌کند، چون با متریک 1 از روتر B دریافت می‌کند و وقتی وارد روتر C می‌شود، 2 می‌شود؛ همین طور این کار ادامه داده می‌شود و متریک‌ها به اشتباه در تمام روترهای افزایش پیدا می‌کند، مانند شکل زیر:

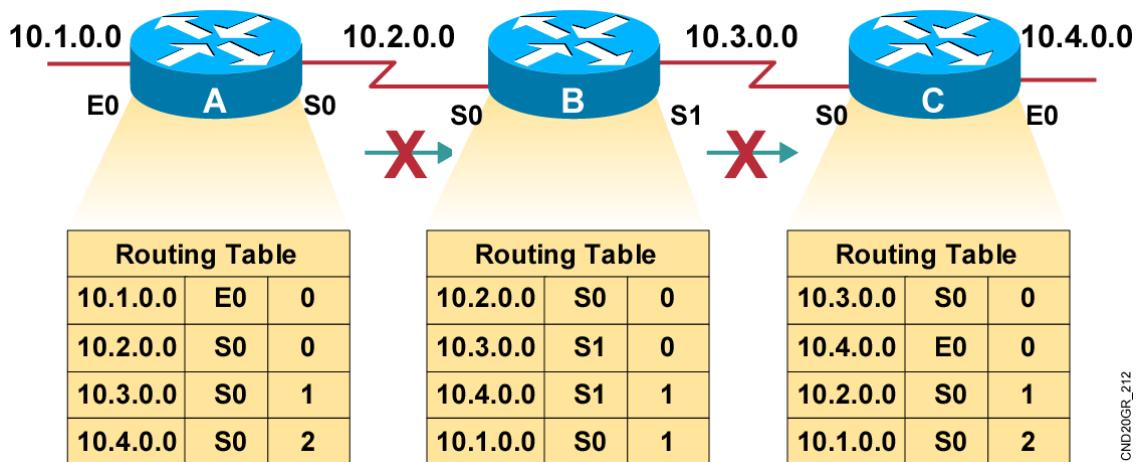
دوباره روتر C جدول آپدیت خود را به روترهای مجاور خود می‌دهد و دوباره این متریک افزایش پیدا می‌کند، به این افزایش متریک بی‌رویه و اشتباه در اصطلاح counting to infinity گفته می‌شود. برای حل این مشکل باید حداقل مقدار Metric را در پروتکل Rip تعریف کنیم که در بحث Rip این کار را انجام می‌دهیم. مشکل بعدی این است که دو روتر B و C در یک loop قرار می‌گیرند، وقتی روتر A، 10.4.0.0 را درخواست می‌کند، آن را به روتر B می‌دهد و روتر B هم به روتر C می‌دهد و روتر C برای رفتن به شبکه‌ی 10.4.0.0 اطلاعات را دوباره به طرف روتر B می‌فرستد و بعد، روتر B هم آن را دوباره به روتر C می‌فرستد که این امر باعث افتادن دو روتر در یک دایره‌ی تکرار می‌شود، مانند شکل زیر:

روش‌های مختلفی برای جلوگیری از loop در پروتکل‌های Distance Vector وجود دارد که باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم.

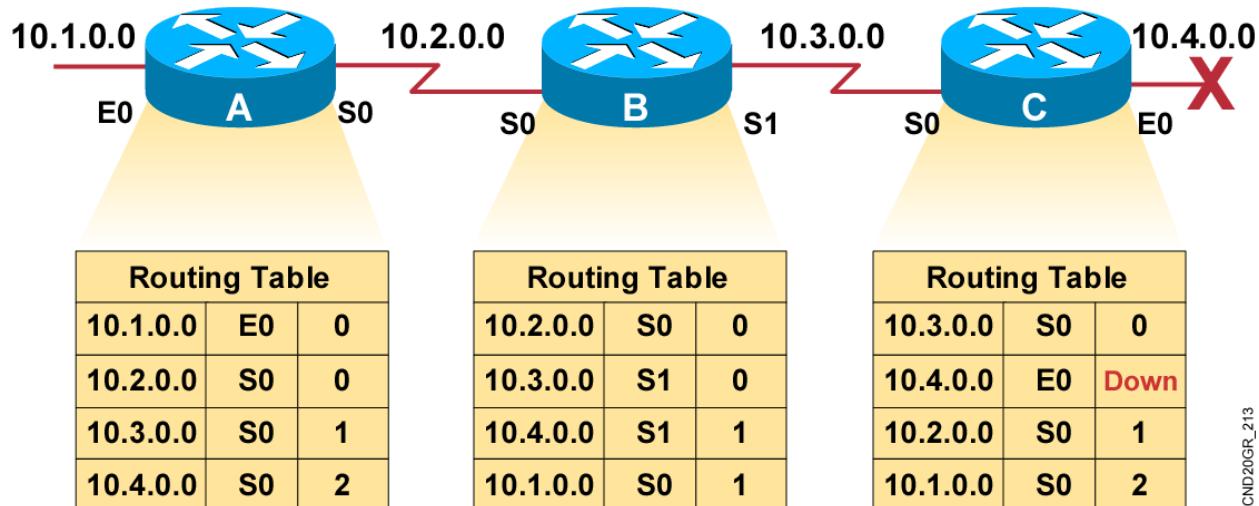
روش اول :Split Horizon

در این روش اگر روتر C شبکه‌ی 10.4.0.0 را به روتر B داده است، روتر B دیگر این شبکه را به روتر C نمی‌فرستد، یعنی هر چیز گرفت، دیگر همان شبکه را پس نمی‌دهد.

همان‌طور در شکل بالا مشاهده می‌کنید، شبکه‌هایی که از طریق روتر A به B و B به C می‌رسد، دوباره به خودشان برگشت داده نمی‌شود.

روش دوnd :Route Poisoning

CND20GR_213

در این روش وقتی شبکه‌ای از مسیر خارج و down می‌شود، این شبکه از جدول حذف نمی‌شود، بلکه متریک آن به بینهایت تغییر کرده و همین امر باعث می‌شود که به دیگر روتراها این update ارسال شود و بقیه‌ی روتراها این شبکه را با متریک بینهایت در جدول روتینگ خود ثبت می‌کنند و وقتی روتراها این شبکه را درخواست کنند، Unreachable بودن آن و از دست رفتن آن مشخص می‌شود. این شبکه در جدول روتراها تا زمان به پایان رسیدن Holddown Timer در جدول باقی می‌ماند و حذف نمی‌شود. این روش هم‌زمان با روش زیر کار می‌کند.

روش سوم :Split Horizon With Poisoning Revers

زمانی که از یک روتر بینهایت شدن متریک را دریافت می‌کند، دوباره همان شبکه را با متریک بینهایت به شبکه‌ای که این خبر را ارسال کرده، می‌فرستد این موضوع زمانی به کار می‌آید که اگر در زمان Down شدن شبکه، روتر C، روتر مجاور آن، یعنی روتر B یک update ارسال کند که این شبکه با متریکی پایین‌تر از متریک قبلی به روتر C داده شود، دوباره روتر C این شبکه را که از روتر B با متریک بهتر یاد گرفته، در جدول روتینگ خود قرار می‌دهد و همین کار باعث در Loop قرار گرفتن شبکه می‌شود، پس این روش، بهبودیافته‌ی روش Split Horizon است.

روش چهارم :Holddown Timer

یک زمان‌سنج است که برای پروتکل Rip، 180 ثانیه و برای پروتکل IGRP، 270 ثانیه است. این زمان‌سنج، زمانی اجرا می‌شود که یک روتر بفهمد که یک شبکه Down شده است. تا زمانی که این شبکه Down است تا مدت زمان مشخص به هیچ‌وجه به هیچ سؤالی که از این شبکه بیاید، جواب نمی‌دهد. اگر بعد از پایان زمان مورد نظر، این شبکه up نشود، روتر، این شبکه را از لیست خود حذف می‌کند، اما اگر در این مدت زمان شبکه‌ای با متریک کمتر به روتر برسد، آن شبکه را جایگزین شبکه‌ی قبلی می‌کند و از حالت Holddown خارج می‌شود. حالتی به نام Triggered Update وجود دارد و هم‌زمان با Holddown Timer کار می‌کند و زمانی که یک شبکه Down شد و شبکه‌ی مورد نظر به حالت Hold رفت، در مدت زمان مشخص شده، Triggered Update به کل روتراها خبر Down شدن این شبکه را می‌دهد و باعث جلوگیری از Loop می‌شود.

کار با پروتکل (RIP) Routing Information Protocol:

این پروتکل یکی از محبوب‌ترین پروتکلهای روتینگ و یکی از قدیمی‌ترین آن‌ها هم است. این پروتکل زیرمجموعه‌ی پروتکلهای Distance Vector است و یک پروتکل IGPs است و در داخل یک AS(Autonomous System) کار می‌کند.

این پروتکل، مخصوص شبکه‌های کوچک است و در شبکه‌های بزرگ بالای 15 روت کاربرد ندارد. یکی دیگر از ویژگی‌های این پروتکل، این است که جدول روتینگ را به صورت کامل در فواصل زمانی 30 ثانیه به دیگر روت‌ها ارسال می‌کند که به آن Periodic Update می‌گویند که قبلًاً روی این موضوع صحبت کردیم.

پروتکل RIP بر دو نوع است:

RIP Version 1

RIP Version 2

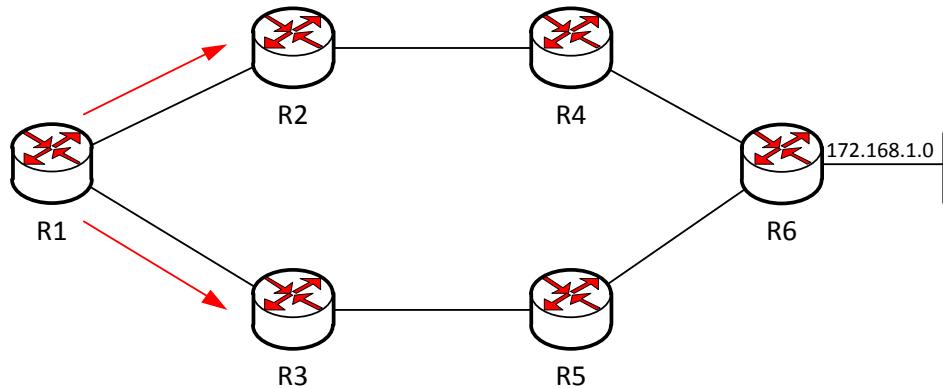

همان‌طور که در مطالب قبلی خواندید، ملاک انتخاب بهترین مسیر در این پروتکل، Hop Count یا روت‌های سر راه است. توجه داشته باشید، حداقل متریک در این پروتکل، 15 است و شما حداقل روتی که در این پروتکل در یک AS می‌توانید استفاده کنید، 15 عدد است. اگر متریک بیشتر از 15 شود، شبکه غیرقابل دسترس خواهد بود.

ویژگی‌های پروتکل RIP در یک نگاه:

- این پروتکل از زیرمجموعه‌ی پروتکلهای Distance Vector است.
- در فواصل زمانی مشخص (30 ثانیه) کل جدول روتیگ را به صورت Broadcast به روت‌های مجاورش ارسال می‌کند (Periodic Update).
- جزو پروتکلهای IGPs است.
- حداقل متریک 15 است.

یکی دیگر از ویژگی‌های پروتکل RIP، استفاده بهینه از شبکه یا Load Balancing است. اگر دو مسیر با متریک یکسان داشته باشد، اطلاعات را بر روی هر دو مسیر انتقال می‌دهد و این امر باعث افزایش کارایی شبکه می‌شود.

در این شکل، R1 برای رسیدن به R6 می‌تواند از دو مسیر حرکت کند، چون برای رسیدن به روتربه نظر Hop Count سر راه یا روترهای سر راه در هر دو مسیر برابر است، پس از هر دو مسیر به صورت استفاده می‌کند.

حالا سؤال پیش می‌آید که Rip Version 1 و 2 چه تفاوتی باهم دارند؟ برای دریافت جواب به جدول زیر توجه کنید:

RIPv1	RIPv2
Distance vector	Distance vector
Maximum hop count of 15	Maximum hop count of 15
Classful	Classless
Broadcast based	Uses Multicast 224.0.0.9
No support for VLSM	Supports VLSM networks
No authentication	Allows for MD5 authentication
No support for discontiguous networks	Supports discontiguous networks

از CIDR و VLSM پشتیبانی نمی‌کند و SubnetMask را به همراه Net ID نمی‌فرستد. امیدوارم که متوجه شده باشید، اگر هم نشدید در ادامه، متوجه خواهید شد.

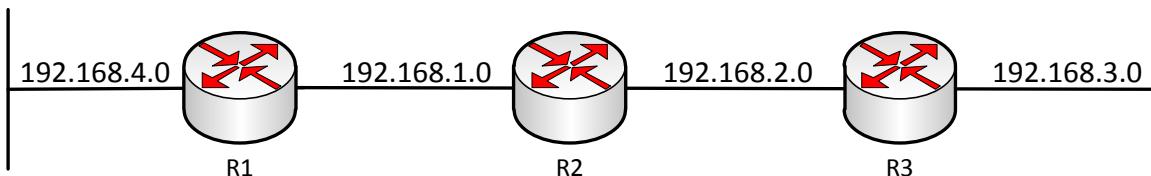
راهاندازی پروتکل Rip:

برای راهاندازی پروتکل Rip به صورت زیر عمل می‌کنیم:

```
Router(Config)# Router Rip
Router(config-router)# Network Network number
```

در قسمت اول وارد مد Global می‌شویم و با دستور Router Rip پروتکل Rip بر روی روترا راهاندازی می‌شود و بعداز آن باید شبکه‌های متصل به روترا را به آن معرفی کنیم. با یک مثال به این موضوع پی خواهیم برد.

مثال 2: Packet Tracer را اجرا کرده و 3 روترا مانند شکل زیر به صفحه اضافه کنید و آن‌ها را از طریق کابل به هم متصل کنید و طبق شکل آدرس‌دهی کنید.

می‌خواهیم در این شبکه، پروتکل Rip راهاندازی کنیم؛ بر روی R1 کلیک می‌کنیم و دستورات زیر را در آن وارد می‌کنیم:

```
Router(config)#router Rip
Router(config-router)#network 192.168.1.0
Router(config-router)#network 192.168.4.0
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، با دستور Router Rip، وارد پروتکل Rip شده‌ایم. بعداز آن باید آدرس NET ID شبکه‌های متصل به روترا را معرفی کنیم، شبکه‌هایی که به روترا R1 متصل می‌باشند، ۰.۱.۰ و ۱۹۲.۱۶۸.۴.۰ هستند. همین کار را روی روترهای دیگر انجام می‌دهیم.

تنظیمات روتر R2:

```
Router(config)#router Rip
Router(config-router)#network 192.168.1.0
Router(config-router)#network 192.168.2.0
```

تنظیمات روتر R3:

```
Router(config)#router Rip
Router(config-router)#network 192.168.2.0
Router(config-router)#network 192.168.3.0
```

به همین راحتی توانستیم این پروتکل را روی تک‌تک روترا راهاندازی کنیم. حالا باید بینیم جدول روتینگ در چه وضعیتی است. همان‌طور که قبله گفتیم این جدول اطلاعات مسیرهای مختلف شبکه‌ها را در خود ذخیره می‌کند. برای نمایش جدول Routing باید از دستور زیر در یکی از روتراها استفاده کنیم، وارد مد Privileged می‌شویم و دستور Show IP Route را وارد می‌کنیم، این کار را در روتر R1 انجام می‌دهیم:

```

Router#show ip route
Codes: L - local, C - connected, S - static, R - RIP, M - mobile, B - BGP
      D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
      N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
      E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
      i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
      * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
      P - periodic downloaded static route

```

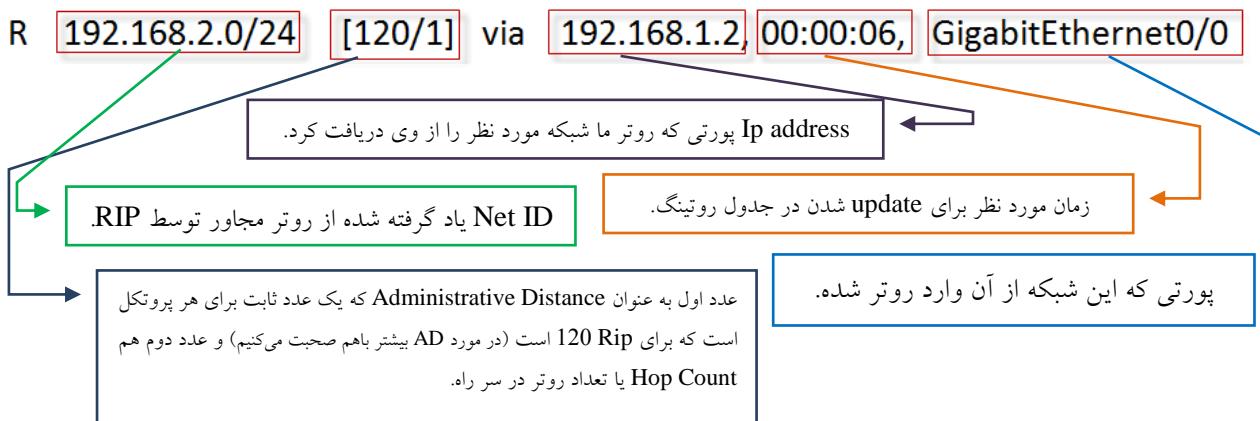
Gateway of last resort is not set

```

      192.168.1.0/24 is variably subnetted, 2 subnets, 2 masks
C       192.168.1.0/24 is directly connected, GigabitEthernet0/0
L       192.168.1.1/32 is directly connected, GigabitEthernet0/0
R       192.168.2.0/24 [120/1] via 192.168.1.2, 00:00:01, GigabitEthernet0/0
R       192.168.3.0/24 [120/2] via 192.168.1.2, 00:00:01, GigabitEthernet0/0
      192.168.4.0/24 is variably subnetted, 2 subnets, 2 masks
C       192.168.4.0/24 is directly connected, GigabitEthernet0/1
L       192.168.4.1/32 is directly connected, GigabitEthernet0/1

```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، جدول روتیگ با ip address های مختلفی را به ما نشان می‌دهد. شبکه‌هایی که با C شروع می‌شوند، شبکه‌های connected و متصل به روتر و شبکه‌ای که با L شروع می‌شود، IP address متصل به روتر است، اما R شبکه‌هایی هستند که از طریق پروتکل Rip وارد جدول شده‌اند و اگر به شکل توجه کنید این شبکه‌ها را از روترهای R2 و R3 یاد گرفته است، مثلاً یکی از این خطها به صورت زیر است:

همان‌طور که مشاهده می‌کنید IP ها به صورت ClassFull در جدول روتینگ قرار دارند و این موضوع را بیان می‌کند که پروتکل Rip Version 1 از ClassLess پشتیبانی نمی‌کند. امیدوارم دربارهی ClassLess در قسمت IP ها مطالعه کرده باشید.

به خاطر ClassFull بودن این پروتکل (مثلاً اگر شما ip هایی در رنج کلاس b داشته باشید، مانند این ip های 172.16.3.0, 172.16.2.0, 172.16.1.0) در این صورت در معرفی Network در پروتکل Rip از این روش استفاده می‌کنید.

Network 172.16.0.0

به خاطر اینکه همه‌ی IP ها در رنج کلاس b بودند، فقط لازم است در موقع تعریف شبکه از Net ID آن استفاده کنید. این Net ID همه‌ی IP ها را دربرمی‌گیرد. به جدول زیر توجه کنید.

172.16.0.0/16	172.16.1.0
	172.16.2.0
	172.16.3.0

تایمربندی‌ها در پروتکل Rip:

Update Timer	✓
Invalid Timer	✓
Holddown Timer	✓
Flush Timer	✓

:Update Timer

این زمان، همان زمان Periodic Update است و هر 30 ثانیه یکبار، کل جدول روتینگ را به صورت Broadcast می‌فرستد، البته در پروتکل Rip ver2 به صورت Multicast و به IP 224.0.0.9 می‌فرستد.

:Invalid Timer

این تایمر زمانی اجرا می‌شود که در مورد یک شبکه، هیچ‌گونه اطلاعاتی در زمان 90 ثانیه دریافت نکند، به حالت Hold رفته و در جدول روتینگ مقابله این شبکه، جمله‌ی Possibly Down را درج می‌کند.

:Holddown Timer

این تایمر با تایمر invalid Timer باهم کار می‌کنند، هر موقع در مورد یک شبکه متریک بی‌نهایت را دریافت کند، به حالت Hold رفته و جمله‌ی Possibly Down را در کنار آن شبکه در جدول روتینگ درج می‌کند و زمان آن 180 ثانیه است.

:Flush Timer

این تایمر بعد از 270 ثانیه که تمام تایمربندی‌های بالا به کار خود پایان دادند آن را از جدول حذف خواهد کرد. اگر برای شبکه‌ی مورد نظر نرسد، آن را از لیست یا همان Routing Table حذف می‌کند.

این سوال شاید برای شما پیش آید که آیا می‌شود این تایمربندی‌ها را تغییر داد؟

بله این کار شدنی است و باید وارد پروتکل Rip شده و دستور زیر را وارد کنید:

```
Router(config-router)# timers basic ?
<0-4294967295> Interval between updates
Router(config-router)#timers basic 10 ?
<1-4294967295> Invalid
Router(config-router)#timers basic 10 50 ?
<0-4294967295> Holddown
Router(config-router)#timers basic 10 50 90 ?
<1-4294967295> Flush
Router(config-router)#timers basic 10 50 90 30
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با دستور Timer basic می‌توان این کار را انجام داد. اولین تایمر همان Update است که به صورت پیش‌فرض 30 است و شما می‌توانید آن را تغییر دهید. در قسمت دوم، است که به‌طور پیش‌فرض 90 است و می‌توانید آن را تغییر دهید. در قسمت بعد، Holddown تایمر است که زمان آن 180 است و می‌توانید تغییر دهید و قسمت آخر، تایمر Flush است که زمان آن 270 ثانیه است و می‌توانید آن را تغییر دهید.

فرمان :Debug

این فرمان برای کنترل و عیب‌یابی به کار می‌رود و برای فعال کردن آن برای پروتکل RIP دستور زیر را در مد وارد می‌کنیم:

Router# Debug IP Rip

این دستور را در مثال بالا در R1 اجرا می‌کنیم:

```
Router#
Router#
Router#
Router#
Router#
Router#debug ip rip
RIP protocol debugging is on
Router#RIP: ignored v1 packet from 192.168.1.2 (illegal version)
RIP: sending v2 update to 224.0.0.9 via GigabitEthernet0/0 (192.168.1.1)
RIP: build update entries
  192.168.4.0/24 via 0.0.0.0, metric 1, tag 0
RIP: sending v2 update to 224.0.0.9 via GigabitEthernet0/1 (192.168.4.1)
RIP: build update entries
  192.168.1.0/24 via 0.0.0.0, metric 1, tag 0
RIP: ignored v1 packet from 192.168.1.2 (illegal version)
RIP: sending v2 update to 224.0.0.9 via GigabitEthernet0/0 (192.168.1.1)
RIP: build update entries
  192.168.4.0/24 via 0.0.0.0, metric 1, tag 0
RIP: sending v2 update to 224.0.0.9 via GigabitEthernet0/1 (192.168.4.1)
RIP: build update entries
  192.168.1.0/24 via 0.0.0.0, metric 1, tag 0
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، این دستور اجرا شده است و تمام حرکات پروتکل Rip را در نظر دارد. این پروتکل بعد از زمان‌های مشخص نسبت به ارسال و دریافت اطلاعات اقدام می‌کند. اگر دقیق نگاه کنید، یک

ip به شماره‌ی 224.0.0.9 وجود دارد که این ip همان Multicast است که در Rip Version2 کاربرد دارد. این حالت نشان‌دهنده‌ی ارسال جدول روتینگ به این آدرس است، برای اطلاع به روترهای دیگر در شبکه RIP است. برای اینکه این دستور را غیرفعال کنید از دستور زیر استفاده کنید:

Router#no debug all

راهاندازی پروتکل Rip Version2:

یکی از ویژگی‌های مهم Rip V2 این است که ClassLess و VLSM را پشتیبانی می‌کند و بهره‌دهی شبکه را افزایش می‌دهد.

برای اینکه در پروتکل rip از این Version استفاده کنید، در داخل Rip دستور 2 Version را وارد کنید، مانند زیر عمل کنید:

Router(config)#router rip

Router(config-router)#version 2

به همین راحتی پروتکل V1 تبدیل به V2 شد و توانایی پشتیبانی از CIDR و VLSM را دارد.

پروتکل IGRP:

قبل از اینکه این بحث را شروع کنیم، در مورد Administrative Distance کمی صحبت می‌کنیم؛ یک عدد مختص پروتکل‌های شبکه و شبکه‌های **connected** است. به جدول زیر نگاه کنید:

Route Source	Default AD
Connected interface	0
Static route	1
EIGRP	90
IGRP	100
OSPF	110
RIP	120
External EIGRP	170
Unknown	255 (this route will never be used)

میکار و ملاکی است برای انتخاب یک پروتکل از بین پروتکلهای مختلف در یک شبکه، مثلاً اگر به یک روتر از دو طرف اطلاعات برسد و یکی از این طرفها Rip با AD 120 و طرف دیگر با AD 100 IGRP است. برای انتخاب یکی از این مسیرها، مسیری که AD پایین‌تر دارد، انتخاب می‌شود (AD مخفف کلمه‌ی Administrative Distance است) و اطلاعات را از همان مسیر دریافت می‌کند. AD مربوط به static route که به صورت دستی وارد می‌کردیم 1 است. در ادامه AD در شبکه را دست‌کاری می‌کنیم و کارهای مختلفی روی آن انجام می‌دهیم.

پروتکل IGRP (Interior Gateway Routing Protocol)

این پروتکل از دسته پروتکلهای IGPs است و سازنده‌ی آن شرکت سیسکو است. از نظر قدرت نسبت به پروتکل Rip خیلی کارآمدتر است. این پروتکل از دسته پروتکلهای Distance Vector است. اگر یادتان باشد در پروتکل Rip، حداقل تعداد روتراها یا همان Hop Count 15 تا بود، اما در IGRP این عدد به 255 تغییر می‌کند و همین امر یکی از ویژگی‌های خوب این پروتکل محسوب می‌شود، اما به طور پیش‌فرض این عدد در این پروتکل 100 است.

برای محاسبه‌ی متريک اين پروتکل باید کمی بيشتر کار کرد، يعني مانند پروتکل Rip نیست که متريک از طريق تعداد روتراها سر راه تشخيص داده شود. در اين پروتکل از پنج فاكتور برای محاسبه‌ی متريک استفاده می‌کنند که به شرح زير می‌باشنند.

Bandwidth	-1
Delay	-2
Load	-3
MTU	-4
Reliability	-5

پروتکل IGRP به طور پیش‌فرض از فاكتورهای Bandwidth و Delay برای به دست آوردن بهترین مسیر استفاده می‌کند.

در مورد Bandwidth قبل باهم صحبت کردیم و گفتیم هر خط که Bandwidth بالاتری داشته باشد به عنوان بهترین مسیر انتخاب می‌شود که بالاتر بودن این فاكتور بستگی دارد به کابل و ادوات مختلف استفاده شده در شبکه.

در مورد Delay هم باهم صحبت کردیم که گفتیم بستگی به پورت استفاده شده دارد که پورت‌های GigabitEthernet، نسبت به پورت‌های FastEthernet از زمان پاسخ‌گویی کمتری برخوردار بودند که اگر در یک شبکه، BandWidth یکی باشد به زمان Delay نگاه می‌کنند که هر چه این زمان پایین‌تر باشد، بهتر است.

این دو فاکتور را در قسمت‌های قبل کتاب و با عنوان **روش‌های انتخاب بهترین مسیر** به صورت کامل توضیح دادیم.

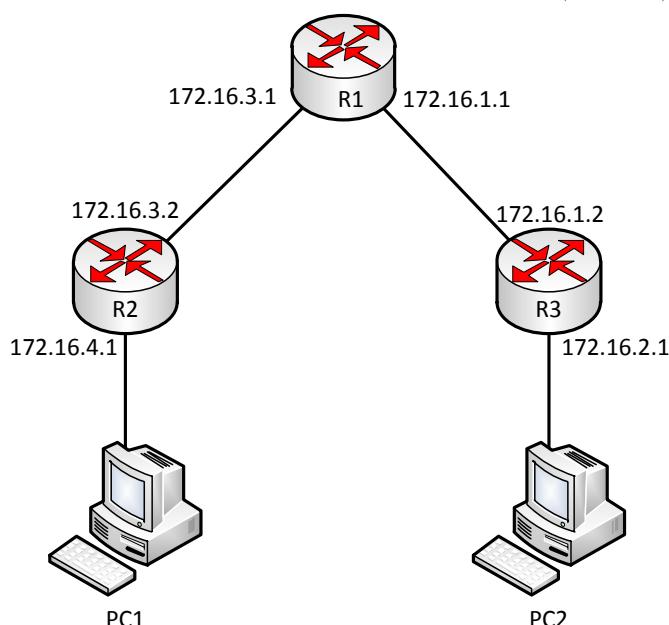
Load عددی بین 0 تا 255 است و اگر در انتخاب یک مسیر همهٔ فاکتورها ثابت باشند، مسیری انتخاب می‌شود که، عددی که load کمتری دارد و ترافیک کمی روی آن قرار دارد انتخاب می‌شود. همان‌طور که قبلاً گفتیم، پروتکل Rip روی حداقل 4 خط با متريک مساوی اطلاعات را تقسيم می‌کند و روی 4 خط انتقال می‌دهد که اين کار هم توسط IGRP انجام می‌شود، اما لازم نیست دارای متريک يكسانی باشند، فقط با تعريف يك رنج که به آن **variance** می‌گویند، مسیرهای مختلف با متريک‌های مختلف می‌توانند در اين **load** شرکت کنند و حداقل 6 خط می‌توانند استفاده کنند.

يا اطمینان‌پذیری که بدین معنا است اگر یک خط همیشه UP باشد و مشکلی نداشته باشد، این خط Reliability بالاتری برخوردار است و از این خط به عنوان بهترین مسیر استفاده می‌شود، به شرطی که بقیهٔ فاکتورها ثابت باشد. این را هم اضافه کنیم که اگر یک خط Down شود و بعد Up شود، آن به نسبت خط‌های دیگر کاهش می‌یابد.

MTU به حداقل اندازهٔ یک پکت بر روی یک خط است که هر چه آن خط بتواند پکت با اندازهٔ بیشتر را انتقال دهد، آن خط به عنوان بهترین مسیر استفاده می‌شود، اما در کل بمندرت استفاده می‌شود.

راهاندازی پروتکل IGRP:

این کار را با یک مثال انجام می‌دهیم:

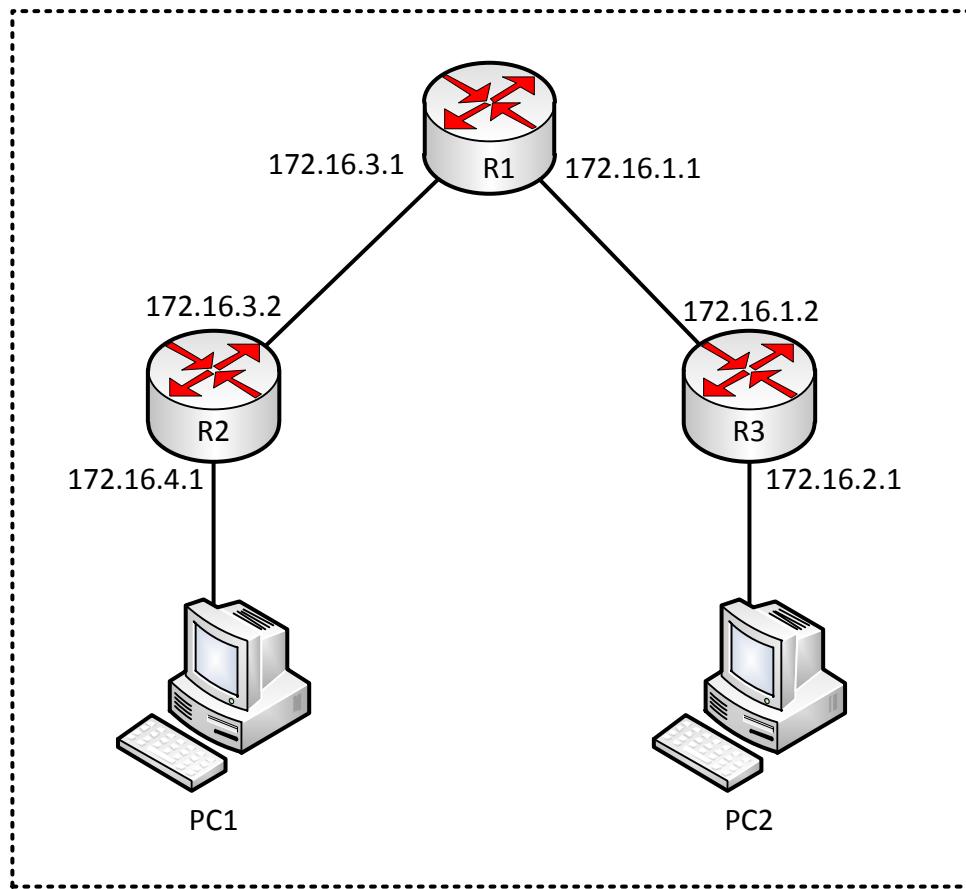
در این مثال ۳ تا روتر به همراه دو PC را به هم متصل کردیم و به پورت‌های آنها، طبق شکل IP داده‌ایم. حالا می‌خواهیم پروتکل IGRP را روی هر یک از روترها راهاندازی کنیم. وارد روتر R1 شده و در مد Global دستور زیر را وارد کنید:

```
Router(config)# Router IGRP 100
```

دستور Router در تمام روتینگ پروتکل‌ها ثابت است. بعدازآن، نام پروتکل که IGRP است و بعد، شماره‌ی AS را وارد می‌کنیم. شماره‌ی 100 چیست؟

این شماره مربوط به شماره‌ی Autonomous System است و روترهایی که دارای این شماره هستند، باهم داخل یک اتاق هستند و باهم ارتباط برقرار می‌کنند. به شکل زیر توجه کنید:

Autonomous system 100

همان‌طور که در شکل می‌بینید همه‌ی این روترا در AS 100 قرار دارند و باهم در ارتباط هستند. توجه داشته باشید که این شماره می‌تواند بین ۱ تا 65535 باشد:

```
Router(config)# router igrp ?
<1-65535> Autonomous system number
```

به هر یک از روتراها وارد شوید و Network های آن را تعریف کنید:

```
Router0(config)# Router igrp 100
Router0(config-Router)# network 172.16.1.0
Router0(config-Router)# network 172.16.3.0
```

در روترهای بعدی همین کار را انجام دهید و فقط Connected Network های مربوط به هر روتر را وارد کنید.
برای اینکه بفهمیم که روترهایی که پروتکل IGRP روی آنها اجرا شده است، چه آپدیت‌هایی به هم می‌فرستند
از دستور زیر در مدل privileged استفاده می‌کنیم:

```
Router# debug ip igrp events
```

با این دستور، کل اطلاعات پروتکل IGRP پشت سر هم به صورت اتوماتیک نمایش داده می‌شود.

```
Router#debug ip igrp transactions
```

این دستور آپدیت‌های بین دو روتر که پروتکل IGRP روی آنها اجرا شده است را نمایش می‌دهد.
برای غیرفعال کردن هر دو دستور از فرمان All No Debug استفاده کنید، البته با اجرای این دستور تمام دستوراتی
که با debug نوشته شده‌اند، غیرفعال می‌شوند.

برای محاسبه Bandwidth باید از فرمول زیر استفاده کنید:

$$\left[\left(K_1 \cdot \text{Bandwidth}_E + \frac{K_2 \cdot \text{Bandwidth}_E}{256 - \text{Load}} + K_3 \cdot \text{Delay}_E \right) \cdot \frac{K_5}{K_4 + \text{Reliability}} \right] \cdot 256$$

در فرمول بالا، حرف K را مشاهده می‌کنید که برای اینکه آنها را پیدا کنیم باید از دستور Show ip protocol استفاده کنیم.

```
Router#show ip protocol
```

```
Routing Protocol is "Eigrp 100 "
Outgoing update filter list for all interfaces is not set
Incoming update filter list for all interfaces is not set
Default networks flagged in outgoing updates
Default networks accepted from incoming updates
EIGRP metric weight K1=1, K2=0, K3=1, K4=0, K5=0
EIGRP maximum hopcount 100
EIGRP maximum metric variance 1
Redistributing: eigrp 100
```

Automatic network summarization is in effect

Automatic address summarization:

Maximum path: 4

Routing for Networks:

192.168.1.0

192.168.2.0

Routing Information Sources:

Gateway	Distance	Last Update
---------	----------	-------------

Distance: internal 90 external 170

Router#

نکته‌ی بسیار مهم: این پروتکل توسط سیسکو از نسخه‌ی IOS 12.3 به بعد، جای خود را به پروتکل Eigrp داده و از دنیای پروتکل‌ها خداحافظی کرده است.

تایمراه‌ها در پروتکل IGRP

:Update Timer

در این پروتکل زمان ارسال کل جدول روتینگ برای روترهای مجاور 90 ثانیه است که به این آپدیت،
Priodic Update می‌گفته‌یم.

:Invalid timers

این تایمیر به صورت پیش‌فرض، سه برابر **Update Timer** است که سه برابر **Update Timer** می‌شود، 270 ثانیه.

:Holddown timers

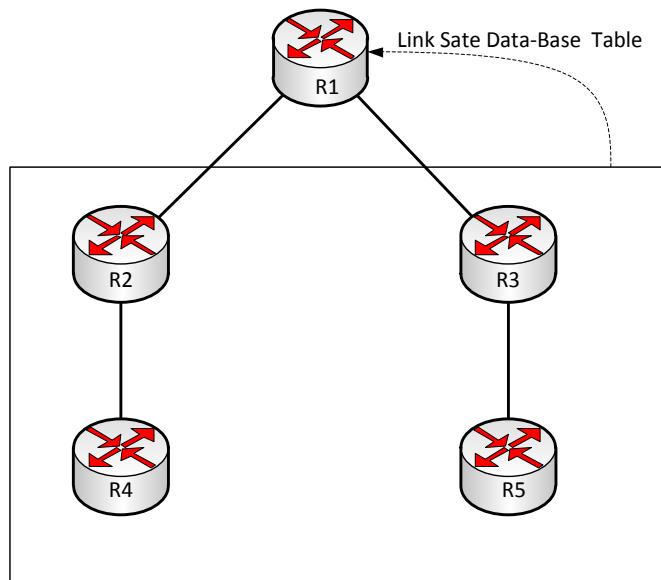
این تایمیر هم، سه برابر تایمیر **Update Timer** است و به علاوه 10 ثانیه بیشتر از آن، یعنی در کل 280 ثانیه.

:Flush timers

این تایمیر که برای حذف یک شبکه از جدول روتینگ استفاده می‌شود، 7 برابر تایمیر **Update Timer** است که در کل می‌شود، 630 ثانیه است.

پروتکل‌های Link State

این نوع پروتکل، یک ویژگی عمدۀ دارند و آن‌هم این است که تصویر کلی از شبکه یا همان گراف کامل از شبکه را دارند، یعنی هر روتر دارای پروتکل‌های Link State خود را به عنوان ریشه‌ی درخت و بقیه را به عنوان شاخه و برگ حساب می‌کند، اما بدون دور است و به این ترتیب یک تصویر کلی از شبکه را دارد و از روی همین گراف، بهترین و کوتاه‌ترین مسیر تا شبکه‌ی دیگر را محاسبه و انتخاب می‌کند. به شکل زیر توجه کنید:

در این شکل، روتر R1 با استفاده از گراف از نقشه‌ی کل شبکه خبر دارد و بر طبق همین نقشه به بهترین مسیر دست پیدا می‌کند، شاید کمی گیج کننده باشد، اما در ادامه، کاملاً با این پروتکل‌ها آشنا می‌شویم، پروتکلی که در این دسته قرار دارند، (OSPF) Open Shortest Path First است که به صورت مفصل روی این پروتکل بحث خواهیم کرد.

پروتکل‌ها از نوع Link State از سه جدول تشکیل شده‌اند:

- Routing Table @
- Link state Data-base @
- Neighbor Table @

در روترهایی که این نوع پروتکل‌ها اجرا می‌شوند، 3 جدول داخل آن‌ها تشکیل می‌شود که در جدول اول که Neighbor است، اطلاعات شبکه‌های روترهای مجاور در آن ثبت می‌شود و بعد از آن این جدول به صورت آپدیت به روترهای دیگر فرستاده می‌شود و تشکل جدول Link State Data-Base می‌دهند. بعد از آن الگوریتم

بهترین مسیر با عنوان SPF که مخفف Shortest Path First است، اجرا می شود و شبکه را به صورت یک درخت بدون دور درمی آورد و بهترین مسیر را به صورت روش های خاصی پیدا می کند.
پروتکل های OSPF و ISIS از دسته پروتکل Link state هستند.

پروتکل های Hybrid:

این دسته از پروتکل ها از دو ویژگی پروتکل های بالا استفاده می کند، یکی اینکه از کل اطلاعات شبکه به صورت درخت بدون دور خبر دارد، مانند پروتکل Link state و از روتر مجاورش، اطلاعات شبکه‌ی غیر محلی را دریافت می کند و از روتر مورد نظر تا شبکه‌ی مورد نظر از یک بردار خطی استفاده می کند، مانند پروتکل های Distance Vector. از جمله‌ی این پروتکل ها که در این گروه قرار دارد، پروتکل Eigrp است که با هم آن را بررسی می کنیم.

پروتکل (EIGRP (Enhanced Interior Gateway Routing Protocol)

یکی از محبوب ترین پروتکل ها در دنیای امروز است و فقط روی دستگاه های سیسکو کاربرد دارد، یعنی اینکه این پروتکل ساخت سیسکو است و فقط روی ادوات سیسکو کار می کند، یکی از پرسرعت ترین پروتکل ها است که سرعت convergence یا هماهنگی بسیار بالایی دارد.

ویژگی های پروتکل EIGRP :

- از خانواده‌ی Distance Vector است، چون از یک بردار خطی برای رسیدن به شبکه‌ی مورد نظر استفاده می کند.
- از خانواده‌ی Link state هم است، چون نقشه‌ی کامل شبکه را برای پیدا کردن بهترین مسیر در دست دارد.
- این پروتکل برگرفته از پروتکل IGRP است که سیسکو آن را بازسازی کرده و سرعت آن را افزایش داده است و ویژگی های دیگری نیز به آن اضافه کرده است.
- پشتیبانی از VLSM / CIDR •
- پشتیبانی از پروتکل های IP , IPx , Apple Talk •
- انتخاب بهترین مسیر از طریق الگوریتم انتشار مسیر Dual(Diffusing Update Algorithm) •
- از دسته پروتکل های IGPs که داخل یک AS کار می کند. •

پروتکل Eigrp از چندین جدول تشکیل شده است:

:Topology Database Table

کل نقشه‌ی شبکه در این جدول ثبت می‌شود و یکی دیگر از ویژگی‌های آن، استفاده از مسیرهای BackBone در این جدول است، یعنی اگر مسیر اصلی Down شود از مسیرهای دیگری که در این جدول ذخیره شده است، استفاده می‌کند.

:Routing Table

در این جدول، بعد از محاسبات الگوریتم Dual، کوتاهترین مسیر به شبکه به دست می‌آید و در این جدول قرار می‌گیرد.

:Neighbors Table

در این جدول، اطلاعات روترهای همسایه که به صورت Connected به روترا اصلی متصل هستند، قرار می‌گیرد. زمانی که از الگوریتم EIGRP استفاده می‌کنیم، این الگوریتم فقط برای اطلاع دادن از update جدید از بسته‌های Hello Packet استفاده می‌کند و به خاطر همین از پهنای باند کمتری استفاده می‌کنند، یعنی برخلاف الگوریتم‌های Distance Vector، وقتی در جدول روتینگ تغییری ایجاد شود، کل جدول روتینگ را برای روترهای همسایه ارسال نمی‌کند، یعنی Periodic Update ارسال نمی‌کند و فقط همان تغییر را بالافاصله به دیگر روترا در شبکه اطلاع می‌دهد.

به این پروتکل، پروتکل Distance Vectore پیشرفت‌های هم می‌گویند، به دلیل داشتن ویژگی‌های Link State و Distance Vectore.

برای محاسبه‌ی متریک باید به متریک IGRP مراجعه کنید که دقیقاً همان متریک است و فقط باید عددی که به دست می‌آید در 255 ضرب شود.

فاکتورهای انتخاب مسیر هم، مانند IGRP است، اما به صورت پیش‌فرض از Delay و Bandwidth برای انتخاب بهترین مسیر استفاده می‌شود.

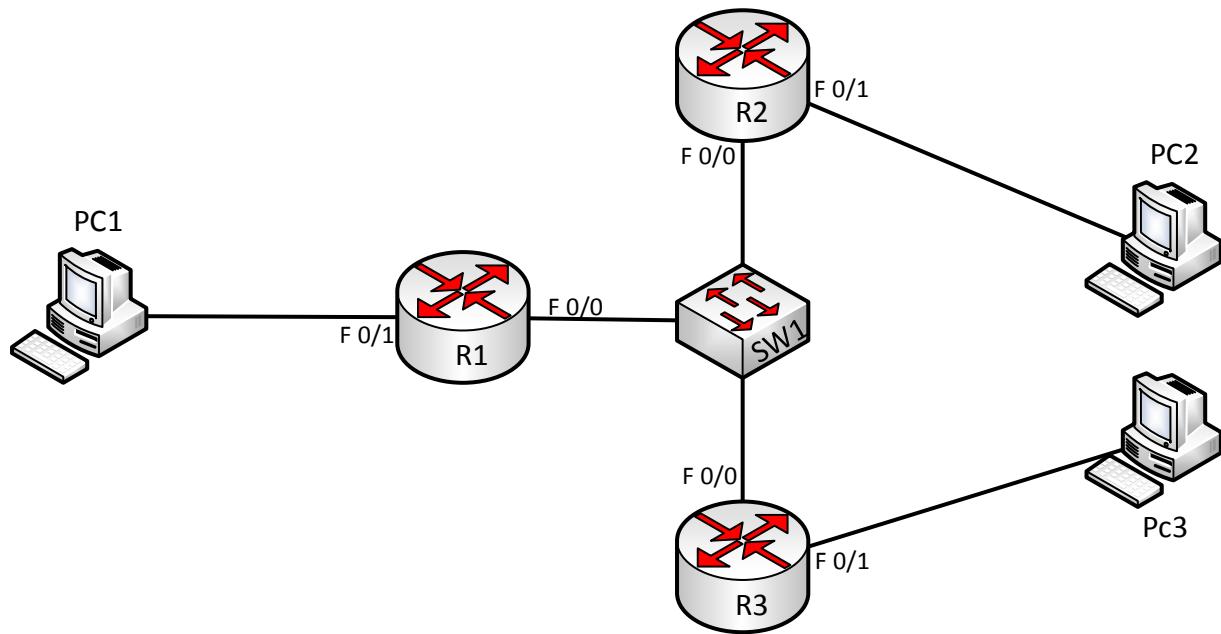
سرعت Convergence (هماهنگی با روترهای دیگر) به نسب الگوریتم IGRP خیلی بیشتر است، به خاطر اینکه وقتی Routing Dual به دنبال بهترین مسیر می‌گردد و مسیرهای دیگر را هم به همراه مسیر اصلی در جدول ثبت می‌کند و اگر مسیر اصلی Down شود، مسیر دیگر که به عنوان مسیر Backup است، به جای آن مسیر شروع به کار می‌کند و این در صورتی است که الگوریتم Dual برای به دست آوردن بهترین مسیر، دوباره اجرا نمی‌شود، چون قبل از آن، مسیر را پیدا کرده بود و این یکی از ویژگی‌های مهم این پروتکل است.

نکته: به مسیر اصلی در Eigrp successor می‌گویند و به مسیر فرعی يا Backup Feasible Successor می‌گویند.

کار با پروتکل Eigrp

این پروتکل برای شبکه‌های بزرگ، بسیار کاربرد دارد و بسیار خوب عمل می‌کند. برای فعال کردن این پروتکل، یک مثال را باهم انجام می‌دهیم.

مثال: سه روتر 2811، یک سوئیچ 2960 و سه PC را به صورت زیر به هم متصل کنید.

IP ها را به صورت جدول زیر وارد کنید:

	F 0/0	F0/1
R1	192.168.1.1/24	192.168.2.1/24
R2	192.168.2.2/24	192.168.3.1/24
R3	192.168.2.3/24	192.168.4.1/24
PC1	192.168.1.2/24	
PC2	192.168.3.2/24	
PC3	192.168.4.2/24	

بعد از وارد کردن IP ها در interface مورد نظر و روشن کردن Ping، شبکه را تست کنید تا متصل بودن به شبکه‌ی روبرو انجام شده باشد.

حالا باید بین روترا، پروتکل Eigrp را راهاندازی کنیم. برای این کار وارد R1 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)#router Eigrp ?

<1-65535> Autonomous system number

Router Eigrp را وارد کردیم و بعداز آن از علامت سؤال استفاده کردیم که به ما تعداد AS های موجود را نشان می‌دهد. یا همان **Administrative Distance**، عددی برای ایجاد یک منطقه برای ارتباط روتراها باهم است، یعنی هر پروتکل Eigrp در هر روتر از یک عدد مشابه استفاده کند با روتراها دیگر در یک منطقه قرار می‌گیرند و باهم ارتباط دارند.

Router(config)#router eigrp 200

با دستور بالا، 200 Eigrp را ایجاد و وارد آن می‌شویم و بعد..

Router(config-router)#no auto-summary

همان‌طور که در اوایل این درس بیان کردیم، Eigrp یک پروتکل Class Less است و برای همین از این دستور برای جلوگیری از ثبت IP ها به صورت Class Full جلوگیری می‌کنیم.

Router(config-router)# network 192.168.1.1 ?

A.B.C.D EIGRP wild card bits

این قسمت، برای واردکردن اینترفیس‌های Connected به روتر است که کمی با پروتکل‌های قبلی تفاوت دارد. اول، دستور ip Network، بعد ip مورد نظر را به صورت کامل وارد می‌کنیم، در قدم بعدی، باید Mask Wild Card را وارد کنیم. این عدد برعکس Subnet Mask است که باید به صورت 0.0.0.255 وارد شود، یعنی قسمت آخر ip که تغییر می‌کند را وارد کنیم که به صورت زیر می‌شود:

Router(config-router)#network 192.168.1.1 0.0.0.255

شما می‌توانید به جای نوشتتن Wild Card Mask، فقط چهارتا صفر قرار دهید، به خاطر اینکه IP ها ثابت است و تغییری ندارد و می‌خواهیم به صورت Class Less به شبکه تزریق شود:

Router(config-router)#network 192.168.1.1 0.0.0.0

Router(config-router)#network 192.168.2.1 0.0.0.0

تا اینجا بر روی روتر R1، پروتکل EIGRP را با شماره 200 راهاندازی کردیم و Network های مربوط به خودش را هم وارد کردیم.

نکته: وقتی Network را در یک پروتکل تعریف می‌کنیم، به معنای این نیست که Network را به پروتکل دادیم، به معنای این است که پروتکل را روی این Network راهاندازی کردیم، پس به این نکته توجه کنید. تنظیمات را در روتراها دیگر هم انجام می‌دهیم.

تنظیمات روی روتر R2:

```
Router(config)#Router Eigrp 200
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 192.168.2.2 0.0.0.0
%DUAL-5-NBRCHANGE: IP-EIGRP 200: Neighbor 192.168.2.1 (FastEthernet0/0) is up: new
adjacency
Router(config-router)#network 192.168.3.1 0.0.0.0
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در این روتر هم Eigrp 200 تعریف کردیم، چون همان‌طور که گفتیم روتراها باید در یک eigrp و یا در یک AS قرار گیرند تا باهم در ارتباط باشند.

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، بعد از وارد کردن Network 192.168.2.2، سریع پیغامی نمایش داده است که می‌گوید، الگوریتم Dual یک مسیر به شماره‌ی 192.168.2.1 پیدا کرده که این پروتکل روی آن اجرا شده است.
در روتر R3 هم تنظیمات مربوط به آن را وارد کنید:

```
Router(config)#router eigrp 200
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 192.168.2.3 0.0.0.0
%DUAL-5-NBRCHANGE: IP-EIGRP 200: Neighbor 192.168.2.1 (FastEthernet0/0) is up: new
adjacency
Router(config-router)#network 192.168.4.1 0.0.0.0
%DUAL-5-NBRCHANGE: IP-EIGRP 200: Neighbor 192.168.2.2 (FastEthernet0/0) is up: new
adjacency
Router(config-router)#network 192.168.4.2 0.0.0.0
```

در این قسمت، به ما دو پیام نمایش داده شده که می‌گوید 2 تا پروتکل روی این ایترفیس‌ها فعال شده است.
تا اینجا روی همه روتراها، پروتکل EIGRP را اجرا کرده‌ایم، در این قسمت با اجرای دستور زیر جدول روتینگ را بررسی می‌کنیم
Dستور :show ip Route

Router#show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
 D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
 N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
 E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
 i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
 * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
 P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

- D 192.168.1.0/24 [90/30720] via 192.168.2.1, 00:04:48, FastEthernet0/0
- C 192.168.2.0/24 is directly connected, FastEthernet0/0
- D 192.168.3.0/24 [90/30720] via 192.168.2.2, 00:04:47, FastEthernet0/0
- C 192.168.4.0/24 is directly connected, FastEthernet0/1

با دستور **show ip Route** جدول روتینگ نمایش داده شده است که اگر به جدول توجه کنید، دو شبکه را دریافت کرده که با حرف D شروع می‌شوند. حرف D به معنای Eigrp است و نشان‌دهنده‌ی این است که از روترهای دیگر این شبکه‌ها را یاد گرفته، شبکه‌های پشت روترهای R2 و R3 را یاد گرفته است. در روترهای دیگر هم به همین صورت است.

:show ip eigrp neighbors

برای نمایش همسایگی (Neighbors)، باید از دستور زیر در مدل Privileged استفاده کنید:

Router# **show ip eigrp neighbors**

IP-EIGRP neighbors for process 200

H	Address	Interface	Hold (sec)	Uptime (ms)	SRTT Cnt	RTO	Q Num	Seq
0	192.168.2.1	Fa0/0	13	00:44:14	40	1000	0	6
1	192.168.2.3	Fa0/0	11	00:39:02	40	1000	0	7

این دستور در روتر R2 وارد شده است و نتیجه‌ی آن را مشاهده می‌کنید؛ لیست IP‌هایی که با آن‌ها ارتباط همسایگی دارد را نمایش داده است.

:Show Ip Eigrp Interface

این دستور برای نمایش اطلاعات interface‌هایی است که پروتکل EIGRP روی آن فعال شده است. این دستور

را در R2 وارد می‌کنیم:

Router# **show ip eigrp interface**

IP-EIGRP interfaces for process 200

Interface	Xmit Peers	Queue Un/Reliable	Mean SRTT	Pacing Time Un/Reliable	Multicast Flow Timer	Pending Routes
Fa0/0	2	0/0	1236	0/10	0	0
Fa0/1	0	0/0	1236	0/10	0	0

به نتیجه‌ی کار دقت کنید، اگر به Fa0/0 دقت کنید، نوشته است، 2 PEER، یعنی اینکه از طریق ایترفیس Fa0/0 توانسته دو تا Neighbors را یاد بگیرد، همان ایترفیس‌های روترهای همسایه هستند که روی آن‌ها راهاندازی شده است.

دستور :Show ip eigrp Topology

این دستور کل اطلاعات جدول توپولوژی را به شما نمایش می دهد و می گوید که شبکه را از کدام مسیر دریافت کرده و ...

Router# **show ip eigrp topology**

IP-EIGRP Topology Table for AS 200

Codes: P - Passive, A - Active, U - Update, Q - Query, R - Reply, r - Reply status

P 192.168.2.0/24, 1 successors, FD is 28160

 via Connected, FastEthernet0/0

P 192.168.3.0/24, 1 successors, FD is 28160

 via Connected, FastEthernet0/1

P 192.168.4.0/24, 1 successors, FD is 30720

 via 192.168.2.3 (30720/28160), FastEthernet0/0

P 192.168.1.0/24, 1 successors, FD is 30720

 via 192.168.2.1 (30720/28160), FastEthernet0/0

اگر به گزینه‌ی اول نگاه کنید، می گوید شبکه‌ی 192.168.2.0 یک مسیر successor است، یعنی یک مسیر اصلی

است و از طریق ایترفیس FastEthernet 0/0 وارد همین روتر که داخل آن هستیم، شده است. بقیه هم به همین

صورت است، پس نتیجه می گیریم که این جدول، کل ایترفیس‌هایی را به ما نشان می دهد که Eigrp روی آنها Run شده است.

دستور :Show ip eigrp Traffic

این دستور نشان‌دهنده‌ی پکت‌های دریافتی و ارسالی است، مانند زیر:

Router# **show ip eigrp traffic**

IP-EIGRP Traffic Statistics for process 100

Hellos sent/received: 0/0

Updates sent/received: 0/0

Queries sent/received: 0/0

Replies sent/received: 0/0

Acks sent/received: 0/0

Input queue high water mark 1, 0 drops

SIA-Queries sent/received: 0/0

SIA-Replies sent/received: 0/0

پروتکل :OSPF

پروتکل OSPF(Open Shortest Path First) یک پروتکل آزاد است و مختص شرکت خاصی نیست و توسط سازمان IETF در سال 1988 نوشته شده است، مانند Eigrp نیست که فقط در روترهای سیسکو قابل اجرا باشد، بلکه در تمام روترهای شرکت‌های مختلف کاربرد دارد.

پس اگر شما در شبکه‌های خود از روترهای مختلف استفاده کنید، نمی‌توانید روی آن‌ها Eigrp اجرا کنید، بلکه فقط باید پروتکل OSPF یا RIP روی آن‌ها run کنید تا بتوانند باهم دیگر ارتباط برقرار کنند. این پروتکل از مجموعه پروتکل‌های Link state است و زیرمجموعه‌ی پروتکل‌های IGPs است، یعنی داخل یک کار می‌کنند. AS

الگوریتمی که در این پروتکل استفاده می‌شود، Dijkstra است که شبکه را به صورت یک درخت بدون دور در نظر می‌گیرد.

Ospf که در این قسمت بررسی می‌کنیم، 2 Ospf Version از IPV4 کار می‌کند و در آخر کتاب، در قسمت 3 OSPF Version از IPV6 استفاده می‌شود.

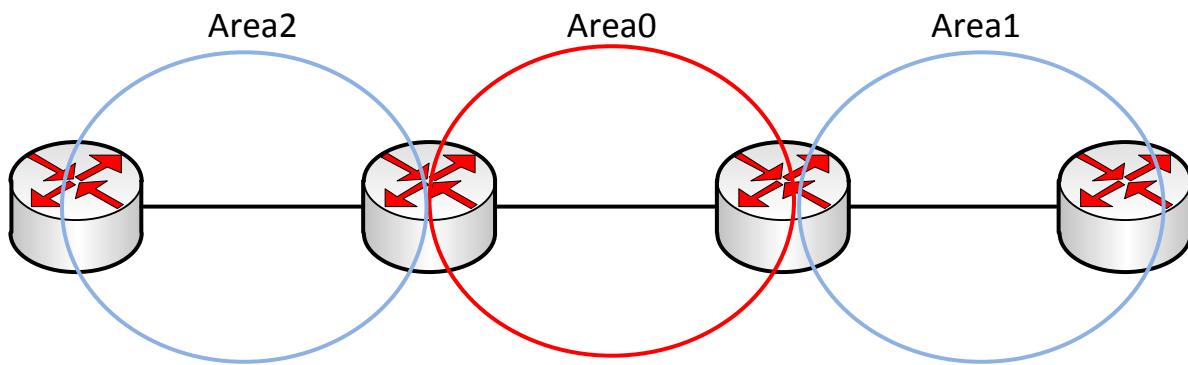
Ospf از جدولی به نام Link-sataate Database استفاده می‌کند که کل اطلاعات شبکه یا نقشه‌ی شبکه را برای انتخاب کوتاهترین مسیر در خود ذخیره می‌کند و برای به دست آوردن کوتاهترین مسیر از الگوریتمی به نام SPF استفاده می‌کند و بعد از پیدا شدن مسیر، آن را در جدول دیگری به نام Routing Table ذخیره می‌کند. OSPF برای ارسال آپدیت از بسته‌هایی به نام LSA (Link-state Advertisement) استفاده می‌کند که اطلاعات جدول خود را به نام Link-state Database به روترهای دیگر ارسال می‌کند.

اگر کتاب را تا اینجا کامل خوانده باشید، گفتم که پروتکل‌های Distance Vectore برای ارسال Update کل جدول را به روترهای همسایه ارسال می‌کردند که به عنوان Periodic Update بود، اما در OSPF این‌چنین نیست. اگر تغییری در جدول ایجاد شود، این تغییر بلاfacسله از طریق LSA که بالا توضیح دادیم به بقیه‌ی روترها خبر داده می‌شود و خیلی کم از پنهانی باند شبکه استفاده می‌کند، به این آپدیت، Triggered Update می‌گویند که تغییرات را بسیار سریع اعلام می‌کند.

باید گفت: این‌گونه هم نیست که ospf نخواهد کل جدول را هرگز ارسال نکند، این کار را هر 30 دقیقه یکبار انجام می‌دهد که کل جدول Database را به شبکه‌ی مورد نظر ارسال می‌کند. این پروتکل برای شبکه‌های بزرگ بسیار کارآمد است و در حال حاضر در حال استفاده در شبکه‌های بزرگ است.

OSPF شبکه‌های بزرگ را به ناحیه‌های (Area) مختلف تقسیم می‌کند که دلایل خاص خودش را دارد:

- با ایجاد ناحیه، سرعت کار این الگوریتم بسیار افزایش پیدا می‌کند.
- کم حجم شدن جدول Routing به خاطر ایجاد ناحیه.
- مدیریت بر چند روتر بهتر از مدیریت بر چندین روتر است.
- با ایجاد ناحیه، اگر یکی از روترهای دستکاری یا مشکلی برای آن پیش بیاید، بقیه‌ی روترهای در ناحیه دیگر بدون مشکل به کار خود ادامه می‌دهند.

Area0 یا BackBone Area ناحیه‌ای است که area های دیگر به وی متصل می‌شوند و تمام اطلاعات area های دیگر باید از این area رد شود، پس این area به عنوان BackBone یا ستون فقرات شبکه OSPF شناخته می‌شود. به طور خلاصه می‌توان گفت این area پادشاه همه‌ی area هاست.

نکته: اگر دسته بندی یا ناحیه در OSPF وجود نداشت، الگوریتم SPF که کار پیدا کردن کوتاه‌ترین مسیر را انجام می‌دهد با مشکل مواجه می‌شود، چون جدول Database که گراف شبکه در آن قرار دارد، بسیار بزرگ می‌شود. توجه داشته باشید با ایجاد یک area، الگوریتم SPF فقط در همان Area پردازش خود را انجام می‌دهد و بر کل شبکه تأثیر ندارد، پس الگوریتم SPF(Shortest Path First) فقط در یک Area پردازش خود را انجام می‌دهد و زمانی که به نتیجه برسد، این نتیجه را با area های دیگر در میان می‌گذارد.

انتخاب بهترین مسیر در OSPF:

در ospf انتخاب بهترین مسیر از طریق متريکی به نام Cost انجام می‌شود که از طریق الگوریتم SPF کوتاه‌ترین مسیر به دست می‌آید.

این نکته را توجه داشته باشید که هر چه پهنانی باند یک خط بیشتر باشد، آن کمتر است، پس پهنانی باند رابطه‌ی معکوس با cost دارد.

برای به دست آوردن Cost باید 1000000000 را تقسیم بر مقدار پهنانی باند کنیم تا عدد مورد نظر به دست آید.

راهاندازی پروتکل ospf:

برای فعال کردن پروتکل ospf باید از دستور زیر به همراه یک Process ID استفاده کنیم:

Router(Config)# router ospf ?

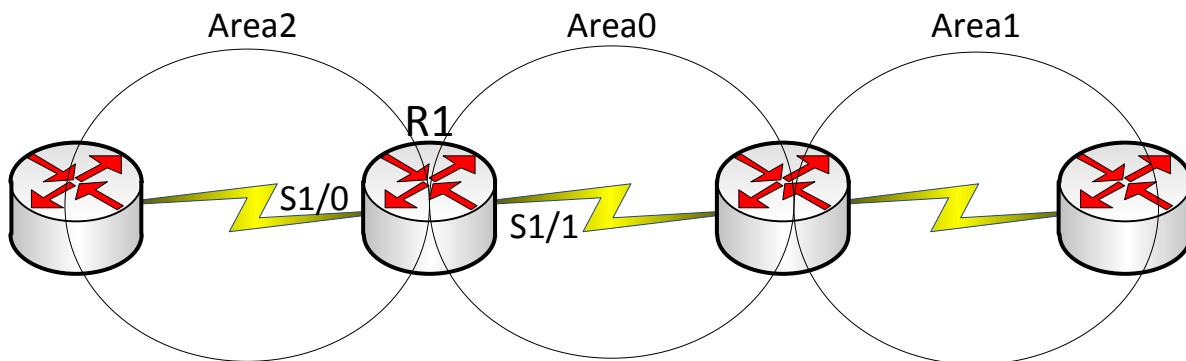
<1-65535> Process ID

در پروتکل EIGRP، شماره‌ای که اختصاص می‌دهیم، باید در همه‌ی روتراها یکی باشد، اما شماره‌ای که به این پروتکل داده می‌شود، لازم نیست که در همه‌ی روتراها یکی باشد؛ از شماره 1 تا 65535 می‌توانید اختصاص دهید، پس مانند AS ها نیستند که باید در همه‌ی روتراها یکی باشد. این عدد فقط برای تمایز کردن OSPF ها باهم است.

برای تعریف کردن NETWORK، باید از روش زیر استفاده کنید.

Router(config-router)#Network 192.168.1.1 0.0.0.0 area0

برای تعریف شبکه، IP Address را وارد می‌کنیم، بعد Wild Card Mask را و بعد از آن مشخص می‌کنیم که این شبکه در کدام Area یا ناحیه قرار دارد. به شکل نگاه کنید، اگر توجه داشته باشید R1 سی‌ای 1/1 مربوط به در area 0 قرار دارد، پس اگر وارد این روتر شدیم در موقع تعریف شبکه در پروتکل OSPF باید آن را داخل Area0 قرار دهیم، مثلاً در سمت دیگر، روتر R1 پورت سریال Se1/0 در area2 قرار دارد که باید در تعریف شبکه‌ی این پورت در area2 قرار دهیم.

در مورد Wild Card Mask که باهم در پروتکل Eigrp صحبت کردیم، گفتیم که این عدد بر عکس Subnet Mask است و بعد از آن گفتیم که لازم نیست که Wild Card Mask بنویسید، فقط به جای Wild Card Mask از چهار تا صفر استفاده کنید.

:Router ID

نشان دهنده‌ی یک روتر در شبکه‌ی OSPF است که برای ارتباط روترهای باهم در پروتکل OSPF از این شناسه استفاده می‌کنند. از این به بعد Router ID را خلاصه می‌کنیم و از RID استفاده می‌کنیم. این IP از بین IP‌های یک روتر انتخاب می‌شوند که بزرگ‌ترین IP آدرس باشد. همان‌طور که می‌دانید این ایترفیس‌ها که IP روی آن‌ها Set شده است به صورت فیزیکی می‌باشند و زمانی که Down شوند، بر روی کارکرد پروتکل OSPF تأثیرگذار است و باعث مشکل در شبکه می‌شود. برای حل این مشکل باید از یک ایترفیس مجاز استفاده کرد که هیچ وقت Down نمی‌شود، این ایترفیس، loopback است که در قسمت‌های قبل کتاب با این ایترفیس کار کردیم.

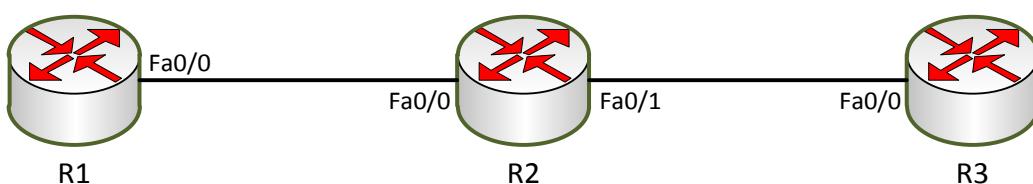
نکته: اگر شما از چندین Loopback استفاده کنید، RID از بین آن‌هایی انتخاب می‌شود که بالاترین IP Address را دارند.

:BDR و DR

در شبکه‌های تحت OSPF، روتری تحت عنوان DR (Designated Router) وجود دارد که همه‌ی روترهای داخل یک Area، تمام اطلاعات و تغییرات را به این روتر می‌فرستند و این روتر به دیگر روترهای اعلام می‌کند، یعنی اینکه هر روتر هر تغییری را به همه‌ی روترهای ارسال نمی‌کند که باعث ایجاد بار سنگین در شبکه شود، فقط اطلاعات خود را به روتر اصلی در شبکه، یعنی DR می‌فرستد و DR پخش می‌کند، اما اگر این روتر از کار بیفتد، چه باید کرد؟ اگر این روتر down شود، روتری که BDR(BackBone Designated Router) است به جای این روتر کار می‌کند و تمام اطلاعات به این روتر ارسال می‌شود.

نکته: در صورتی که تغییری در شبکه ospf رخ دهد، این تغییر از طریق LSU به روترهای DR و BDR فرستاده می‌شود، پس توجه داشته باشید که هر چه در روتر DR وجود دارد در روتر BDR هم وجود دارد.

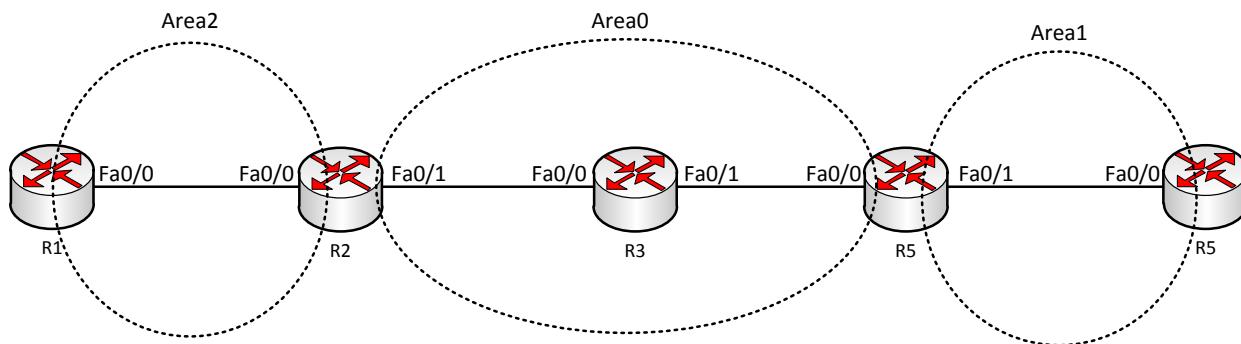
نکته بسیار مهم: روتر DR و BDR در هر Area وجود دارند، اما بین هر Subnet قرار دارند. به شکل زیر توجه کنید.

روترهای DR و BDR بین دو Subnet انتخاب می‌شود، یعنی اینکه در شکل بالا بین روترهای R1 و R2 یک آدرس 172.16.1.0 وجود دارد که بین این دو روتر، روتری به عنوان DR انتخاب می‌شود که بزرگ‌تری داشته باشد، البته یک فاکتور دیگر در انتخاب روترهای DR و BDR وجود دارد که خیلی مهم‌تر از بقیه‌ی فاکتورها است و آن هم، Priority است که اگر Priority یک روتر از روتر دیگر بزرگ‌تر باشد، همان روتر به عنوان DR انتخاب می‌شود، اما به صورت پیش‌فرض Priority=1 است و به خاطر همین از برای انتخاب روترهای DR و BDR استفاده می‌کند.

مثال ۳

در این مثال، نحوه‌ی راهاندازی پروتکل OSPF را باهم کار می‌کنیم.
چهار روتر را به لیست اضافه کنید و به صورت زیر به هم متصل کنید.

	Fa0/0	Fa0/1	LoopBack
R1	172.16.1.1/16		150.1.1.1/24
R2	172.16.1.2/16	172.16.2.1/16	150.1.2.2/24
R3	172.16.2.2/16	172.16.3.1/16	150.1.3.3/24
R4	172.16.3.2/16	172.16.4.1/16	150.1.4.4/24
R5	172.16.4.2/16		150.1.5.5/24

بعد از تخصیص IP ها به صورت جدول بالا در روتر باید پروتکل OSPF را راهاندازی کنیم:

روتر 1

Router(config)#router ospf 20

تعریف Router OSPF 20 که 20 یک شماره‌ی شناسایی برای این پروتکل است که تأثیری در روند کار ندارد، اما باید تعریف شود.

Router(config-router)#router-id 150.1.1.1

در این قسمت باید RID روتر را تعریف کنید که این IP مربوط به ایترفیس LoopBack است، پس بعد از ورود به پروتکل OSPF در درجه‌ی اول RID را تعریف کنید.

Router(config-router)#network 172.16.1.1 0.0.0.0 area 2

در این قسمت Network های مربوط به روتر را تعریف می‌کنیم و می‌گوییم که در کدام area قرار دارد، مثلاً در این قسمت، ایترفیس Fa0/0 روتر R1 در Area2 قرار دارد. در تعریف Network، اول خود Ip و بعد، Wild Card MASK مربوط به آن را وارد می‌کنیم که همان‌طور که در مطالب قبلی کتاب گفتیم، سعی کنید به جای Wild Card Mask از چهار صفر استفاده کنید (0.0.0.0).

در بقیه‌ی روتراها هم همین کار را انجام دهید:

روتر R2

Router(config)#router ospf 10

Router(config-router)#router-id 150.1.2.2

Router(config-router)#network 172.16.1.2 0.0.0.0 area 2

Router(config-router)#network 172.16.2.1 0.0.0.0 area 0

روتر R3

Router(config)#router ospf 10

Router(config-router)#router-id 150.1.3.3

Router(config-router)#net 172.16.2.2 0.0.0.0 area 0

Router(config-router)#net 172.16.3.1 0.0.0.0 area 0

روتر R4

Router(config)#router ospf 30

Router(config-router)#router-id 150.1.4.4

Router(config-router)#net 172.16.3.2 0.0.0.0 area 0

Router(config-router)#net 172.16.4.1 0.0.0.0 area 1

روتر R5

Router(config)#router ospf 30

Router(config-router)#router-id 150.1.5.5

Router(config-router)#net 172.16.4.2 0.0.0.0 area 1

در این قسمت، از طریق فرمان Show Ip Route، نگاهی به جدول روتینگ روتر R1 می‌کنیم و این دستور را در مدل Privileged وارد می‌کنیم:

Router#show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area

N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2

E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP

i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area

* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR

P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

- 150.1.0.0/24 is subnetted, 1 subnets
 - C 150.1.1.0 is directly connected, Loopback0
 - 172.16.0.0/24 is subnetted, 4 subnets
 - C 172.16.1.0 is directly connected, FastEthernet0/0
 - O IA 172.16.2.0 [110/2] via 172.16.1.2, 00:14:31, FastEthernet0/0
 - O IA 172.16.3.0 [110/3] via 172.16.1.2, 00:11:56, FastEthernet0/0
 - O IA 172.16.4.0 [110/4] via 172.16.1.2, 00:08:42, FastEthernet0/0
- Router(config)#

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، Network هایی که از طریق OSPF یاد گرفته است به صورت O IA نمایش داده است که O IA، بیانگر OSPF inter area است و نشان‌دهنده‌ی این است که این شبکه‌ها را از Area دیگری غیر از area خود یاد گرفته است و اگر یک روتر در area خود چیزی یاد بگیرد، آن را با حرف O ثبت می‌کند.

نکته: تمام دستوراتی که در مدل Privileged اجرا می‌شوند، در مدل Global هم اجرا می‌شوند، اما این کار باید از طریق اضافه کردن کلمه‌ی do به اول دستور انجام شود. به مثال زیر توجه کنید.

Router(config)#do sh ip int b

Interface	IP-Address	OK? Method Status	Protocol
FastEthernet0/0	172.16.2.2	YES manual up	up
FastEthernet0/1	172.16.3.1	YES manual up	up
Loopback0	150.1.3.3	YES manual up	up
Vlan1	unassigned	YES unset administratively down	down

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، دستور Show Ip Interface Brief را هم به صورت کوتاه شده و هم در مدل Global با اضافه کردن کلمه‌ی do اجرا کردیم، به همین سادگی، پس همیشه کلمه‌ی do یادتان باشد و سعی کنید از این کلمه استفاده کنید تا سرعت کار بالا رود.

کلمه‌ی do را زمانی استفاده می‌کنیم که بخواهیم دستوراتی که در مدل Privileged اجرا می‌شوند را در مدل بالاتر، یعنی Global استفاده کنیم، مانند دستور Ping که در مدل Global اجرا نمی‌شود، اما اگر در اول این دستور، کلمه‌ی do قرار گیرد، اجرا می‌شود.

دستور Show IP OSPF Database

این دستور را در روتر R3 و در مدل Global با اضافه کردن کلمه‌ی do اجرا کنید:

```
Router(config)#do sh ip ospf database
OSPF Router with ID (150.1.3.3) (Process ID 10)
```

Router Link States (Area 0)					
Link ID	ADV Router	Age	Seq#	Checksum	Link count
150.1.4.4	150.1.4.4	409	0x80000003	0x00355a	1
150.1.3.3	150.1.3.3	409	0x80000005	0x00946d	2
150.1.2.2	150.1.2.2	409	0x80000002	0x005744	1

Net Link States (Area 0)					
Link ID	ADV Router	Age	Seq#	Checksum	
172.16.3.2	150.1.4.4	409	0x80000001	0x005a26	
172.16.2.2	150.1.3.3	409	0x80000001	0x00f586	

Summary Net Link States (Area 0)					
Link ID	ADV Router	Age	Seq#	Checksum	
172.16.1.0	150.1.2.2	404	0x80000001	0x00956f	
172.16.4.0	150.1.4.4	399	0x80000001	0x005ba2	

در این قسمت RID هایی که داخل یک area شرکت دارند، نمایش داده می‌شود.

شبکه‌های روترهای مجاور که به صورت مستقیم به روتر R3 متصل هستند.

شبکه‌هایی که از Area های دیگر وارد این area شده‌اند.

دستور show ip ospf interface

این دستور، های فعال در پروتکل OSPF را نمایش می‌دهد. در روتر R3 این دستور را اجرا می‌کنیم:

Router#show ip ospf interface

```
FastEthernet0/0 is up, line protocol is up
Internet address is 172.16.2.2/24, Area 0
Process ID 10, Router ID 150.1.3.3, Network Type BROADCAST, Cost: 1
Transmit Delay is 1 sec, State DR, Priority 1
Designated Router (ID) 150.1.3.3, Interface address 172.16.2.2
Backup Designated Router (ID) 150.1.2.2, Interface address 172.16.2.1
Timer intervals configured, Hello 10, Dead 40, Wait 40, Retransmit 5
Hello due in 00:00:02
Index 1/1, flood queue length 0
Next 0x0(0)/0x0(0)
Last flood scan length is 1, maximum is 1
```

Last flood scan time is 0 msec, maximum is 0 msec
Neighbor Count is 1, Adjacent neighbor count is 1
Adjacent with neighbor 150.1.2.2 (Backup Designated Router)
Suppress hello for 0 neighbor(s)
FastEthernet0/1 is up, line protocol is up
Internet address is 172.16.3.1/24, Area 0
Process ID 10, Router ID 150.1.3.3, Network Type BROADCAST, Cost: 1
Transmit Delay is 1 sec, State BDR, Priority 1
Designated Router (ID) 150.1.4.4, Interface address 172.16.3.2
Backup Designated Router (ID) 150.1.3.3, Interface address 172.16.3.1
Timer intervals configured, Hello 10, Dead 40, Wait 40, Retransmit 5
Hello due in 00:00:02
Index 2/2, flood queue length 0
Next 0x0(0)/0x0(0)
Last flood scan length is 1, maximum is 1
Last flood scan time is 0 msec, maximum is 0 msec
Neighbor Count is 1, Adjacent neighbor count is 1
Adjacent with neighbor 150.1.4.4 (Designated Router)
Suppress hello for 0 neighbor(s)

همان طور که در بالا مشاهده می‌کنید، روترهای DR و BDR را مشخص کردیم. در بین روترهای R2 و R3، روتر R3 به خاطر داشتن IP Address بزرگ‌تر به عنوان روتر DR انتخاب شده است و روتر R2 به عنوان BDR انتخاب شده است و در بین روترهای R3 و R4 روتر R3 به عنوان BDR انتخاب شده است.

دستور :Show ip ospf neighbor

Router# show ip ospf neighbor

Neighbor ID	Pri	State	Dead Time	Address	Interface
150.1.2.2	1	FULL/BDR	00:00:31	172.16.2.1	FastEthernet0/0
150.1.4.4	1	FULL/DR	00:00:31	172.16.3.2	FastEthernet0/1

با این دستور می‌توانید، DR یا BDR بودن روترهای همسایه را مشخص کنید. همان‌طور که مشاهده می‌کنید این دستور در روتر R3 اجرا شده و در نتیجه‌ی آن به ما RID روترهای همسایه را نشان داده است و مشخص کرده است که روتر R4 به عنوان DR و روتر R2 به عنوان BDR انتخاب شده است.

دستور :show ip ospf border-routers

Router#show ip ospf border-routers

OSPF Process 10 internal Routing Table

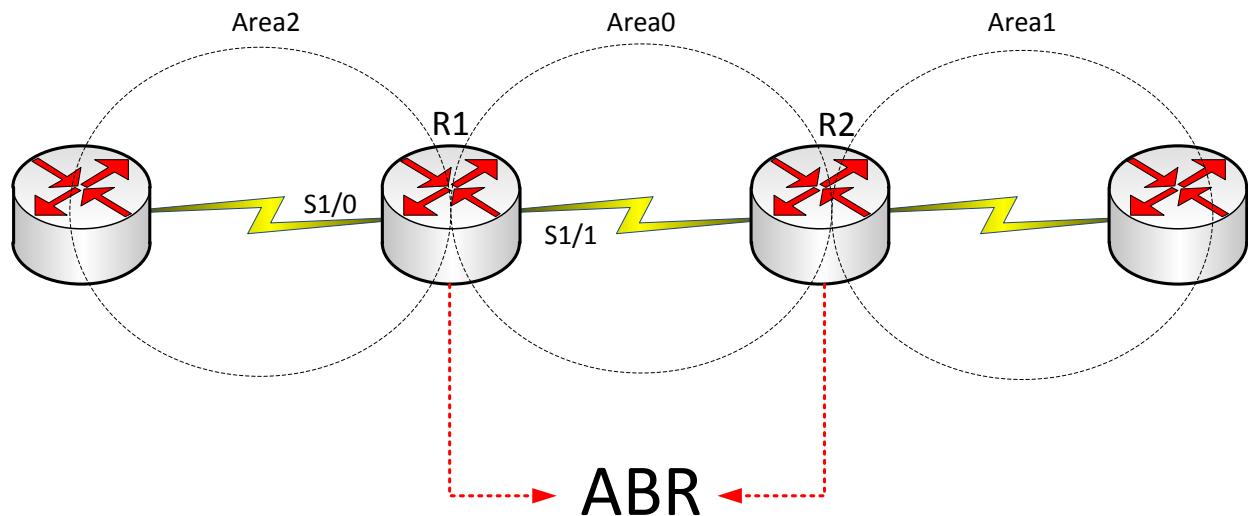
Codes: i - Intra-area route, I - Inter-area route

i 150.1.2.2 [1] via 172.16.2.1, FastEthernet0/0, ABR, Area 0, SPF 1
i 150.1.4.4 [1] via 172.16.3.2, FastEthernet0/1, ABR, Area 0, SPF 1

این دستور، روترهای همسایه را به ما نشان می‌دهد و آنها را مشخص می‌کند.

:ABR (Area Border Router)

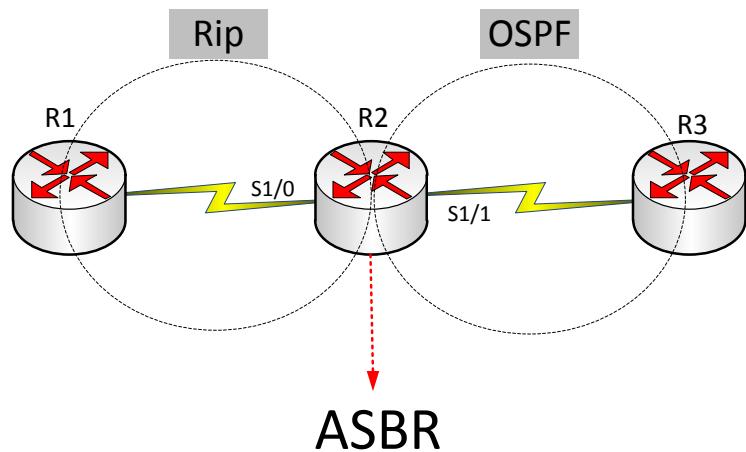
به روتري مي گويند که بين دو Area قرار دارد و کار انتقال اطلاعات از يك area به area دیگر را بر عهده دارد.
به شکل زير توجه كنيد.

همان طور که در شکل بالا مشاهده می کنید، روترهای R1 و R2 روترهایی هستند که بین دو area قرار دارند و کار انتقال را انجام می دهند که به این روترهای ABR گفته می شود.

:ASB (Autonomous System Border Router)

این روتر کار انتقال اطلاعات از یک پروتکل یا یک دومین دیگر به داخل OSPF را انجام می دهد. به شکل زیر توجه کنيد.

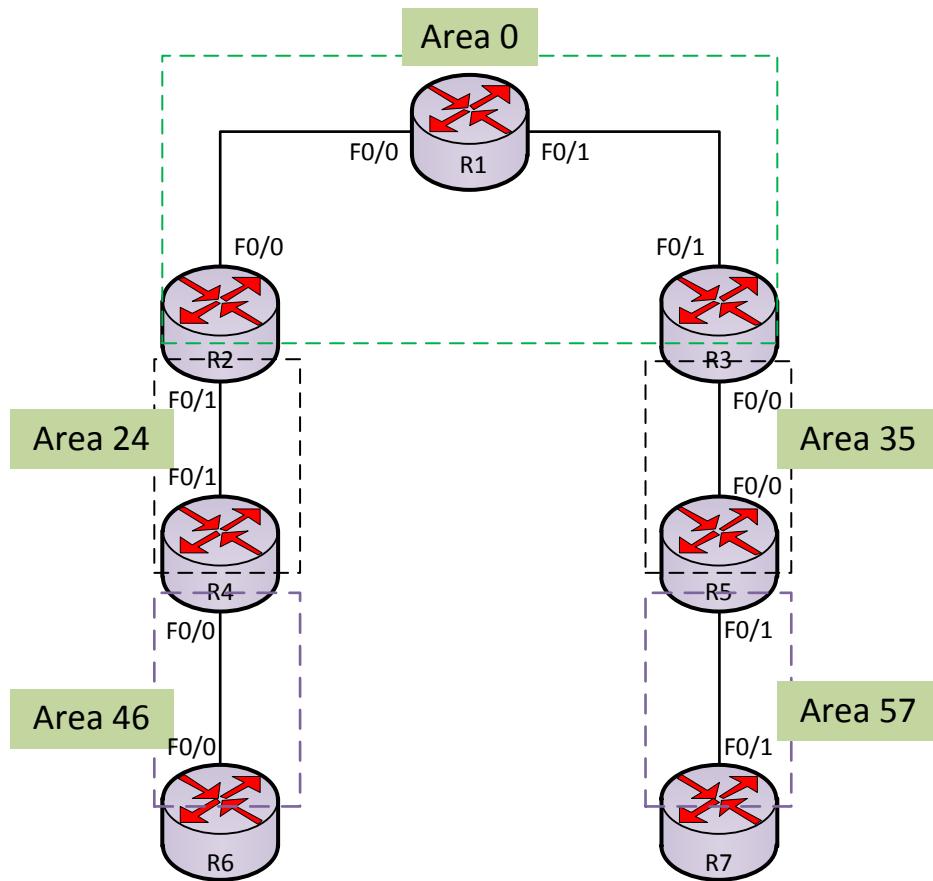

در این شکل روتر R2 بین دو پروتکل قرار دارد و کار ترجمه یا Redistribute را انجام می‌دهد به عنوان روتر ASBR شناخته می‌شود.

درباره‌ی Redistribute در بحث‌های پایانی کتاب صحبت خواهیم کردیم.

کار با OSPF در Virtual Link

همان‌طور که قبلاً بیان کردیم، تمام Area ها باید به Area 0 متصل باشند تا بتوانند اطلاعات خود را انتقال دهند. اگر این Area ها به صورت مستقیم، مانند شکل زیر به Area 0 متصل نباشند، نمی‌توانند داده‌ها را انتقال دهند. برای درک این موضوع یک مثال را باهم بررسی می‌کنیم.

در این مثال، Area های 46 و 57 نمی‌توانند اطلاعات خود را در شبکه ارسال کنند، به این علت که به Area 0 متصل نیستند. برای حل این مشکل از Area 24,35 که بین این دو Area قرار دارد، کمک می‌گیریم و یک لینک مجازی بین Area ها ایجاد می‌کنیم. برای این کار باید وارد روترهای مرزی شویم که در این مثال برای متصل

شدن Area46 به Area0 از روترهای R4 و R2 کمک می‌گیریم و Virtual Link را روی این دو فعال می‌کنیم تا یک پل از Area46 به Area0 زده باشیم.

جدول ip address به صورت زیر است:

Router	F0/0	F0/1	LoopBack
R1	1.1.12.1/24	1.1.13.1/24	100.1.1.1/24
R2	1.1.12.2/24	1.1.24.2/24	100.2.2.2/24
R3	1.1.35.3/24	1.1.13.3/24	100.3.3.3/24
R4	1.1.46.4/24	1.1.24.4/24	100.4.4.4/24
R5	1.1.35.5/24	1.1.57.5/24	100.5.5.5/24
R6	1.1.46.6/24	...	100.6.6.6/24
R7	...	1.1.57.7/24	100.7.7.7/24

بعد از وارد کردن IP address در روتراها باید پروتکل OSPF را روی تک تک روتراها فعال کنیم؛

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.1.1.1
Router(config-router)#network 1.1.12.1 0.0.0.0 area 0
Router(config-router)#network 1.1.13.1 0.0.0.0 area 0
```

همان طور که مشاهده می‌کنید، پروتکل OSPF را روی این روتر فعال و شبکه‌های مربوط به آن را معرفی کردیم در بقیه‌ی روتراها هم به صورت زیر عمل می‌کنیم:

وارد روتر R2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.2.2.2
Router(config-router)#network 1.1.12.2 0.0.0.0 area 0
Router(config-router)#network 1.1.24.2 0.0.0.0 area 24
```

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.3.3.3
Router(config-router)#network 1.1.13.3 0.0.0.0 area 0
Router(config-router)#network 1.1.35.3 0.0.0.0 area 35
```

وارد روتر R4 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.4.4.4
Router(config-router)#network 1.1.24.4 0.0.0.0 area 24
Router(config-router)#network 1.1.46.4 0.0.0.0 area 46
```

وارد روتر R5 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.5.5.5
Router(config-router)#network 1.1.35.5 0.0.0.0 area 35
Router(config-router)#network 1.1.57.5 0.0.0.0 area 57
```

وارد روتر R6 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.6.6.6
Router(config-router)#network 1.1.46.6 0.0.0.0 area 46
```

وارد روتر R7 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#router-id 100.7.7.7
Router(config-router)#network 1.1.57.7 0.0.0.0 area 57
```

بعد از اتمام کار، اگر وارد روتر R6 و R7 شوید و دستور **Show Ip Route** را وارد کنید، متوجه می‌شوید هیچ شبکه‌ای را از طریق OSPF یاد نگرفته است.

Router#**show ip route**

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area

N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2

E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP

i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area

* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR

P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

1.0.0.0/24 is subnetted, 1 subnets

C 1.1.46.0 is directly connected, FastEthernet0/0

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، هیچ شبکه‌ای را از طریق پروتکل OSPF یاد نگرفته است، به خاطر این‌که Area 46 و Area 57 به Area 0 متصل نیستند. برای حل این مشکل، یک پل به Area0 می‌زنیم.

ایجاد Virtual Link

برای ایجاد این لینک، باید وارد روترهای R2 و R4 و R5 شوید و دستور ساخت Virtual Link را وارد کنید:

وارد روتر R2 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router ospf 1
Router(config-router)#area 24 virtual-link 100.4.4.4
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، اول وارد OSPF 1 شدیم که قبلاً ایجاد کردیم و بعد با دستور area 0 virtual-link 100.4.4.4 به روتر گفتیم که یک Virtual Link ایجاد کند. برای ارتباط با روتر روبرو که مرز بین Area 24 دیگر است، این کار را باید در طرف روبرو هم انجام دهیم، یعنی روتر R4. مرز بین R4 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#router ospf 1

Router(config-router)# area 24 virtual-link 100.2.2.2

بعد از این‌که در روتر R4 هم این دستور را وارد کردیم، ارتباط بین Area 46 و Area0 توسط این لینک برقرار می‌شود. برای درک این موضوع وارد روتر R6 شوید و دستور Show IP Route را وارد کنید:

Router# show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area

N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2

E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP

i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area

* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR

P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

1.0.0.0/24 is subnetted, 5 subnets

O IA 1.1.12.0 [110/3] via 1.1.46.4, 00:00:56, FastEthernet0/0

O IA 1.1.13.0 [110/4] via 1.1.46.4, 00:00:56, FastEthernet0/0

O IA 1.1.35.0 [110/5] via 1.1.46.4, 00:00:56, FastEthernet0/0

C 1.1.46.0 is directly connected, FastEthernet0/0

O IA 1.1.57.0 [110/6] via 1.1.46.4, 00:00:56, FastEthernet0/0

روتر R6 تمام آدرس‌های شبکه را از طریق OSPF یاد گرفته است. در ادامه باید همین کار را در طرف دیگر وارد کنید، یعنی بین روترهای R3 و R5 وارد روتر R3 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#router ospf 1

Router(config-router)#area 35 virtual-link 100.5.5.5

وارد روتر R5 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Router(config)#router ospf 1

Router(config-router)#area 35 virtual-link 100.3.3.3

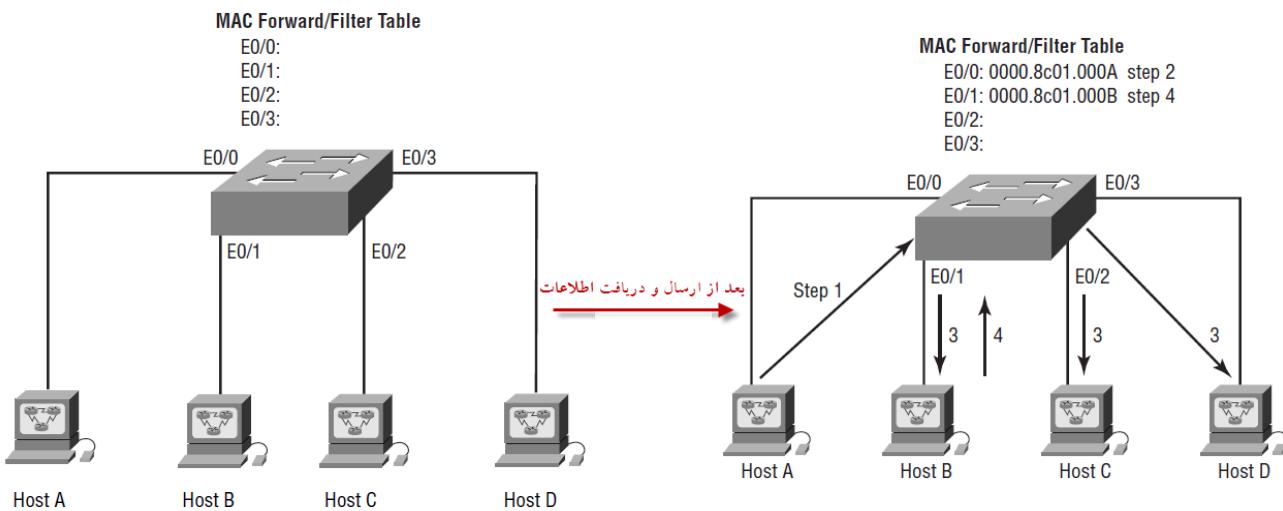
بعد از اتمام کار، تمام روترهای قابل شناسایی هستند و می‌توانند هم‌دیگر را بیینند.

سوئیچ لایه‌ی 2:

سوئیچ‌ها در لایه‌ی دوم مدل OSI کار می‌کنند. سوئیچ‌ها در انواع مختلف 8، 16، 24، 48 پورت وجود دارد که با استفاده از آدرس Mac ترافیک را در شبکه انتقال می‌دهند که همین امر این دستگاه را با Hub متمایز کرده است، البته Bridge هم نوعی سوئیچ است، اما با پورت‌های کمتر.

سوئیچ‌ها از یک جدول استفاده می‌کنند که تمام mac address دستگاه‌های متصل به خود را در آن جای می‌دهند و از طریق آن کار آدرس‌دهی را انجام می‌دهند.

در زیر یک سوئیچ لایه‌ی دو قرار دارد و چهار PC به آن متصل هستند. در لحظه‌ی اول جدول MAC forward/filter خالی است، تا زمانی که PC‌ها اقدام به ارسال اطلاعات کنند؛ با این کار سوئیچ به جدول خود نگاهی می‌کند و وقتی مشاهده کرد که mac address این PC‌ها در داخل جدول قرار ندارد آن را در جدول ثبت می‌کند. همان‌طور که در شکل زیر مشاهده می‌کنید، Host A بعد از ارسال اطلاعات Mac آدرس آن در جدول سوئیچ ثبت شد و بعدی Host B است که به محض دریافت اطلاعات، Mac address آن هم در جدول سوئیچ ثبت شد و به همین ترتیب این کار ادامه می‌یابد.

نکته: سوئیچ برای اینکه برای اولین بار جدول خود را تکمیل کند از Broadcast برای آگاهی از تمام Mac Address شبکه استفاده می‌کند و بعد، تکمیل جدول ارتباط دستگاه‌ها به صورت Unicast انجام می‌شود که این یک ویژگی سوئیچ است و آن را از Hub متمایز می‌کند، مثلاً اگر در شکل بالا Host A بخواهد اطلاعات را به Host D بفرستد، چون سوئیچ از آدرس Mac Host D خبری ندارد، این پیام را به صورت Broadcast به همه‌ی PC‌های متصل به سوئیچ ارسال می‌کند و وقتی این کار را انجام داد، تک‌تک آدرس‌های Mac مربوط به PC‌ها در جدول سوئیچ ثبت می‌شوند.

توجه داشته باشید که وقتی Host A بخواهد به Host B اطلاعات ارسال کند، سوئیچ فقط به پورتی که Host B به آن متصل است اطلاعات را ارسال می‌کند و به پورت‌های دیگر کاری ندارد که به این روش، فیلتر کردن فریم‌ها هم گفته می‌شود.

روش‌های انتقال فریم (LAN Switch Types)

سوئیچ از سه روش برای انتقال فریم (اطلاعات) در شبکه استفاده می‌کند که هر کدام را باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم.

روش اول (Cut-through (FastForward))

در این روش زمانی که سوئیچ فریمی را دریافت کند که مربوط به یک pc باشد، سریع آن را از طریق جدول Mac خود به طرف پورت مورد (destination) نظر ارسال می‌کند، این روش بسیار سریع است، چون آدرس مقصد (destination) را در سوئیچ به صورت کامل مورد بررسی قرار نمی‌دهد، یعنی وقتی که یک آدرس وارد سوئیچ شد چند عدد اول مورد بررسی قرار می‌گیرد و آدرس مقصد مشخص می‌شود.

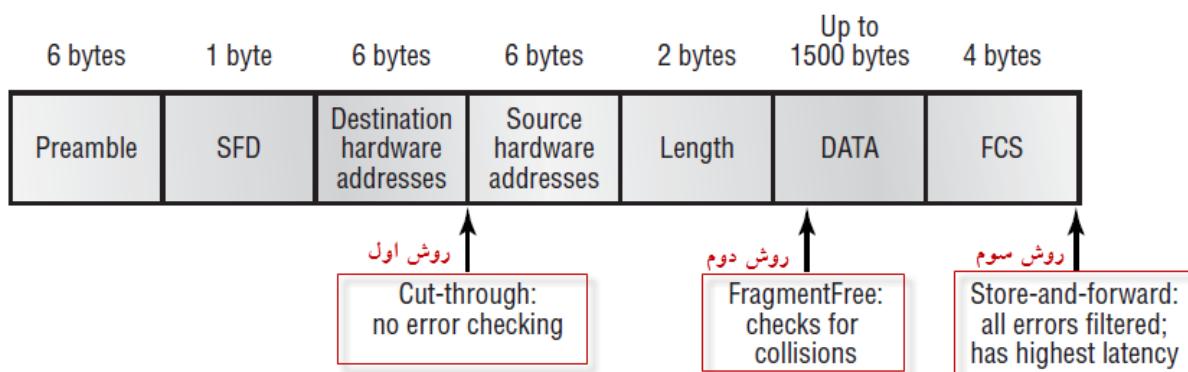
روش دوم (FragmentFree (modified cut-through))

در این روش که کمی سرعت آن به نسبت روش قبلی کمتر است و اصلاح شدهٔ روش قبلی است، 64 بیت اول آدرس مقصد (Destination) در سوئیچ مورد بررسی قرار می‌گیرد و از نظر Error چک می‌شود و اگر مشکلی نداشت به طرف آدرس مقصد ارسال می‌شود.

روش سوم (Store-and-forward)

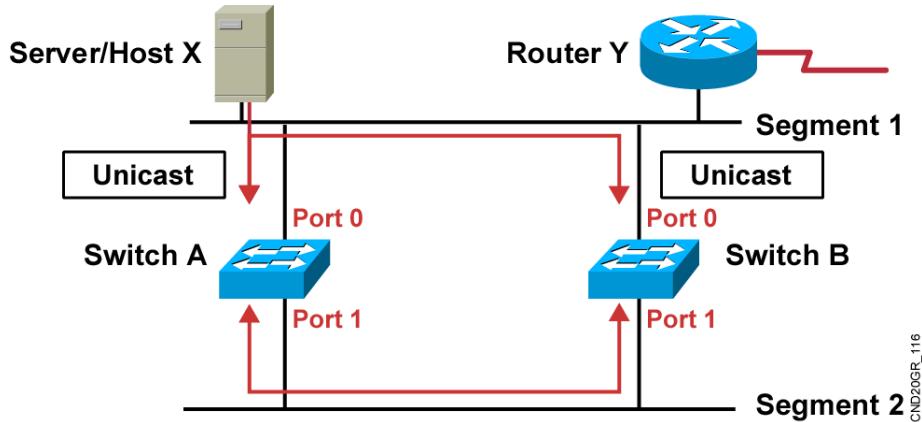
در این روش فریم مورد نظر به صورت کامل دریافت می‌شوند و Buffer می‌شوند و در صورتی که الگوریتم CRC خطایی را تشخیص ندهد به آدرس مقصد مورد نظر ارسال می‌شود که البته اگر خطایی داشته باشد، این فریم پس زده می‌شود.

به شکل زیر توجه کنید، این شکل (Frame) هر سه حالت را برای شما نمایش می‌دهد.

بررسی Loop در سوئیچ:

به این شکل توجه کنید.

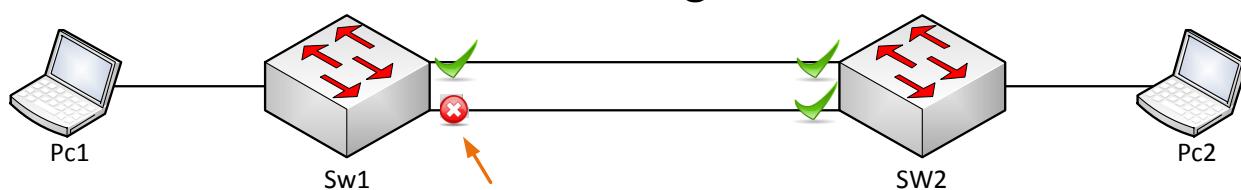

در شکل بالا، Server X در حال ارسال Frame به Y است که یک مشکل در سر راه وجود دارد و آن هم این است که سوئیچ A و B از دو مسیر مختلف، آدرس MAC سرور X را در جدول خود ثبت کردند و زمانی که بخواهد یک فریم را به روتور مورد نظر ارسال کنند، به علت یکسان بودن فریم دچار بار اضافه در شبکه می شوند و در اصطلاح Loop ایجاد می شود.

روش های جلوگیری از loop:**:STP(Spanning Tree Protocol)**

پروتکل STP توسط سازمان IEEE با شماره 802.1D استاندارد شده است و شرکت سازنده آن DCE است. کار این پروتکل این است که وقتی شبکه در Loop قرار می گیرد، بعضی از interface های اضافه را ShutDown می کند و فقط به یک طرف اجازه ارسال و دریافت اطلاعات می دهد.

این پروتکل از طریق الگوریتمی به نام STA (Spanning Tree Algorithm) برای این کار استفاده می کند که کار این الگوریتم به این صورت است که کل ساختار شبکه را به صورت یک درخت درآورده و جاهایی را که Loop در آن ایجاد شده، مهار می کند. در شکل زیر، 2 سوئیچ با دو لینک به هم متصل شده اند و پروتکل STP برای جلوگیری از Loop، یکی از لینک ها را از رده خارج کرده است.

نحوهی کارکرد الگوریتم STA:

قبل از این کار به چند موضوع می‌پردازیم:

:Bridge ID

شناسه‌ای است برای تمایز دادن سوئیچ‌ها در پروتکل STP، پس می‌توان گفت با کمک این شناسه، سوئیچ‌ها در یک شبکه قابل تشخیص هستند و اجزای تشکیل‌دهنده‌ی Bridge ID دو چیز است:

- **Priority**: عددی است روی سوئیچ‌های شرکت سیسکو که به صورت پیش‌فرض 32769 است.

• **Mac Address**: آدرس Mac پورت مورد نظر در سوئیچ.

پس Bridge ID، جمع این دو گزینه می‌شود. به شکل صفحه‌ی قبل توجه کنید؛ در سوئیچی که پروتکل STP روی آن اجرا شده است (که با جهت‌نما آن را مشخص کردیم) در مد Privileged دستور زیر را وارد کنید:

Switch# show spanning-tree

VLAN0001

Spanning tree enabled protocol ieee

Root ID Priority 32769

Address 0001.C9A6.90A3

Cost 19

(Port 1(FastEthernet0/1

Hello Time 2 sec Max Age 20 sec Forward Delay 15 sec

(Bridge ID Priority 32769 (priority 32768 sys-id-ext 1

Address 0090.0C6C.EE69

Hello Time 2 sec Max Age 20 sec Forward Delay 15 sec

Aging Time 20

Interface	Role	Sts	Cost	Prio.Nbr	Type
Fa0/1	Root	FWD	19	128.1	P2p
Fa0/2	Altn	BLK	19	128.2	P2p
Fa0/3	Desg	FWD	19	128.3	P2p

این اعداد به رنگ قرمز در نتیجه مشخص شده‌اند.

:Root Bridge

برای انتخاب یک سوئیچ به عنوان root Bridge تمام Bridge ID های مختلف سوئیچ‌ها باهم مقایسه می‌شوند و هر کدام که کوچک‌تر بود، همان سوئیچ به عنوان Root Bridge انتخاب می‌شود.

:BPDU

فریمی در سوئیچ است که برای انتقال اطلاعات بین سوئیچ‌ها کاربرد دارد و یکی دیگر از ویژگی‌های آن این است که تغییر ساختار شبکه را خیلی سریع به دیگر سوئیچ‌ها در شبکه اطلاع می‌دهد.

:Root Port

پورتی است که ارتباط مستقیم با Root Bridge دارد و از طریق آن انتخاب می‌شود.

:Designated port

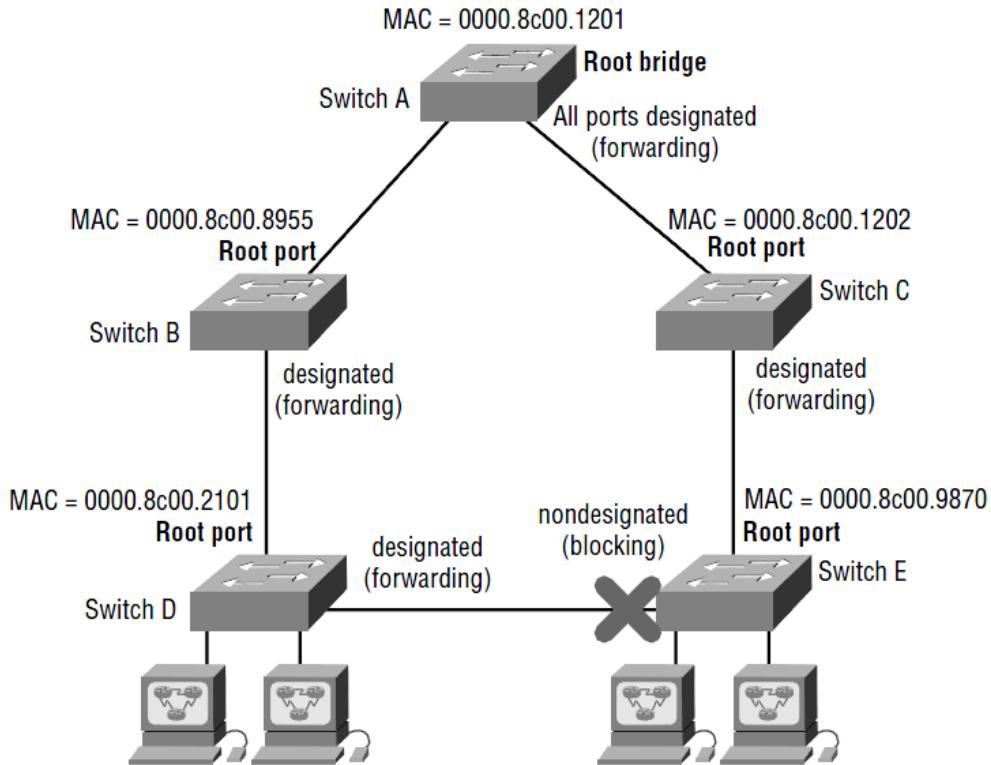
پورتی از سوئیچ است که به عنوان Forwarding انتخاب می‌شود و کار ارسال و دریافت اطلاعات را انجام می‌دهد.

:NonDesignated port

برای جلوگیری از loop این پورت shutdown می‌شود.

پس در کل در الگوریتم STP هر سوئیچ Bridge ID خود را محاسبه می‌کند و بعد، از طریق BPDU آن را در شبکه تبلیغ می‌کند، بعد Bridge ID خود را با دیگر سوئیچ‌ها مقایسه می‌کند، اگر Bridge ID خودش کمتر از دیگران باشد، Bridge ID خود را در شبکه تبلیغ می‌کند، اما اگر یکی کمتر از خود را پیدا کند آن را در قالب فریم BPDU به دیگر سوئیچ‌ها اعلام می‌کند تا در آخر کار بعد از مقایسه، Bridge ID کمترین Bridge ID به دست آید که آخرین سوئیچ با کمترین Bridge ID به عنوان Root Bridge انتخاب می‌شود. بعد از این کار، نوبت به انتخاب وضعیت پورت‌ها است که چه پورتی در چه وضعیتی قرار دارد.

در شکل صفحه‌ی بعد، تمام مراحل بالا وجود دارد. اگر به شکل توجه کنید، Switch A به علت کوچک‌تر بودن Mac Address نسبت به بقیه‌ی سوئیچ‌ها، به عنوان Root bridge انتخاب شده است و هر دو پورت آن به حالت Forwarding رفته است. پورت‌های سوئیچ‌های B و C که به سوئیچ A متصل هستند به عنوان Root Port انتخاب شده‌اند. پورت بعدی سوئیچ‌های B و C به عنوان پورت Forwarding انتخاب شده‌اند و به همین ترتیب بقیه‌ی پورت‌ها انتخاب می‌شوند. برای جلوگیری از loop یکی از پورت‌های سوئیچ E به حالت Nondesignated رفته و Block شده است که البته این پورت به نسبت پورت دیگر دارای cost بیشتر و پهنای باند کمتری بوده است.

پس اگر مراحل کار الگوریتم STA را طبق مراحل زیر در نظر بگیریم، متوجهی کار این الگوریتم خواهیم شد.

- سوئیچ‌ها، Bridge ID خود را مشخص می‌کنند.
- در این مرحله، هر سوئیچ Bridge ID خود را تحت فریم BPDU به دیگر سوئیچ‌ها تبلیغ می‌کند تا پایین‌ترین Bridgr ID مشخص شود و بعداز آن، Root Bridge مشخص می‌شود.
- باید Designated Port انتخاب شود که پورت‌های متصل به سوئیچ Root Bridge به عنوان Designated Port به عنوان Port انتخاب می‌شوند و کار ارسال و دریافت اطلاعات را انجام می‌دهند. در بین دو سوئیچ هم پورتی که کمترین cost را داشته باشد، به عنوان Designated Port انتخاب می‌شود.
- در این مرحله که مرحله‌ی مهمی است در آن قسمت که loop ایجاد می‌شود، یکی از پورت‌ها که پهنه‌ای باند کمتر و Cost بیشتر داشته باشد، به عنوان پورت NonDesignated Port انتخاب و Block می‌شود. اگر چنانچه هر دو فاکتور پهنه‌ای باند و cost یکی باشد، معیار انتخاب Bridge ID بزرگ‌تر است.

هر پورت سوئیچ دارای 5 وضعیت است:

:Blocking وقتی سوئیچ روشن می شود، همهی پورت های آن در حالت Block قرار دارند و منتظر هستند تا فریم BPDU به آنها برسد تا وضعیت خود را تغییر دهند.

:Listening

در این وضعیت سوئیچ بر طبق فریم های BPDU، سوئیچ Root Bridge را انتخاب می کند.

:Learning

این وضعیت بعد از وضعیت listening اجرا می شود و تمامی مسیرهای موجود در شبکه که در loop قرار ندارد را شناسایی می کند. به این موضوع توجه کنید که در وضعیت Listening اگر Mac address Listening جدید به سوئیچ برسد، سوئیچ در جدول آن را ثبت نمی کند، اما اگر به وضعیت Learning برسد در جدول خود ثبت می کند. در این مرحله، پورت های Root Port و Designated Port مشخص می شوند.

:Forwarding

یک پورت زمانی به این حالت می رود که وضعیت قبل را طی کرده باشد، در این حالت، پورت قادر به دریافت و ارسال اطلاعات می کند.

:Blocking

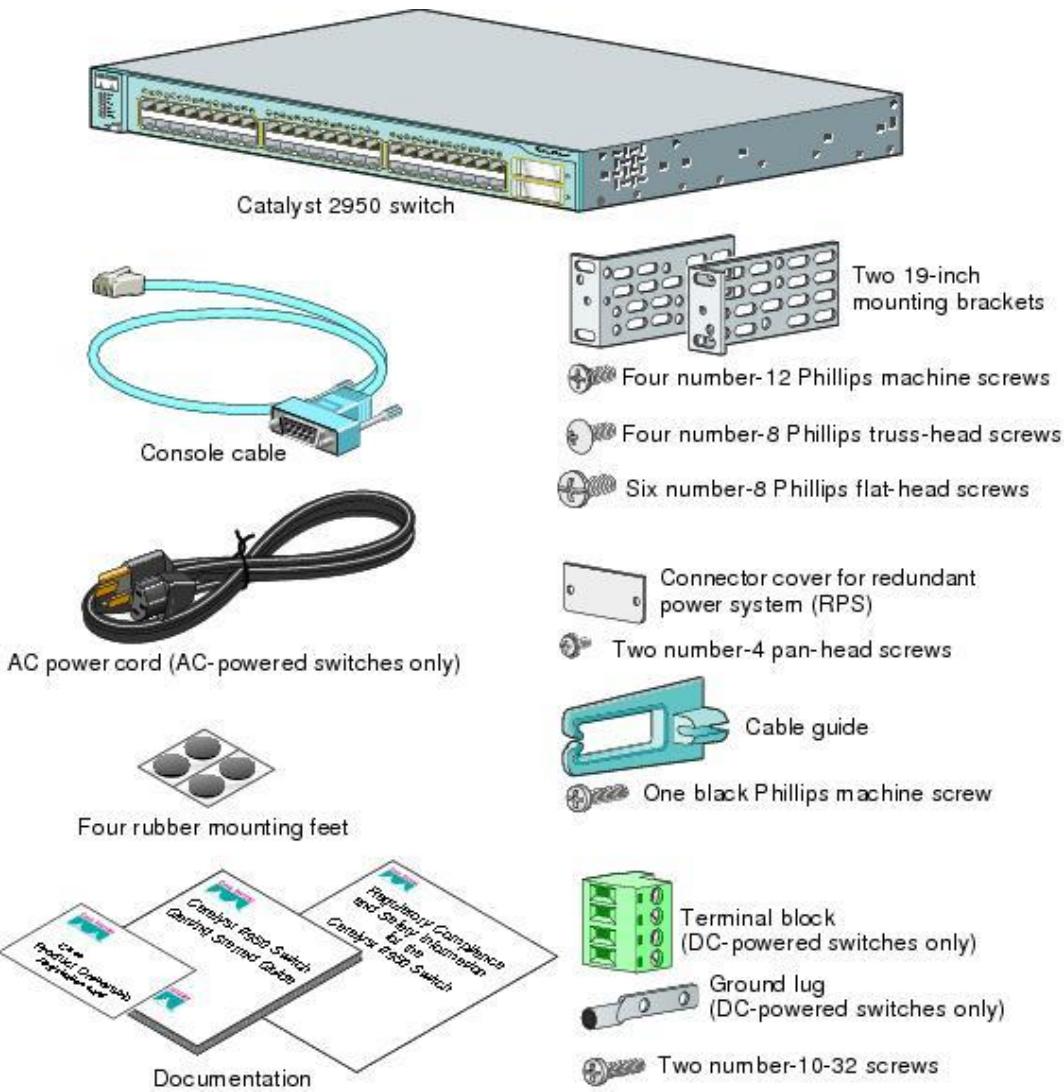
این حالت زمانی رخ می دهد که یک پورت برای جلوگیری از Loop در شبکه باید به حالت Blocking برود، البته در این حالت، پورت Shutdown نمی شود، بلکه منتظر فریم های BPDU می نشیند که اگر تغییری در شبکه رخ داد، دوباره به حالت دیگر تغییر وضعیت دهد.

:Disable

این پورت به صورت دستی توسط مدیر شبکه، shutdown شده است و کاری در شبکه انجام نمی دهد.

نگاهی به سوئیچ 2950:

زمانی که یک سوئیچ 2950 را خریداری می‌کنید، شامل اجزای زیر است:

سوئیچ‌ها در انواع مختلف 8، 16، 24، 26، 48 پورت و ... وجود دارند که بنا به نیاز خود، یکی از این مدل‌ها را تهیه می‌کنیم. سوئیچ‌ها دستگاه‌های هوشمندی هستند و از طریق Mac address کارهای خود را انجام می‌دهند. سوئیچ‌ها در انواع سرعت‌های 10، 100، 1000، 10000 مگابایت وجود دارند و سیستم عامل‌های آن‌ها، مانند روترهای ios است که اولین ios آن مدل 12.1 بوده است.

زمانی که یک سوئیچ روشن می‌شود به حالت post می‌رود و در این مرحله، تمام سخت‌افزار آن تست می‌شود و اگر یکی از پورت‌ها مشکلی داشت به رنگ کهربایی درمی‌آید و اگر هیچ‌کدام مشکلی نداشت، همه‌ی آن‌ها

یک بار چشمک زده و اعلام آمادگی می کنند. بعد از این کار، سوئیچ به دنبال فایل ios می گردد و وقتی فایل مورد نظر را پیدا کرد، وارد مد Cli می شود.

سوئیچ ها از چراغ هایی تشکیل شده اند و این چراغ ها به 4 نوع تقسیم می شوند:

:Port status Led

روی سوئیچ ها به ازای هر پورتی که وجود دارد، یک چراغ چشمکزن هم وجود دارد که این چراغ به رنگ های مختلف نمایانگر می شود که هر رنگ آن را باهم مورد بررسی قرار می دهیم:

سبز	به این پورت کابلی متصل شده است، اما فعال نشده است.
سبز چشمکزن	این پورت فعال و در حال ارسال و دریافت اطلاعات است.
سبز و کهربایی	در این حالت یک collision در سوئیچ رخ داده است.
کهربایی	در این حالت پورت Disable شده، اما به صورت دستی.
off	به پورت کابلی متصل نشده است.

:Port Mode Led

در این حالت دو نوع چراغ وجود دارد:

UTL LED: این چراغ ها نشان دهندهی پهنهای باند مصرفی در سوئیچ می باشند.

STST LED: زمانی که سوئیچ روشن شود، این چراغ هم روشن می شود.

FDUP LED: در این حالت پورت ها در دو حالت Full-duplex و Half-duplex قرار دارند و اگر چراغ پورت

خاموش باشد، یعنی در حالت Half-duplex قرار دارد و اگر روشن باشد و سبز در حالت Full-duplex قرار دارد.

Speed Led: این چراغ نشان دهندهی سرعت یک پورت است که اگر خاموش باشد، یعنی از 100 مگابایت

استفاده می کند و اگر روشن و سبز باشد، یعنی از حداکثر سرعت استفاده می کند.

انواع مدها در سوئیچ:

سوئیچ از انواع مد در ios استفاده می کند که دقیقاً شبیه به روتر است و هیچ فرقی با روتر ندارد.

:User Mode

این مد اولین مدلی است که وارد روتر می شویم و سطح دسترسی آن بسیار محدود است و بیشتر برای Monitoring

استفاده می شود. وقتی وارد سوئیچ می شوید، خط فرمان به صورت زیر مشاهده می شود:

Switch>

:Privileged Mode

برای ورود به این مد از دستور `Enable` استفاده می‌کنیم و برای خروج از این مد از دستور `disable`، `end`، `exit` استفاده می‌کنیم. این مد به نسبت مد `User` از سطح دسترسی بالاتری برخوردار است. در این مد می‌توانید تعداد اینترفیس‌های سوئیچ و فعال و غیرفعال بودن آن‌ها را مشاهده کنید و بر روی آن می‌توانید رمز عبور تعریف کنید، چون به نسبت مد مهمی است.

```
Switch>Enable
Switch#
```

:Global Mode

این مد دارای مجوز دسترسی بالایی است. وقتی وارد این مد می‌شویم، می‌توانید تمام تنظیمات سوئیچ را در دست بگیرید و آن‌ها را تغییر دهید. برای ورود به آن، باید از طریق مد `Privileged` اقدام کنید:

```
Switch# Conf terminal
Switch(Config)#
```

:VLAN (Virtual Link)

وقتی چندین کامپیوتر را به یک سوئیچ متصل می‌کنیم، آن‌ها به راحتی می‌توانند باهم ارتباط داشته باشند و از منابع شبکه استفاده کنند، اما تعداد زیاد کامپیوترها می‌تواند حجم کاری سوئیچ را افزایش دهند، یعنی این‌که تمام سوئیچ‌ها در یک منطقه‌ی کاری باهم در ارتباط هستند و امنیت در این نوع شبکه‌ها بسیار پایین می‌آید، اما می‌توان با تقسیم یک منطقه به چندین منطقه امنیت را افزایش داد و ترافیک شبکه را به راحتی کنترل کرد.

مثالی بزنیم، شما مدیر شبکه‌ی یک شرکت هستید و این شرکت از 3 بخش حسابداری، فروش و اداری تشکیل شده است و می‌خواهید این چند اتاق را توسط سوئیچ به هم شبکه کنید که با متصل کردن همه‌ی کامپیوترهای این اتاق‌ها، آن‌ها به هم متصل می‌شوند و می‌توانند به منابع شبکه دسترسی داشته باشند. با این کار ترافیک روی سوئیچ افزایش پیدا می‌کند، چون همه‌ی این کامپیوترها در یک `Broadcast Domain` قرار دارند و امنیت در این شبکه به خاطر دسترسی همگان به همه‌ی اطلاعات پایین می‌آید. شما که مدیر شبکه هستید، باید کاری انجام دهید که این اتاق‌ها از هم جدا شوند، مثلاً کامپیوتر اتاق حسابداری نتواند با اتاق اداری ارتباط برقرار کند. خوب این کار توسط `Vlan` انجام می‌شود که همه‌ی کامپیوترهای اتاق حسابداری را می‌توان در یک منطقه قرار داد و باهم در ارتباط باشند و با اتاق‌های دیگر نتوانند در ارتباط باشند.

:VLAN ایجاد

برای ایجاد یک VLAN در سوئیچ وارد مد Global می‌شوید و دستور زیر را وارد می‌کنید:

Switch(config)# vlan ?

<1-1005> ISL VLAN IDs 1-1005

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، بعد از تعریف Vlan علامت سؤال قرار دادیم که به ما تعداد Vlan های قابل ایجاد را نمایش می‌دهد، یعنی می‌توانیم از 1 تا 1005 عدد VLAN در یک سوئیچ تعریف کنیم. توجه داشته باشید که VLAN 1 را نمی‌توانید ایجاد کنید، چون به صورت پیش‌فرض تمام پورت‌های سوئیچ در این Vlan قرار دارد و به خاطر همین است که تمام پورت‌ها باهم در ارتباط هستند.

Switch(config)#vlan 20

Switch(config-vlan)#Name Tehran

در این دستور VLAN شماره‌ی 20 تعریف شده است و بعد از آن، یک اسم از طریق دستور Name به آن نسبت دادیم. برای مشاهده‌ی VLAN که تعریف کردیم و نام این VLAN از دستور زیر استفاده می‌کنیم:

Switch#show vlan brief

VLAN Name	Status	Ports
1 default	active	Fa0/1, Fa0/2, Fa0/3, Fa0/4 Fa0/5, Fa0/6, Fa0/7, Fa0/8 Fa0/9, Fa0/10, Fa0/11, Fa0/12 Fa0/13, Fa0/14, Fa0/15, Fa0/16 Fa0/17, Fa0/18, Fa0/19, Fa0/20 Fa0/21, Fa0/22, Fa0/23, Fa0/24
10 babol	active	
20 Tehran	active	
1002 fddi-default	active	
1003 token-ring-default	active	
1004 fddinet-default	active	
1005trnet-default	active	

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، 20 VLAN با نام Tehran تعریف شده است و وضعیت آن فعال است. اگر به VLAN 1 نگاهی کنید، متوجه می‌شوید که تمام پورت‌های سوئیچ در این VLAN قرار دارد.

قرار دادن پورت‌ها داخل Vlan مورد نظر:

این کار به دو صورت انجام می‌پذیرد:

:Static -1

این روش به صورت دستی است و می‌توانیم هر پورتی را در Vlan مورد نظر خود قرار دهیم، این روش یکی از امن‌ترین روش‌ها است.

:Dynamic -2

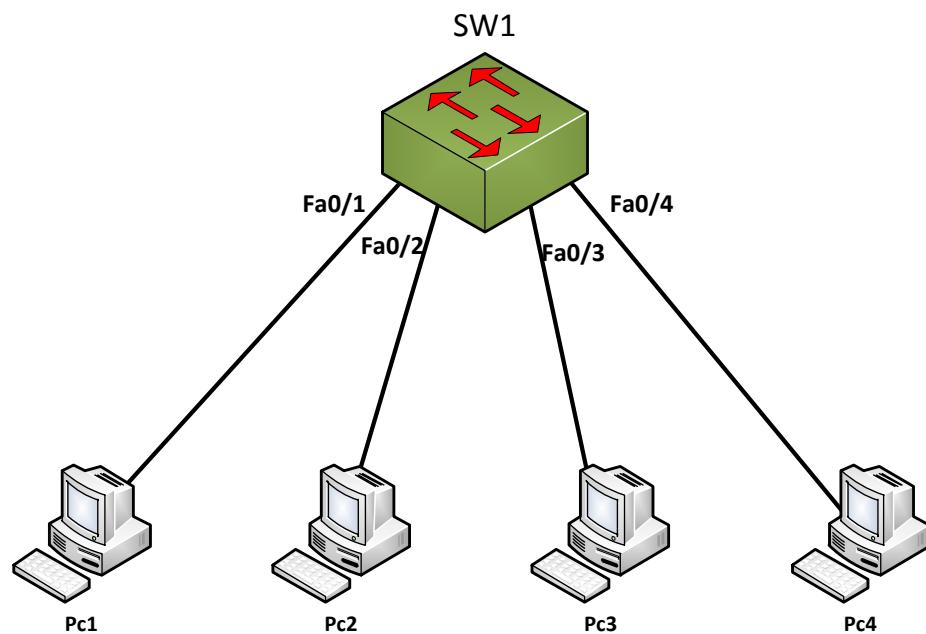
در این روش نسبت دادن پورت به یک Vlan از طریق دستی صورت نمی‌گیرد، بلکه از طریق یک سرور مرکزی با نام VMPS (Vlan Membership Policy Server) ایجاد و مدیریت می‌شوند.

در این قسمت، نحوه قرار دادن پورت‌های یک سوئیچ را در یک Vlan باهم بررسی می‌کنیم.
هر پورت سوئیچ از دو Mode تشکیل شده است:

Mode Access @

Mode Trunk @

تمام پورت‌های یک سوئیچ به صورت پیش‌فرض در مد access قرار دارد. برای اینکه یک پورت را به یک Vlan نسبت دهید، باید از این مد استفاده کنید. با یک مثال، کاملاً به این موضوع پی می‌بریم.

یک سوئیچ و 4 PC را به صفحه اضافه و آنها را به هم متصل کنید و طبق جدول صفحه بعد به کامپیوترها

آدرس دهید:

Station	IP Address	Subnet Mask
PC1	192.168.1.1	255.255.255.0
PC2	192.168.1.2	255.255.255.0
PC3	192.168.1.3	255.255.255.0
Pc4	192.168.1.4	255.255.255.0

بعد از این که آدرس دهی کردید، اگر ارتباط بین PC ها را تست کنید، متوجه می شوید که همه‌ی آنها باهم در ارتباط می باشند. حالا می خواهیم از طریق Vlan 2 کامپیوتر PC1 و PC2 را با PC3 و PC4 جدا کنیم. برای این کار در داخل سوئیچ دو Vlan تعریف می کنیم:

Switch(config)#vland 10

Switch(config-vlan)#ex

Switch(config)#vland 20

Switch(config-vlan) #

Vlan های 10 و 20 در داخل سوئیچ ایجاد شده است و حالا باید پورت‌های سوئیچ که PC ها به آن متصل هستند را داخل این Vlan ها قرار دهیم. به شکل توجه کنید، ارتباط پورت‌ها با PC ها به صورت جدول زیر است.

Station	Port	Vlan
PC1	Fa0/1	10
PC2	Fa0/2	10
PC3	Fa0/3	20
PC4	Fa0/4	20

بر طبق جدول، PC ها درون Vlan های مورد نظر قرار می دهیم؛ برای این کار وارد پورت‌هایی می شویم که کامپیوتر مورد نظر به آن متصل است، مثلاً در بالا PC1 به پورت Fa0/1 متصل است که این پورت باید در Vlan 10 قرار بگیرد:

Switch(config)#interface fastEthernet 0/1

Switch(config-if)#switchport mode access

Switch(config-if)#switchport access vlan 10

همان‌طور که مشاهده می کنید، در قسمت اول وارد پورت Fa0/1 شده‌ایم و بعداز آن از دستور switchport access vlan 10 استفاده کردیم تا مد بر روی Access تنظیم شود و بعداز آن از دستور switchport access vlan 10 استفاده کردیم تا این پورت را وارد Vlan 10 کنیم. بقیه‌ی پورت‌ها هم به صورت زیر انجام می شود.

Switch(config)#int f0/2

Switch(config-if)# switchport mode access

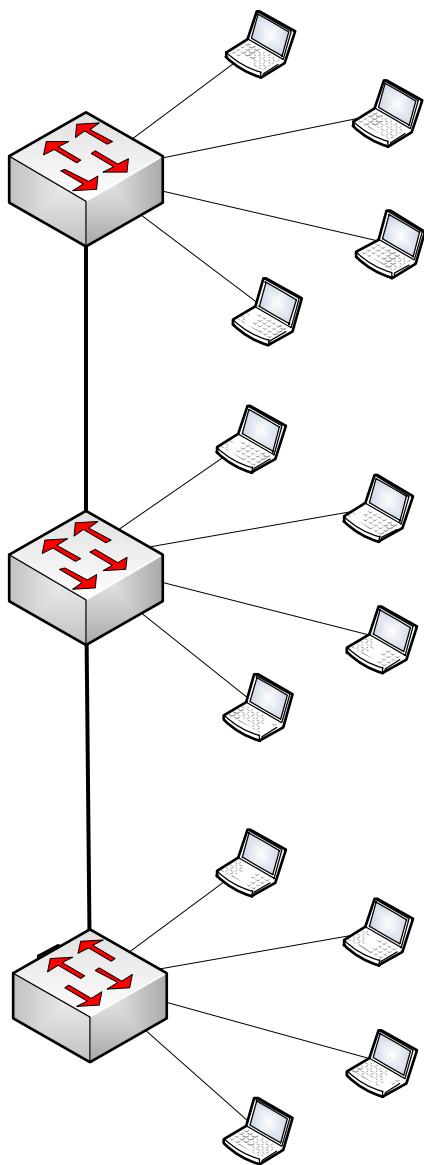
Switch(config-if)# switchport access vlan 10

```
Switch(config-if)#int f0/3
Switch(config-if)# switchport mode access
Switch(config-if)# switchport access vlan 20
Switch(config-if)#int f0/4
Switch(config-if)# switchport mode access
Switch(config-if)# switchport access vlan 20
```

بعد از اتمام کار از طریق PC4، PC1 را Ping کنید که متوجه می‌شوید این کار امکان‌پذیر نیست و آن‌هم به خاطر جدا کردن آن‌ها و قرار دادن داخل دو **vlan** جدا است و فقط PC1 و PC2 می‌توانند هم‌دیگر را ببینند و باهم در ارتباط باشند، چون در یک **Vlan** قرار دارند.

:Trunk Mode

قبل تعریف این مد، یک مثال برای درک بهتر این موضوع تعریف می‌کنیم؛ شما مدیر شبکه‌ی یک ساختمان هستید

و این ساختمان از سه طبقه تشکیل شده است و در هر طبقه از یک سوئیچ برای شبکه کردن کامپیوترها استفاده شده است و تمام سوئیچ‌ها به هم متصل شده‌اند. نکته‌ی مهم در این قسمت این است که در هر طبقه بخش حسابداری، اداری و فروش وجود دارد و می‌خواهیم تمام بخش‌های هر ساختمان باهم در ارتباط باشند؛ برای این کار شما در هر طبقه، مانند مثال قبل برای هر بخش یک Vlan تعریف می‌کنید و پورت‌ها را داخل Vlan مورد نظر قرار می‌دهید، اما یک مشکل وجود دارد این‌که سوئیچ باید با VLAN‌های دیگر در طبقات مختلف در ارتباط باشند. برای حل این مشکل باید از Trunk استفاده کرد، Trunk روشی برای انتقال VLAN‌ها در سوئیچ‌های مختلف است و با استفاده از آن این مشکل به راحتی حل می‌شود.

زدن روی فریم‌ها:

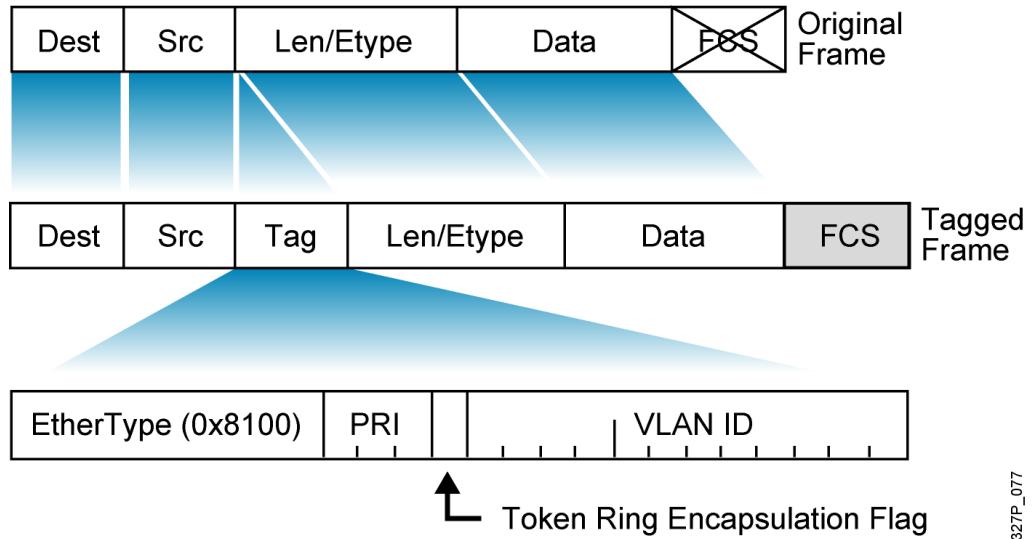
برای انتقال VLAN‌ها در مدل Trunk دو روش وجود دارد که از طریق آن یک VLAN شناسایی می‌شود:

802.1Q

ISL(Inter-Switch Link Protocol)

ISL: یک استاندارد برای بسته‌بندی فریم‌ها برای انتقال در یک مسیر یا همان Trunk که این استاندارد مختص شرکت سیسکو بوده و به صورت پیش‌فرض در دستگاه‌های لایه‌ی دوم این شرکت فعال است.

802.1Q: یک استاندارد Open Source است و مختص شرکت خاصی نیست و اگر در شبکه‌ی خود از سوئیچ‌های شرکت‌های متفاوت استفاده می‌کنید، برای برچسب زدن روی فریم‌ها باید از این استاندارد استفاده کنید. این پروتکل ساختار فریم‌ها را به کل تغییر می‌دهد.

327P_077

فعال کردن پروتکل ISL:

این پروتکل به صورت پیشفرض روی سوئیچ های شرکت سیسکو فعال است.

فعال کردن پروتکل 802.1Q:

برای فعال کردن این پروتکل باید وارد interface مورد نظر شوید و دستور زیر را وارد کنید:

```
Switch(config-if)#switchport mode trunk
```

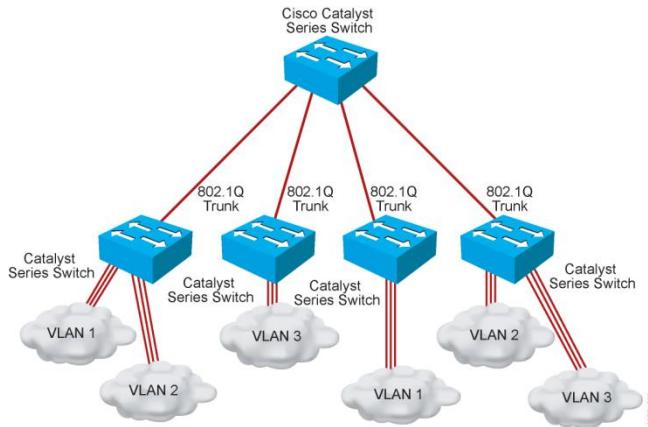
```
Switch(config-if)#switchport trunk encapsulation dot1q
```

با اجرای این دستورات، یک سوئیچ تمام Vlan ها را برحسب گذاری می کند و از خود عبور می دهد. شاید شما بخواهید به سوئیچ بگوئید که فقط Vlan های خاصی از وی عبور کنند؛ برای این منظور از دستور زیر استفاده می کنیم:

```
Switch(config-if)#switchport trunk allowed vlan 10
```

با این دستور فقط Vlan 10 حق عبور دارد و بقیه Vlan ها از این سوئیچ عبور نمی کنند.

پس یک پورت در سوئیچ زمانی Trunk می شود که بخواهد Vlan ها را بین دو دستگاه سوئیچ جابجا کنند. به شکل صفحه‌ی بعد توجه کنید:

در این شکل، سوئیچ‌ها به هم متصل شده‌اند و سوئیچ‌هایی که در زیر قرار دارند از Vlan‌های مختلفی تشکیل شده‌اند. برای ارتباط Vlan1 به Vlan1 در سوئیچ دیگر، باید پروتکل Trunk را روی پورت‌های سوئیچ که به سوئیچ اصلی متصل است، اجرا کنیم و بعد 802.1Q را راه‌اندازی کنیم تا عملیات برچسب‌گذاری روی Vlan‌ها را انجام دهد.

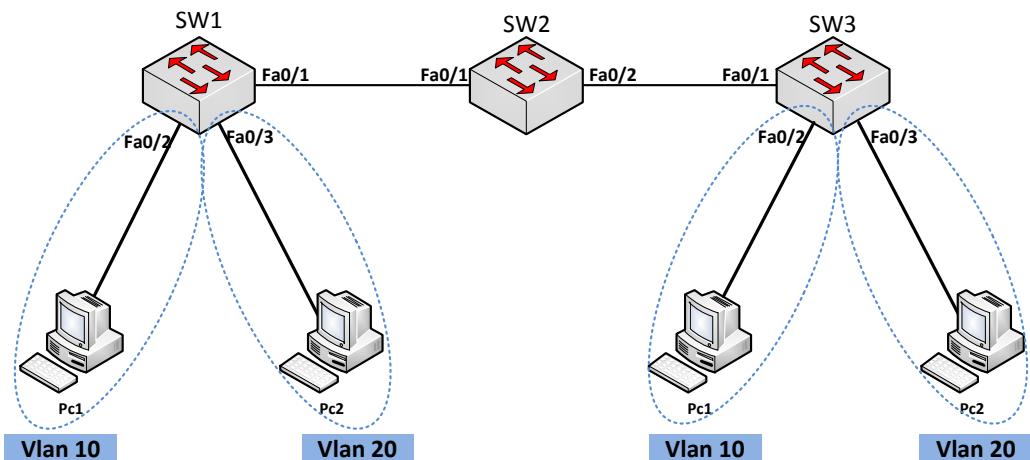
:Native Vlan

همان‌طور که قبلاً گفتیم در تمام سوئیچ‌ها Vlan1 وجود دارد و قادر به ایجاد و یا حذف آن نیستیم، اما وقتی چندین سوئیچ را با پروتکل 802.1Q Trunk می‌کنید در زمان انتقال 1 Vlan بین سوئیچ‌ها روی آن‌ها هم برچسب‌گذاری می‌شود و همین کار باعث استفاده‌ی بیش از حد از پهنای باند شبکه می‌شود و برای جلوگیری از این کار باید روی پورتی که Trunk شده است، دستور زیر را وارد کنیم:

Switch(config-if)# switchport trunk native vlan 1

با این کار، Vlan1 در پروتکل Trunk انتقال داده نمی‌شود.

:مثال 4

Station	Ip address	SubnetMask
Pc1	192.168.1.1	255.255.255.0
Pc2	192.168.1.2	255.255.255.0
Pc3	192.168.1.3	255.255.255.0
Pc4	192.168.1.4	255.255.255.0

بعد از این که Ip address ها در pc ها وارد کردیم، نوبت به تعریف Vlan در سوئیچ است. در داخل هر یک

از سوئیچ‌ها، Vlan 10 و 20 را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

Switch(config)#**vlan 10**

Switch(config)# **vlan 20**

بعد از تعریف Vlan باید پورت‌های متصل به PC را داخل Vlan های مشخص شده قرار دهیم، مثلاً pc1 باید در Vlan 10 قرار بگیرید؛ برای این کار وارد سوئیچ و بعد، وارد interface fa0/2 که به pc1 متصل است، می‌شویم و آن را طبق دستور زیر داخل Vlan 10 قرار می‌دهیم:

Switch(config)#**int f0/2**

Switch(config-if)#**switchport mode access**

Switch(config-if)#**switchport access vlan 10**

بقیه‌ی پورت‌های سوئیچ که به pc متصل است را درون Vlan قرار می‌دهیم.

Switch(config)#**int f0/3**

Switch(config-if)#**switchport mode access**

Switch(config-if)#**switchport access vlan 20**

پورت‌های سوئیچ 3 را به صورتی که در بالا انجام دادیم، درون Vlan قرار می‌دهیم.

بعد از این که این کار را انجام دادیم، یک Ping از Pc3 به Pc1 بگیرید و مطمئن باشید جواب نمی‌گیرید، به خاطر این که پروتکل Trunk روی پورت‌های سوئیچ فعال نشده و به خاطر این ارتباط برقرار نمی‌شود. وارد SW1 شوید و پورتی که به طرف SW2 می‌رود را Trunk کنید:

Switch(config)#**Interface Fa0/1**

Switch(config-if)#**switchport mode trunk**

بعد از این کار، مدل برچسب‌گذاری روی فریم‌ها را باید مشخص کنید که ISL باشد یا 802.1Q که در برنامه‌ی Packet Tracer به صورت پیش‌فرض dot1q است و ISL وجود ندارد که این کار از شرکت سیسکو بعید است، چون در سوئیچ 2950 استاندارد ISL وجود ندارد، استانداردی که مختص سیسکو است.

بقیه‌ی پورت‌های متصل به سوئیچ‌های دیگر را Trunk کنید:

:SW2

Switch(config)#**Interface Fa0/1**

Switch(config-if)#**switchport mode trunk**

Switch(config)#**Interface Fa0/2**

Switch(config-if)#**switchport mode trunk**

:SW3

Switch(config)#Interface Fa0/1

Switch(config-if)#switchport mode trunk

بعد از این کار، ارتباط بین Vlan ها برقرار می شود و pc1 با pc3 باهم ارتباط برقرار می کنند.

بعد از این مثال، سؤالی برای شما ایجاد می شود که اگر تعداد سوئیچ ها زیاد باشد و ما بخواهیم داخل هر کدام از سوئیچ ها VLAN تعريف کنیم، کار بسیار وقت گیری است. آیا روش دیگری هم وجود دارد؟
بله، روش دیگری هم وجود دارد که می توانیم در یک سوئیچ یا هر سوئیچی در شبکه‌ی Vlan تعريف کنید و این VLAN Trunking Protocol (VTP) می شوند که به این روش Vlan ها به صورت خودکار وارد سوئیچ دیگر می شوند. می گویند.

کار با (VTP)(VLAN Trunking Protocol)

این پروتکل توسط شرکت سیسکو ارائه شده است، اما انحصاری نیست و شرکت های دیگر می توانند از این پروتکل استفاده کنند. این پروتکل برای مدیریت Vlan ها و ایجاد امنیت به کار برد هم شود. VTP به مدیر شبکه، اجازه ایجاد، حذف، تغییر نام و ... را می دهد. چند ویژگی این پروتکل:

- پیکربندی Vlan ها به صورت سریع در همه‌ی سوئیچ ها.
- نظارت کامل بر کار Vlan ها در یک زمان.
- ایجاد Vlan به صورت Plug-and-Play.

دارای سه حالت است.

Server Mode - 1: در این حالت یک سوئیچ می تواند Vlan ها را ایجاد، حذف و به طور کامل مدیریت کند

که به صورت پیشفرض همه‌ی سوئیچ ها در مدل Server قرار دارند.

Client Mode - 2: در این حالت سوئیچ به سرور گوش می دهد و نمی تواند یک Vlan را ایجاد، حذف و

مدیریت کند و همه چیز از طریق Server به وی اعمال می شود.

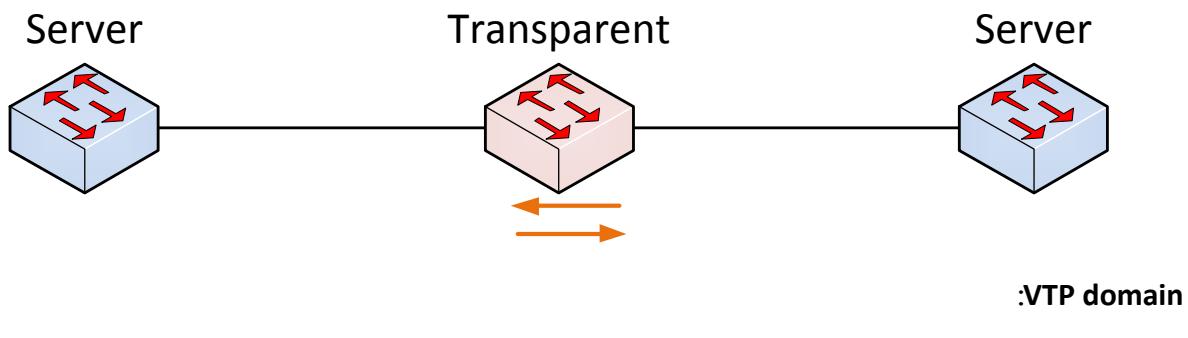
Transparent Mode - 3: این سوئیچ فقط Vlan هایی که به وی می رسد را از خود عبور می دهد و کاری روی

آنها انجام نمی دهد، اما این سوئیچ می تواند Vlan را تعريف و یا حذف کند، اما به کسی اعلام نمی کند

که این Vlan های من است؛ کلاً سوئیچ خود اختاری است و همه‌ی کارها را خودش انجام می دهد. به

شکل صفحه‌ی بعد توجه کنید.

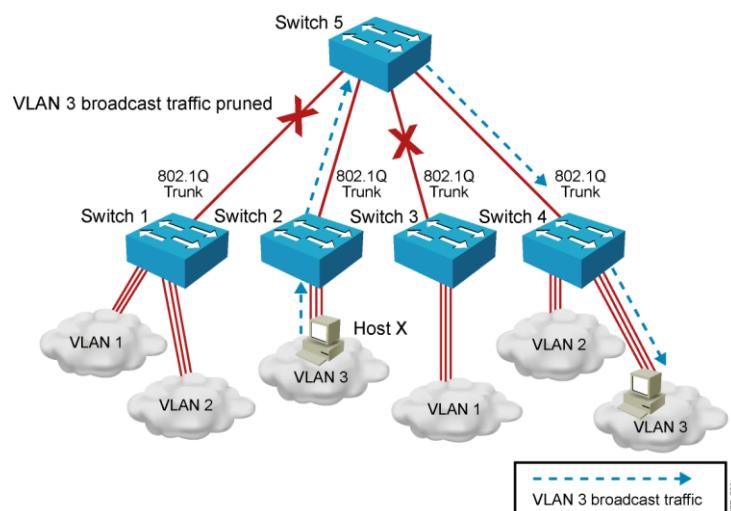
در بین دو سوئیچ **transparent** یک سوئیچ **Server** قرار گرفته است. این سوئیچ فقط VLAN هایی را که از دو سرور برای وی ارسال می شود به سوئیچ دیگر انتقال می دهد و کاری روی این VLAN ها انجام نمی دهد، اما خودش می تواند VLAN ایجاد کند و روی آنها کار کند، ولی VLAN های مربوط به خودش را به کسی نمی دهد.

به ناحیه‌ای گفته می شود که سوئیچ‌هایی داخل آن عضو هستند و VLAN های خود را با هم دیگر به اشتراک می گذارند و سوئیچ‌ها تنها می توانند در یک VTP Domain عضو شوند و نمی توانند VLAN های خود را با دیگر domain دیگری به اشتراک بگذارند.

:VTP Pruning

در شکل زیر به سوئیچ 2 یک PC متصل است و در VLAN 3 قرار دارد و می خواهد با PC دیگر در سوئیچ 4 ارتباط برقرار کند. همان‌طور که می‌دانید سوئیچ، بعد از رسیدن درخواست به پورت، خود آن را به صورت Broadcast برای دیگر سوئیچ‌ها که به آنها Trunk شده است، ارسال می‌کند، اما با فعال کردن VTP Pruning این کار انجام نمی‌شود و فقط پیام Broadcast به سوئیچ‌هایی ارسال می‌شود که یکی از پورت‌های آنها در VLAN مورد نظر قرار داشته باشد.

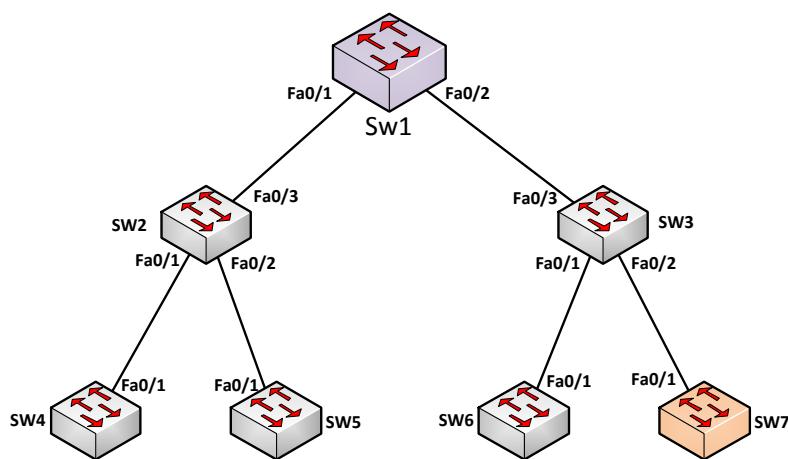

فعال کردن VTP:

برای فعال کردن VTP باید از دستورات زیر در سوئیچ استفاده کنیم:

```
Switch# configure terminal
Switch(config)# vtp mode [ server | client | transparent ]
Switch(config)# vtp domain domain-name
Switch(config)# vtp password password
Switch(config)# vtp pruning
Switch(config)# end
```

با یک مثال این دستورات را داخل آن به کار می بریم:

در این مثال، سوئیچ 1 به عنوان سرور و سوئیچ 7 به عنوان Transparent و بقیه، به عنوان Client هستند. همیشه به یاد داشته باشید که قبل از ایجاد VTP، حتماً تمام بورت‌های سوئیچ‌ها که به هم متصل هستند را در وضعیت Vlan قرار دهیم تا سوئیچ‌ها بتوانند بین سوئیچ‌ها حرکت کنند، پس در پورت‌های سوئیچ‌ها که به سوئیچ دیگری متصل است دستور زیر را وارد می‌کنیم، مثلاً در سوئیچ یک پورت 1 آن با پورت 3 سوئیچ دو در ارتباط است و باید این پورت‌ها در وضعیت Trunk قرار بگیرند:

```
Switch(config)# int f0/1
Switch(config-if)# switchport mode trunk
```

بعد از این‌که در تمام سوئیچ‌ها، پورت‌ها را در وضعیت Trunk قرار دادیم، نوبت به ایجاد VTP است. برای این کار وارد سوئیچ 1 می‌شویم و دستورات زیر را وارد می‌کنیم:

```
Switch(config)# vtp mode server
```

Device mode already VTP SERVER.

با دستور بالا این سوئیچ به عنوان سرور انتخاب می‌شود، البته این وضعیت به صورت پیش‌فرض فعال است.

Switch(config)#**vtp domain cisco.com**

Changing VTP domain name from NULL to cisco.com

در این قسمت هم، نام دومین را به cisco تغییر می‌دهیم، توجه داشته باشید تمام سوئیچ‌ها برای ارتباط باهم باید

در یک domain قرار داشته باشند.

Switch(config)#**vtp password 123**

Setting device VLAN database password to 123

رمز عبور را برای این VTP فعال می‌کنیم که گزینه‌ی مهمی در ارتباط با سوئیچ‌های دیگر است. با قرار دادن رمز

عبور، کسی دیگر نمی‌تواند بدون اجازه، خودش را عضو این Domain کند. سعی کنید رمز عبور را به صورت

پیچیده وارد کنید.

با دستورات بالا VTP را روی سوئیچ 1 فعال کردیم و این سوئیچ به عنوان سوئیچ سرور نقش اصلی را در این

شبکه بازی می‌کند. بقیه‌ی سوئیچ‌ها به جز سوئیچ 7 باید در مدل VTP Client قرار بگیرند و اطلاعات را از

Server دریافت کنند:

سوئیچ 2:

Switch(config)#**vtp mode client**

Setting device to VTP CLIENT mode.

Switch(config)#**vtp password 123**

Setting device VLAN database password to 123

Switch(config)#**vtp domain cisco.com**

Domain name already set to cisco.com.

سوئیچ 3:

Switch(config)#**vtp m c**

Setting device to VTP CLIENT mode.

Switch(config)#**vtp pass 123**

Setting device VLAN database password to 123

Switch(config)#**vtp d cisco.com**

Domain name already set to cisco.com.

سوئیچ 4:

Switch(config)#**vtp m c**

Setting device to VTP CLIENT mode.

Switch(config)#**vtp pass 123**

Setting device VLAN database password to 123

Switch(config)#**vtp d cisco.com**

Domain name already set to cisco.com

سوئیچ 5:

Switch(config)#**vtp m c**
 Setting device to VTP CLIENT mode.
Switch(config)#vtp pass 123
 Setting device VLAN database password to 123
Switch(config)#vtp d cisco.com
 Domain name already set to cisco.com.

سوئیچ 6:

Switch(config)#**vtp m c**
 Setting device to VTP CLIENT mode.
Switch(config)#vtp pass 123
 Setting device VLAN database password to 123
Switch(config)#vtp d cisco.com
 Domain name already set to cisco.com.

سوئیچ 7 را باید در مد Transparent قرار دهیم:

Switch(config)#**vtp mode transparent**
 Setting device to VTP TRANSPARENT mode.
Switch(config)#vtp d cisco.com
 Domain name already set to cisco.com.
Switch(config)#vtp pass 123
 Setting device VLAN database password to 123

بعد از اتمام کار، نوبت به تعریف Vlan در سوئیچ 1 می‌رسد که سوئیچ سرور است. در این سوئیچ، Vlan های 100، 200، 300 را تعریف می‌کنیم. با اجرای دستور Show vlan brief، می‌توانید لیست Vlan های ساخته شده را مشاهده کنید.

Switch#**show vlan brief**

VLAN Name	Status	Ports
1 default	active	Fa0/3, Fa0/4, Fa0/5, Fa0/6 Fa0/7, Fa0/8, Fa0/9, Fa0/10 Fa0/11, Fa0/12, Fa0/13, Fa0/14 Fa0/15, Fa0/16, Fa0/17, Fa0/18 Fa0/19, Fa0/20, Fa0/21, Fa0/22 Fa0/23, Fa0/24, Gig1/1, Gig1/2
100 VLAN0100	active	
200 VLAN0200	active	
300 VLAN0300	active	
1002 fddi-default	active	
1003 token-ring-default	active	
1004 fddinet-default	active	

1005 trnet-default	active
--------------------	--------

تا اینجا در سوئیچ یک، Vlan ها را تعریف کردیم، چون این سوئیچ سرور است. بقیه‌ی سوئیچ‌ها به علت VTP بودن Vlan ها را از سوئیچ سرور دریافت می‌کنند. اگر شما در سوئیچ 6 دستور Show vlan brief را اجرا کنید، تمام VLAN هایی را که در سوئیچ یک ساختیم را در این سوئیچ هم نمایش می‌دهد:

```
Switch#show vlan brief
```

VLAN Name	Status	Ports
1 default	active	Fa0/2, Fa0/3, Fa0/4, Fa0/5 Fa0/6, Fa0/7, Fa0/8, Fa0/9 Fa0/10, Fa0/11, Fa0/12, Fa0/13 Fa0/14, Fa0/15, Fa0/16, Fa0/17 Fa0/18, Fa0/19, Fa0/20, Fa0/21 Fa0/22, Fa0/23, Fa0/24, Gig1/1 Gig1/2
100 VLAN0100	active	
200 VLAN0200	active	
300 VLAN0300	active	
1002 fddi-default	active	
1003 token-ring-default	active	
1004 fddinet-default	active	
1005 trnet-default	active	

اگر در سوئیچ 7 این دستور را وارد کنید، چیزی مشاهده نمی‌کنید، چون این سوئیچ در مد Transparent قرار گرفته است که آن را توضیح دادیم.

دستور :Show Vtp Status

با این دستور اطلاعاتی را درباره‌ی VTP و اجزای آن که روی سوئیچ برقرار شده است، نمایش می‌دهد:

```
Switch#show vtp status
```

VTP Version	: 2
Configuration Revision	: 3
Maximum VLANs supported locally	: 255
Number of existing VLANs	: 8
VTP Operating Mode	: Server
VTP Domain Name	: cisco.com
VTP Pruning Mode	: Disabled
VTP V2 Mode	: Disabled
VTP Traps Generation	: Disabled

```
MD5 digest : 0x5C 0xF1 0xFA 0x4C 0xCB 0x3F 0xB8 0xD3
Configuration last modified by 0.0.0.0 at 3-1-93 00:40:23
Local updater ID is 0.0.0.0 (no valid interface found)
```

دستور :Show vtp counters

این دستور تعداد بسته‌های ارسالی و دریافتی پروتکل VTP را به ما نشان می‌دهد.
اطلاعاتی است که هر 300 ثانیه توسط Server به بقیه سوئیچ‌ها در شبکه ارسال می‌شود.
شامل تغییرات در یک vlan است و توسط VTP server ارسال می‌شود.

Switch#**show vtp counters**

VTP statistics:

```
Summary advertisements received : 45
Subset advertisements received : 14
Request advertisements received : 9
Summary advertisements transmitted : 24
Subset advertisements transmitted : 14
Request advertisements transmitted : 0
Number of config revision errors : 3
Number of config digest errors : 0
Number of V1 summary errors : 0
```

VTP pruning statistics:

Trunk	Join Transmitted	Join Received	Summary advts received from non-pruning-capable device
-------	------------------	---------------	---

دستور :Show vtp Password

رمز عبور قرار داده شده روی Vtp Password را نمایش می‌دهد.

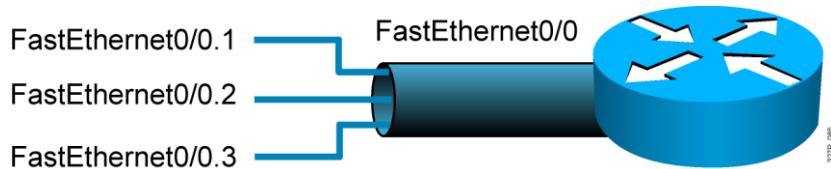
Inter Vlan Routing

آیا این موضوع به ذهن شما رسیده که وقتی دو کامپیوتر در دو Vlan متفاوت قرار دارند، راهی وجود دارد که این دو بتوانند باهم در ارتباط باشند؟، بله این راه از طریق Inter vlan Routing امکان‌پذیر است، یعنی از طریق یک روتر ارتباط Vlan های تعریف شده در سوئیچ را باهم برقرار می‌کنیم.

همان‌طور که می‌دانید سوئیچ‌های لایه‌ی 2، مانند 2950 قادر به انجام عملیات روتینگ نمی‌باشند و برای همین از روتر برای انجام عملیات روتینگ بین Vlan‌ها استفاده می‌شود.

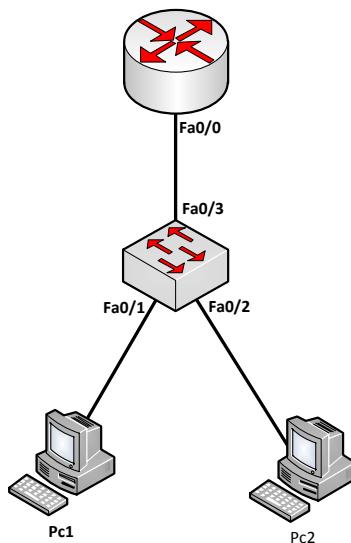
ارتباط Vlan‌های مختلف هم می‌تواند از طریق روتر انجام گیرد و هم از طریق سوئیچ‌هایی که در لایه‌ی 3 کار می‌کنند.

به شکل زیر توجه کنید، برای انجام عملیات روتینگ روی روتر فقط از یک interface فیزیکی استفاده می‌شود و برای ارتباط با Vlan‌ها از پورت‌های مجازی استفاده می‌کنند که قابلیت Encapsulation را دارند. روتر برای انجام عملیات روتینگ باید یک ایترفیس داخل Vlan داشته باشد، یعنی اگر 4 تا Vlan داریم، باید 4 تا پورت روتر را به سوئیچ اتصال دهیم که باعث به هدر رفتن پورت‌های روتر و افزایش هزینه می‌شود و به خاطر همین از یک ایترفیس فیزیکی به همراه ایترفیس مجازی داخل آن استفاده می‌کنند.

مثالی از Inter Vlan Routing

مانند شکل یک روتر، سوئیچ و دو PC را به صفحه اضافه کنید و به صورت زیر به هم متصل کنید:

وارد سوئیچ شوید و پورت متصل به روتر را در Trunk قرار دهید، چون مسئول انتقال Vlan ها است:

```
Switch(config)#interface fastEthernet 0/3
Switch(config-if)#switchport mode trunk
Switch(config-if)#switchport trunk encapsulation dot1q
```

همانطور که می دانید dot1q روی سوئیچ های سری 2500 به صورت پیشفرض فعال است و لازم به وارد کردن دستور `switchport trunk encapsulation dot1q` نیست.

بعد از این کار، دو `vlan` با شماره های 100 و 200 تعریف کنید.

```
Switch(config)#vlan 100
Switch(config-vlan)#exit
Switch(config)#vlan 200
```

پورت های متصل به `pc` را داخل Vlan 100 قرار دهید، `pc1` داخل 100 و `pc2` داخل 200

```
Switch(config)#int f0/1
Switch(config-if)#sw m ac
Switch(config-if)#sw ac vlan 100
```

```
Switch(config-if)#int f0/2
Switch(config-if)#sw m ac
Switch(config-if)#sw ac vlan 200
```

حالا وارد روتر شوید و کارهای زیر را انجام دهید:

در این سناریو، ما احتیاج به دو ایترفیس مجازی داریم. پورت سوئیچ به پورت 0/0 متصل است، پس ایترفیس مجازی به صورت زیر تعریف می شود:

```
Router(config)#int f0/0.100
Router(config-subif)#encapsulation dot1Q 100
Router(config-subif)#ip add 192.168.1.1 255.255.255.0
Router(config-subif)#int f0/0.200
Router(config-subif)#encapsulation dot1Q 200
Router(config-subif)#ip add 192.168.2.1 255.255.255.0
Router(config-subif)#int f0/0
Router(config-if)#no shutdown
```

به دقت به دستورات توجه کنید؛ در قدم اول `int f0/0.100` را نوشتیم که با این دستور، وارد ایترفیس مجازی با شماره 100 روی interface `f0/0` قرار دارد، شدیم. بعد از آن، روش برچسبزنی را مشخص کردیم، چون در مرحله Trunk روی سوئیچ، `dot1Q` را انتخاب کردیم. در این قسمت هم، بعد از `encapsulation` باید `dot1Q` قرار داشته باشد. بعد از آن، عدد 100 که نمایانگر `Vlan 100` است و ارتباط مستقیم با 100 دارد و

در ادامه، ip address مورد نظر را وارد کردیم و همین کار را در پورت مجازی int f0/0.200 هم انجام دادیم، اما با تغییر شماره‌ی Vlan و شماره‌ی ip، بعد از اتمام کار وارد اینترفیس فیزیکی می‌شویم و آن را فعال می‌کنیم. نکته: دستور No Shutdown را در اینترفیس مجازی وارد نکنید، چون پورت اصلی نیست و برای ارتباط باید پورت فیزیکی یا اصلی روشن شود.

در این قسمت وارد pc ها می‌شویم و Default Gateway را برای آنها تعریف می‌کنیم:
برای pc1 به این صورت تعریف می‌کنیم:

IP Address	192.168.1.2
Subnet Mask	255.255.255.0
Default Gateway	192.168.1.1

برای pc2 به این صورت تعریف می‌کنیم:

IP Address	192.168.2.2
Subnet Mask	255.255.255.0
Default Gateway	192.168.2.1

بعد از اتمام کار، دو pc که در Vlan های مختلف قرار دارند، می‌توانند هم‌دیگر را ببینند. اگر از pc1 را کنیم، به صورت زیر جواب می‌دهد:

PC>ping 192.168.1.2

Pinging 192.168.1.2 with 32 bytes of data:

Request timed out.

Reply from 192.168.1.2: bytes=32 time=0ms TTL=127

Reply from 192.168.1.2: bytes=32 time=10ms TTL=127

Reply from 192.168.1.2: bytes=32 time=0ms TTL=127

Ping statistics for 192.168.1.2:

Packets: Sent = 4, Received = 3, Lost = 1 (25% loss),

Approximate round trip times in milli-seconds:

Minimum = 0ms, Maximum = 10ms, Average = 3ms

امنیت در سوئیچ:

امنیت یکی از مهم‌ترین موضوعات در سوئیچ‌ها است که باهم به این موضوع می‌پردازیم.

امنیت از طریق قرار دادن رمز عبور روی پورت consol که قبلًا در روتر این کار را انجام دادیم.

Console Password

```
SwitchX(config)#line console 0
SwitchX(config-line)#login
SwitchX(config-line)#password cisco
```

امنیت در VTY یا همان خط مجازی که از طریق این روش به سوئیچ یا روتر Telnet می‌کنیم:

Virtual Terminal Password

```
SwitchX(config)#line vty 0 4
SwitchX(config-line)#login
SwitchX(config-line)#password sanjose
```

:Enable Password ایجاد رمز عبور از طریق تعریف

Enable Password

```
SwitchX(config)#enable password cisco
```

:Secret Password ایجاد رمز عبور از طریق تعریف

Secret Password

```
SwitchX(config)#enable secret sanfran
```

Hash کردن تمام Password های بکار برده شده در سوئیچ از طریق فرمان زیر و حذف کردن این دستور:

Service Password-Encryption Commands

```
SwitchX(config)#service password-encryption
SwitchX(config)#no service password-encryption
```

30/P-296

:Port Security

شما وقتی یک سوئیچ را در یک اتاق قرار می‌دهید و کابل‌های PC را به سوئیچ متصل می‌کنید و این PC ها از خدمات شبکه بهره می‌برند، شاید یک نفر بدون اجازه بخواهد از طریق لپ‌تاپ خود وارد شبکه‌ی شما شود و

یکی از کابل‌های pc های متصل به سوئیچ را درآورد و کابل لپ‌تاپ خود را به سوئیچ متصل می‌کند و همه‌ی اطلاعات را به دست می‌آورد. برای جلوگیری از این کار، باید روی پورت‌های سوئیچ امنیت ایجاد کنید که این کار به صورت زیر قابل انجام است.

باید در یک پورت سوئیچ، دستورات زیر را وارد کنید:

```
SwitchX(config)#interface fa0/5
SwitchX(config-if)#switchport mode access
SwitchX(config-if)#switchport port-security
SwitchX(config-if)#switchport port-security maximum 1
SwitchX(config-if)#switchport port-security mac-address sticky
SwitchX(config-if)#switchport port-security violation shutdown
```

اول وارد ایترفیس مورد نظر می‌شویم، بعد با دستور `switchport mode access` پورت مورد نظر را در حالت `switchport port-security` قرار می‌دهیم. با دستور `switchport port-security` این دستور اجرا می‌شود و دستور-`Access` `switchport port-security` می‌شود. 1 دستگاه است `security maximum 1`، یعنی حداقل کامپیوتر یا دستگاهی که می‌تواند به این پورت متصل شود، 1 دستگاه است `Mac address` که `switchport port-security mac-address sticky` می‌گوید که `Mac address` دیگری به این پورت متصل شده را دریافت کن و در جدول `Mac Table` قرار بده. بعد از آن، هیچ `Mac address` دیگری را از این پورت قبول نکن و در آخر دستور `switchport port-security violation shutdown` را وارد می‌کنیم که می‌گوید اگر کسی خواست دستگاه دیگری را به جای دستگاه قبلی جا بزند، این پورت را `shutdown` کن. توجه داشته باشید که این پورت زمانی که `shutdown` شد، باید از طریق مدیر شبکه `no shutdown` شود. با دستور زیر، `port-security` فعال شده روی پورت مورد نظر نمایش داده می‌شود.

Switch#show port-security interface f0/1

```
Port Security      : Enabled
Port Status        : Secure-up
Violation Mode    : Shutdown
Aging Time        : 0 mins
Aging Type        : Absolute
SecureStatic Address Aging : Disabled
Maximum MAC Addresses   : 1
Total MAC Addresses    : 0
Configured MAC Addresses : 0
Sticky MAC Addresses   : 0
Last Source Address:Vlan  : 0000.0000.0000:0
Security Violation Count : 0
```

با دستور زیر، Mac address ذخیره شده در جدول نمایش داده می شود.

Switch#show port-security address

Secure Mac Address Table

Vlan	Mac Address	Type	Ports	Remaining Age (mins)
100	0060.70C9.CD3C	SecureSticky	FastEthernet0/1	-
Total Addresses in System (excluding one mac per port) : 0				
Max Addresses limit in System (excluding one mac per port) : 1024				

Access List

از Access List برای مدیریت ترافیک در شبکه استفاده می شود، مثلاً شما می توانید به یک یا چند کامپیوتر اجازه دسترسی به منابع خاصی از شبکه را ندهید که یکی از مهم ترین بخش های کار در شبکه است.

در کل دو نوع Access List در شبکه داریم که با شماره های مختلف مشخص شده اند.

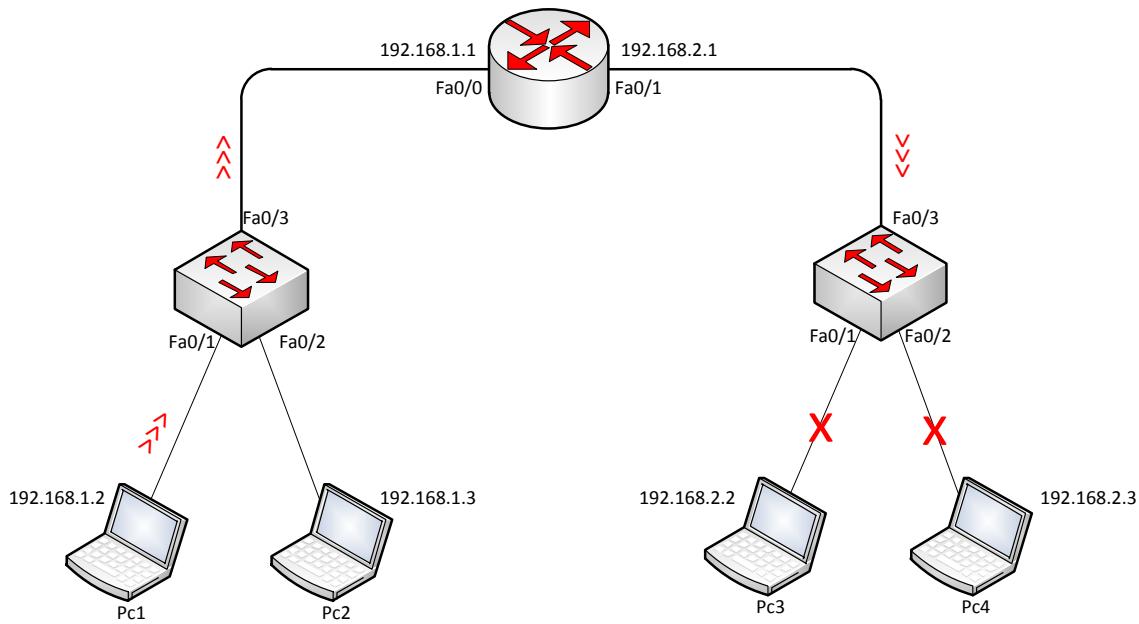
- استاندارد با شماره های 1 تا 99 و 1300 تا 1999 Access List
- پیشرفته با شماره های 100 تا 199 و 2000 تا 2699 Access List

استاندارد: Access List

این نوع از Access ها از شماره های ذکرشده در بالا استفاده می کنند و فقط ترافیک های مربوط به مبدأ را مورد بررسی قرار می دهند. با نحوه کار این Access List آشنا می شویم.

: این دستور در access List برای جلوگیری از دسترسی یک Node خاص به یک شبکه دیگر است که بسیار پر کاربرد و خطرناک است، به دلیل اینکه با یک اشتباه، نصف یا کل شبکه از کار می افتد.

: این دستور ضد دستور Deny است و برای دسترسی به شبکه کاربرد دارد.
در این مثال می خواهیم از دسترسی pc1 به pc3 و pc4 جلوگیری کنیم.

وارد روتر می شویم و دستورات زیر را به ترتیب وارد می کنیم:

Router(config)#ip access-list standard dpc1

در قسمت اول باید access List را تعریف کنیم؛ هم می توانیم با نام و هم می توانیم با شماره تعریف کنیم که در این قسمت از نام dpc1 استفاده کردیم. شما می توانید هر اسم دیگری در این قسمت قرار دهید و یا از شماره استفاده کنید، اما همیشه سعی کنید از نام استفاده کنید که مدیریت آن آسان باشد.

Router(config-std-nacl)#deny 192.168.1.2 0.0.0.0

با این دستور، ip address مربوط به pc1 را Deny می کنیم. اگر توجه کنید در قسمت اول، دستور Deny و بعد،Wildcard Mask ip address مربوط به pc1 و بعد از آن که مهم است از Wildcard Mask تأکیدی استفاده کردیم، یعنی استفاده از 4 تا صفر که تأکید بر Deny کردن همین ip را دارد. اگر Wild Card Mask را به صورت 0.0.0.255 وارد کنیم، یعنی تمام ip ها در رنج 192.168.1.0 فیلتر شود، پس سعی کنید از Wild card Mask تأکیدی استفاده کنید.

Router(config-std-nacl)#permit any

بعد از Deny حتماً از Permit استفاده کنید، چون هر زمان که از Deny استفاده می کنید، بقیه شبکه هم می شود و به خاطر همین از Permit Any استفاده می کنیم تا بقیه شبکه اجازه دسترسی داشته باشند.

بعد از تعریف کامل access List باید به روتر بگوییم که این فیلترینگ را روی کدام پورت انجام بدهد، پس وارد روتر می‌شویم. اگر توجه کنید می‌خواهیم دسترسی pc1 به pc3 و pc4 جلوگیری کنیم، پس باید در پورت 1/0/Fa روتر دستور زیر را وارد کنیم:

```
Router(config)# int f0/1
```

```
Router(config-if)#ip access-group dpc1 out
```

به دستور توجه کنید، ip Access-group را تعریف و بعد از آن، نام Access List که ایجاد کردہ‌ایم را وارد می‌کنیم.

گفتیم ترافیک این access List در زمان خروج از ایترفیس فیلتر شود. اگر به جای out، گزینه‌ی in را انتخاب می‌کردیم، این بدان معنا بود که شما access List را برای شبکه‌ی 192.168.2.0 نوشتید که این امر اشتباه است و این access list عمل نمی‌کند.

و حالا اگر از pc1 به pc3 و pc4 Ping کنید، با پیام زیر مواجه می‌شوید:

```
PC>ping 192.168.2.3
```

Pinging 192.168.2.3 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.1.1: Destination host unreachable.

و حالا اگر از طریق 2 pc بخواهید pc3 و pc4 را Ping کنید، جواب خواهید گرفت.

```
PC>ping 192.168.2.3
```

Pinging 192.168.2.3 with 32 bytes of data:

Reply from 192.168.2.3: bytes=32 time=1ms TTL=127

Reply from 192.168.2.3: bytes=32 time=0ms TTL=127

Reply from 192.168.2.3: bytes=32 time=0ms TTL=127

Reply from 192.168.2.3: bytes=32 time=0ms TTL=127

Ping statistics for 192.168.2.3:

Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),

Approximate round trip times in milli-seconds:

Minimum = 0ms, Maximum = 1ms, Average = 0ms

برای قرار دادن توضیحات روی یک Access List، باید از دستور Remark استفاده کرد:

```
Router(config std-nacl) # remark Access List Deny Pc1
```

برای مشاهده‌ی این دستور باید وارد Running-config شوید تا این پیام را مشاهده کنید.

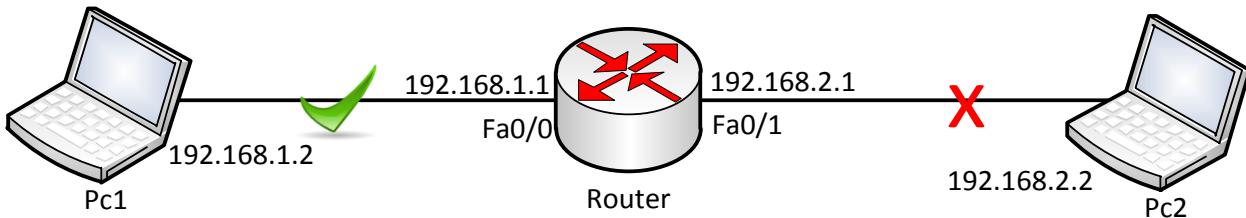
Router# show Running-Config

access-list 20 remark Access List Deny Pc1

پیش‌رفته: Access List

این نوع Access List از شماره‌های 100 تا 199 و 2000 تا 2699 تشکیل شده است و می‌تواند ترافیک مربوط به مبدأ و مقصد را مورد بررسی قرار دهد، حتی می‌توانید پروتکل‌ها یا برنامه‌های خاص را Permit یا Deny کنید.

مثال 5: در این مثال می‌خواهیم Telnet را روی راهاندازی کنیم و accessList بنویسیم که از دسترسی Pc2 به Telnet جلوگیری کند.

وارد روتر می‌شویم و به صورت زیر عمل می‌کنیم:

Router(config)#ip access-list extended Dpc2tel

یک access List extended با نام Dpc2tel را ایجاد کردیم که شما می‌توانید به جای این نام از نام دلخواه یا از شماره‌های ذکر شده در قسمت قبل استفاده کنید.

Router(config-ext-nacl)# deny tcp 192.168.2.0 0.0.0.255 any eq 23

در این قسمت برای Deny کردن pc2 برای جلوگیری از Telnet، باید از پروتکل Tcp و پورت 23 که مربوط به Telnet است را Deny کنید. در زیر جدول مربوط به پروتکل‌ها و شماره‌ی پورت‌ها مشخص شده است.

Decimal	Keyword	Description	Protocol
0		Reserved	
1-4		Unassigned	
20	FTP-DATA	FTP (data)	TCP
21	FTP	FTP	TCP
23	TELNET	Terminal connection	TCP
25	SMTP	SMTP	TCP
42	NAMESERVER	Host name server	UDP
53	DOMAIN	DNS	TCP/UDP
69	TFTP	TFTP	UDP
70		Gopher	TCP/IP
80	HTTP	WWW	TCP
133-159		Unassigned	
160-223		Reserved	
162		FNP	UDP
224-241		Unassigned	
242-251		Unassigned	

Router(config-ext-nacl)# **deny tcp 192.168.2.0 0.0.0.255 any eq 23**

چون در اینجا قرار است که Telnet را برای pc2 بیندیم، از پروتکل TCP طبق جدول و از پورت 23 که مربوط به Telnet است، استفاده می‌کنیم، پس به این صورت بخوانیم که Deny کن، پروتکل TCP را برای شبکه‌ی Wild Card mask 192.168.2.0 با 0.0.0.255 و با پورت 23 که مربوط به Telnet است.

نکته: بعد از این کار، تمام ترافیک مربوط به شبکه‌ی 192.168.2.0 فیلتر می‌شود، به خاطر این باید از دستور زیر در آخر کار برای Permit دادن به بقیه‌ی شبکه استفاده کرد.

Router(config-ext-nacl)#**permit ip any any**

با این کار، pc2 می‌تواند با روتر ارتباط داشته باشد و فقط پروتکل Telnet بسته شده است. اگر یادتان باشد در access List standard نداشت، اما در accesslist Extended این چنین نیست و فقط pc2 نمی‌تواند Telnet کند، اما می‌تواند روترا ping کند.

در ادامه باید این access List را روی پورت روتر فعال کنیم:

Router(config-if)#**ip access-group Dpc2tel in**

پس این دستور به این صورت خوانده می‌شود که Ip access-group Dpc2tel را بر روی این پورت به صورت ورودی فعال کن، ورودی یعنی این که Pc2 در حال ورود به روتر است. اگر از Pc به روتر Telnet کنیم، جواب نمی‌دهد.

PC>telnet 192.168.2.1

Trying 192.168.2.1 ...

% Connection timed out; remote host not responding

اما اگر به روتر ping کنیم، جواب می‌گیریم:

PC>ping 192.168.2.1

Pinging 192.168.2.1 with 32 bytes of data:

```
Reply from 192.168.2.1: bytes=32 time=1ms TTL=255
Reply from 192.168.2.1: bytes=32 time=0ms TTL=255
Reply from 192.168.2.1: bytes=32 time=0ms TTL=255
Reply from 192.168.2.1: bytes=32 time=0ms TTL=255
```

Ping statistics for 192.168.2.1:

 Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),

 Approximate round trip times in milli-seconds:

 Minimum = 0ms, Maximum = 1ms, Average = 0ms

دستور :Show access-lists

این دستور، تعداد Access List های موجود در روتر را با جزئیات نمایش می دهد:

Router(config)#do sh ip access-list

Extended IP access list Dpc2tel

دوستان توجه داشته باشید که دستورات به صورت خلاصه شده وارد شده است و چون در مدل Global هستیم،

در اول دستور از do استفاده کردیم.

دستور :show access-list

با این دستور می توانیم جزئیات یک access-list را مشاهده کنیم:

Router#show access-lists Dpc2tel

Extended IP access list Dpc2tel

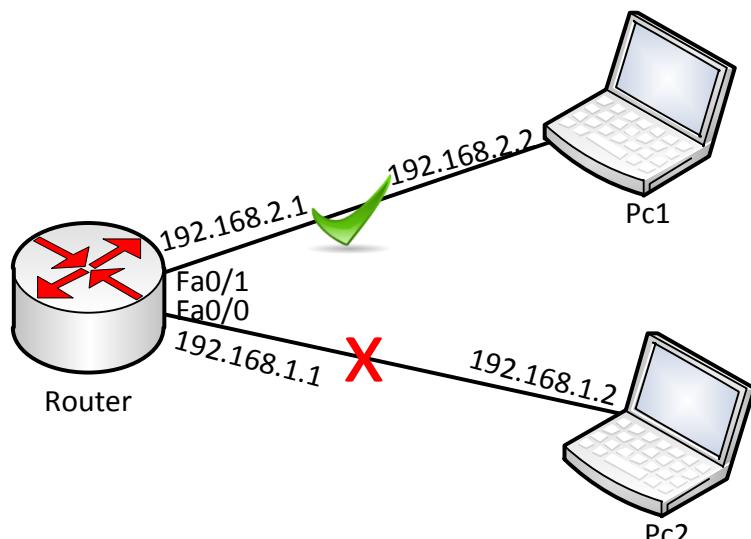
deny tcp 192.168.2.0 0.0.0.255 any eq telnet (24 match(es))

permit ip any any (8 match(es))

در ادامه از access-List بسیار استفاده می کنیم و این دستور یک دستور اساسی در سیسکو است.

استفاده از Access-List در پورت مجازی VTY

شما می توانید با تعریف یک ACCESS List و فعال کردن آن در پورت Vty به یک ip اجازه Telnet بدهید یا ندهید. برای انجام این کار به مثال زیر توجه کنید:

مانند شکل بالا، یک روتر و دو pc به صفحه اضافه و به هم متصل کنید و به پورت های مورد نظر ip دهید.

وارد روتر شوید و access-List زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#ip access-list standard 10
Router(config-std-nacl)#permit 192.168.1.0 0.0.0.255
```

در دستورات بالا، یک استاندارد با شماره‌ی 10 تعریف کردیم و بعد از آن به شبکه‌ی 192.168.1.0 اجازه دسترسی دادیم و زمانی که یک Permit برای یک شبکه تعریف می‌کنیم، بقیه‌ی شبکه‌ها Deny می‌شوند.
بعد از ایجاد Access-list، وارد پورت Line Vty می‌شویم و telnet را روی پورت‌ها فعال می‌کنیم:

```
Router(config)#line vty 0 15
```

```
Router(config-line)#password 123
```

```
Router(config-line)#login
```

```
Router(config-line)#access-class 10 in
```

در دستور اول وارد پورت 0 VTY می‌شویم و بعد، رمز عبور را بر روی پورت‌ها قرار می‌دهیم، سپس با دستور login می‌گوییم که در زمان telnet شدن، رمز عبور را درخواست کند و بعد از آن، با دستور access-class به این پورت می‌گوییم که در زمان telnet شدن، فقط ip address هایی را قبول کن که 10 access-list می‌گوید.
بعد از اتمام کار، اگر از طریق pc1 به روتر telnet کنید، جواب می‌گیرید، اما از طریق pc2 این امکان وجود ندارد.

Nat & Pat

همان‌طور که می‌دانید ip هایی که درون شبکه خود استفاده می‌کنیم invalid می‌باشند و برای ارتباط با دنیای اینترنت باید تبدیل به یک ip valid شوند، ip valid توسط سازمان IANNA رجیستر و تعریف می‌شود و در دنیای اینترنت اعتبار دارد.

NAT(Network Address Translation) روشی برای ترجمه‌ی ip invalid یا درون شبکه به ip valid یا اینترنت است. Nat شبکه را به دو صورت در نظر می‌گیرد.

- Inside Network : به شبکه‌هایی گفته می‌شود که از ip invalid استفاده می‌کنند، مانند شبکه‌ی داخلی یک اتاق. Inside Interface هم وجود دارد که به اینترفیسی گفته می‌شود که در شبکه‌ی Inside Network قرار داشته باشد.

- Outside interface : منظور آدرس‌های valid است که می‌توان به اینترنت اشاره کرد. Outside Network هم وجود دارد که اینترفیسی است که پورت آن داخل شبکه‌ی Outside قرار داشته باشد.

:Nat نوع

Static Nat •

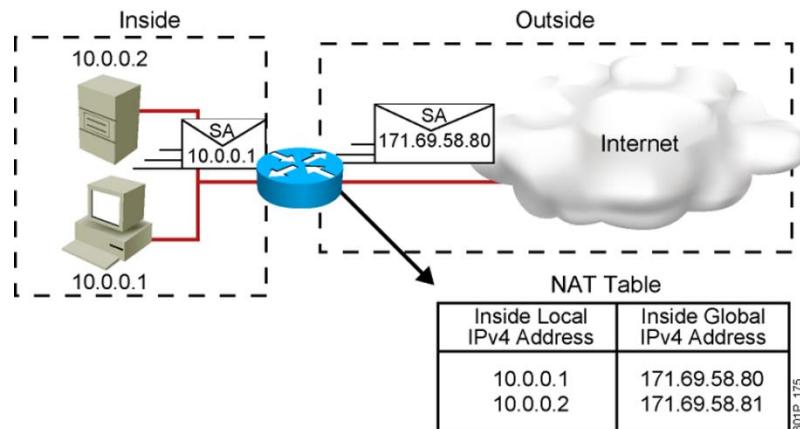
- Dynamic Nat
- Dynamic Nat With Overload

:Static Nat

این روش به صورت دستی انجام می‌شود، یعنی به صورت دستی به روتر می‌گوییم که ip invalid داخل شبکه را به ip Valid کن.

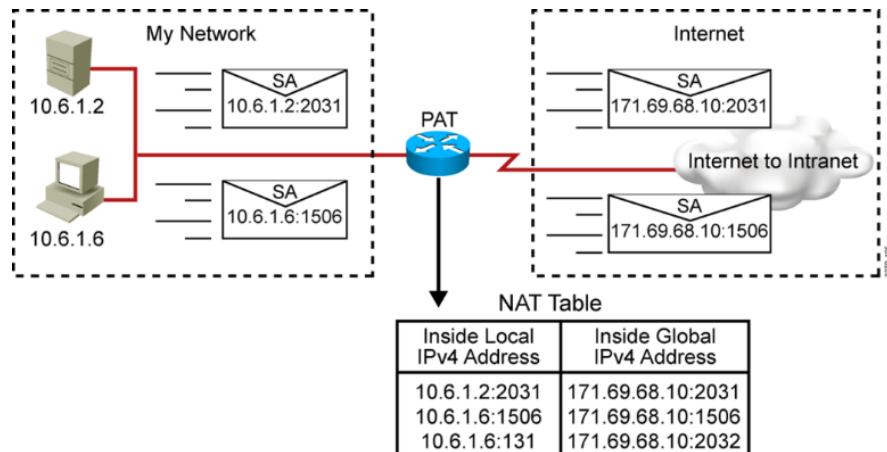
:Dynamic Nat

در این حالت، لیستی از ip invalid آماده و لیست دیگر از ip Valid آماده می‌شود و روتر به صورت خودکار این دو لیست را در موقع ترجمه در کنار هم قرار می‌دهد و تبدیل می‌کند.

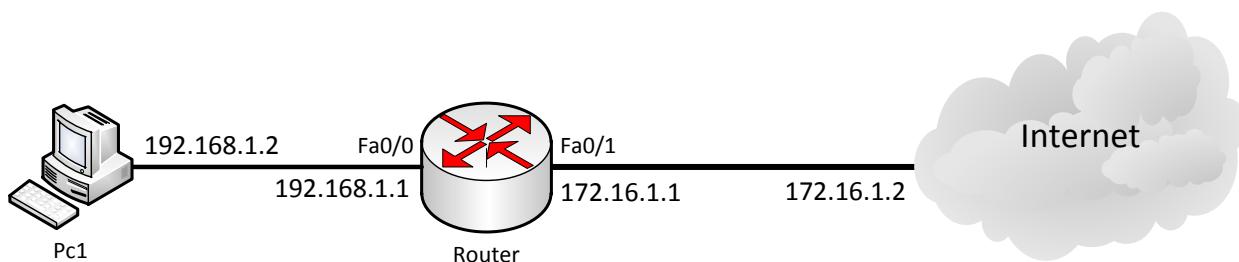
:Dynamic Nat With Overload(PAT)

این روش یکی از بهترین روش‌ها در حال حاضر است، به دلیل اینکه شما احتیاج به یک ip valid دارید و تمام ip invalid داخل شبکه‌ی شما از طریق یک ip valid ترجمه می‌شود، اما با استفاده از پورت، یعنی این که وقتی

می خواهد به اینترنت راه پیدا کند از طریق همان ip valid و به همراه یک پورت به اینترنت راه پیدا می کند. در ادامه به صورت کامل با این موضوعات کار می کنیم.

مثالی از Static Nat

در این مثال Pc1 می خواهد به اینترنت متصل شود و به خاطر ip invalid بودن آن باید ترجمه آدرس به آن جام شود. وارد روتر شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)# ip nat inside source static 192.168.1.2 172.16.1.2
```

این دستور می گوید که Ip Nat را روی شبکه داخلی و روی مبدأ فعال کن و به صورت دستی (Static) به شماره 192.168.1.2 ip valid، 172.16.1.2 ip invalid تبدیل کن.

بعد وارد اینترفیس Fa0/0 که به سمت شبکه داخلی است می شویم و دستور زیر را وارد می کنیم:

```
Router(config-if)#ip nat inside
```

با این دستور Nat روی این اینترفیس فعال می شود، در اینترفیس دیگر Fa0/1 که به سمت شبکه Outside است دستور زیر را وارد می کنیم:

```
Router(config-if)#ip nat Outside
```

بعد از اتمام کار ip مربوط به pc1 برای رفتن به شبکه اینترنت تبدیل می شود، می توانید با دستور زیر Nat فعال شده روی این روتر را مشاهده کنید:

```
Router#show ip nat translations
```

Pro	Inside global	Inside local	Outside local	Outside global
---	172.16.1.2	192.168.1.2	---	---

با دستور زیر اطلاعات کامل از Nat روی روتر به دست خواهد آورد:

```
Router# show ip nat statistics
```

Total translations: 1 (1 static, 0 dynamic, 0 extended)

Outside Interfaces: FastEthernet0/1

Inside Interfaces: FastEthernet0/0

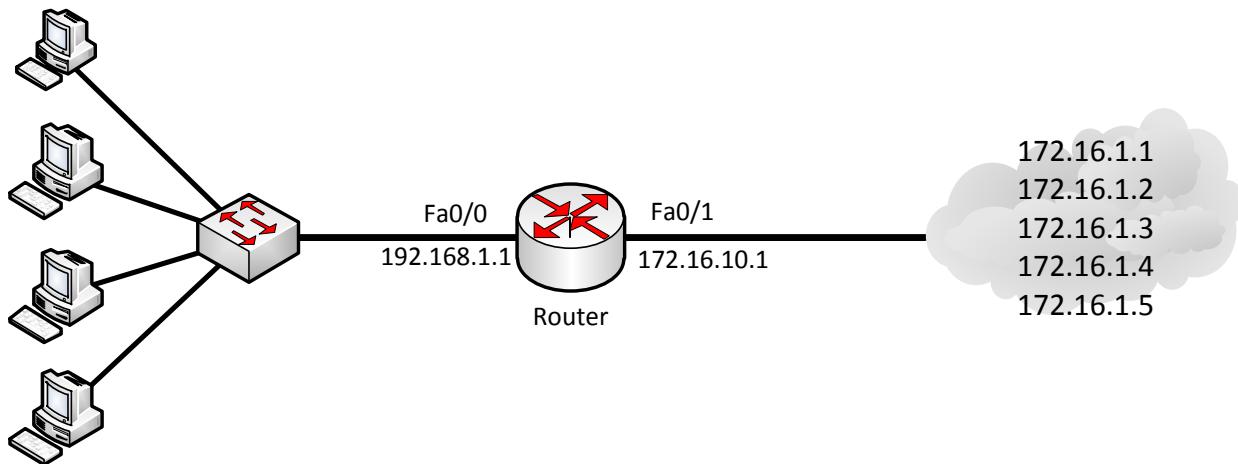
Hits: 0 Misses: 14

Expired translations: 0

Dynamic mappings:

مثالی از :dynamic Nat

به دقت به این مثال توجه کنید تا به خوبی به مطالب آن واقف شوید.

برای استفاده از Dynamic Nat، اول از همه دو چیز تعريف می‌کنیم، یکی ip pool که مجموعه ip های Valid در این مثال 5 تا است را در خود نگه می‌دارد و بعد باید یک access List برای ip های invalid داخل شبکه خود تعريف کنیم و در آخر این دو را باهم ترکیب کنیم.

وارد روتر شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Start IP	End IP
Router(config)#ip nat pool oip 172.16.1.1	172.16.1.5 netmask 0.0.0.248

این دستور را به این صورت بخوانید: ip nat pool oip که می‌توانید هر نام دیگری هم قرار دهید و بعد از آن باید ip های Vlaid را وارد کنید که در قسمت اول، شروع ip و در قسمت بعدی، پایان ip را مشخص کنید، مانند دستور بالا و در قسمت آخر هم Netmask آن را وارد کنید که همان Wild Card mask است. تا این

قسمت، ip nat pool را تعريف کردیم و برای ادامه باید access-list را برای شبکه‌ی داخلی تعريف کنیم:

Router(config)#access-list 10 permit 192.168.1.0 0.0.0.255

Ip های داخلی شبکه را در یک access-list قرار می‌دهیم و اجازه‌ی دسترسی به شبکه را به آن‌ها داده‌ایم.

حالا نوبت این است که این دو را به هم ارتباط دهیم:

Router(config)#ip nat inside source list 10 pool oip

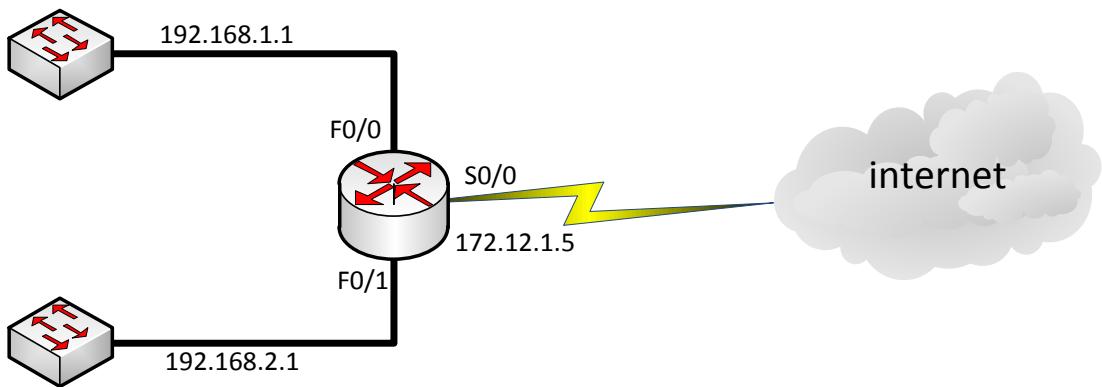
با این دستور 10 access-list با pool oip ارتباط برقرار می‌کند و در زمان خروج ip های تعريف شده در list به ip تعريف شده در pool oip تبدیل می‌شوند.

بعد از این کار وارد ایترفیس می‌شویم و دستورات زیر را وارد می‌کنیم:

```
Router(config)#int f0/0
Router(config-if)#ip nat inside
Router(config-if)#int f0/1
Router(config-if)#ip nat outside
```

:PAT(Port Address Translation)

در این قسمت نیاز به یک IP Valid است و از طریق پورت، IP ها را از هم جدا می کند. به شکل زیر توجه کنید:

در این شکل، دو شبکه‌ی داخلی داریم که باید برای هر کدام یک access-list بنویسیم.

```
access-list 1 permit 192.168.1.0 0.0.0.255
access-list 1 permit 192.168.2.0 0.0.0.255
```

با دستور بالا، access-list شماره‌ی یک ایجاد شده است که ip های شبکه‌های داخلی را در خود قرار داده است.

وارد روتر می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

```
ip nat inside source list 1 interface Serial0 overload
```

با تعریف دستور بالا، access-list با شماره‌ی 1 که ایجاد کردایم، انتخاب و روی ایترفیس Serial0 که به طرف شبکه‌ی خارجی است، فعال می‌کنیم و در آخر دستور از overload استفاده می‌کنیم که در زمان خروج ip را به همراه یک پورت به بیرون ارسال می‌کند.

بعد از آن وارد ایترفیس‌های روتر می‌شویم و nat را فعال می‌کنیم:

```
ip nat inside
```

نحوه‌ی پاک کردن آدرس‌های موجود در جدول Nat :

Router#clear ip nat translation *

با این دستور، کل آدرس‌های موجود در جدول Nat حذف خواهد شد.

Router#clear ip nat translations inside a.b.c.d outside e.f.g.h

با این دستور یکی از رکوردهای ایجادشده از جدول Nat حذف خواهد شد.

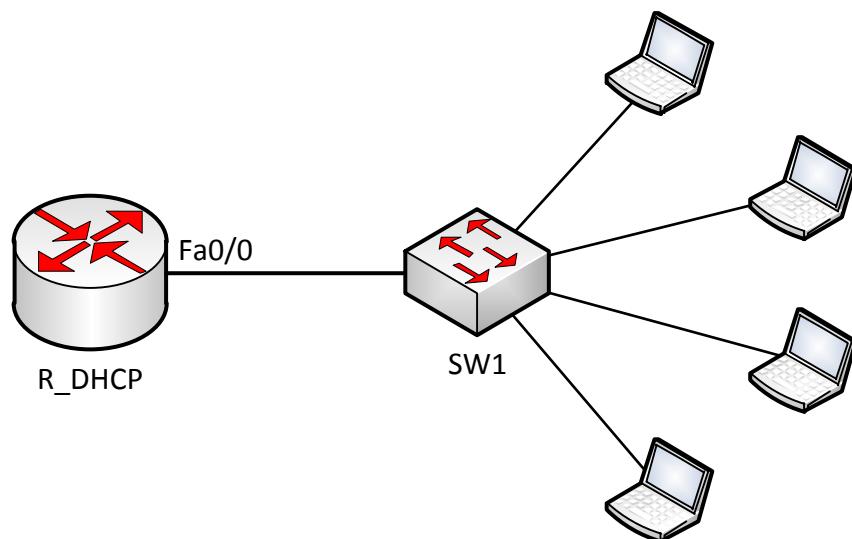
سرویس DHCP:

سرویس DHCP یا Dynamic Host Configuration Protocol به شما اجازه می‌دهد تا به صورت خودکار به کلاینت‌های خود ip دهید. سرویس بسیار پرکاربرد که با نحوه راهاندازی آن آشنا خواهیم شد. یک سرور که نقش DHCP را بازی می‌کند از اجزای زیر تشکیل شده است:

- IP address
- Subnet mask
- Domain name
- Default gateway (routers)
- DNS
- WINS information

همهی آن‌ها را می‌توانید بر روی یک DHCP Server فعال کنید تا به کلاینت‌ها داده شود، البته گزینه‌های دیگری هم وجود دارد که در دوره‌ی ccna بررسی نمی‌شود.

مثال 7:

در این مثال می خواهیم روی روتر R_DHCP سرویس DHCP را راهاندازی کنیم، بعد از راهاندازی این سرویس، کلاینتها اگر درخواست آدرس دهند، IP ها و اطلاعات را از سرور دریافت می کنند.
وارد پورت Fa0/0 شوید و آدرس زیر را در آن وارد کنید:

R_DHCP(config-if)#ip address 192.168.1.1 255.255.255.0

بعد، سرویس Dhcp را راهاندازی می کنیم.

R_DHCP(config)#ip dhcp pool r_dhcp

با این دستور، DHCP Pool با نام r_dhcp ساخته می شود و وارد آن می شویم.

R_DHCP (dhcp-config)#network 192.168.1.0 255.255.255.0

تعريف رنج ip برای اختصاص دادن به کلاینتها.

R_DHCP(dhcp-config)#default-router 192.168.1.1

به کلاینتها می گوییم که Default gateway مورد نظر، این روتر است.

R_DHCP(dhcp-config)#dns-server 4.2.2.4

با این دستور، DNS Server را برای کلاینتها تعریف می کنیم.

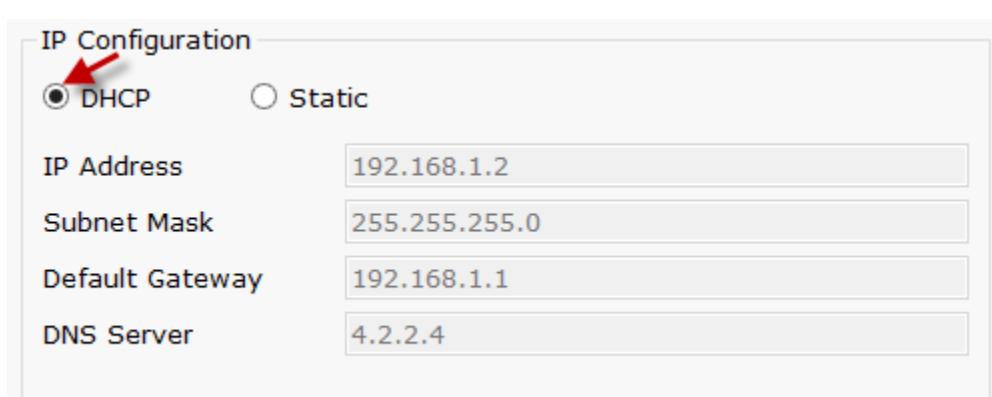
R_DHCP(dhcp-config)#lease 0 1 05

این دستور، مقدار زمانی است که به یک کلاینت داده می شود و این کلاینت باید در این زمان مشخص با ارسال پکت هایی حضور خود را اعلام کند. اگر بعد از پایان این زمان، موجودیت خود را اعلام نکرد، IP اختصاص داده به این کلاینت پس گرفته خواهد شد.

بعد از راهاندازی سرویس DHCP باید به کلاینتها بگوییم که ip address را از طریق DHCP به دست بیاورند.

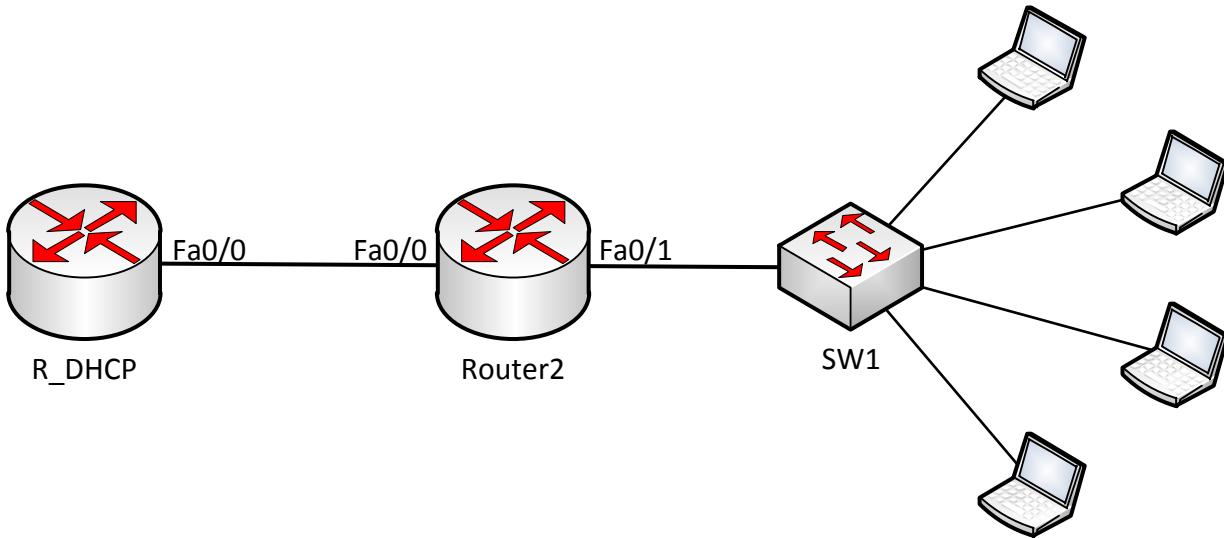
در برنامه‌ی packet tracer، وارد pc مورد نظر می شویم و از تب Desktop، گزینه‌ی ip Configuration را

انتخاب می کنیم.

همان‌طور که مشاهده می کنید، بعد از انتخاب گزینه‌ی DHCP، به صورت خودکار اطلاعات از سرور دریافت کرد.

نکته: شاید شما شبکه‌ای داشته باشید که از دو روتر تشکیل شده است و می‌خواهید روی یکی از آن‌ها سرویس DHCP را راهاندازی کنید، مانند شکل زیر، اگر روی روتر R_DHCP، این سرویس را راهاندازی کنید کلاینت‌ها DHCP نمی‌توانند اطلاعات را از این سرور بگیرند، به خاطر این‌که Router 2 در سر راه قرار دارد و سرویس برای انجام کار خود از طریق Broadcast، اطلاعات خود را ارسال می‌کند. Router 2 جلوی Broadcast را خواهد گرفت و این سرویس کارایی خود را از دست می‌دهد، برای حل این مشکل باید دستوری را در Router 2 اجرا کنید:

وارد روتر Router2 شوید و در مد Global دستور زیر را وارد کنید:

```
R_DHCP(config-if)#ip helper-address 192.168.1.1
```

با این دستور، سرویس dhcp به کار خود ادامه می‌دهد و کلاینت‌ها می‌توانند از این سرور اطلاعات را دریافت کنند.

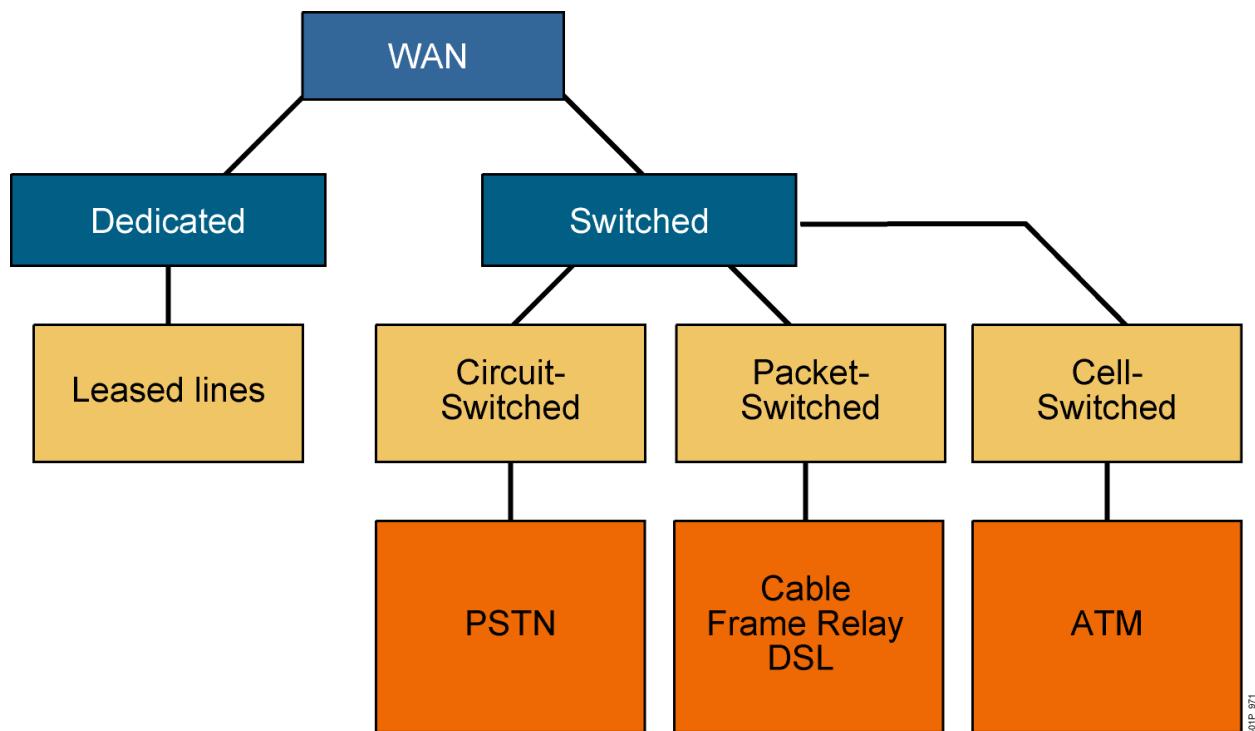
Wan Connection

شبکه‌ی گسترده (WAN) یک شبکه‌ی رایانه‌ای است که ناحیه‌ی جغرافیایی نسبتاً وسیعی را پوشش می‌دهد (برای نمونه از یک کشور به کشوری دیگر یا از یک قاره به قاره‌ای دیگر). این شبکه‌ها معمولاً از امکانات انتقال خدمات دهنده‌گان عمومی، مانند شرکت‌های مخابرات استفاده می‌کنند. به عبارت کمتر رسمی، این شبکه‌ها از مسیریاب‌ها و لینک‌های ارتباطی عمومی استفاده می‌کنند. شبکه‌های گسترده از نظر محدوده‌ی تحت پوشش با شبکه‌های شخصی (به انگلیسی: PAN)، شبکه‌های محلی (به انگلیسی: LAN)، شبکه‌های دانشگاهی (به انگلیسی: CAN) (شبکه‌هایی که چند ساختمان یک سازمان را پوشش می‌دهند) یا شبکه‌های کلان‌شهری (به انگلیسی: MAN) که

معمولًاً محدود به یک اتاق، یک ساختمان، فضای چند دانشکده یا یک شهر می‌باشد قابل مقایسه هستند. بزرگ‌ترین و شناخته‌شده‌ترین مثال از یک شبکه‌ی گسترده، شبکه‌ی اینترنت است.

سرویس‌هایی که با آن‌ها می‌توانیم شبکه‌های خود را در نقاط مختلف به هم متصل کنیم و توسط مخابرات ارائه می‌شود، به شرح زیر است:

- خطوط استیجاری (Leased Line)
- راه گزینی مداری (Circuit Switching)
- راه گزینی بسته (Packet Switching)
- راه گزینی سلول (Cell Switching)
- راه گزینی برچسب (Label Switching)

خطوط استیجاری (Leased Line) :

این خطوط که توسط مخابرات اجاره داده می‌شود، یک خطوط امن (Secure) محسوب می‌شود و مانند خط تلفن پایدار و ثابت است و پهنای باند آن حدود 45 مگابایت است. برای استفاده از این خطوط باید شرایط زیر برقرار باشد:

- باید بدانید که مخابرات قابلیت اتصال خطوط استیجاری را در منطقه‌ی شما دارد.

• باید امکانات سخت افزاری و نرم افزاری فراهم شود.

• امنیت شبکه باید بالا باشد، به دلیل نفوذ پذیری زیاد به شبکه.

راه گزینی مداری (Circuit Switching)

در این روش که از خطوط تلفن و یا ISDN استفاده می کنند و دو مدار منطقی در هر دو طرف ایجاد و ارتباط برقرار می شود، اما مشکلی که این روش دارد، این است که در صورتی که هیچ گونه اطلاعاتی رد و بدل نشود باز هم خطوط اشغال است تا زمانی که هر دو طرف ارتباط را قطع کنند، مانند تلفن های خانگی.

راه گزینی بسته (Packet Switching)

این سرویس، مانند سرویس راه گزینی مداری نیست که در هر دو طرف از مدار منطقی استفاده کنند، بلکه این سرویس اطلاعات دریافتی را به بسته های کوچکتر تقسیم می کند و به همراه اطلاعات دیگر به شبکه مورد نظر ارسال می کند، شبکه های Frame-relay و X.25 از این نوع می باشند.

راه گزینی سلول (Cell Switching)

سلولی است شامل مسیر مورد نظر در شبکه که توسط سوئیچ این مسیر انتخاب می شود. این شبکه اغلب برای شبکه های با سرعت بالا، مانند ستون فقرات استفاده می شود؛ پهنای باند آن می تواند بین 56 کیلو بایت تا چند گیگابایت باشد. این شبکه بیشتر برای صوت و تصویر استفاده می شود.

راه گزینی برچسب (Label Switching)

در این روش که سریع ترین روش موجود است بر روی بسته ها برچسب گذاری و انتقال داده می شود. این روش در لایه 2، یعنی لایه پیوند داده ها کار می کند. استفاده از برچسب گذاری و Multiport فن آوری های جدید در این زمینه هستند.

بررسی پروتکل های مربوط به Leased Line یا خطوط استیجاری:

پروتکل های مربوط به خطوط Leased به دو دسته تقسیم می شوند:

- PPP
- HDLC

بررسی پروتکل PPP:

این پروتکل که در یک ارتباط Point To Point کاربرد دارد دارای دو زیر لایه است:

:NCP یا Network Control Protocol

این پروتکل وظیفه بسته بندی یا کپسوله کردن پروتکل های لایه Network، مانند IP و IPX را دارد.

:LCP یا Link Control Protocol

وظیفه‌ی این پروتکل، کنترل برقراری ارتباط بین دو نقطه است. این زیر لایه دارای ویژگی‌های زیر است.

:Authentication

در این قسمت، مجوز برقراری ارتباط بین دو نقطه در ارتباط Point to Point بررسی می‌شود. برای تأیید اعتبار از دو روش استفاده می‌کند:

- PAP
- CHAP

:MultiLink

با این ویژگی، اینترفیسی که پروتکل PPP روی آن اجرا شده است، می‌تواند پکت‌ها را روی خط‌های مختلف Balance کند.

:Error Detection

روشی برای کشف خطا و جلوگیری از Loop است.

:Comperession

این روش که برای افزایش ظرفیت پروتکل PPP استفاده می‌شود، برای فشرده‌سازی و خارج کردن از حالت فشرده اطلاعات است.

برای این‌که یک PPP با خط دیگر PPP اتصال برقرار کند، نیازمند 3 مرحله است:

:Link Establishment

زمانی که بر روی یک اینترفیس، پروتکل PPP اجرا شده باشد، این پروتکل برای برقراری با اینترفیس مقابل خود یک درخواست ارسال می‌کند که این درخواست در برگیرنده‌ی Authentication، Compreression و ... است.

:Authentication

در این مرحله، دو متد برای برقراری ارتباط امنیتی استفاده می‌شوند:

:PAP (Password Autentication Protocol)

این متد از نظر امنیتی، زیاد در سطح بالایی قرار ندارد، آن‌هم به خاطر Clear Text بودن آن است. این متد زمانی استفاده می‌شود که نیاز به امنیت بین دو خط PPP داشته باشیم.

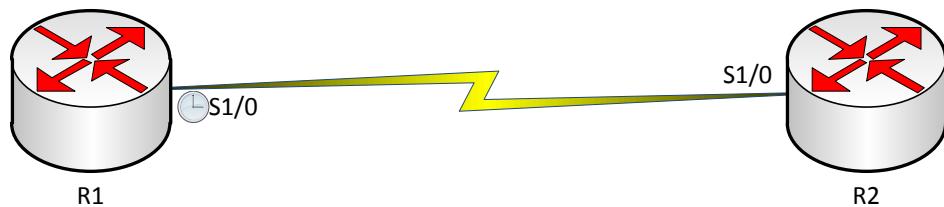
:CHAP(Challenge Handshake Authentication Protocol)

این متند بسیار پیچیده و با امنیت بسیار بالا نسبت به رفیق قبلی خود، یعنی PAP عمل می‌کند. این متند در سه مرحله کار خود را انجام می‌دهد:

در مرحله‌ی اول، روتوری درخواست‌کننده‌ی ارتباط یک Challenge Message به روتور مقابل خود ارسال می‌کند، روتور مقابل هم با دریافت پیام روی آن عملیات MD5 را انجام می‌دهد و با یک Response Message به روتور مقابل ارسال می‌کند. در این مرحله، روتور ارسال‌کننده، اطلاعات اولیه‌ی پسورد خود را توسط MD5 تبدیل به مقدار مورد نظر می‌کند و این مقدار را با مقدار دریافتی از روتور روبرو مقایسه می‌کند، در صورت تأیید آن، ارتباط برقرار خواهد شد.

:Network Layer Protocol

این مرحله، بعد از Authentication اجرا شده و پروتکل‌های لایه‌ی Network برای ارتباط مشخص می‌شوند. در مثال زیر می‌خواهیم روش راهاندازی پروتکل ppp را باهم بررسی کنیم، مانند شکل زیر، دو روتور به صفحه اضافه کنید و از طریق کابل سریال آنها را به هم متصل کنید:

وارد روتر 1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)# hostname R1
R1(config)# Interface S1/0
R1(config-if)# clock rate 64000
R1(config-if)# ip add 192.168.1.1 255.255.255.0
R1(config-if)# Encapsulation ppp
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید از **clock rate** استفاده کردیم، به دلیل اینکه این سر کابل سریال DCE است و بعدازآن **Ip address** را وارد و در آخر از پروتکل ppp برای ارتباط استفاده کردیم.

وارد روتر 2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)# hostname R2
R2(config)# Interface S1/0
R2(config-if)# ip add 192.168.1.2 255.255.255.0
```

R2(config-if)# **Encapsulation ppp**

در این روتر ip address را وارد می کنیم و بعداز آن پروتکل PPP را فعال می کنیم.

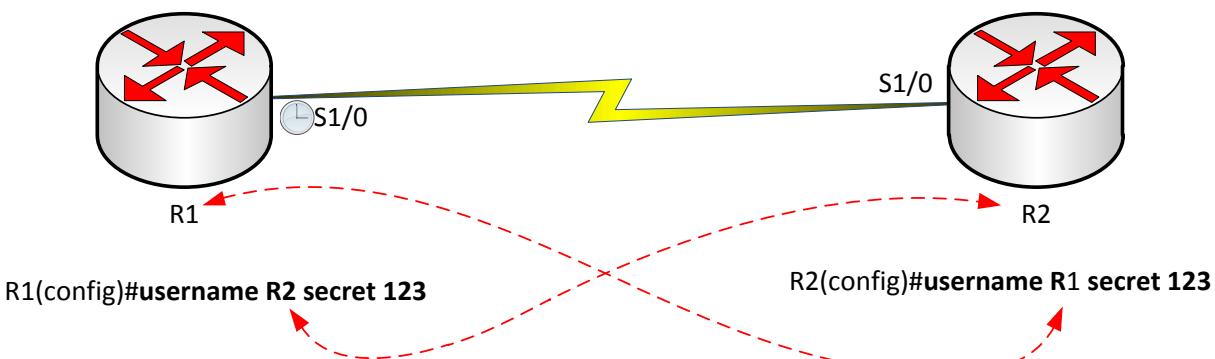
بعد از اتمام این کار دو روتر می توانند باهم ارتباط برقرار کنند، اما این ارتباط امن نیست؛ برای امن کردن این ارتباط باید کارهای زیر را انجام دهید.

وارد مد Global شویم و دستور زیر را وارد کنید:

R1(config)# **username R2 secret 123**

با این دستور، Username و Password را برای هر روتر وارد می کنیم. به شکل زیر توجه کنید در موقع وارد کردن username حتماً نام روتر مقابل را وارد کنید، مثلاً برای روتر R1 باید username آن را R2 وارد و برای روتر R2 هم R1 وارد کنید و در انتهای Password هم باید برای هر دو روتر یکی باشد.

R2(config)#username R1 secret 123

بعداز آن باید Username و Password را روی پروتکل PPP فعال کنیم که وارد ایترفیس سریال در هر روتر می شویم و دستور زیر را وارد می کنیم:

R1(config-if)#ppp authentication chap
R2(config-if)#ppp authentication chap

با دستور privileged در مدل debug ppp packet می توانید بسته های ارسالی بین دو روتر را مشاهده کنید.

با دستور debug ppp authentication می توانید نحوه برقراری و ایجاد نشست بین دو پروتکل را مشاهده کنید.

بررسی پروتکل :HDLC

High-Level Data Link Control یک پروتکل لایه‌ی دومی است که برای بسته‌بندی اطلاعات و انتقال آن توسط کابل سریال استفاده می‌شود. این پروتکل دارای دو نوع است:

:Standard HDLC

این نوع، توانایی بسته‌بندی کردن یک پروتکل لایه‌ی سوم را دارد و در همه‌ی روتراها می‌توان از آن استفاده کرد.

:Cisco HDLC

این فرمت که مختص سیسکو است، فقط در روتراهای سیسکو کار می‌کند و نمی‌تواند در یک روتر با برنده دیگر استفاده کرد. این پروتکل توانایی بسته‌بندی کردن چندین پروتکل لایه‌ی سومی را برای انتقال روی یک خط سریال را دارد.

برای فعال کردن این پروتکل، وارد ایترفیس سریال مورد نظر می‌شویم و از دستور زیر استفاده می‌کنیم:

```
R1(config-if)#encapsulation hdlc
```

این نکته را همیشه به یاد داشته باشید که این پروتکل فقط روی تجهیزات سیسکو کارایی دارد و اگر در یک ارتباط دو سر روتر از روتراهای شرکت سیسکو نباشد، نمی‌توان از آن استفاده کرد.

همه‌چیز درباره‌ی Frame Relay

این پروتکل از دسته پروتکلهای Packet Switching است و پهنه‌ی باند آن عموماً 56 کیلوبايت تا 45 مگابایت است. هر مسیر که در fram relay ایجاد می‌شود، به عنوان یک (Virtual Circuit) VC در نظر گرفته می‌شود، اگر این مسیر دائمی باشد به عنوان (Permanent Virtual Circuit) PVC گفته می‌شود و اگر موقتی باشد به آن SVC می‌گویند. این مسیر اصولاً از PVC برای ارتباط بین دو مسیر استفاده می‌کند.

در شبکه‌ی Frame Relay دستگاه‌های شبکه به دو دسته تقسیم می‌شوند:

-1 DCE که در سمت سرویس‌دهنده و یا مخابرات است که کار سوئیچینگ و Clocking را انجام می‌دهند.

-2 DTE که در سمت سرویس‌گیرنده یا مشتری وجود دارد و ارتباط با شبکه WAN را برقرار می‌کند.

:DLCI مفهوم

هر VC توسط یک عدد که به آن عدد DLCI(Data-Link Connection Identifier) از دیگر VC ها متمایز می‌شود. از طریق این عدد، ip address ها را هدایت و کنترل می‌کنیم، توجه داشته باشید این عدد 10 بیتی است.

NBMA (Non-broadcast Multi-access) یک شبکه‌ی Broadcast نیست، بلکه یک شبکه‌ی Frame Relay است و همه‌ی اعضای شرکت‌کننده در یک ارتباط Frame Relay، باید یک ip در یک رنج داشته باشند.

LMI(Local management Interface)

استانداردی است که بر روی ارتباط بین DCE و DTE نظارت و کنترل می‌کند که بر سه نوع است.

Cisco @

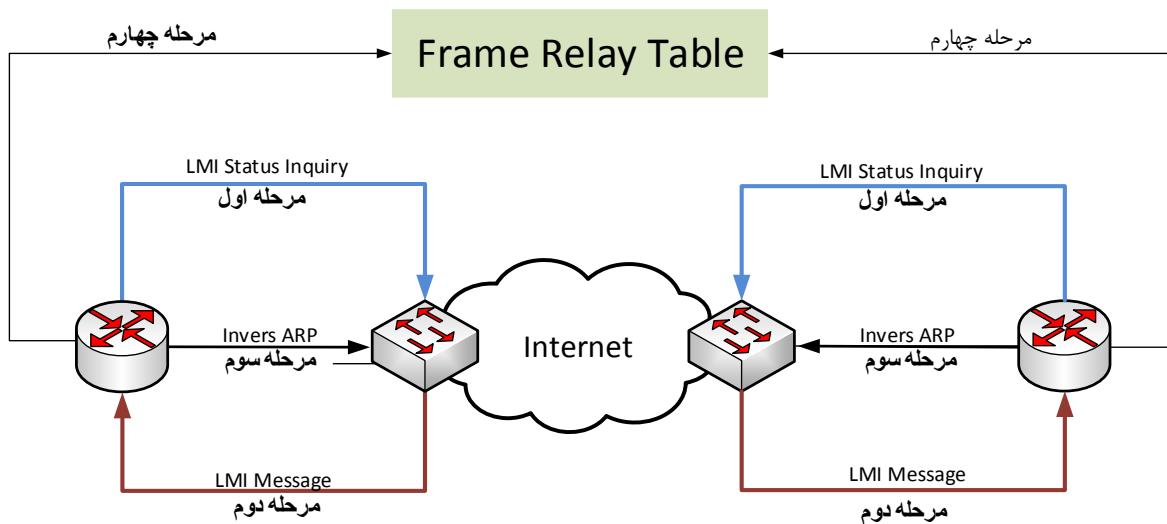
Ansi @

Q.933 @

در ارتباط Fram Relay باید استاندارد به کاربرده شده یکی باشد.

Frame Relay: این عبارت عدد DLCI مربوط به یک Interface را در به صورت خودکار در فریم قرار می‌دهد.

چگونه ارتباط از طریق Fram relay انجام می‌شود؟، به شکل زیر دقت کنید؛ هر مرحله از آن را باهم بررسی می‌کنیم:

برای ایجاد ارتباط Frame Relay باید روتر به یک سوئیچ Frame Relay متصل شود. به این سوئیچ‌ها می‌گویند. بعد از ارتباط، مرحله‌های بالا را باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم.

مرحله‌ی اول:

روتر یک پیام LMI Status Inquiry به سوئیچ FR (مخفف Frame Relay FR است) می‌فرستد و درخواست ایجاد یک مدار مجازی VC را می‌کند.

مرحله‌ی دو:

در این مرحله سوئیچ FR یک LMI Message را برای روتر ارسال می‌کند که در این پیام، شماره‌ی DLCI مربوط به همان شبکه‌ای که روتر در آن قرار دارد، به روتر داده می‌شود که از طریق این شماره، می‌توان در مدار مجازی VC با روتر شبکه‌ای دیگر ارتباط برقرار کرد.

نکته: LMI Message هر 10 ثانیه یکبار بین سوئیچ و روتر انجام می‌شود.

مرحله‌ی سوم:

در این مرحله روتر بعد از دریافت DLCI در مرحله‌ی قبل، یک Invers ARP را به روترهای مقابل خود ارسال می‌کند و خود را به آن‌ها معرفی می‌کند.

نکته: روتر هر 60 ثانیه یکبار پیام Invers ARP را برای همه‌ی DLCI های خود ارسال می‌کند.

مرحله‌ی چهارم:

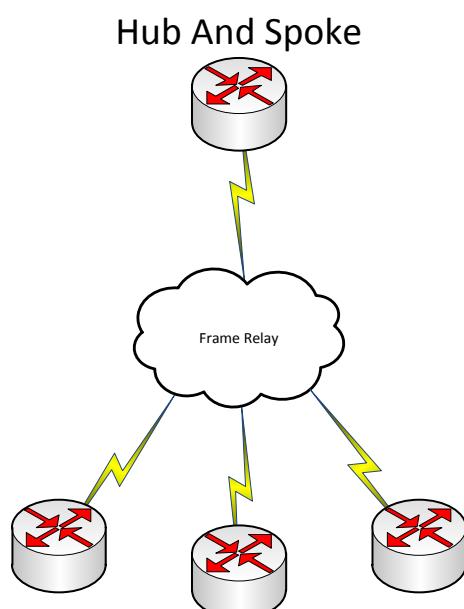
روترها بعد از دریافت پیام Invers ARP که حاوی اطلاعات IP Address و DLCI است، آن‌ها را در جدولی به نام Frame Relay Map قرار می‌دهند.

کار با Frame Relay

شبکه‌ی Fram Relay از نظر هندسی توپولوژی به سه دسته تقسیم می‌شوند:

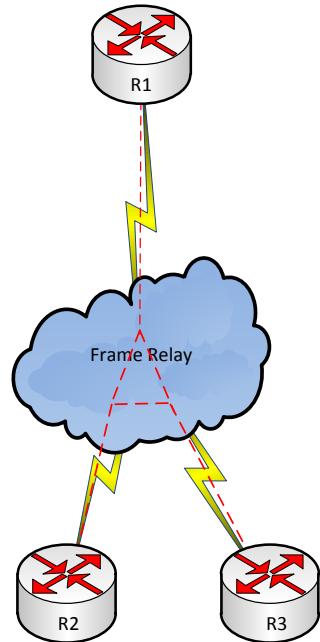
:Hub And Spoke

در این توپولوژی، یک روتر می‌تواند از طریق پورت‌های Subinterface خود به روترهای دیگر متصل شود، مانند شکل زیر:

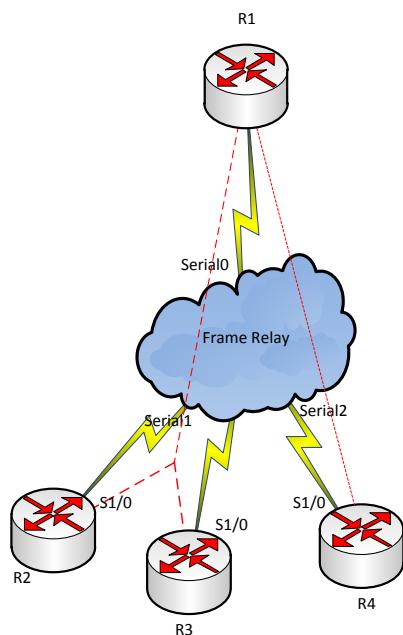

توپولوژی :Full Mesh

در این توپولوژی هر روتر دارای یک ارتباط با روترهای دیگر است یا دارای یک مدار مجازی VC با روترهای دیگر است.

توپولوژی :MeshPartial

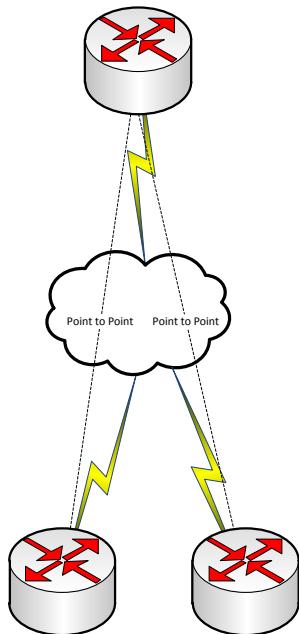
در این توپولوژی یک روتر به همهی روترهای دیگر در شبکه Frame Relay متصل است.

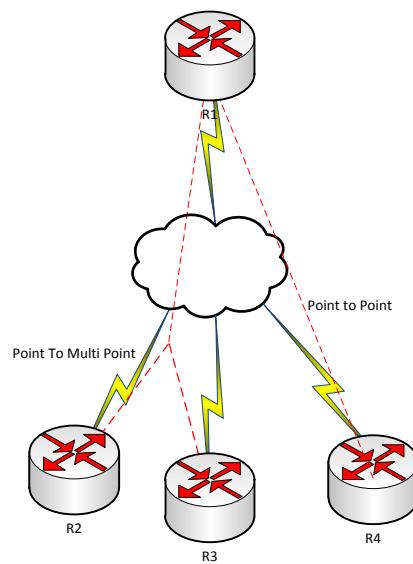
پیکربندی ایترفیس مجازی یا SubInterface به دو صورت انجام می‌گیرد:

- Point To Point
- Point To Multi Point

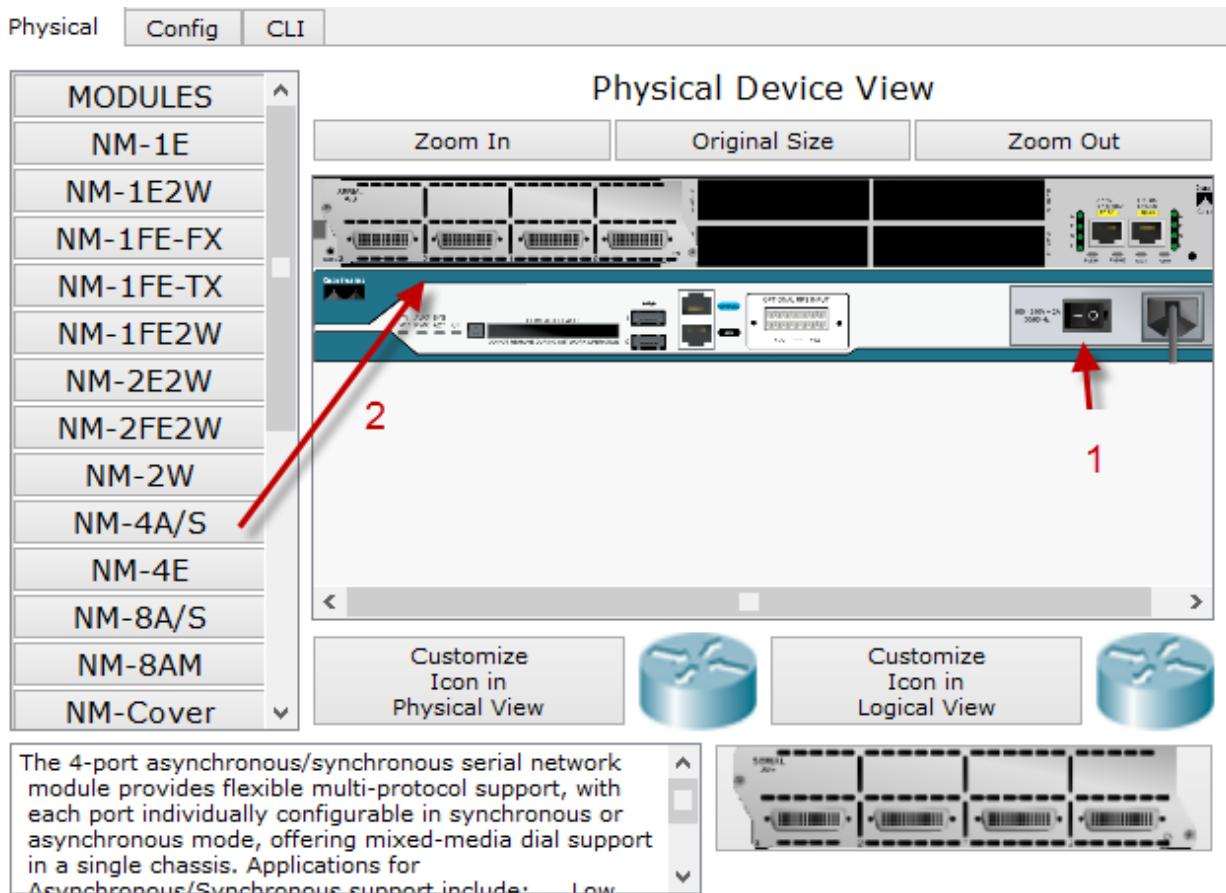
در مد Point To Point، یک روتر با روتر دیگر به صورت مستقیم در ارتباط است. هر روتر با روتر مقابل خود در یک رنج یا Subnet قرار دارند.

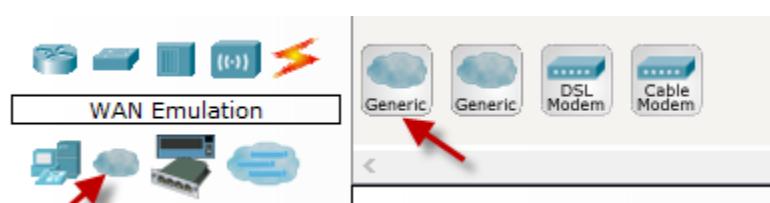
در مد Point To Multipoint، یک روتر می‌تواند با چند روتر دیگر در یک رنج قرار داشته باشد و باهم در ارتباط باشند. در شکل زیر R1 با روترهای 2 و 3 در یک رنج قرار دارند و به صورت Point To Multi Point در ارتباط هستند و روتر 1 با روتر 4 به صورت point to point می‌باشند.

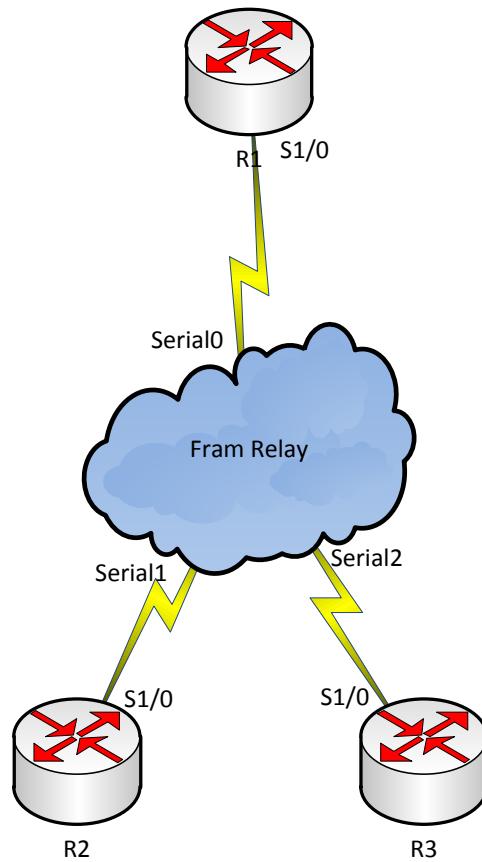
در این مثال می خواهیم کار با Fram relay را به صورت عملی بررسی کنیم. برنامه‌ی packet tracer را باز می‌کنیم و سه روتر 2811 به لیست اضافه و به هر کدام از آن‌ها یک ماژول سریال اضافه می‌کنیم، به صورت زیر:

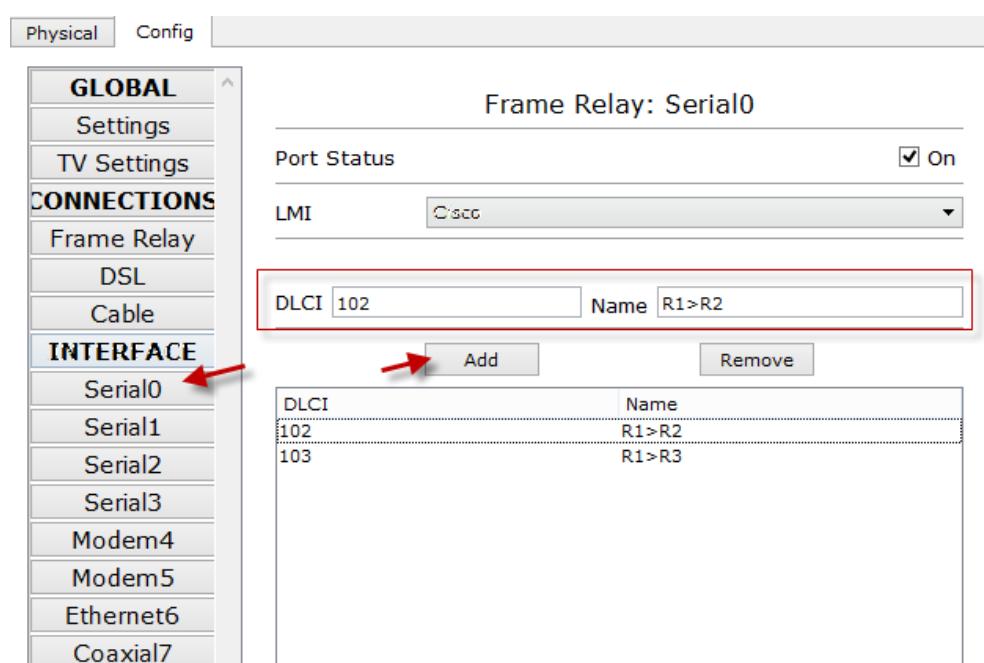
مانند شکل بر روی روتر کلیک و در تب Physical اول روتر را طبق شماره‌ی یک خاموش می‌کنیم و بعد از لیست سمت چپ ماژول NM-4A/S را می‌کشیم و در جای مشخص شده در شماره‌ی 2 قرار می‌دهیم و بعد، روتر را روشن می‌کنیم. در بقیه‌ی روتراها هم این کار را انجام می‌دهیم، بعد باید سوئیچ Frame Relay را به لیست اضافه کنیم، برای این کار، طبق شکل زیر بر روی Wan Emulation کلیک و گزینه‌ی Generic را به صفحه اضافه می‌کنیم.

مانند شکل زیر آنها را از طریق کابل سریال به هم متصل کنید:

بعد از این کار وارد Generic می‌شویم و بر روی پورت‌های سریال که در شکل به روترها متصل کردیم، کلیک می‌کنیم:

مانند شکل صفحه‌ی قبل بر روی سریال شماره‌ی صفر کلیک کنیم، اگر در شکل توجه کنیم سریال صفر به روتر R1 متصل است و باید DLCI یا مدار منطقی بین روترا را ایجاد کنیم. در DLCI شماره‌ی 102 را وارد می‌کنیم که عدد ارتباطی بین روتر 1 و 2 است و در قسمت Name می‌توانیم مشخص کنیم این عدد ارتباط بین کدام روتر است، مثلاً R1>R2 برای روتراها R1 و R3 هم DLCI را مشخص می‌کنیم، می‌نویسیم 103 که عددی بین روتر 1 و 3 است. در شماره‌ی سریال 1 که به روتر 2 متصل است، اعداد زیر را وارد می‌کنیم:

Serial0	DLCI	Name
Serial1	201	R2>R1
Serial2	203	R2>R3

در پورت سریال شماره‌ی 3 اطلاعات زیر را وارد می‌کنیم:

Serial0	DLCI	Name
Serial1	301	R3>R1
Serial2	302	R3>R2

بعد از این کار بر روی قسمت FRam Relay کلیک می‌کنیم و عملیات زیر را انجام می‌دهیم:

Frame Relay			
Port	Sublink	Port	Sublink
From Port	Sublink	To Port	Sublink
Serial0	R1>R2	Serial1	R2>R1
Serial0	R1>R3	Serial2	R3>R1
Serial1	R2>R3	Serial2	R3>R2

مانند شکل بر روی Fram Relay کلیک می‌کنیم، شما باید ارتباط بین روتراها را مشخص کنید، مثلاً کابل سریال صفر با نام R1>R2 به کابل سریال 1 با نام R2>R1 متصل می‌شود، در کل مانند شکل عمل کنید.

بعد از آماده شدن کار باید Frame Relay را روی روتراها فعال کنیم، روش های متفاوتی برای این کار وجود دارد که باهم این روش ها را بررسی می کنیم.

در روش اول به صورت اتوماتیک انجام می گیرد و با فعال کردن Frame Relay به صورت خودکار، روتراهاي مجاور شناسایی می شوند.

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R1(config)#int s1/0
R1(config-if)#encapsulation frame-relay
R1(config-if)#ip add 1.1.123.1 255.255.255.0
```

در دستورات بالا وارد ایترفیس سریال 1/0 شدیم و **encapsulation frame-relay** این دستور را فعال کردیم و بعداز آن **ip address** مربوط به این ایترفیس را وارد کردیم.

وارد روتر R2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R2(config)#int s1/0
R2(config-if)#encapsulation frame-relay
R2(config-if)#ip add 1.1.123.2 255.255.255.0
```

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R3(config)#int s1/0
R3(config-if)#encapsulation frame-relay
R3(config-if)#ip add 1.1.123.3 255.255.255.0
```

بعد از این کار و با فعال کردن Frame Relay به صورت خودکار توسط متدهی به نام **Invers ARP**، بقیه روتراها متصل به این Fram Relay را شناسایی می کند و برای مشاهده جدول FR از دستور زیر استفاده کنید:

R1#show frame-relay map

Serial1/0 (up): ip 1.1.123.2 dlci 102, dynamic, broadcast, CISCO, status defined, active
Serial1/0 (up): ip 1.1.123.3 dlci 103, dynamic, broadcast, CISCO, status defined, active

همان طور که مشاهده می کنید با دستور **show frame-relay map**، لیست روتراهاي متصل از طریق FR به ما نمایش داده شد، اگر به پایان هر دستور نگاه کنید، گزینه **Active** را مشاهده می کنید که نشان دهندهی فعال بودن خط است و می توانید به **ip address** های مورد نظر **Ping** کنید. در غیر این صورت اگر گزینه **Diag** باشد، یعنی ارتباط با روتر دیگر برقرار نشده است.

نکته: همان طور که گفتیم، متدهی **Invers ARP** هر 60 ثانیه یکبار بین روتر و سوئیچ FR فعال می شود تا فعال بودن خط و شماره **DLCI** را چک کند و همین امر باعث ایجاد ترافیک بیهوده در آن می شود، برای حل این مشکل باید از **Static Frame Relay** استفاده و **Invers ARP** را خاموش کنید، به صورت زیر:

فعال کردن Static Frame Relay

نکته: نرم افزار Packet Tracer این روش را پشتیبانی نمی کند، اما این روش را با هم بررسی می کنیم که روی بقیه نرم افزارها مانند GNS3 که در ادامه کتاب درباره آن بحث خواهیم کردیم، اجرا می شوند: وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R1(config)#int s1/0
R1(config-if)# Encapsulation Frame-relay
R1(config-if)#no frame-relay inverse-arp
R1(config-if)#frame-relay map ip 1.1.123.2 102 broadcast
R1(config-if)#frame-relay map ip 1.1.123.3 103 broadcast
```

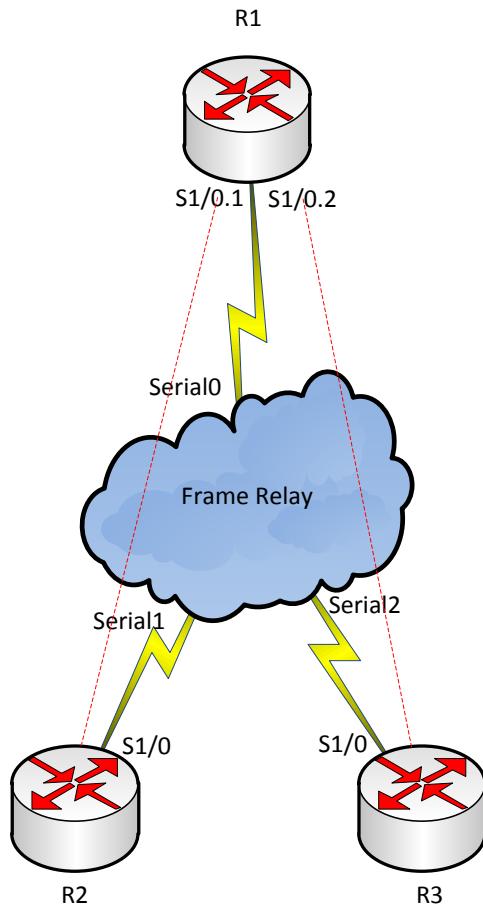
به دستورات بالا توجه کنید، وارد ایترفیس سریال 1/0 شدیم و Frame Relay را فعال کردیم و بعد از آن با دستور no frame-relay inverse-arp این متد را غیرفعال کردیم که به صورت خودکار عمل نکند در ادامه با دستور frame-relay map ip 1.1.123.2 102 broadcast یکی یکی، Ip address های روتراهای دیگر را Map می کنیم شماره‌ی 102 هم به عنوان DLCI مربوط به روتر 2 است و در آخر می‌بایستی از عبارت "broadcast" استفاده کنیم، به خاطر اینکه به صورت پیش‌فرض split-horizon که در بحث‌های قبلی روی آن کار کردیم از آپدیت کردن Routing جلوگیری می‌کند (به این صورت که از طریق ایترفیسی که آن Route را دریافت کرده، دوباره به همان ایترفیس برنمی‌گرداند). برای مثال، اگر روتر R1 یک آپدیت به سمت R2 می‌فرستد R2 نمی‌تواند یک آپدیت به R1 ارسال کند، به خاطر اینکه هر دوی آن‌ها از طریق یک ایترفیس آپدیت‌ها را ارسال و دریافت می‌کنند. با استفاده از عبارت "broadcast" ما به R2 می‌گوییم که یک کپی از هر broadcast یا multicast می‌کنند. از طریق ایترفیس خودت دریافت می‌کنی را به مدار مجازی (virtual circuit) که با مقدار DLCI اختصاص داده شده، در دستور "frame-relay map" ارسال کن. در واقع یک پکت کپی شده به صورت unicast (نه broadcast) ارسال می‌شود که بعضی اوقات نیز با نام "pseudo-broadcast" نیز شناخته می‌شود.

برای روتر بعدی هم می‌نویسیم frame-relay map ip 1.1.123.3 103 broadcast و در بقیه روترهای همین کار را انجام می‌دهیم و به این صورت، روترهای به صورت دستی هم‌دیگر را شناسایی می‌کنند.

:Hub And Spoke

این روش به این صورت است که یک روتر به عنوان روتر اصلی انتخاب می‌شود و بقیه روترهای فقط به این روتر متصل می‌شوند و از طریق این روتر به بقیه روترهای دسترسی پیدا می‌کنند. موضوعی که در این روش به Point To Multi Point To Point چشم می‌خورد SubInterface است که برای هر یک از روترهای به صورت Point تعريف می‌شود.

به شکل زیر توجه کنید:

در این شکل روتر R1 از دو Subinterface برای ارتباط با روترهای R2 و R3 استفاده می‌کند که روش تنظیم کردن آن به صورت زیر است:

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#int s1/0
Router(config-if)#encapsulation frame-relay
Router(config-if)#exit
Router(config)#int s1/0.1 point-to-point
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 102
Router(config-subif)#ip add 1.1.123.1 255.255.255.0
```

اول وارد ایترفیس s1/0 می‌شویم و Frame Relay را فعال می‌کنیم و بعد از آن با دستور Exit خارج شده و با دستور int s1/0.1 point-to-point نشان‌دهنده‌ی ارتباط مستقیم

با روتر روبرو است، یعنی اینکه دو روتر در یک Subnet کار می‌کنند، بعد از وارد شدن باید ip address را وارد کنیم که به صورت ip add 1.1.123.1 255.255.255.0 وارد می‌کنیم.

همان‌طور که مشاهده کردید، این ارتباط با روتر R2 بوده و برای R3 هم به صورت زیر عمل می‌کنیم:

```
Router(config)#int s1/0.2 point-to-point  
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 103  
Router(config-subif)#ip add 1.1.124.1 255.255.255.0
```

بعد از وارد کردن دستورات در روتر R1 باید در روترهای دیگر هم دستورات را وارد کنیم:
وارد روتر R2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#int s1/0  
Router(config-if)#encapsulation frame-relay  
Router(config-if)#exit  
Router(config)#int s1/0.1 point-to-point  
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 201  
Router(config-subif)#ip add 1.1.123.2 255.255.255.0  
Router(config-subif)#int s1/0  
Router(config-if)#no shut
```

وارد interface S1/0 شدیم و بعداز آن Frame Relay را با دستور encapsulation Frame Relay فعال کردیم
بعد با دستور Exit از ایترفیس اصلی خارج شده و با دستور int s1/0.1 point-to-point وارد ایترفیس مجازی s1/0.1 شدیم که همین ایترفیس را در روتر 1 ایجاد کردیم. بعداز آن از دستور frame-relay interface-dlci 201 ip add 1.1.123.2 استفاده می‌کنیم که ارتباط با روتر R1 از طریق DLCI 201 برقرار شود و بعداز آن از دستور ip add 1.1.123.2 255.255.255.0 استفاده می‌کنیم که در رنج روتر R1 قرار دارد، توجه داشته باشید بعد از وارد کردن دستورات، حتماً وارد پورت S1/0 شوید و آن را فعال کنید؛ به هیچ وجه در پورت مجازی این کار را انجام ندهید.

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#int s1/0  
Router(config-if)#encapsulation frame-relay  
Router(config-if)#exit  
Router(config)#int s1/0.2 point-to-point  
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 301  
Router(config-subif)#ip add 1.1.124.2 255.255.255.0  
Router(config-subif)#int s1/0  
Router(config-if)#no shut
```

بعد از پایان کار، وارد روتر یک شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Router#show frame-relay map

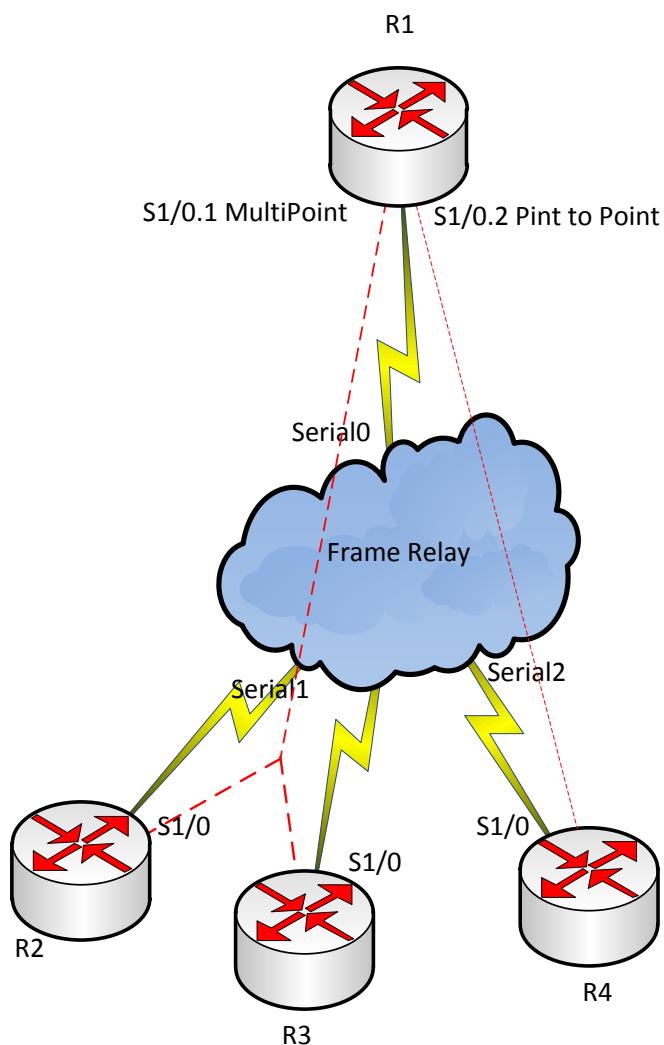
Serial1/0.1 (up): point-to-point dlci, dlci 102, broadcast, status defined, active

Serial1/0.2 (up): point-to-point dlci, dlci 103, broadcast, status defined, active

همان‌طور که مشاهده می‌کنید دو مسیر به لیست اضافه شده است. از روتر R1 می‌توانید به روترهای R2 و R3 ارتباط داشته باشید، اما روتر R2 نمی‌تواند به روتر R3 ارتباط داشته باشد! این موضوع به خاطر این است که هیچ روتینگ پروتکلی بین آن‌ها راه‌اندازی نشده است، برای این کار روی هر روتر، پروتکل EIGRP اجرا می‌کنیم و Network‌ها را به این پروتکل معرفی می‌کنیم.

ایجاد :Hybrid Topology

به شکل زیر توجه کنید:

در شکل صفحه قبل، روترهای R1 و R2 و R3 به صورت MultiPoint به هم متصل هستند و در یک شبکه قرار دارند و روترهای R1 و R4 هم به صورت Point To Point به هم متصل هستند و در یک شبکه قرار دارند. وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R1(config)#int s1/0
R1(config-if)#encapsulation frame-relay
R1(config-if)#no shutdown
R1(config)#int s1/0.123 multipoint
R1(config-subif)#frame-relay interface-dlci 102
R1(config-subif)#frame-relay interface-dlci 103
R1(config-subif)#ip add 1.1.123.1 255.255.255.0
```

در مرحله اول، وارد اینترفیس فیزیکی می‌شویم و پورت را روشن می‌کنیم. بعداز آن از پورت خارج می‌شویم و با دستور int s1/0.123 multipoint وارد اینترفیس مجازی با عملکرد MultiPoint می‌شویم و DLCI های مربوط به روترهای دیگر را که در این شبکه می‌خواهند قرار بگیرند را وارد می‌کنیم، بعد ip address را برای این پورت مجازی وارد می‌کنیم.

برای پورت مجازی دیگر که به روتر R4 متصل و اتصال آن به صورت Point To Point است، دستورات زیر را وارد می‌کنیم:

```
R1(config)#int s1/0.124 point-to-point
R1(config-subif)#frame-relay interface-dlci 104
R1(config-subif)#ip add 1.1.124.1 255.255.255.0
```

وارد روتر R2 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

```
R2(config-if)# encapsulation frame-relay
R2(config-if)#no sh
R2(config)#int s1/0.123 multipoint
R2(config-subif)#frame-relay interface-dlci 201
R2(config-subif)#frame-relay interface-dlci 203
R2(config-subif)#ip add 1.1.123.2 255.255.255.0
```

در این روتر همان‌طور که مشاهده می‌کنید، DLCI های مربوط به روترهای R1 و R3 را وارد کردیم و IP Address را وارد کردیم که دو روتر دیگر هم در این رنج قرار دارند. یک نکته بسیار مهم این است که حتماً از MultiPoint استفاده کنید تا ارتباط بین روتراها باهم برقرار شود. وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید.

```
R2(config-if)# encapsulation frame-relay
R2(config-if)#no sh
R2(config)#int s1/0.123 multipoint
```

```
R2(config-subif)#frame-relay interface-dlci 301  
R2(config-subif)#frame-relay interface-dlci 302  
R2(config-subif)#ip add 1.1.123.3 255.255.255.0
```

در این روتر، DLCI مربوط به روترهای R1 و R2 را وارد کردیم و یک ip address در رفع روترهای دیگر وارد کردیم.

وارد روتر R4 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router>  
Router>en  
Router#conf t  
Router(config)#int s1/0  
Router(config-if)#encapsulation frame-relay  
Router(config-if)#exit  
Router(config)#int s1/0.124 point-to-point  
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 401  
Router(config-subif)#ip address 1.1.124.2 255.255.255.0  
Router(config-subif)#int s1/0  
Router(config-if)#no sh
```

تا اینجا تنظیمات روی تمام روتراها انجام شده است. برای مشاهده جدول Frame Relay از دستور زیر استفاده کنید:

```
R1(config-if)#do sh fram map  
Serial1/0.123 (up): ip 1.1.123.2 dlci 102, dynamic, broadcast, CISCO, status defined, active  
Serial1/0.123 (up): ip 1.1.123.3 dlci 103, dynamic, broadcast, CISCO, status defined, active  
Serial1/0.124 (up): point-to-point dlci, dlci 104, broadcast, status defined, active
```

همانطور که مشاهده می‌کنید، خط‌های دوم و سوم مربوط به روترهای R2 و R3 است و خط چهارم مربوط به روتر R4 است که به صورت point-to-point به آن متصل شده‌ایم. در این قسمت اگر سوالی برای شما پیش آمده است، با من در تماس باشید.

IPv6

شبکه‌هایی که با آن‌ها در حال حاضر کار می‌کنیم، بیشتر آن‌ها از IPv4 استفاده می‌کنند، به دلیل تولید بسیار زیاد ادوات الکترونیکی و استفاده‌ی آن‌ها از اینترنت این آدرس‌ها در حال اتمام می‌باشند که همین امر باعث شد که محققان سازمان Internet Engineering Task Force (IETF) مدل جدید آن را با عنوان IPv6 معرفی کردند که بسیار بیشتر از IPv4 آدرس در اختیار جامعه قرار داده است، البته IPv5 هم وجود داشت که به خاطر مشکلاتی که در سر راه قرار داشت، گسترش نیافت و به فراموشی سپرده شد.

ویژگی‌های IPv6:

- ✓ فضای آدرس‌دهی بسیار بزرگ:

همان‌طور که می‌دانید و در درس‌های قبلی هم بیان کردیم، IPv4 از 32 بیت تشکیل شده است، اما IPv6 از 128 بیت تشکیل شده است که به صورت زیر بیان می‌شود:

$$2^{128} = 340,282,366,920,938,463,374,607,431,770,000,000$$

این تعداد IP‌هایی است که این پروتکل پشتیبانی می‌کند که واقعاً زیاد است، یعنی در هر مترمربع کره‌ی زمین، چندین هزار آدرس IP اختصاص داده می‌شود.

✓ حذف NAT:

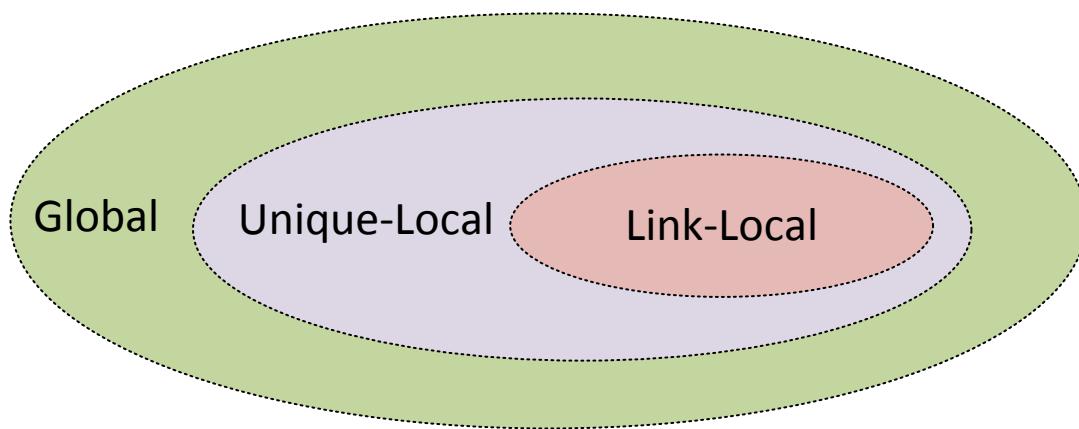
همان‌طور که قبلاً باهم بررسی کردیم، IPv4 برای خارج شدن از شبکه‌ی داخلی و ورود به اینترنت باید تبدیل به IP های VALID می‌شد که این کار را با ترجمه‌ی آدرس‌های Invalid به Valid انجام می‌دادیم که به آن NAT می‌گفتند، اما در مورد IPv6 این چنین نیست و دیگر NAT در این پروتکل استفاده نمی‌شود.

✓ حذف شدن آدرس های **:Broadcast**

در این پروتکل، به علت افزایش تعداد آدرس های Multi cast دیگر خبری از Broadcast نیست و آدرس ها به صورت Unicast و Multicast و Anycast می باشند.

:Unicast

به آدرس هایی گفته می شود که برای ارتباط بین یک مبدأ و مقصد استفاده می شوند.

Global unicast address ☀️: به مفهوم آدرس های unicast قابل انتقال در اینترنت است (قابلیت آدرس دهی

در اینترنت را دارد) و شبیه به نوع متناظر آن در IPv4 می باشد، به این نوع آدرس ها **Aggregatable Address** نیز می گویند. این ساختار از قسمت های زیر تشکیل شده است.

Unique local address ☀️: این آدرس ها را با نام Site-Local unicast هم می شناسند که قابلیت انتقال

در اینترنت را نداشته، اما در هر جا که مورد استفاده قرار گیرند، در بین تمامی دیگر آدرس های اینترنت منحصر به فرد می باشند. عملکرد این نوع آدرس ها دقیقاً شبیه به آدرس های private در IPv4 بوده و امکان برقراری ارتباط بین دستگاه های یک سازمان محلی را با واسطه روترهای ممکن می سازند. این آدرس ها با 16 بیت ثابت (feco) شروع می شوند و به دنبال آن 32 بیت صفر و سپس 16 بیت مربوط به Interface ID است که معمولاً آن را هم صفر در نظر می گیرند. 64 بیت پایانی هم که Subnet ID است که برای هر کامپیوتر منحصر به فرد است *

Link local address ☀️: شبیه به آدرس های Private یا خصوصی در IPv4 بوده و قابل انتقال در اینترنت

نیستند. این آدرس ها را می توان به اعضای یک شبکه LAN و یا چند LAN مختلف که قصد برقراری ارتباط

با یکدیگر دارند را تخصیص داد. این آدرس‌ها که در غیاب DHCP Server ایجاد می‌شوند، در IPv6 معادل هستند. به بیانی دیگر اگر در هنگام تنظیم IP آدرس، در کادر محاوره‌ای Properties کارت شبکه گزینه‌ی obtain IPv6 address automatically را انتخاب کنیم، سیستم عامل به طور خودکار بر اساس تلفیقی از MAC Address مربوط به کارت شبکه با آدرس Link-Local یک آدرس IPv6 به کارت شبکه اختصاص می‌دهد.

Loopback ::1 مانند Special unicast address ✨

:Multicast

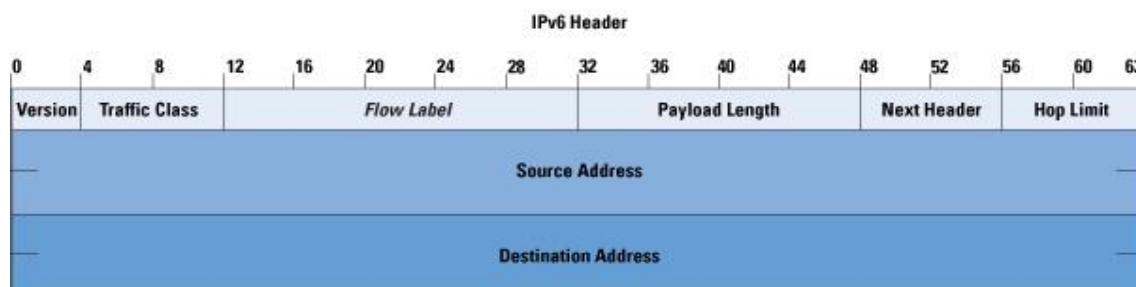
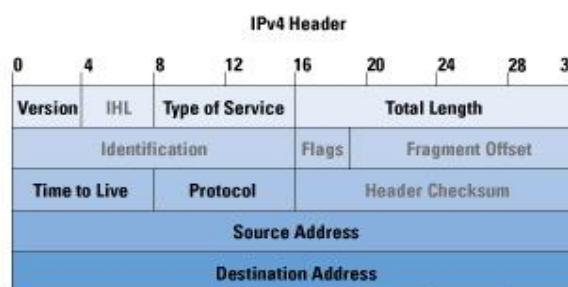
برای ارتباط یک مبدأ با چند مقصد مشخص شده استفاده می‌شود که این مقصد در یک گروه قرار دارند؛ این آدرس جایگزین Broadcast در ipv4 شده است. در ادامه، جدول کامل این آدرس‌ها قرار گرفته شده است.

:Anycast

در این آدرس‌دهی برای مثال روتر شما برای رسیدن به یک سرور چند مسیر را در پیش رو دارد، روتر مسیری را انتخاب می‌کند که کمترین Cost را داشته باشد، پس آدرس Anycast آدرسی است برای انتخاب بهترین مسیر تا رسیدن به یک سرور و یا انتخاب یک سرور بین چند سرور یکسان که هزینه‌ی کمتری دارد.

:ipv6 و ipv4 های Header

اگر به IPV4 دقیق نگاه کنید، متوجهی پیچیده‌تر بودن آن نسبت به IPv6 می‌شوید، در واقع ipv6 خیلی ساده‌تر از رفیق قبلی خود، یعنی IPV4 است.

هر یک از گزینه‌های موجود در این Header ها را باهم مورد بررسی قرار می‌دهیم:
Version: این فیلد 4 بیتی بوده و نشان‌دهنده‌ی نسخه‌ی IP موجود است.

Traffic Class: برای مشخص کردن کلاس‌های مختلف و مشخص کردن اولویت پکت‌ها IPv6 استفاده می‌شود و طول آن 8 بیت است.

Flow Label: طول این فیلد 20 بیت است. یکی از ویژگی‌های آن پشتیبانی از QoS است که یکی از ویژگی‌های جدید در IPv6 است و توانایی مسیریابی ترافیک مشخص را در شبکه می‌دهد.

Payload Length: طول این بخش 20 بیت است که شامل طول بخش بسته‌ی IPv6 است.

NextHeader: طول این فیلد 8 بیت است که نشان‌دهنده‌ی نوع Header در IPv6 است.

Hop Limit: طول این فیلد 8 بیت است که برای مشخص کردن تعداد روترهایی است که بسته‌ی اطلاعاتی از آن رد می‌شود، یعنی زمانی که این بسته از یک روتر در سر راه رد می‌شود یک شماره از این زمان کم می‌شود و تا زمانی که این شماره به پایان برسد و بسته مورد نظر حذف شود.

Source Address: نشان‌دهنده‌ی آدرس مبدأ است.

DestinationAddress: نشان‌دهنده‌ی آدرس مقصد است.

روش آدرس‌دهی در IPv6:

IPv6 از 128 بیت تشکیل شده است یعنی از 8 قسمت 16 بایتی تشکیل شده است که هر قسمت آن به صورت hexadecimal است یعنی از 0 تا F و توسط (:) هر قسمت از قسمت دیگر جدا می‌شود:

2001:0DA8:E800:0000:0260:3EFF:FE47:0001

فکر می‌کنم بعد از دیدن این آدرس سردرگم شده‌اید، اما نگران نباشید می‌توانیم با روش‌هایی این آدرس را بررسی کنیم:

✓ روشن اول - حذف صفرهای ابتدایی:

در این روش هر چه صفر قبل از یک عدد وجود دارد را حذف می‌کنیم:

2001:0DA8:E800:0000:0260:3EFF:FE47:0001

2001: DA8:E800:0: 260:3EFF:FE47: 1

✓ روش دوم - حذف صفرهای پشت سر هم:

در این روش اگر بین یک کلون " " چندین صفر وجود داشت، می‌توانید صفرها را حذف کرده و فقط کلون را قرار دهیم. به روش زیر توجه کنید:

2001:0000:0000:2260:3EFF:FE47:0001

2001:: 2260:3EFF:FE47:1

همان‌طور که مشاهده می‌کنید به جای صفرهایی که در قسمت 2 و 3 قرار داشتند، فقط :: قرار دادیم که همین کار باعث کوتاه شدن این IP شده است.

تذکر مهم: دو بار استفاده از کلون یا :: در یک IP امکان‌پذیر نیست و مشکل ایجاد می‌شود.

در آدرس دهی IPv4 اگر یادتان باشد ما از IP address به همراه SubnetMask استفاده می‌کردیم که چنین موضوعی در IPv6 وجود ندارد و به جای آن از subnet Prefix استفاده می‌کند.

در IPv6 چیزی به نام NETMASK وجود ندارد و جایگزین آن Prefix است، در واقع Prefix جداگانه‌ی ID NET از HOST ID است.

Net ID	Host ID
2014:2015:0000:0000:BC02:0000:0001:0002	/64

در مثال بالا /64 به این معناست که از سمت چپ 64 بیت به جلو برویم و بعد از 64 بیت قسمت HOST ID شروع می‌شود و قبل از آن مربوط به NET ID می‌شود. هر عدد در اینجا معادل 4 بیت است.

انواع آدرس‌های ipv6

روش‌های آدرس دهی به صورت Unicast

فرم کلی Global Unicast

از چپ به راست

FP	TLA-ID	RES	NLA-ID	SLA-ID	INTERFACEID
3 بیت	13 بیت	8 بیت	16 بیت	24 بیت	64 بیت

FP: نشان دهنده‌ی نوع IPv6 است (Format Prefix) در حالت باینری با 001 شروع می‌شود.

TLA-ID: مخفف (TopLevel Aggregator Identifier) دسته‌بندی IP هایی هستند که به جاهای بزرگ، مانند قاره‌ها اختصاص پیدا می‌کنند.
RES: یعنی رزرو شده است.

NLA-ID: مخفف (Next Aggregator Identifier) IP های منحصر به فردی هستند که به جاهای بزرگ، مانند کشورها اختصاص پیدا می‌کنند.

SLA-ID: مخفف (Site Level) ip های منحصر به فردی هستند که به جاهای بزرگ، مانند شهرها و سازمان‌های بزرگ اختصاص پیدا می‌کنند (ایران خودرو).

Ip های خاصی در IPv6 وجود دارند که به شرح زیر می‌باشند:

128::/0: یک آدرس نامشخص ابتدایی یک بایت است که می‌خواهد آدرس Link-Local را مشخص کند.
128::/1: این آدرس معادل 0.0.0.0 در IPV4 است و برای مسیریابی به صورت دستی از این آدرس استفاده می‌کنند.
این آدرس معادل آدرس LoopBack است که در ipv4 به صورت 127.0.0.1 بوده است و برای تست کارت شبکه و پروتکل TCP/IP استفاده می‌شود.

FE80::/10: آدرس Link Local Unicast است که شبیه به آدرس x.x.169.254 است.
FF00::/8: آدرس‌های مربوط به Multicast است.

آدرس‌های Multicast :

این آدرس‌ها جایگزین Broadcast در IPV4 شده‌اند و برای کارهای زیر استفاده می‌شوند:

- برای استفاده در سرویس DHCP.
- اعلام مسیرها در روترا که قبلًا به صورت Broadcast در IPV4 آموختیم.
- برای تقاضاهای روتر.
- و ...
- این آدرس‌ها از 8 بیت پسوند Prefix استفاده می‌کنند که به صورت /8 است، FF00::/8 default Gateway برای کلاینت‌ها وجود ندارد.

در جدول زیر، انواع ip های multicast برای پروتکل‌ها و سرورها و ... را مشاهده می‌کنید:

Address	توضیحات
ff02::1	همهی گره‌ها در بخش شبکه‌های محلی
ff02::2	تمام روترا در بخش شبکه‌های محلی
ff02::5	برای الگوریتم ospf مربوط به OSPFv3
ff02::6	مربوط به همهی روترا در پروتکل OSPF
ff02::8	مربوط به پروتکل IS-IS
ff02::9	مربوط به پروتکل RIP
ff02::a	مربوط به پروتکل EIGRP
ff02::d	Protocol Independent Multicast (PIM)
ff02::16	گزارش مربوط به MLDv2 تعریف شده در RFC 3810
ff02::1:2	همهی سرورهای DHCP و Real Agent ها در شبکه‌ی محلی
ff02::1:3	تمام میزبان‌های LLMNR (Link Local Multicast Name Resolution) در شبکه‌ی محلی
ff05::1:3	همهی سرورهای DHCP در سایت شبکه‌ی محلی
ff0x::c	مربوط به Service Discovery Protocol
ff0x::fb	مربوط به Multicast Domain Name System (DNS)
ff0x::101	مربوط به Network Time Protocol

IPv6 می‌تواند به صورت خودکار توسط روش‌های زیر تنظیم شود:

stateful Auto configuration

stateless Auto configuration

EUI – 64

:stateful Auto configuration

در این روش که سرویس DHCP از آن استفاده می‌کند یک آدرس با طول 128 بیت واگذار می‌شود.

:stateless Auto configuration

در این روش یک IPv6 که 128 بیت است را نصف می‌کند و 64 بین از آن را استفاده و 64 بیت دوم را بعداً استفاده می‌کند، یعنی اینکه 64 بین از یک آدرس واگذار می‌شود و 64 بیت در یک زمان دیگر استفاده می‌شود.

:EUI – 64

در این روش روتور برای اختصاص دادن IP به کلاینت مورد نظر از آدرس Mac آن در IPv6 استفاده می‌کند به این صورت که 64 بین اول به صورت دستی وارد می‌شود و 64 بیت دوم از طریق Mac address دستگاه مورد نظر استخراج می‌شود، اما آدرس Mac، 48 بیتی است. برای حل این مشکل از مقدار FFFE در وسط آدرس Mac استفاده می‌کنند و به این ترتیب آدرس مورد نظر به دستگاه مورد نظر داده می‌شود.

مثلاً برای وارد کردن آدرس به این روش، وارد ایترفیس می‌شویم و از آدرس زیر استفاده می‌کنیم:

Router(config-if)# ipv6 address 2011:1111:11::1/64 eui-64

بعد از اینکه آدرس را وارد کردیم با دستور **Show IPV6 Interface Brief** می‌توانیم آدرس اصلی را مشاهده کنیم که به صورت زیر است:

Static Address	Mac Address
2011:1111:11:0:2D0:97FF:FE51:6A02	

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در قسمت دوم از آدرس FFFE برای کامل کردن آدرس Mac دستگاه مورد نظر استفاده کرده است.

استفاده از ipv6 در پروتکل : RIP

پروتکل RIP را با عنوان RIP NG برای IPv6 می‌شناسند، برای فعال کردن RIP برای استفاده از IPv6 باید قبل از هر کاری ipv6 unicast-routing را فعال کنید. اگر این قسمت را فعال نکنید به شما پیغام خطای می‌دهد و می‌گوید که IPv6 Routing فعال نشده، پس قبل از هر چیز این دستور را اجرا کنید، بعد با دستور زیر پروتکل RIP برای IPv6 فعال می‌شود:

ipv6 router rip RIPNG

این دستور با دستورات گذشته که برای RIP تعریف می‌کردیم، متفاوت است و یک اسم باید برای این RIP وارد کنیم که در این دستور از اسم RIPNG استفاده کردیم و شما می‌توانید هر اسم دیگری را وارد کنید، بعد از فعال شدن RIP دیگر لازم نیست که شبکه‌های متصل به روتور را در RIP تعریف کنیم، باید وارد ایترفیس مربوطه شویم و RIP را روی این ایترفیس فعال کنیم، به صورت زیر:

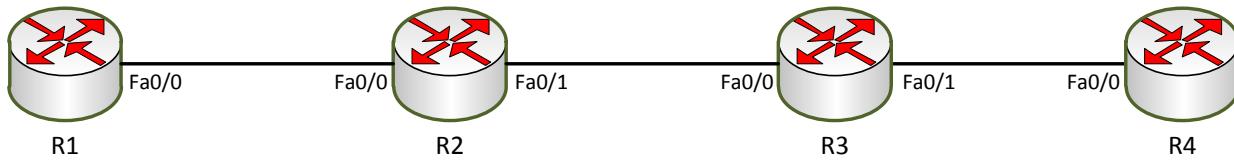
R1(config-rtr)#int s0/1

R1(config-if)#ipv6 rip RIPNG enable

همان‌طور که مشاهده می‌کنید وارد اینترفیس S0/1 شدیم و پروتکل RIP با نام RIPNG که قبلاً ایجاد کرده‌ایم را فعال کردیم.

شماره‌ی پورت برای پروتکل RIP Ng ، 520 با پروتکل UDP است.

مثال برای RIP NG

در این مثال می‌خواهیم به اینترفیس‌ها، آدرسی از نوع IPv6 بدهیم و بعدازآن RIP را فعال کنیم:
این شکل را در نرم‌افزار خود ایجاد کنید.
وارد روتر R1 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

```
R1#conf t
R1(config)# ipv6 unicast-routing
R1(config)# ipv6 router rip rip1
R1(config)# int f0/0
R1(config-if)# ipv6 address 2011:111:12::1/64
R1(config-if)#ipv6 rip rip1 enable
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در مرحله‌ی اول با دستور `ipv6 unicast-routing` باعث فعال شدن IPv6 Routing شدیم. بعدازآن RIP را با نام RIP1 تعريف کردیم، وارد اینترفیس شدیم و آدرس IPv6 مربوطه را وارد کردیم. این آدرس به این صورت است که 12 را به عنوان شماره‌ی روترا که بین روتر 1 و 2 است وارد کردیم و 1 :: هم شماره‌ی مختص این اینترفیس است. در آخر هم پروتکل Rip را که با نام RIP1 ایجاد کردیم، بر روی این اینترفیس فعال می‌کنیم.

وارد روتر R2 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

```
R2#conf t
R2(config)# ipv6 unicast-routing
R2(config)# ipv6 router rip rip1
R2(config)# int f0/0
R2(config-if)# ipv6 address 2011:111:12::2/64
R2(config-if)#ipv6 rip rip1 enable
R2(config)# int f0/1
R2(config-if)# ipv6 address 2011:111:23::1/64
```

R2(config-if)#ipv6 rip rip1 enable

در R2 در هر دو ایترفیس پروتکل RIP را فعال کردیم و آدرس متفاوت وارد کردیم.
وارد روتر R3 می شویم و دستور زیر را وارد می کنیم:

R3(config)#ipv6 unicast-routing

R3(config)#ipv6 router rip rip1

R3(config-rtr)#int f0/0

R3(config-if)#ipv6 address 2011:1111:23::2/64

R3(config-if)#ipv6 rip rip1 en

R3(config-if)#ipv6 rip rip1 enable

R3(config-if)#no shutdown

R3(config-if)#int f0/1

R3(config-if)#ipv6 address 2011:1111:34::1/64

R3(config-if)#ipv6 rip rip1 enable

Router(config-if)#no shutdown

وارد روتر R4 می شویم و دستور زیر را وارد می کنیم:

Router(config)#ipv6 unicast-routing

Router(config)#ipv6 router rip rip1

Router(config-rtr)#int f0/0

Router(config-if)#ipv6 address 2011:1111:34::2/64

Router(config-if)#ipv6 rip rip1 enable

Router(config-if)#no shutdown

بعد از اتمام کار وارد روتر R1 شوید و روتر R4 را Ping کنید:

R1(config-if)#do ping 2011:1111:34::2

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 2011:1111:34::2, timeout is 2 seconds:

!!!!

Success rate is 100 percent (5/5), round-trip min/avg/max = 0/0/1

برای نمایش جدول روتینگ در ipv6 از دستور زیر استفاده می کنیم:

R1#show ipv6 route

IPv6 Routing Table - 5 entries

Codes: C - Connected, L - Local, S - Static, R - RIP, B - BGP

U - Per-user Static route, M - MIPv6

I1 - ISIS L1, I2 - ISIS L2, IA - ISIS interarea, IS - ISIS summary

O - OSPF intra, OI - OSPF inter, OE1 - OSPF ext 1, OE2 - OSPF ext 2

ON1 - OSPF NSSA ext 1, ON2 - OSPF NSSA ext 2

D - EIGRP, EX - EIGRP external

C 2011:1111:12::/64 [0/0]

via ::, FastEthernet0/0

L 2011:1111:12::1/128 [0/0]

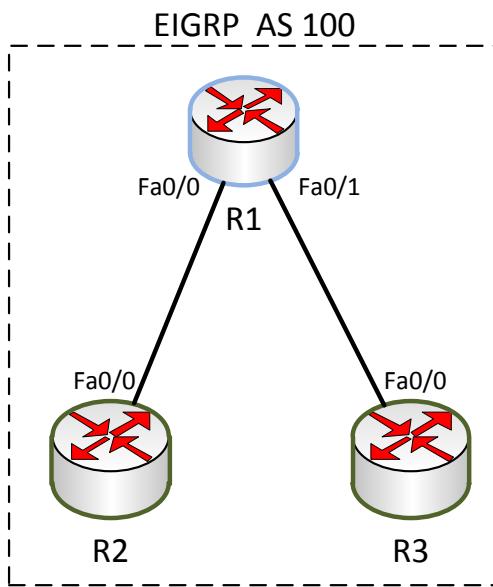
```

via ::, FastEthernet0/0
R 2011:1111:23::/64 [120/2]
via FE80::290:CFF:FEA4:8B01, FastEthernet0/0
R 2011:1111:34::/64 [120/3]
via FE80::290:CFF:FEA4:8B01, FastEthernet0/0
L FF00::/8 [0/0]
via ::, Null0

```

فعال کردن IPv6 ادر پروتکل :EIGRP

با یک مثال این موضوع را بررسی می کنیم، شبکه‌ی زیر را ایجاد کنید:

ایجاد پروتکل EIGRP برای استفاده از IPv6 بسیار شبیه به پروتکل RIP است، اما یک نکته در درون آن نهفته است که با هم بررسی می کنیم.

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```

R1(config)#ipv6 unicast-routing
R1(config)#ipv6 router eigrp 100
R1(config-rtr)#no shutdown
R1(config-rtr)#int f0/0
R1(config-if)#ipv6 address 2011:1111:12::1/64
R1(config-if)#ipv6 eigrp 100
R1(config-if)#no shutdown
R1(config)#int f0/1
R1(config-if)#ipv6 add
R1(config-if)#ipv6 address 2011:1111:13::1/64
R1(config-if)#ipv6 eigrp 100
R1(config-if)#no shutdown

```

با دستور **ipv6 unicast-routing** پروتکل IPv6 را روی این روتر فعال کردیم، بعدازآن 100 EIGRP را ایجاد کردیم و بعدازآن دستور **No Shutdown** را وارد کردیم که نکته‌ای که به شما گفته بودم، همین موضوع است که باید دستور **no shutdown** بعد از وارد شدن درون Eigrp اجرا کنیم تا فعال شود به طور پیش‌فرض این پروتکل غیرفعال است. بقیه‌ی کار مانند قبل است، وقتی وارد ایترفیس شدیم، آدرس مورد نظر را وارد و بعدازآن EIGRP ساخته شده را روی این ایترفیس فعال می‌کنیم.

وارد روتر R2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R2(config)#ipv6 unicast-routing
R2(config)#ipv6 router eigrp 100
R2(config-rtr)#no shutdown
R2(config-rtr)#int f0/0
R2(config-if)#ipv6 address 2011:1111:12::2/64
R2(config-if)#ipv6 eigrp 100
R2(config-if)#no shutdown
```

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R3(config)#ipv6 unicast-routing
R3(config)#ipv6 router eigrp 100
R3(config-rtr)#no shutdown
R3(config-rtr)#int f0/0
R3(config-if)#ipv6 address 2011:1111:13::2/64
R3(config-if)#ipv6 eigrp 100
R3(config-if)#no shutdown
```

وارد روتر R2 شوید و روتر R3 را ping کنید:

```
R2(config-if)#do ping 2011:1111:13::2
```

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 2011:1111:13::2, timeout is 2 seconds:

.....

Success rate is 0 percent (0/5)

به هیچ عنوان جواب نمی‌دهد، به این دلیل که وقتی EIGRP را با IPv6 فعال می‌کنیم، حتماً باید برای هر یک از روترها Router-id تعريف کنیم تا بتوانند همديگر را ببینند. برای این کار، وارد هر یک از روترها می‌شویم و در ایترفیس LoopBack 0، یک آدرس وارد می‌کنیم، مانند دستور زیر:

```
R2(config-if)# int LoopBack 0
R2(config-if)# ip add 100.1.2.2 255.255.255.0
```

فقط کافی است، شما Router-Id را تعریف کنید، خود پروتکل Eigrp به صورت خودکار روتر روبرو را شناسایی می‌کند.

بعد از فعال کردن Router-id، می‌توانید روترها را به هم ping کنید:

```
R2(config-if)#do ping 2011:1111:13::2
```

Type escape sequence to abort.

Sending 5, 100-byte ICMP Echos to 2011:1111:13::2, timeout is 2 seconds:

!!!!

Success rate is 100 percent (5/5), round-trip min/avg/max = 0/0/1 ms

با دستور **show ipv6 route**، نگاهی به جدول روتینگ می‌اندازیم:

```
R2#show ipv6 route
```

IPv6 Routing Table - 4 entries

Codes: C - Connected, L - Local, S - Static, R - RIP, B - BGP

U - Per-user Static route, M - MIPv6

I1 - ISIS L1, I2 - ISIS L2, IA - ISIS interarea, IS - ISIS summary

O - OSPF intra, OI - OSPF inter, OE1 - OSPF ext 1, OE2 - OSPF ext 2

ON1 - OSPF NSSA ext 1, ON2 - OSPF NSSA ext 2

D - EIGRP, EX - EIGRP external

C 2011:1111:12::/64 [0/0]

via ::, FastEthernet0/0

L 2011:1111:12::2/128 [0/0]

via ::, FastEthernet0/0

D 2011:1111:13::/64 [90/30720]

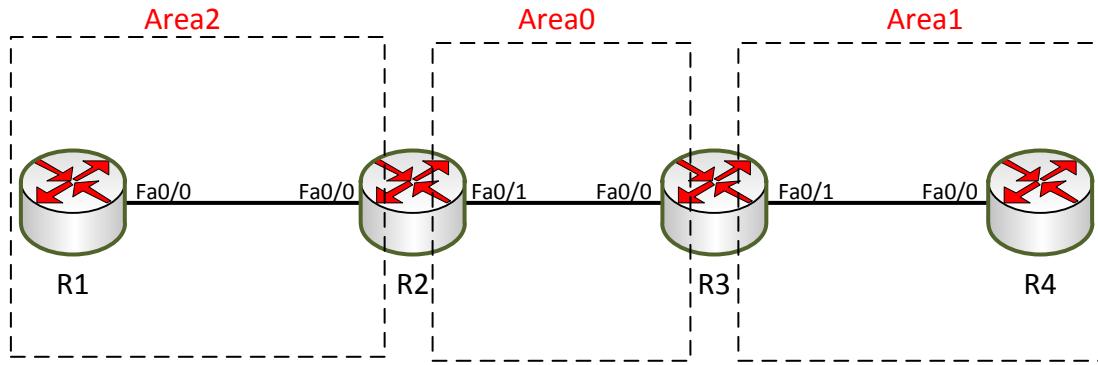
via FE80::290:21FF:FEB9:2101, FastEthernet0/0

L FF00::/8 [0/0]

via ::, Null0

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، شبکه‌ی 2011:1111:13::/64 را از طریق Eigrp یاد گرفته است.

فعال کردن IPV6 روی پروتکل OSPF V3

در این مثال، می خواهیم با نحوهی کار OSPF در پروتکل IPV6 آشنا شویم. به پروتکل OSPF که IPV6 روی آن فعال می شود، OSPF V3 می گویند که ورژن 3 این پروتکل است.
وارد روتر R1 می شویم و دستورات زیر را وارد می کنیم:

```
R1(config)#ipv6 unicast-routing
R1(config)#ipv6 router ospf 100
R1(config-rtr)#router-id 150.1.1.1
R1(config-rtr)#int f0/0
R1(config-if)#ipv6 address 2011:1111:12::1/64
R1(config-if)#ipv6 ospf 100 area 2
R1(config-if)#no shutdown
```

دستورات، مانند گذشته است، فقط زمانی که با دستور `ipv6 router ospf 100`، پروتکل OSPF را تعریف کردیم و وارد آن شدیم، باید Router-ID را تعریف کنیم. بعد از آن وارد ایترفیس می شویم، آدرس را تعریف می کنیم و در آخر با دستور `area 2`، پروتکل OSPF را روی این ایترفیس فعال می کنیم و در 2 (طبق شکل) قرار می دهیم و بعد با دستور `no shutdown`، ایترفیس مورد نظر را روشن می کنیم.

در بقیهی روتراها به صورت زیر، دستورات را وارد کنید:

وارد روتر R2 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R2(config)#ipv6 unicast-routing
R2(config)#ipv6 router ospf 100
R2(config-rtr)#router-id 150.1.2.2
R2(config-rtr)#int f0/0
```

```
R2(config-if)#ipv6 address 2011:1111:12::2/64
R2(config-if)#ipv6 ospf 100 area 2
R2(config-if)#no sh
R2(config-if)#int f0/1
R2(config-if)#ipv6 address 2011:1111:23::1/64
R2(config-if)#ipv6 ospf 100 area
R2(config-if)#ipv6 ospf 100 area 0
R2(config-if)#no sh
```

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R3(config)#ipv6 unicast-routing
R3(config)#ipv6 router ospf 100
R3(config-rtr)#router-id 150.1.3.3
R3(config-rtr)#int f0/0
R3(config-if)#ipv6 address 2011:1111:23::2/64
R3(config-if)#ipv6 ospf 100 area 0
R3(config-if)#no sh
R3(config-if)#int f0/1
R3(config-if)#ipv6 address 2011:1111:34::1/64
R3(config-if)#ipv6 ospf 100 area 1
R3(config-if)#no sh
```

وارد روتر R4 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R4(config)#ipv6 unicast-routing
R4(config)#ipv6 router ospf 100
R4(config-rtr)#router-id 150.1.4.4
R4(config-rtr)#int f0/0
R4(config-if)#ipv6 address 2011:1111:34::2/64
R4(config-if)#ipv6 ospf 100 area 1
R4(config-if)#no sh
```

کار به اتمام رسیده است. برای مشخص شدن درستی انجام کار، در یکی از روترهای دستور زیر را وارد کنید:

```
R4(config-if)#do sh ipv6 route
IPv6 Routing Table - 5 entries
Codes: C - Connected, L - Local, S - Static, R - RIP, B - BGP
U - Per-user Static route, M - MIPv6
I1 - ISIS L1, I2 - ISIS L2, IA - ISIS interarea, IS - ISIS summary
O - OSPF intra, OI - OSPF inter, OE1 - OSPF ext 1, OE2 - OSPF ext 2
```

```

ON1 - OSPF NSSA ext 1, ON2 - OSPF NSSA ext 2
D - EIGRP, EX - EIGRP external
OI 2011:1111:12::/64 [110/3]
  via FE80::20A:F3FF:FEBA:E802, FastEthernet0/0
OI 2011:1111:23::/64 [110/2]
  via FE80::20A:F3FF:FEBA:E802, FastEthernet0/0
C 2011:1111:34::/64 [0/0]
  via ::, FastEthernet0/0
L 2011:1111:34::2/128 [0/0]
  via ::, FastEthernet0/0
L FF00::/8 [0/0]
  via ::, Null0

```

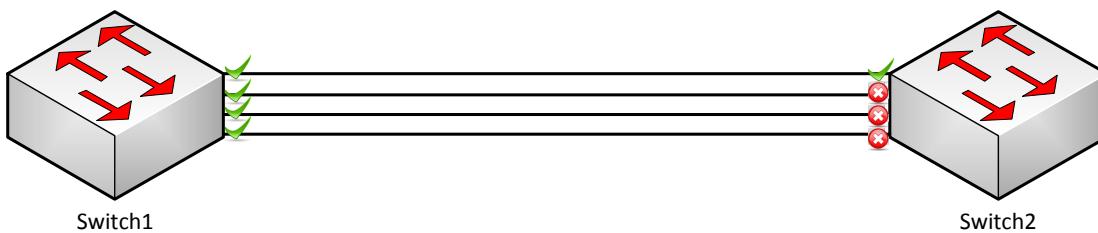
همان‌طور که مشاهده می‌کنید، آدرس‌های شبکه‌های دیگر را از طریق OSPF یاد گرفته است.

امیدوارم متوجه باشید که دستور `show ipv6 route` باید در مدل **Privileged** استفاده شود، به خاطر اینکه در مدل Global بودیم و برای اینکه از آن مدل خارج نشویم، در اول دستور، **do** قرار دادیم، البته این موضوع را قبلاً گوشتند کرده بودیم.

کار با :EtherChannel

شما مدیر یک شبکه‌ی بسیار بزرگ هستید و از کار افتادن شبکه، حتی برای چند لحظه هم برای شما مشکل‌ساز خواهد بود، برای همین شما باید از روش‌هایی استفاده کنید تا در زمانی که یک مشکل برای یک کابل ایجاد شود، کل شبکه از رده خارج نشود.

برای اتصال 2 سوئیچ به هم از چند خط استفاده کنید که اگر یکی یا دو تا از این خط‌ها از کار افتاد، سوئیچ به کار خود روی خط‌های دیگر ادامه دهد؛ برای این کار از EtherChannel استفاده کنید، برای انجام این کار دو سوئیچ به لیست اضافه کنید و 4 کابل را به این سوئیچ‌ها، مانند شکل زیر متصل کنید:

همان‌طور که در شکل مشاهده می‌کنید، 4 کابل به هر دو سوئیچ متصل شده است، اما به خاطر ایجاد Loop، الگوریتم STP فعال شده و فقط از یک کابل برای ارتباط با سوئیچ روبرو استفاده کرده است. برای حل چنین مشکلی باید به الگوریتم STP بگوییم که این 4 کابل را به صورت یک کابل مشاهده کند، لذا از EtherChannel استفاده می‌کنیم.

Etherchannel با ایجاد گروه از پورت‌های مورد نظر باعث می‌شود که چند پورت به صورت یک پورت نمایش داده شود. با این کار باعث ایجاد Redundancy در سوئیچ شده و با قطع شدن یکی از کابل‌ها سوئیچ به کار خود ادامه می‌دهد. این نکته را هم توجه داشته باشید که Etherchannel روی روتراها و سرورها هم کارایی دارد.

برای ایجاد EtherChannel چه کاری باید انجام دهیم؟

- پورت‌ها باید یا به صورت Full Duplex و یا به صورت Half Duplex باشند.
- پورت‌ها باید یک نوع داشته باشند، یعنی همگی Fast Ethernet باشند.
- پورت‌ها از سرعت یکسانی برخوردار باشند.
- همگی عضو یک VLAN باشند.
- همگی Trunk باشند که در صورت Trunk بودن، باید در یک Native VLAN قرار داشته باشند.

:EtherChannel پروتکل‌های

برای ارتباط دو سوئیچ به روش EtherChannel، باید پروتکل‌های مربوط به آن را معرفی کنیم تا دو سوئیچ بتوانند باهم صحبت کنند.

.PAgP (Port Aggregation Protocol)

پروتکل PAgP که از ساخته‌های سیسکو است، برای ارتباط دو سوئیچ که EtherChannel روی آنها اجرا شده است، به کار می‌رود. این پروتکل به دو صورت تنظیم می‌شود؛ اگر به صورت Desirable روی سوئیچ اجرا شود به سوئیچ‌های مقابل خود، تقاضای ایجاد Etherchannel می‌دهد، البته به صورت پیش‌فرض بر روی Auto قرار دارد.

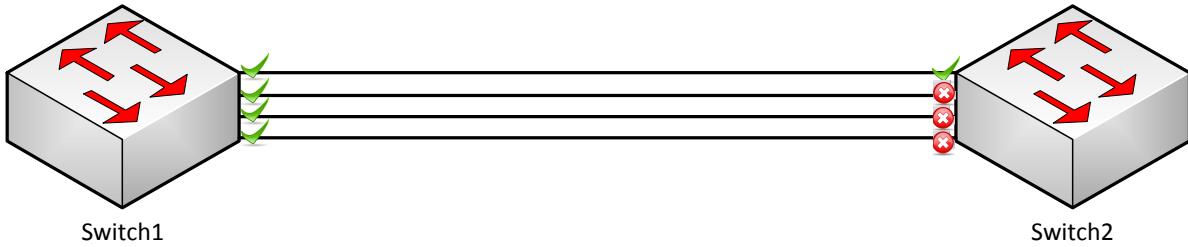
:LACP (Link Aggregation Control Protocol)

پروتکل LACP می‌تواند 16 پورت را در یک Etherchannel قرار دهد که در یک زمان از 8 عدد آن استفاده می‌کند و 8 پورت دیگر به حالت Standby می‌رود و هنگامی که یکی از آنها با مشکل مواجه شد، این پورت‌ها جایگزین آنها می‌شوند.

این پروتکل به دو صورت تنظیم می‌شود؛ اگر Active باشد به سوئیچ مقابل خود، تقاضای ایجاد Etherchannel را می‌فرستد و اگر Passive باشد، منتظر می‌ماند و فقط گوش می‌کند.

ایجاد EtherChannel با یک مثال:

دو سوئیچ به صفحه اضافه کنید و به صورت زیر به هم متصل کنید:

در مرحله‌ی اول، باید وارد هر 4 پورت به طور همزمان شویم؛ برای این کار وارد سوئیچ 1 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

```
Switch(config)# int range fastEthernet 0/1 - 4
```

```
Switch(config-if-range)#

```

با دستور `int range fastethernet 0/1 - 4` در یک زمان، وارد 4 پورت شدیم و می‌توانیم این 4 پورت را به صورت همزمان کنترل کنیم. بعد از این کار، نوبت به تعریف Etherchannel می‌رسد. برای تعریف Channel-Group، باید از دستور `EhterChannel` استفاده کنیم.

```
Switch(config-if-range)#channel-group ?
```

```
<1-48> Channel group number
```

با وارد کردن دستور `Channel-group` و قرار دادن علامت سوال به شما تعداد `Channel-group` که می‌توانید ایجاد کنید را نمایش می‌دهد که در این قسمت، شماره‌ی یک را انتخاب می‌کنیم و در ادامه، دستور `Mode` را قرار می‌دهیم و بعد، علامت سوال که به شما انواع روش‌های ایجاد `Channel-Group` را نمایش می‌دهد.

```
Switch(config-if-range)#channel-group 1 mode ?
```

```
active    Enable LACP unconditionally
```

```
auto     Enable PAgP only if a PAgP device is detected
```

```
desirable  Enable PAgP unconditionally
```

```
on       Enable Etherchannel only
```

```
passive   Enable LACP only if a LACP device is detected
```

در قسمت بالا، انواع مدهای ایجاد `channel-Group` را مشاهده می‌کنید که مدهای `Active` و `Passive` باهم کار می‌کنند و مدهای `Auto` و `Desirable` باهم می‌کنند و مدهای `On` به صورت جدا کار می‌کنند.

کار با مدهای `passive` و `Active`:

نکته‌ی مهم: قبل از ایجاد مدهای `Active`، این نکته را در نظر داشته باشید که زمانی که `Active` فعال شود، شروع به `Negotiation` یا مذاکره می‌کند که اگر کسی به وی جواب ندهد، `Shutdown` می‌شود و از کار می‌افتد، پس

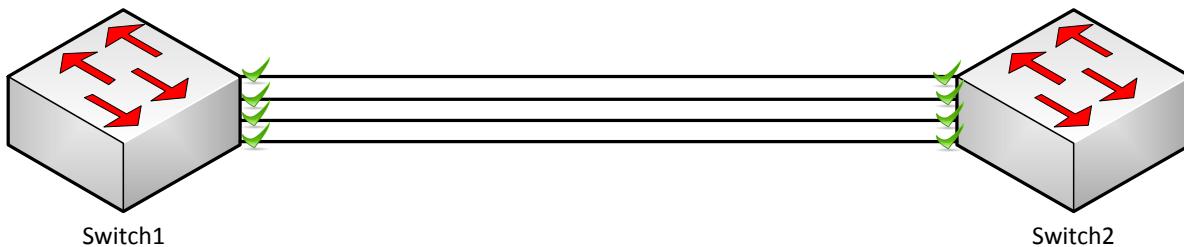
سعی کنید اول از Passive استفاده کنید، چون بچهی ساکتی است و کاری انجام نمی‌دهد و بعداز آن از Active استفاده کنید.

```
SW1(config)# int rang f0/1 - 4
SW1(config-if-range)# channel-group 1 mode passive
```

وارد سوئیچ 2 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

```
SW2(config)# int rang fa 0/1 - 4
SW2(config-if-range)# channel-group 1 mode active
```

بعد از این کار، دو سوئیچ بر روی 4 خط کار می‌کنند که در شکل زیر این موضوع را مشاهده می‌کنید.

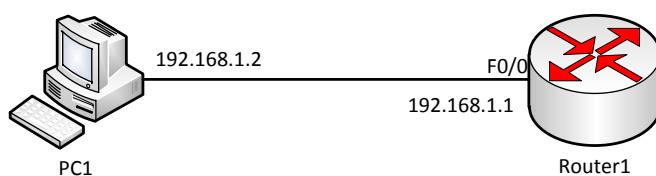
کار با مدهای desirable و Auto

مانند روش قبلی است که در یکی از سوئیچ‌ها از Auto و در طرف دیگر از desirable استفاده کنید.

کار با SSH

SSH یک پروتکل رمزنگاری برای ارتباط بین کاربر با سرور است که این ارتباط از نوع راه دور است و ضریب امنیتی آن بسیار بالا است.

باهم یک مثال از این پروتکل را بررسی می‌کنیم. یک روتر 2811 و یک pc را به لیست اضافه کنید و آن‌ها را به مانند شکل زیر متصل کنید.

در مرحله‌ی اول، ip مورد نظر را برای روتر و pc وارد و پورت‌ها را روشن کنید.

وارد روتر شوید و دستورات زیر را وارد کنید.

```
Router(config)# hostname Router1
Router1(config)# username babajani secret 123
```

```
Router1(config)# ip domain-name babajani.tk
Router1(config)# crypto key generate rsa
How many bits in the modulus [512]: 1024
Router1(config)#ip ssh version 2
Router1(config)#line vty 0 15
Router1(config-line)#transport input ssh
Router1(config-line)#login local
```

خط به خط دستورات را باهم بررسی می‌کنیم:

در خط اول، نام روتر را با دستور Hostname تغییر دهید.

در خط دوم برای استفاده از SSH، حتماً باید نام کاربری و رمز عبور را تعریف کنیم.

در خط سوم، نام دومین را تعریف می‌کنیم که کاربری که در خط قبل تعریف کردیم، زیرمجموعه‌ی آن می‌شود.

در خط چهارم با یک دستور جدید با نام Crypto key آشنا می‌شویم که به عنوان دسته‌کلید شناخته می‌شود. با فعال کردن آن، الگوریتم رمزنگاری rsa فعال می‌شود که رمز عبور را به صورت Hash شده و با امنیت بالا درمی‌آورد.

در خط پنجم، بعد از این‌که دستور crypto key generate rsa را وارد و enter کردید، از شما یک عدد بین 360 تا 2048 سؤال می‌شود که اگر شما یک عدد در رنج بالاتر تعریف کنید، الگوریتم rsa رمز را به صورت پیچیده‌تر درمی‌آورد که در این قسمت از عدد 1024 استفاده کردیم.

در خط ششم، ورژن دوم SSH را فعال کنید، چون این ورژن از نظر پیچیدگی امنیتی در سطح بالاتری قرار دارد و طول کلید آن بسیار بیشتر است و نفوذ به آن را هرکسی نمی‌داند.

بعد از اتمام کار، لازم است وارد پورت VTY شویم و SSH را داخل آن فعال کنیم.

در خط هفتم، وارد Line Vty 0 15 می‌شویم و دستور transport input ssh را وارد می‌کنیم تا SSH فعال شود. در آخر، فرمان login local را وارد می‌کنیم و تمام.

نحوه اتصال به روتر از طریق SSH:

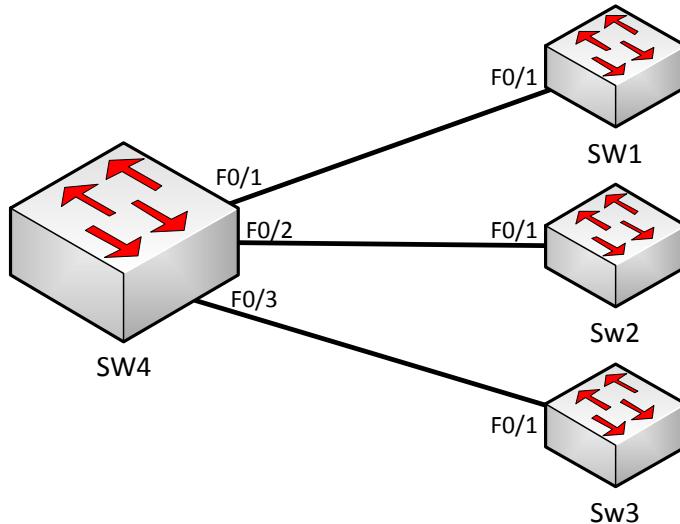
برای اتصال از طریق SSH به روتر از دستور زیر استفاده می‌کنیم.

ssh - L babajani 192.168.1.1

این دستور را در PC وارد کنید. در این دستور، babajani نام کاربری است که قبلاً در خط دوم تعریف کردیم و آدرس 192.168.1.1 مربوط به روتر مورد نظر است. بعد از تأیید از شما، رمز عبور درخواست می‌شود و بعد از وارد کردن رمز، وارد مد User روتر می‌شویم.

دستور :CDP (Cisco discovery Protocol)

این دستور که از سری دستورات شرکت سیکو است، دستگاه‌های متصل به یک روتر یا سوئیچ و ... را نمایش می‌دهد، مثلاً شما وارد شبکه‌ای شده‌اید که از ساختار آن خبر ندارید، می‌توانید با استفاده از این دستور دستگاه‌های متصل به دستگاه مورد نظر را بباییید.
با این مثال کاملاً این موضوع را درک می‌کنید.

در این مثال از 4 سوئیچ استفاده می‌کنیم که سوئیچ‌های 1، 2 و 3 به سوئیچ 4 متصل هستند. زمانی برای شما اتفاق می‌افتد که وارد تنظیمات سوئیچ می‌شوید و می‌خواهید بدانید چه دستگاه‌هایی از چه مدلی به این سوئیچ متصل است، برای این کار از دستور زیر استفاده می‌کنیم:
وارد سوئیچ 4 شوید و در مد Privileged، دستور زیر را وارد کنید:

SW4# show cdp neighbors

Capability Codes: R - Router, T - Trans Bridge, B - Source Route Bridge

S - Switch, H - Host, I - IGMP, r - Repeater, P - Phone

Device ID	Local Intrfce	Holdtme	Capability	Platform	Port ID
SW1	Fas 0/1	151	S	2950	Fas 0/1
SW3	Fas 0/3	155	S	2950	Fas 0/1
SW2	Fas 0/2	153	S	2950	Fas 0/1

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با اجرای دستور **show cdp neighbors**، لیست سوئیچ‌های متصل به این سوئیچ را با ویژگی‌های سوئیچ‌های مربوطه نمایش داد.

در این دستور به ما شماره‌ی پورت، شماره‌ی دستگاه، نوع دستگاه، پورت ورودی به سوئیچ و مقدار زمانی که طول کشید سوئیچ دستگاه‌های متصل به خودش را شناسایی کند را نمایش می‌دهد.

برای اینکه به جزئیات بیشتر در مورد دستگاه‌های متصل شده دست پیدا کنیم از دستور زیر استفاده می‌کنیم:

SW4# show cdp neighbors detail

پروتکل CDP هر 60 ثانیه یکبار، اطلاعات مربوط را به دستگاه‌های متصل به خود ارسال می‌کند و دستگاه‌هایی که این پیام را دریافت می‌کنند در جدولی که معرفی کردیم، ذخیره می‌کنند.

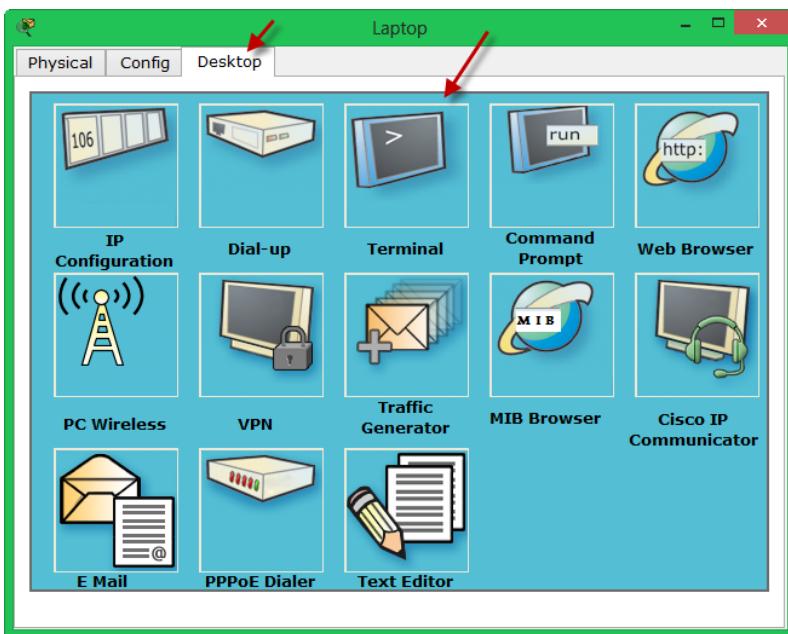
ریکاوری و یا تغییر رمز عبور: Password Recovery

شما مدیر یک شبکه هستید و روی روتر خود، رمز عبور قرار می‌دهید تا کسی بدون اجازه وارد روتر نشود، اما زمانی پیش می‌آید که شما این رمز را فراموش کردید و در آن موقع است که درگیر این رمز می‌شوید تا رمز مورد نظر روتر را به یاد بیاورید، اما نمی‌شود. برای اینکه این مشکل را حل کنیم، باید تغییراتی را درون تنظیمات روتر انجام دهیم و بتوانیم رمز دیگری را جایگزین رمز جدید کنیم.

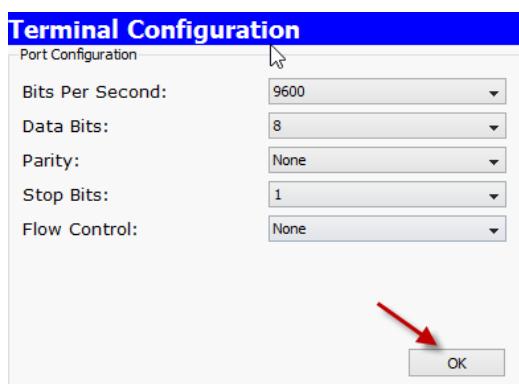
وقتی روتر را روشن می‌کنیم به مرحله‌ی Post رفته و سخت‌افزارهای آن چک می‌شوند. در صورت سالم بودن آن‌ها به مرحله‌ی BootStarp رفته و محل ios را پیدا و اجرا می‌کند که این کار توسط مقادیر Register انجام می‌شود. اگر مقدار رجیستر برابر 0x2102 باشد، اطلاعات ذخیره‌شده روی Nvram را به Ram انتقال می‌دهد و وارد CLI می‌شود، یعنی وقتی شما رمز عبور برای روتر خود قرار می‌دهید، این اطلاعات بر روی nvram ذخیره می‌شود و در زمان اجرای دوباره‌ی روتر از nvram خوانده می‌شود، اما اگر مقدار رجیستر به 0x2142 تغییر کند، دیگر روتر به حافظه‌ی nvram نگاهی نمی‌اندازد و مستقیم وارد Setup Mode می‌شود، پس باید کاری کنیم که روتر در موقع اجرا شدن، شماره‌ی رجیستر 0x2142 را اجرا کند، یعنی باید روتر را گمراه کنیم. با یک مثال به این موضوع پی می‌بریم:

یک روتر 2811 به همراه یک لپ‌تاپ به صفحه اضافه کنید و از طریق کابل Consol، این دو را به هم متصل کنید.

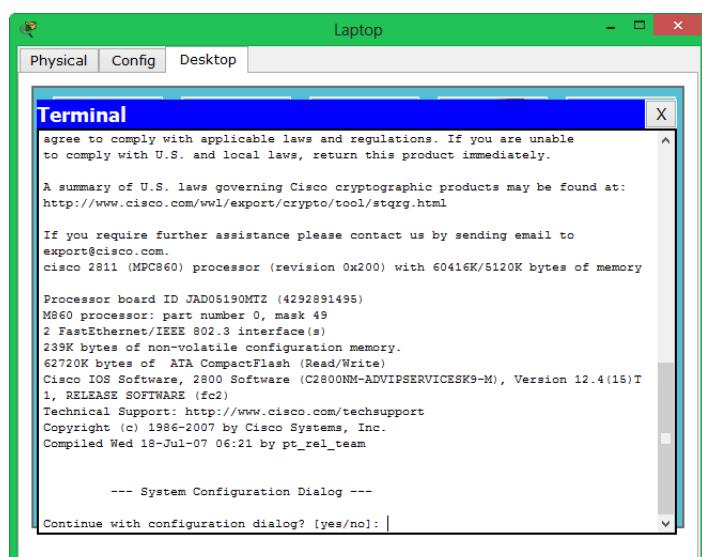

بعد از اتصال این دو به هم، وارد شده Laptop و از تب Desktop، گزینه‌ی Terminal را انتخاب کنید.

در این قسمت، شما باید سرعت انتقال اطلاعات که Bits per Second است را مشخص کنید. در کل به چیزی دست نزنید و بر روی ok کلیک کنید. همان‌طور که می‌دانید، شما می‌توانید از طریق نرم‌افزارهایی، مانند hyper Terminal و از طریق کابل console به روتر متصل شوید، البته این موضوعات را در فصل‌های اول توضیح دادیم.

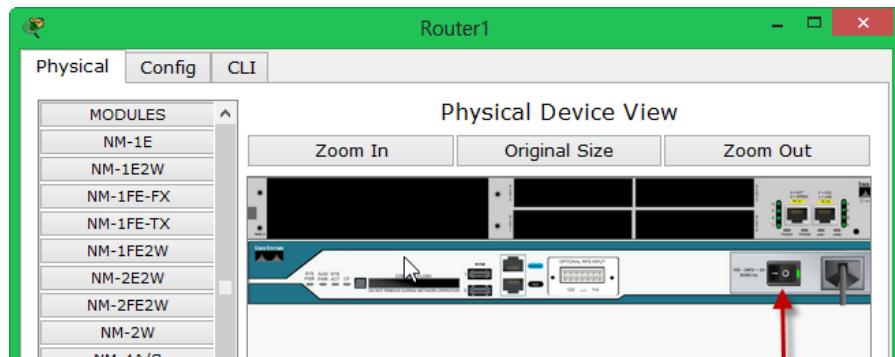

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، وارد مد CLI روتر شدیم. برای انجام Password Recovery روی روتر یک رمز عبور قرار می‌دهیم و تنظیمات را ذخیره می‌کنیم و بعد، آن را ریکاوری می‌کنیم.

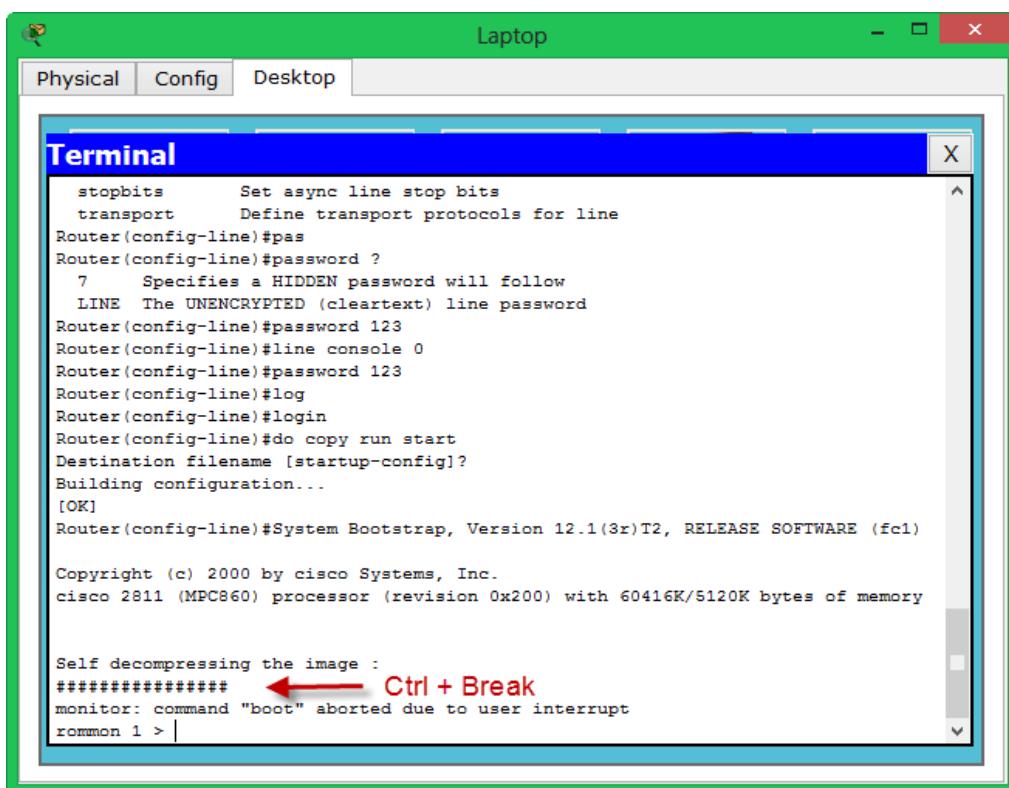
Router(config-line)#line console 0
Router(config-line)#password 123
Router(config-line)#login
Router(config-line)#do copy run start

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، رمز عبور 123 را تعریف و بعد از آن اطلاعات را از Ram به Nvram انتقال دادیم.

در این لحظه باید روتر را خاموش و دوباره روشن کنید و در زمان بالا آمدن روتر باید در laptop، کلید ترکیبی **Ctrl + Break** را فشار دهید تا بتوانید وارد مد مانیتورینگ شوید.

در شکل بالا، کلید Power روتر 2811 را مشاهده می‌کنید که در واقعیت هم به همین صورت است. این کلید را بر روی off قرار دهید و دوباره روشن کنید. در زمان روشن شدن، وارد laptop شوید و کلید ترکیبی **Ctrl+Break** را فشار دهید، مانند شکل زیر:

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با فشار دادن همزمان کلید ترکیبی **Ctrl + Break**، وارد مد **Rommon 1 >** شدیم. در این قسمت از دستورات زیر استفاده می‌کنیم:

rommon 1 > confreg 0x2142

rommon 3 > reset

در دستور اول، شماره‌ی رجیستر که 0x2102 بود را به شماره‌ی 0x2142 تغییر دادیم و بعداز آن روتر را Reset کردیم تا دوباره اجرا شود.

بعد از این‌که روتر راهاندازی می‌شود و وارد Setup mode می‌شود، باید کارهای زیر را برای تغییر رمز انجام دهید.

```
Router#copy startup-config running-config
```

```
Router#conf t
```

```
Router(config)#enable secret 1234
```

```
Router(config)#config-register 0x2102
```

```
Router(config)#exit
```

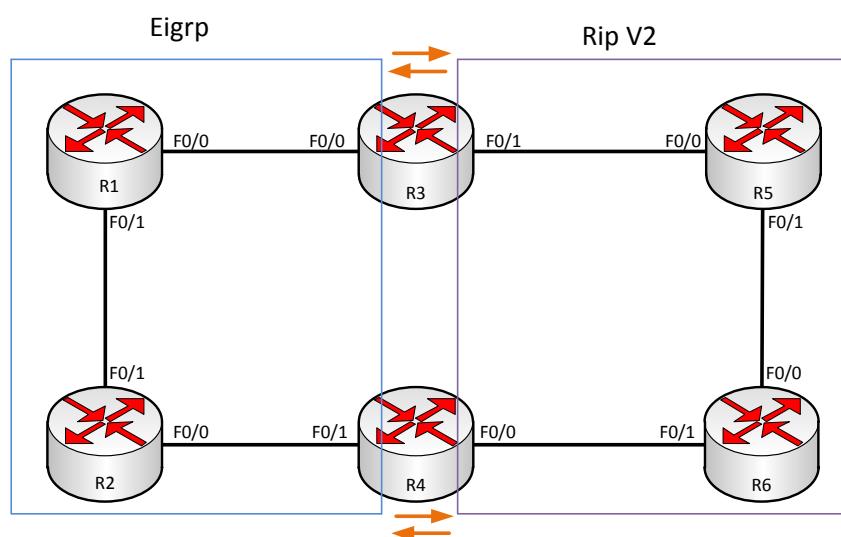
```
Router#copy run start
```

در مرحله‌ی اول با دستور **copy startup-config running-config**، اطلاعات موجود بر روی Nvram را روی ram کپی می‌کنیم. بعداز آن، وارد مد Global می‌شویم و رمز جدید را جایگزین رمز قبلی می‌کنیم. بعداز آن، شماره‌ی رجیستری را که قبلاً تغییر دادیم با دستور **config-register 0x2102** به حالت اول برمی‌گردانیم و در آخر کار همه‌ی اطلاعات را دوباره در Nvram کپی می‌کنیم و حالا می‌توانید از رمز جدید خود لذت ببرید.

:Redistribute

پروتکل‌های مختلف را باهم کار کردیم و نحوه‌ی راهاندازی آن را باهم یاد گرفتیم. زمانی پیش می‌آید که شما در شبکه‌ی خود از دو پروتکل مختلف، مانند Rip و Eigrp استفاده می‌کنید که این دو پروتکل اگر تنظیماتی روی آن‌ها انجام نشود، نمی‌توانند با هم‌دیگر ارتباط برقرار کنند، به این علت از دستور Redistribute برای ترجمه‌ی دو پروتکل و انتقال اطلاعات به هم‌دیگر استفاده شده است.

با یک مثال نحوه‌ی کارکرد این پروتکل را باهم بررسی می‌کنیم.

مثال ۱: ارتباط RIP با EIGRP

در این مثال، در یک طرف از پروتکل Rip Ver 2 استفاده می‌کنیم و در طرف دیگر از EIGRP. بعد از این کار باید کاری روی روتراهای مرزی بین این دو پروتکل انجام دهیم که پروتکل‌ها همدیگر را بشناسند.
جدول ip address روتراها به صورت زیر است:

Router name	Fa0/0	Fa0/1
R1	1.1.13.1/24	1.1.12.1/24
R2	1.1.12.2/24	1.1.24.2/24
R3	1.1.13.3/24	1.1.25.3/24
R4	1.1.46.4/24	1.1.24.4/24
R5	1.1.35.5/24	1.1.56.5/24
R6	1.1.56.6/24	1.1.46.6/24

همان‌طور که می‌دانید منظور از 24/ يعني 255.255.255.0 CIDR نوشته شده است. بعد از وارد کردن IP address ها باید پروتکل‌های مورد نظر را روی روتراها راه‌اندازی کنید:
وارد روتر R1 شوید و پروتکل EIGRP را فعال کنید:

```
Router(config)#router eigrp 100
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 1.1.13.1 0.0.0.0
Router(config-router)#network 1.1.12.1 0.0.0.0
```

وارد روتر R2 شوید و پروتکل EIGRP را فعال کنید:

```
Router(config)#router eigrp 100
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 1.1.12.2 0.0.0.0
Router(config-router)#network 1.1.24.2 0.0.0.0
```

در روتراهای R3 و R4 هم باید EIGRP را تعریف کنیم و هم RIP V2:

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
Router(config)#router rip
Router(config-router)#version 2
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 1.1.35.0
Router(config-router)#passive-interface f0/0
Router(config-router)#exit
Router(config)#router eigrp 100
Router(config-router)#no auto-summary
```

Router(config-router)#**network 1.1.13.3 0.0.0.0**

Router(config-router)#**passive-interface f0/1**

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، هر دو پروتکل را روی روت‌R3 فعال کردیم. امیدوارم که دستور **passive-interface** یادتان باشد. این دستور را زمانی استفاده می‌کردیم که یک پروتکل با یک اینترفیس در روت‌R کاری نداشته و ما نمی‌خواستیم که آپدیت‌ها را روی این اینترفیس ارسال کند.

وارد روت‌R4 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

Router(config)#**router rip**

Router(config-router)#**version 2**

Router(config-router)#**no auto-summary**

Router(config-router)#**network 1.1.46.0**

Router(config-router)#**passive-interface f0/1**

Router(config-router)#**exit**

Router(config)#**router eigrp 100**

Router(config-router)#**no auto-summary**

Router(config-router)#**network 1.1.24.4 0.0.0.0**

Router(config-router)#**passive-interface f0/0**

وارد روت‌R5 شوید و پروتکل RIP V2 را فعال کنید:

Router(config)#**router rip**

Router(config-router)#**ver 2**

Router(config-router)#**no auto-summary**

Router(config-router)#**network 1.1.35.0**

Router(config-router)#**network 1.1.56.0**

وارد روت‌R6 شوید و پروتکل RIP V2 را فعال کنید:

Router(config)#**router rip**

Router(config-router)#**version 2**

Router(config-router)#**no auto-summary**

Router(config-router)#**network 1.1.46.0**

Router(config-router)#**network 1.1.56.0**

بعد از اتمام کار، وارد روت‌R1 شوید و دستور زیر را وارد کنید:

Router#**show ip route**

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area

N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2

E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP

i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area

* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR

P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

1.0.0.0/24 is subnetted, 3 subnets

C 1.1.12.0 is directly connected, FastEthernet0/1

- C 1.1.13.0 is directly connected, FastEthernet0/0
 D 1.1.24.0 [90/30720] via 1.1.12.2, 00:22:04, FastEthernet0/1

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، روتر R1 فقط شبکه‌ی 1.1.24.0 را از طریق پروتکل Eigrp شناسایی کرده و از بقیه‌ی شبکه‌ها خبر ندارد. برای حل این مشکل باید عملیات **Redistribute** را روی روترهای مرزی بین دو پروتکل انجام دهیم تا اطلاعات پروتکل‌ها به داخل هم انتقال داده شود. در واقع این ابزار، کار ترجمه را انجام می‌دهد.

وارد روتر R3 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

Router(config-router)#router rip

Router(config-router)# redistribute eigrp 100 metric 1

در اول کار، وارد پروتکل مورد نظر می‌شویم و بعد با دستور **Redistribute** به این پروتکل می‌گوییم که پروتکل Eigrp با شماره‌ی 100 را به صورت 1 Metric وارد شبکه کند. شماره‌ی متریک را می‌توانید بین 0 تا 16 وارد کنید، بستگی به خودتان دارد؛ هر چه کمتر، بهتر.

بعد از وارد شدن به پروتکل rip و فعال کردن redistribute باید وارد پروتکل 100 eigrp شویم و داخل آن بگوییم که این redistribute را برای پروتکل rip فعال کند.

Router(config)#router eigrp 100

Router(config-router)#redistribute rip metric 1 1 1 1 1

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، وارد 100 eigrp شدیم و با دستور 1 redistribute rip metric 1 1 1 1 1، پروتکل rip را وارد پروتکل eigrp کردیم. اگر به دستور توجه کنید از 5 عدد یک پشت سر هم استفاده کردیم که شما هم می‌توانید از اعداد دیگری استفاده کنید، البته رنج اعداد را با وارد کردن علامت سوال مشاهده خواهید کرد. هر عددی را وارد کنید، زیاد تأثیری در کار این پروتکل ندارد، پس سعی کنید همیشه از این 5 عدد یک استفاده کنید. در زیر، جدول مربوط به هر یک از عده‌ها را مشاهده می‌کنید که مشخص می‌شود مربوط به چه چیزی است.

گزینه‌ی اول	Bandwidth	<1-4294967295>
گزینه‌ی دوم	EIGRP delay metric	<0-4294967295>
گزینه‌ی سوم	EIGRP reliability metric	<0-255>
گزینه‌ی چهارم	EIGRP Effective bandwidth metric	<1-255>
گزینه‌ی پنجم	EIGRP MTU of the path	<1-65535>

وارد روتر R4 شوید و این دستورات را تکرار کنید:

Router(config)#router rip

```
Router(config-router)#redistribute eigrp 100 metric 1
Router(config-router)#router eigrp 100
Router(config-router)#redistribute rip metric 1 1 1 1 1
```

در این لحظه و بعد از اتمام کار، همه‌ی روترا هم‌دیگر را شناسایی کردند. برای مشاهده‌ی این موضوع در روتر R6، دستور زیر را وارد کنید:

Router#show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

```
1.0.0.0/24 is subnetted, 6 subnets
R  1.1.12.0 [120/1] via 1.1.46.4, 00:00:13, FastEthernet0/1
R  1.1.13.0 [120/1] via 1.1.46.4, 00:00:13, FastEthernet0/1
R  1.1.24.0 [120/1] via 1.1.46.4, 00:00:13, FastEthernet0/1
R  1.1.35.0 [120/1] via 1.1.56.5, 00:00:22, FastEthernet0/0
C  1.1.46.0 is directly connected, FastEthernet0/1
C  1.1.56.0 is directly connected, FastEthernet0/0
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با وارد کردن دستور show ip route، تمام آدرس‌هایی که مربوط به روترا است را شناسایی کرده است و می‌تواند با همه‌ی آدرس‌ها ارتباط داشته باشد. این موضوع را در روتر R2 هم تست می‌کنیم:

Router#show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
P - periodic downloaded static route

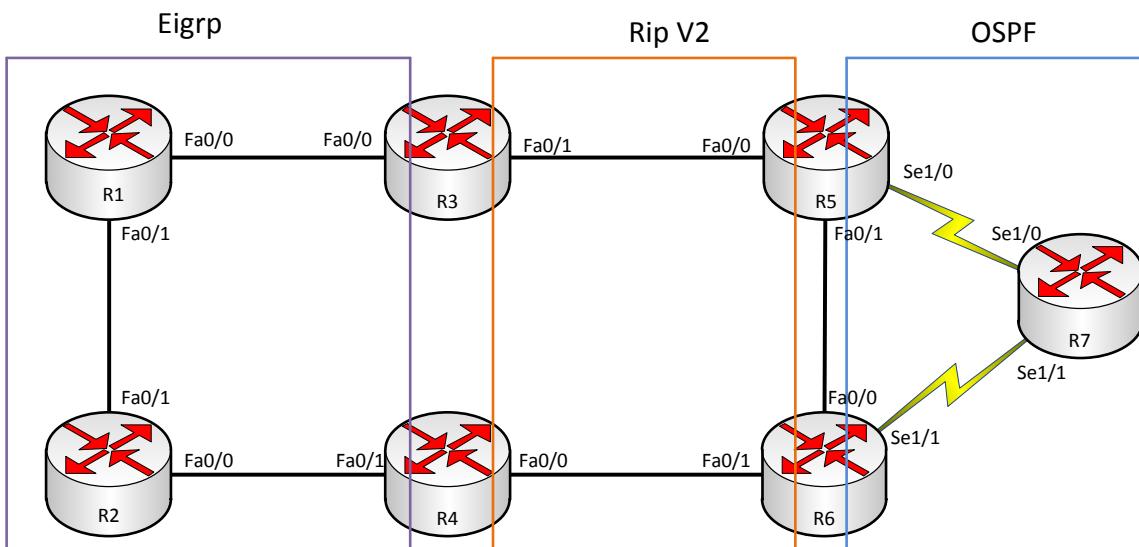
Gateway of last resort is not set

```
1.0.0.0/24 is subnetted, 6 subnets
C  1.1.12.0 is directly connected, FastEthernet0/1
D  1.1.13.0 [90/30720] via 1.1.12.1, 00:47:07, FastEthernet0/1
C  1.1.24.0 is directly connected, FastEthernet0/0
D EX 1.1.35.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 00:05:02, FastEthernet0/0
D EX 1.1.46.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 00:05:02, FastEthernet0/0
D EX 1.1.56.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 00:05:02, FastEthernet0/0
```

همانطور که در صفحه قبل مشاهده کردید، پروتکل Eigrp در جدول روتینگ خود، آدرس‌هایی را که از پروتکل Rip دریافت کرده به صورت DEX نمایش داده است که Ex، مخفف کلمه‌ی EIGRP external است، یعنی - روتینگ‌هایی که از بیرون، از این پروتکل وارد شده است.

ترکیب پروتکل‌های OSPF و EIGRP و RIP V2 با همدیگر:

به شکل قبلی یک قسمت دیگر اضافه می‌کنیم و پروتکل OSPF را روی آن راهاندازی می‌کنیم.

جدول آدرس‌های ip به صورت زیر تغییر می‌کند:

Router name	Fa0/0	Fa0/1	Se1/0	Se1/1	Loopback 0
R1	1.1.13.1/24	1.1.12.1/24	-----	-----	
R2	1.1.12.2/24	1.1.24.2/24	-----	-----	
R3	1.1.13.3/24	1.1.35.3/24	-----	-----	
R4	1.1.46.4/24	1.1.24.4/24	-----	-----	
R5	1.1.35.5/24	1.1.56.5/24	1.1.57.5/24	-----	150.1.5.5/24
R6	1.1.56.6/24	1.1.46.6/24	-----	1.1.67.6/24	150.1.6.6/24
R7	-----	-----	1.1.57.7/24	1.1.67.7/24	150.1.7.7/24

بعد از وارد کردن ip address، وارد روتر می‌شویم و پروتکل ospf را راهاندازی می‌کنیم.

وارد روتر R5 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)#router ospf 1

Router(config-router)# **router-id 150.1.5.5**

Router(config-router)#**network 1.1.57.5 0.0.0.0 area 0**

وارد روتر R6 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)# **router ospf 1**

Router(config-router)# **router-id 150.1.6.6**

Router(config-router)# **network 1.1.67.6 0.0.0.0 area 0**

وارد روتر R6 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)#**router ospf 1**

Router(config-router)#**router-id 150.1.7.7**

Router(config-router)#**network 1.1.57.7 0.0.0.0 area 0**

Router(config-router)#**network 1.1.67.7 0.0.0.0 area 0**

بعد از تعریف پروتکل مورد نظر، وارد روترهای R5 و R6 می‌شویم و دستور Redisribut را در هر دو پروتکل

مانند قبل فعال می‌کنیم:

وارد روتر R5 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)#**router ospf 1**

Router(config-router)#**redistribute rip subnets**

با دستور redistribute rip subnets، شبکه‌های پروتکل rip وارد پروتکل ospf می‌شوند. اگر به دستور توجه

کنید در آخر آن از Subnet استفاده کردیم و این به خاطر این است که وقتی شبکه‌های rip وارد ospf می‌شوند

به صورت ClassFull وارد نشوند و اگر این گزینه را بردارید به صورت OSPF وارد OSPF می‌شوند.

وارد پروتکل 1 OSPF می‌شویم و RIP را وارد می‌کنیم:

Router(config-router)#**router rip**

Router(config-router)#**redistribute ospf 1 metric 1**

وارد روتر R6 می‌شویم و دستور زیر را وارد می‌کنیم:

Router(config)#**router ospf 1**

Router(config-router)#**redistribute rip subnets**

Router(config-router)#**router rip**

Router(config-router)#**redistribute ospf 1 metric 1**

برای اینکه متوجه شویم روتر اطلاعات روترهای دیگر را دریافت کردند، وارد روتر R2 می‌شویم و از دستور

زیر استفاده می‌کنیم:

Router#show ip route

Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
 D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
 N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
 E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
 i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
 * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
 P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

```
1.0.0.0/24 is subnetted, 8 subnets
C 1.1.12.0 is directly connected, FastEthernet0/1
D 1.1.13.0 [90/30720] via 1.1.12.1, 02:31:48, FastEthernet0/1
C 1.1.24.0 is directly connected, FastEthernet0/0
D EX 1.1.35.0 [170/2560005376] via 1.1.12.1, 00:00:38, FastEthernet0/1
D EX 1.1.46.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 01:49:43, FastEthernet0/0
D EX 1.1.56.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 01:01:56, FastEthernet0/0
D EX 1.1.57.0 [170/2560005376] via 1.1.12.1, 00:00:38, FastEthernet0/1
D EX 1.1.67.0 [170/2560002816] via 1.1.24.4, 01:01:56, FastEthernet0/0
```

همان طور که مشاهده می‌کنید، روتربی که eigrp روی آن فعال بود، توانسته است از طریق RIP به اطلاعات ospf دست پیدا کند و بر عکس.

نکته: اگر در یک شبکه از چند eigrp با as های مختلف استفاده کنید، باید از طریق **Redistribute** آنها را به هم معرفی کنید، مثلاً اگر در یک شبکه، EIGRP 100 و 200 داشته باشید، این دو شبکه به هیچ عنوان هم دیگر را شناسایی نمی‌کنند، چون از دو منطقه‌ی جدا تشکیل شده‌اند. برای حل این مشکل باید از دستور **Redistribute** استفاده کنید.

:HSRP (Hot Standby Router Protocol)

اگر شما مدیر شبکه هستید، همیشه سعی کنید Redundancy یا اطمینان کار را در شبکه‌ی خود حفظ کنید. این پروتکل که از ساخته‌های شرکت سیسکو است، با عنوان HSRP به شما این قابلیت را می‌دهد که چند روتربی را در یک مجموعه قرار دهید و یکی از این روتربا را که روتربی اصلی است Active Router، یکی دیگر از روتربا به عنوان Standby Router و بقیه‌ی روتربا به عنوان آماده به کار در نظر می‌گیریم. این روتربا به عنوان Gateway کلاینت‌ها در نظر گرفته می‌شوند. اگر زمانی روتربی از کار بیفتند، روتربی دیگر جایگزین آن می‌شود و باعث ادامه‌ی کار شبکه می‌شود. پورت مربوط به این پروتکل، 1985 UDP است و از آدرس 224.0.0.2 MultiCast برای انتقال اطلاعات استفاده می‌کند. شماره‌ی گروه آن از 0 تا 255 قابل تخصیص است.

برای انتخاب روتر اصلی در HSRP از Priority استفاده می‌کنند که عددی بین 0-255 است که البته روی همهٔ روترا و سوئیچ‌های لایهٔ 3، 100 است که در صورت برابر بودن Priority، انتخاب روتر Active از روی شمارهٔ IP بزرگ‌تر است.

روترهای Standby، روترهایی هستند که فقط به پیغام‌های روترهای Active که هر 3 ثانیه ارسال می‌شود، گوش دهند و اگر در مدت 10 ثانیه Hello Packet از طرف روتر Active به روتر Standby نرسد، این روتر فرض می‌کند که روتر Active از کار افتاده و خود را به عنوان روتر Active، فعال می‌کند. زمان Hold برابر 10 ثانیه است.

می‌توانیم با دستور زیر، زمان‌های Hello و Hold را تغییر دهیم:

```
SW1 (config-if) #standby 1 timers 10 15
```

در این دستور Hello برابر 10 و Hold برابر 15 است.

زمانی که روی یک روتر پروتکل HSRP را فعال می‌کنیم در چند حالت قرار می‌گیرد:

- 1- Disable
- 2- Init
- 3- Listen
- 4- Speak
- 5- Standby
- 6- Active

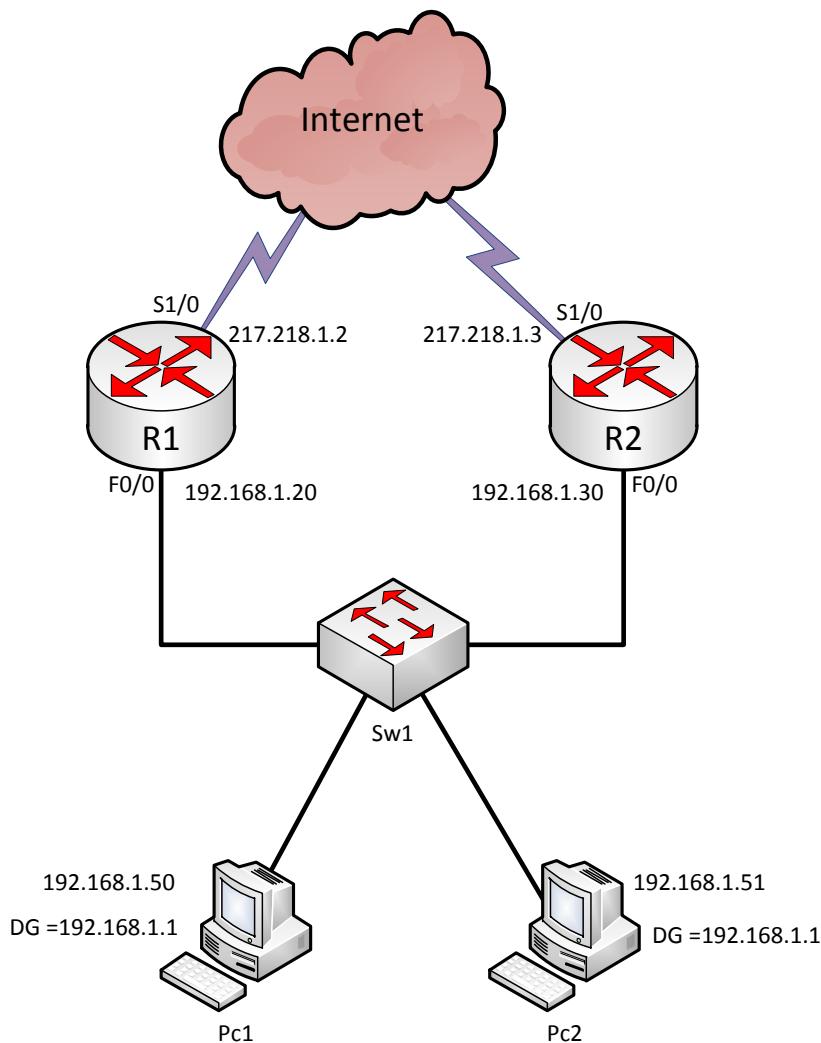
هرگاه در یک شبکه، یک روتر به عنوان روتر Active شناخته شود و شما روتر دیگری به شبکه با تنظیمات و Priority بهتر متصل کنید، این روتر به عنوان Active انتخاب نمی‌شود، اما با دستور زیر می‌توان روتر جدید را به عنوان Active روتر انتخاب کرد.

```
R1(config-if) # Standby 1 Preempt
```

این دستور، یک روتر را از آن پس می‌گیرد و به روتر دیگر می‌دهد که Priority بهتری دارد.
مثال: HSRP

در این مثال، کلاینت‌ها از طریق یک سوئیچ و بعد از آن از طریق روتر وارد اینترنت می‌شوند. در این سناریو دو روتر که به سوئیچ متصل هستند، نقش HSRP را بازی می‌کنند و یکی از روتراها به عنوان Active و روتر دیگر به عنوان standby در نظر گرفته می‌شود و Default Gateway را برای کلاینت‌ها مشخص می‌کنند که اگر زمانی یک روتر از کار افتاد روتر دیگر جایگزین می‌شود.

در packet Tracer، شکل زیر را ایجاد کنید و کابل‌های مورد نظر را به هم متصل کنید.

وارد روتر R1 می‌شویم و تنظیمات مربوط به HDLC را انجام می‌دهیم:

```
R1(config)#int f0/0
R1(config-if)#ip add 192.168.1.20 255.255.255.0
R1(config-if)#standby 1 ip 192.168.1.1
R1(config-if)#standby 1 priority 150
R1(config-if)#standby 1 preempt
R1(config-if)#standby 1 track fastEthernet 0/0
```

در دستور اول وارد ایترفیس F0/0 می‌شویم. یک آدرس برای این ایترفیس در نظر می‌گیریم. بعد از آن باید HDLC را با دستور **Standby 1** فعال کنیم. برای این کار، دستور **standby 1 ip 192.168.1.1** را وارد می‌کنیم شماره ۱ نام گروه مورد نظر است و آدرس 192.168.1.1 هم آدرس DG(Default Gateway) است، یعنی روتر روی این

آدرس، نقش Default Gateway را بازی می‌کند. برای این‌که این روتربه عنوان روتر اصلی در نظر گرفته شود، باید مقدار priority آن که به صورت پیش‌فرض 100 است را به 150 تغییر دهیم. بعد از تغییر priority به روتر با دستور Standby 1 preempt می‌گوییم که سریع‌تر به حالت Active سوچیچ کند، مثلاً اگر شما دو روتر داشته باشید، اولی Active باشد و روتر دیگر، standby. اگر standby روتری که priority است را به 150 تغییر دهیم، در حالت کلی باید به روتر Active تغییر کند، اما این کار انجام نمی‌شود. برای حل این مشکل از دستور preempt استفاده می‌کنیم تا حالت Active را از روتر اولی بگیرد و به روتر دومی دهد.

در دستور fastEthernet 0/0 track fastEthernet 0/0 standby 1 در یک فاصله‌ی زمانی مشخص، پورت 0 توسط Track، Ping می‌شود تا از فعال بودن آن با خبر شود. به محض این‌که لینک مورد نظر down شد. روتر Active تغییر می‌کند و به روتر دیگر داده می‌شود. در روتر R2 هم، مانند روتر قبلی همین کار را انجام می‌دهیم:

```
Router(config)#int f0/0
Router(config-if)#ip add 192.168.1.30 255.255.255.0
Router(config-if)#no sh
Router(config-if)#standby 1 ip 192.168.1.1
Router(config-if)#standby 1 preempt
Router(config-if)#standby 1 track fastEthernet 0/0
```

در این روتر هم، مانند روتر R1 دستورات را وارد کردیم. در این روتر نیز از DG، 192.168.1.1 استفاده کردیم و از دستور Preempt هم برای تغییر وضعیت سریع استفاده کردیم. در حال حاضر روتر R1 به عنوان Active روتر و روتر R2 به عنوان standby روتر است. زمانی که روتر R1 از شبکه خارج شود، روتر R2 جایگزین می‌شود. به این حالت، Redundancy می‌گویند که اطمینان کارایی شبکه را بالا می‌برد.

در HSRP می‌توانیم روش‌های امنیتی را به کار ببریم که کسی بدون اجازه وارد این شبکه نشود و خودش را به عنوان یک روتر HSRP معرفی نکند. دو مدل Authentication در HSRP وجود دارد.

:Plain Text –1

در این روش، امنیت از طریق یک کلمه که می‌تواند حداقل 8 کاراکتر باشد، صورت گیرد:

Sw1 (Config-if)# Standby 1 Authentication babajani

در هر دو روتر باید این دستور را وارد کنید که در اینجا، کلمه‌ی babajani به عنوان رمز عبور برای هر دو روتر است و اگر در هر روتر رمز برقرار باشد، ارتباط برقرار می‌شود.

:MD5 –2

در این روش که از طریق Hash کردن اطلاعات صورت می‌گیرد، خیلی قوی‌تر و بهتر از روش قبلی است.

Sw1 (Config-if)# Standby 1 Authentication md5 key-string saman

این نکته را هم در نظر داشته باشید که دستورات رمزنگاری روی نرمافزار Packet Tracer، تعریف نشده و شما باید در نرمافزارهای دیگر، مانند GNS3 و یا IOU که در زیر آن‌ها را بررسی خواهیم کردیم، اجرا کنید.

از HSRP می‌توانیم برای Load balancing هم استفاده کنیم تا بار کاری بین روتراها تقسیم شود، یعنی برای یک روتر، یک DG مشخص و برای روتر دیگر، DG دیگر و هر کدام از این روتراها به عنوان Active روتر در نظر گرفته می‌شوند؛ مثلاً اگر در شبکه‌ی خود 6 کلاینت دارید، می‌توانید 3 کلاینت را به R1 متصل کنید و 3 کلاینت دیگر را به R2 متصل کنید تا بار شبکه، بین روتراها تقسیم شود.

نکته: اصولاً HSRP روی سوئیچ‌های لایه‌ی 3 اجرا می‌شود و در بعضی از روتراها تعریف نشده است.

با دستور show standby می‌توانید اطلاعات مربوط به HSRP روی روتر مورد نظر را مشاهده کنید:

R1# show standby

```
FastEthernet0/0 - Group 1 (version 2)
State is Active
  4 state changes, last state change 00:18:45
  Virtual IP address is 192.168.1.1
  Active virtual MAC address is 0000.0C9F.F001
  Local virtual MAC address is 0000.0C9F.F001 (v2 default)
  Hello time 3 sec, hold time 10 sec
  Next hello sent in 1.066 secs
  Preemption enabled
  Active router is local
  Standby router is 192.168.1.30, priority 150 (expires in 0 sec)
  Priority 150 (configured 150)
  Group name is hsrp-Fa0/0-1 (default)
```

با دستور show Standby Brief، می‌توانید اطلاعات سریع در مورد Active و Standby بودن روتر را به دست بیاورید:

R1#show standby brief

Interface	Grp	Pri	P	State	Active	Standby	Virtual IP
Fa0/0	1	150	P	Active	local	192.168.1.30	192.168.1.1

:GLBP (Gateway Load Balancing Protocol)

این پروتکل، نسخه‌ی بهبودیافته‌ی پروتکل HSRP است که توسط شرکت سیسکو ارائه شده است و برای Load balancing استفاده می‌شود. کار اصلی این پروتکل به این صورت است که چند روتر در یک Subnet قرار دارند و باید مانند قبل، روی یک IP نقش Default Gateway را بازی کنند. روتربی که Priority آن بالاتر باشد، می‌شود کار این روتر این است که اگر کلاینتی درخواستی به سمت این روتر ارسال کند، این روتر Active Forwarder یکی از روترهایی که در همان گروه قرار دارد را برای کلاینت ارسال می‌کند و در دفعه‌ی بعد Mac address روتر دیگر را می‌فرستد که این کار توسط الگوریتم‌های زیر انجام می‌پذیرد:

الگوریتم Round Robin

به صورت گردشی عمل می‌کند و به صورت پیش‌فرض فعال است.

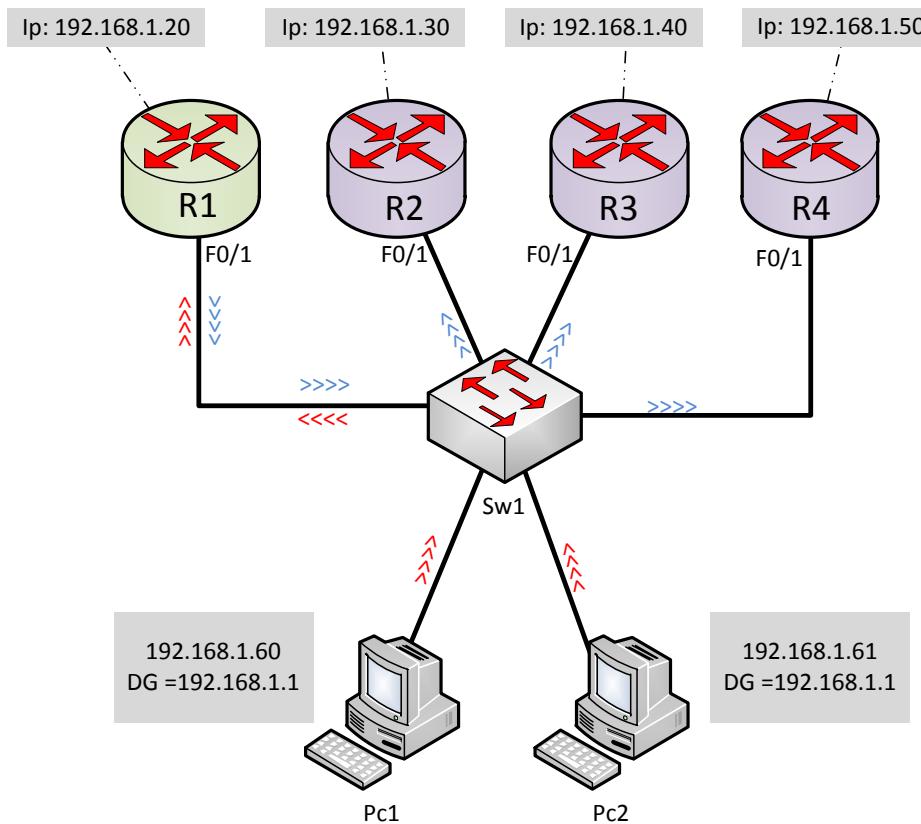
الگوریتم Weighted

این الگوریتم بار کاری را به صورت مساوی بین روتربا تقسیم می‌کند.

الگوریتم Host-Dependent

در این الگوریتم از طریق access List به روتر می‌گوییم که این کلاینت‌ها از روتر خاصی استفاده کنند.

مثالی از این پروتکل:

در این مثال، روتر R1 به عنوان روتر Active انتخاب می‌شود و بقیه، به عنوان روتر Standby می‌باشد.

وقتی کلاینت درخواستی را می‌فرستند، در مرحله‌ی اول به روتر R1 می‌رسد و بعد، این روتر Mac address یکی از روترهای گروه خود را به کلاینت مورد نظر می‌دهد و به کلاینت بعدی Mac address روتر دیگر را می‌دهد و همین‌طور ادامه خواهد داشت. در صورت غیرفعال شدن روتر اصلی، روتر دیگر در گروه مورد نظر به جای آن قرار می‌گیرد.

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

```
R1(config)#int f0/1
R1(config-if)#ip add 192.168.1.20 255.255.255.0
R1(config-if)#no sh
R1(config-if)#glbp 1 ip 192.168.1.1
R1(config-if)#glbp 1 priority 150
R1(config-if)#glbp 1 preempt
R1(config-if)#glbp 1 authentication text babajani
```

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، وارد ایترفیس مورد نظر شدیم و IP address را وارد کردیم و بعدازآن ایترفیس را روشن کردیم. ادامه‌ی کار، مانند HDLC است. در روترهای دیگر هم به همین صورت دستورات را وارد کنید، اما دستور 150 glbp 1 priority را فقط برای همین روتر، یعنی روتر R1 وارد کنید.

:VRRP (Virtual Router Redundancy Protocol)

این پروتکل کاملاً شبیه به HSRP است. شماره‌ی گروه در این پروتکل از 0 تا 255 و شماره‌ی Priority از 0 تا 254 است. روتر اصلی به عنوان روتر Master در نظر گرفته می‌شود و روترهای فرعی به عنوان Backup در نظر گرفته می‌شود. این پروتکل مربوط به سازمان IETF است.

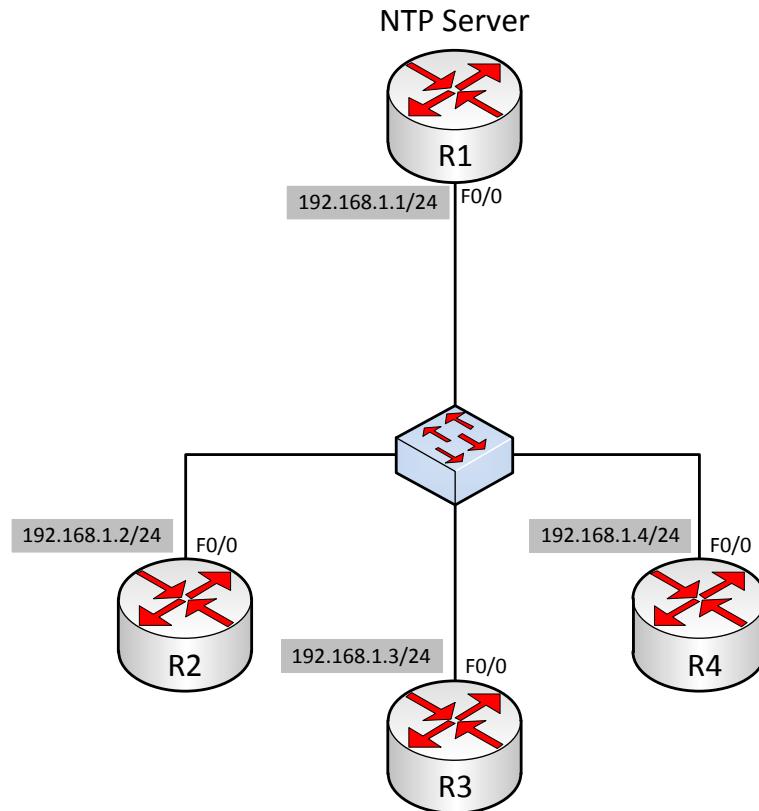
این پروتکل از آدرس 224.0.0.18 استفاده می‌کند و پروتکلی که با آن کار می‌کند، IP Protocol با شماره‌ی پورت 112 است. این پروتکل در هر 1 ثانیه، پیام‌های خود را ارسال می‌کند و دستور Preempt هم به صورت پیش‌فرض بر روی این پروتکل فعال است.

شاید در شبکه‌ی خود از دستگاه‌هایی غیر از دستگاه‌های شرکت سیسکو استفاده کنید که برای Redundancy حتماً باید از این پروتکل استفاده کنید.

دستورات، کاملاً شبیه به HSRP است. فقط به جای قرار دادن کلمه‌ی HSRP، کلمه‌ی VRRP را جایگزین کنید.

:NTP (Network Time Protocol)

این پروتکل برای تنظیم تاریخ و ساعت استفاده می‌شود که یکی از کارهای مدیریتی در شبکه است. با یک مثال این پروتکل را بررسی می‌کنیم:

در این مثال، R1 به عنوان سرور NTP در نظر می‌گیریم و به بقیه روتراها می‌گوییم که از روتر R1، تنظیمات ساعت و تاریخ را دریافت کنند.

وارد روتر R1 شوید و دستورات زیر را وارد کنید:

R1#clock set 10:15:00 22 nov 2013

```

R1#configure t
R1#configure terminal
R1(config)#ntp master 1
R1(config)#ntp authentication-key 1 md5 saman 123
    
```

در قسمت اول، ساعت و تاریخ روتر را تنظیم کردیم و بعد وارد مد Global شدیم و دستور 1 Ntp Master 1 را وارد کردیم که با این دستور، این روتر را به عنوان روتر سرور برای پروتکل NTP در نظر می‌گیریم. عدد 1 که

در انتهای دستور مشاهده می کنید، می تواند از 1 تا 15 و برای مشخص کردن Master مورد نظر باشد و بعداز آن، یک کلید امنیتی تعریف می کنیم تا کسی بدون اجازه، زیرمجموعه این سرور نشود.

بعد از مشخص کردن سرور NTP، باید وارد روترهای دیگر شویم و روتر R1 را به عنوان روتر NTP به روترهای دیگر معرفی کنیم:

در روترهای R2,R3,R4 دستورات زیر را وارد کنید:

R5(config)#ntp server 192.168.1.1

R5(config)#ntp authentication-key 1 md5 saman 123

با این دستور، روترا تنظیمات ساعت و تاریخ خود را از سرور، یعنی R1 دریافت می کند. برای مشاهده این موضوع از دستور زیر استفاده می کنیم:

R2#show ntp status

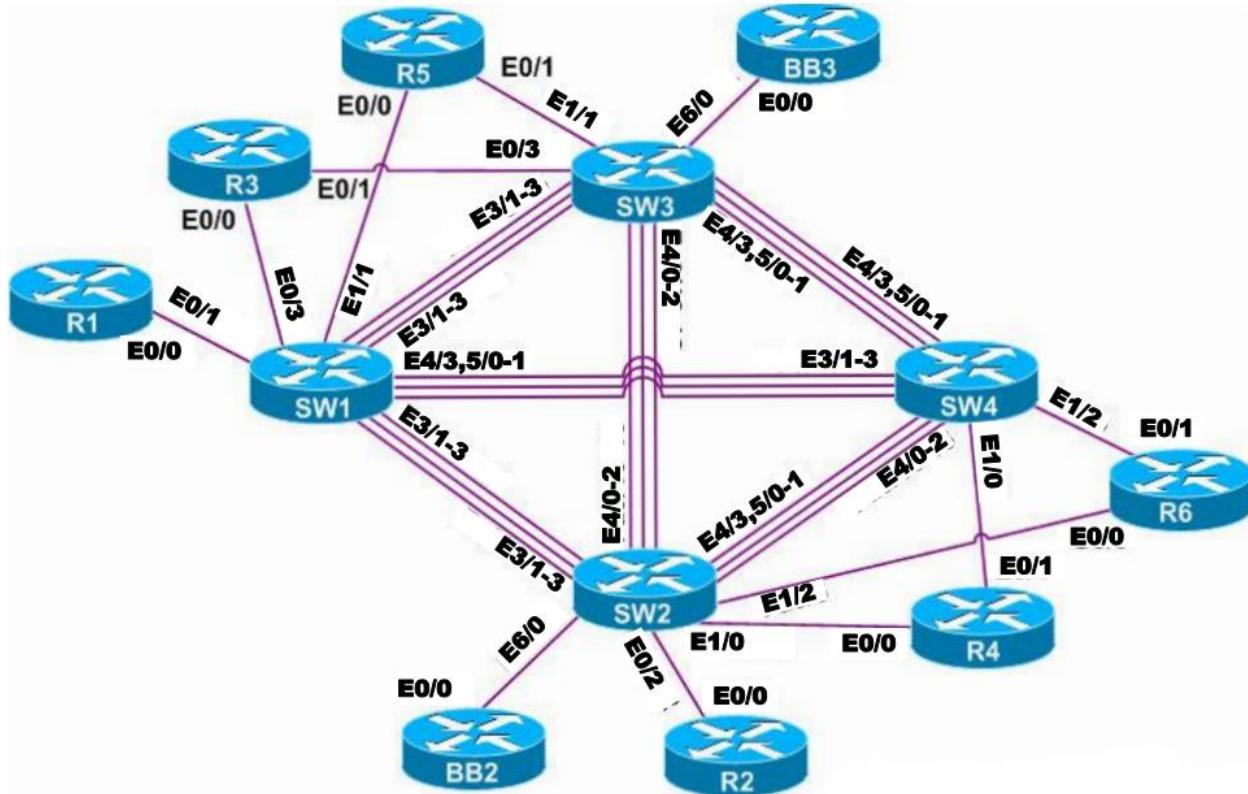
```
Clock is synchronized, stratum 2, reference is 192.168.1.1
nominal freq is 250.0000 Hz, actual freq is 250.0003 Hz, precision is 2**18
reference time is D639AF96.2C66330A (10:25:26.173 UTC Fri Nov 22 2013)
clock offset is 12.7890 msec, root delay is 43.90 msec
root dispersion is 902.04 msec, peer dispersion is 889.22 msec
```

همان طور که مشاهده می کنید، وارد روتر R2 شدیم و از دستور **show ntp status** استفاده کردیم که به ما تاریخ و ساعت مورد نظر را نمایش داد.

آموزش نرم افزار IOU:

این نرم افزار یکی از نرم افزارهای مرکز امتحانات سیسکو است که برای مدرک CCIE و در قسمت اول آن به کار می رود. همان طور که می دانید امتحان CCIE در دو مرحله انجام می گیرد که مرحله ای اول، بر روی همین نرم افزار است و مرحله ای دوم بر روی Rack واقعی انجام می گیرد.

این نرم افزار دقیقاً بر طبق CCIE Rack ایجاد شده است و از 6 روتر اصلی، 3 روتر BackBone، 4 سوئیچ لایه 3 تشکیل شده است که شکل آن را در زیر مشاهده می کنید:

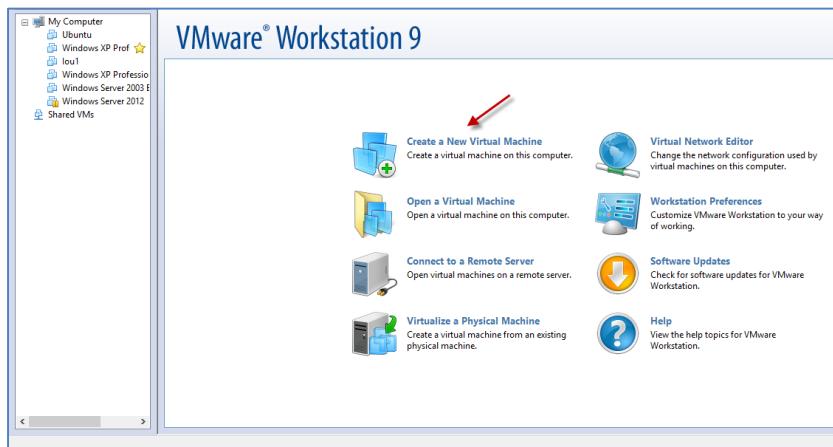

برای راه اندازی این نرم افزار احتیاج به یک نرم افزار مجازی سازی داریم تا بتوانیم در ویندوز خود آن را اجرا کنیم. نرم افزار IOU از هسته‌ی لینوکس پیروی می کند و باید به صورت مجازی روی ویندوز اجرا شود، پس قبل از شروع به کار، نرم افزار VMware 9 یا هر ورژن دیگری که در دسترس دارید را نصب کنید. همان طور که می دانید این نرم افزار برای راه اندازی چندین سیستم عامل در کنار هم است و مخصوص کاربران شبکه است.

برای دانلود این نرم افزار می توانید از لینک زیر استفاده کنید و بعد از دانلود، آن را نصب کنید:

http://dl1.sarzamindownload.com/sdlftpuser/91/06/18/VMware_Workstation_9.exe

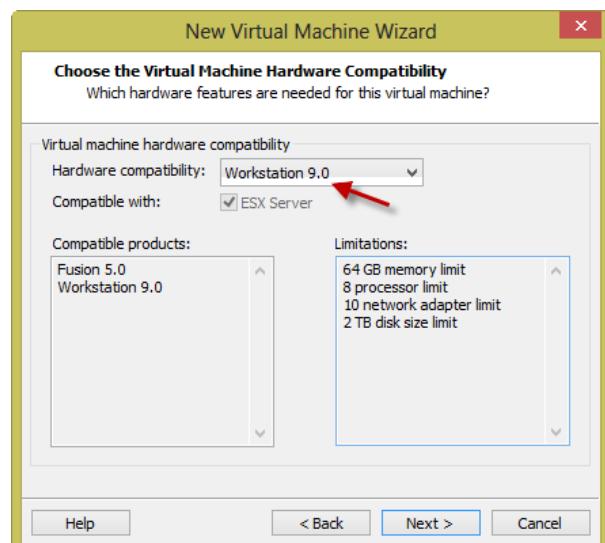
نرم افزار را اجرا و به شکل زیر توجه کنید.

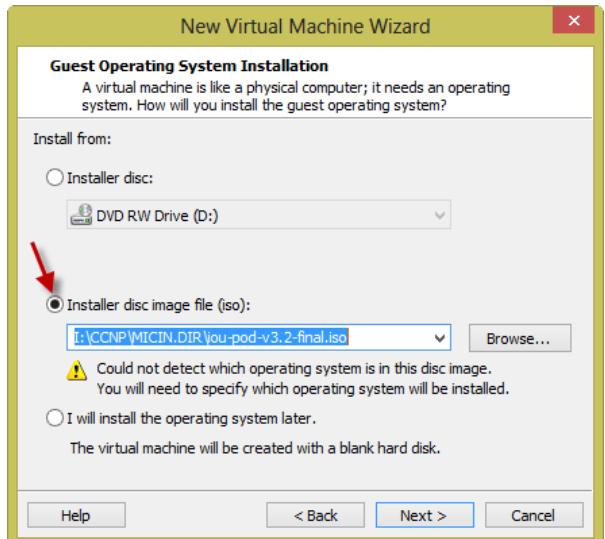
بر روی گزینه‌ی Create New Virtual Machine کلیک کنید تا شکل زیر ظاهر شود:

در این شکل، گزینه‌ی Custom را انتخاب و بر روی Next کلیک کنید.

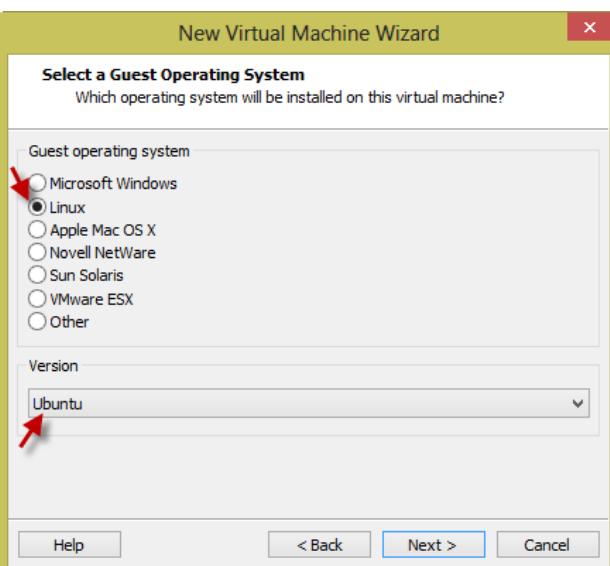
در این شکل، 9 Workstation را انتخاب و بر روی Next کلیک کنید.

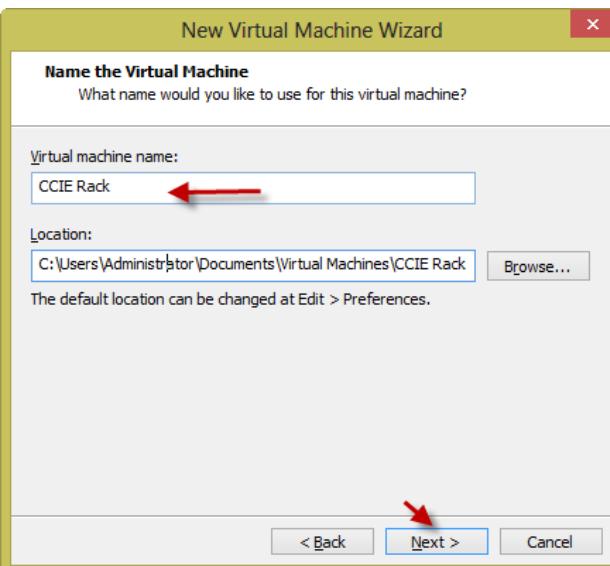
در این قسمت باید IOU را به این نرمافزار معرفی کنیم که IOU به صورت فایل فشرده ISO است و از آدرس زیر می‌توانید آن را دانلود کنید:

http://www.4shared.com/file/5CR_MwvA/iou-pod-v32-final.htm

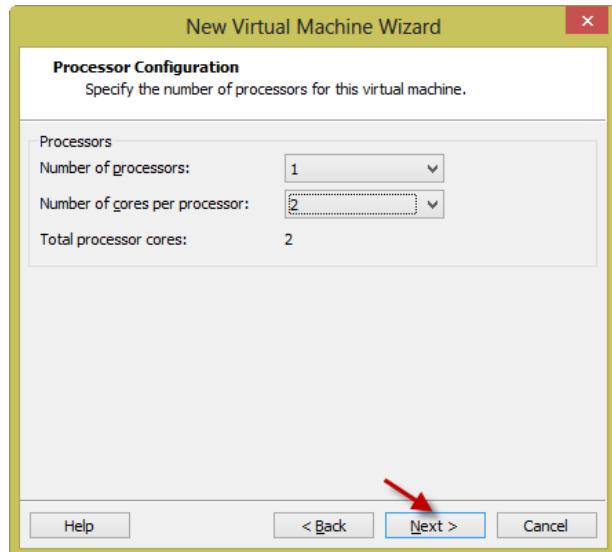
بعد از دانلود، مانند شکل رویرو به نرمافزار معرفی کنید و بر روی Next کلیک کنید.

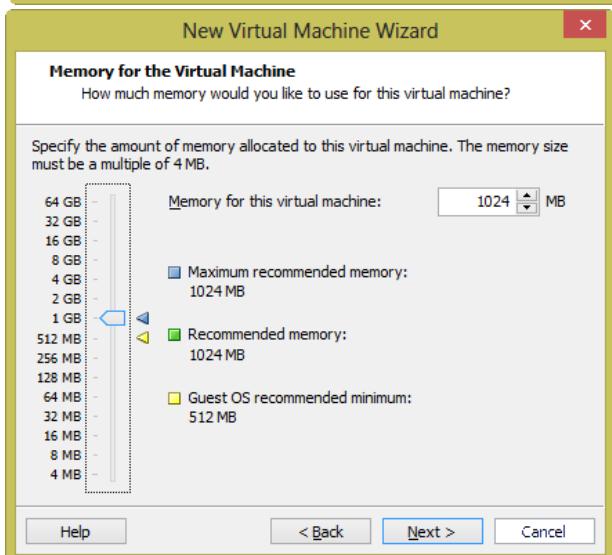
در این قسمت، گزینه‌ی Linux را انتخاب و بر روی Next کلیک کنید.

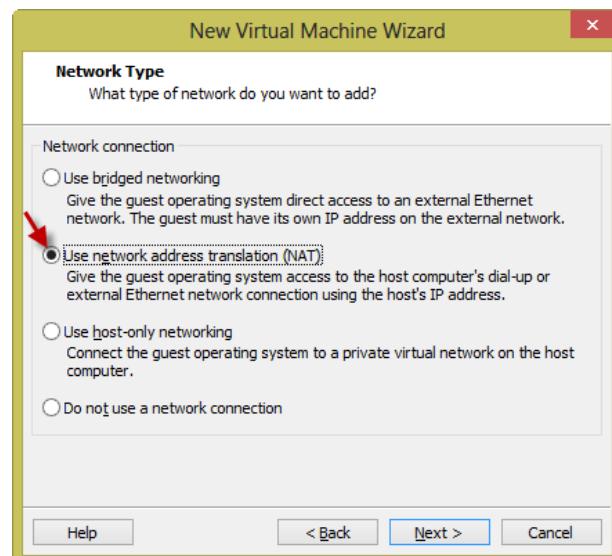
در این قسمت، نام پروژه را وارد کنید. از قسمت Location می‌توانید محل ذخیره‌سازی آن را تعیین کنید. بر روی Next کلیک کنید.

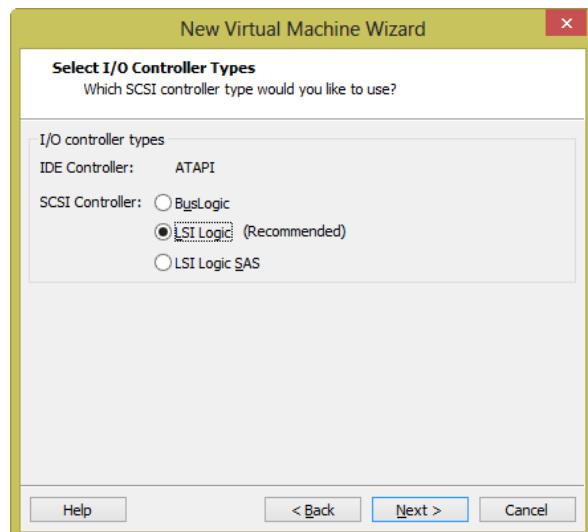
در این شکل، تعداد پردازنده و هسته‌ی آن را مشخص و بر روی Next کلیک کنید.

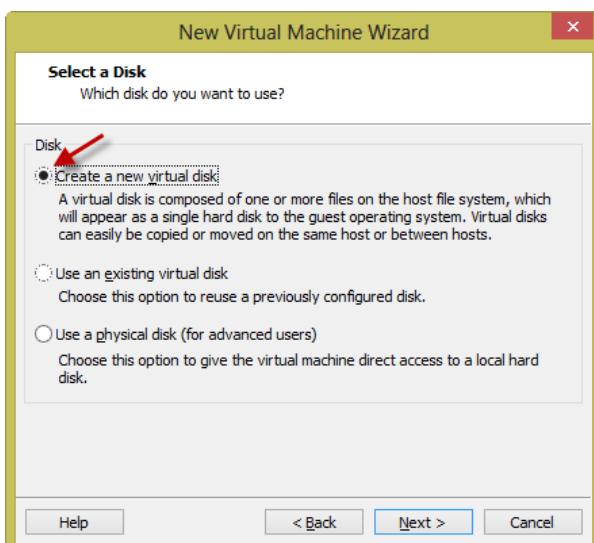
در این قسمت باید حافظه‌ی Ram مورد نظر برای این ماشین مجازی را تعیین کنید. توجه داشته باشید که IOU، احتیاج زیادی به Ram دارد تا بتواند به صورت صحیح کار کند. برای همین سعی کنید از RAM 2GB استفاده کنید. بر روی Next کلیک کنید.

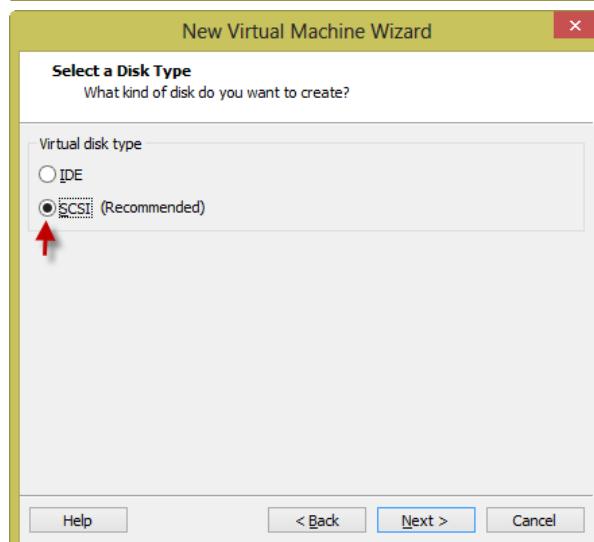
در این قسمت که مربوط به تنظیمات کارت شبکه‌ی سیستم مجازی است، گزینه‌ی مورد نظر را انتخاب کنید تا بتوانید از ویندوز اصلی خود به این ماشین مجازی ارتباط داشته باشید. بر روی Next کلیک کنید.

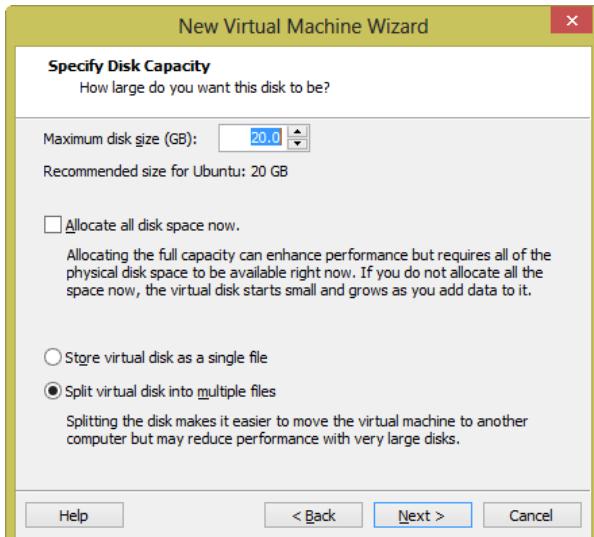
در این قسمت، نوع ارتباط هارد دیسک را مشخص می کند.
بر روی گزینه‌ی پیش‌فرض کلیک و Next کنید.

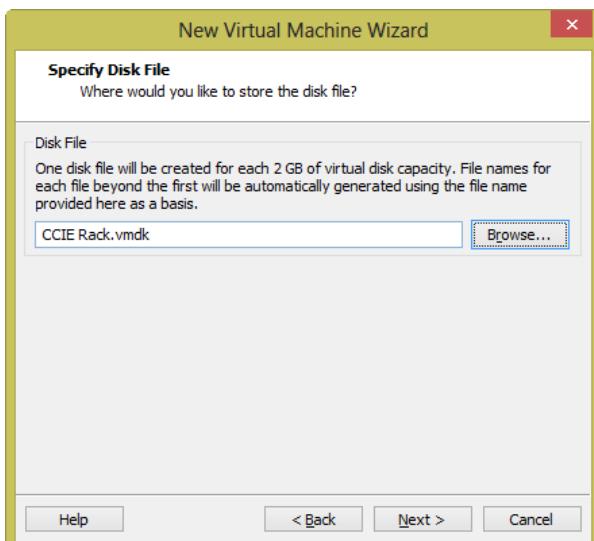
در این قسمت بر روی گزینه‌ی اول کلیک کنید تا یک هارد دیسک مجازی برای شما ایجاد شود، البته می‌توانید از هارد دیسک اصلی خود هم استفاده کنید که بهتر است این کار را انجام ندهید و بر روی Next کلیک کنید.

در این قسمت، گزینه‌ی مورد نظر را انتخاب کنید و بر روی Next کلیک کنید.

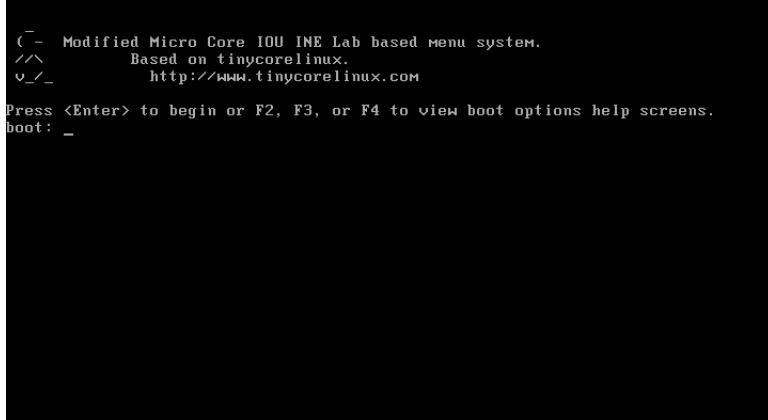
در این قسمت می توانید مقدار فضای هارد دیسک مجازی خود را مشخص کنید. اگر تیک گزینه **Allocate All** را بزنید، باعث می شود که کل این فضا اشغال شود، پس این کار را انجام ندهید و تنها بر روی **Disk Space Now** کلیک کنید.

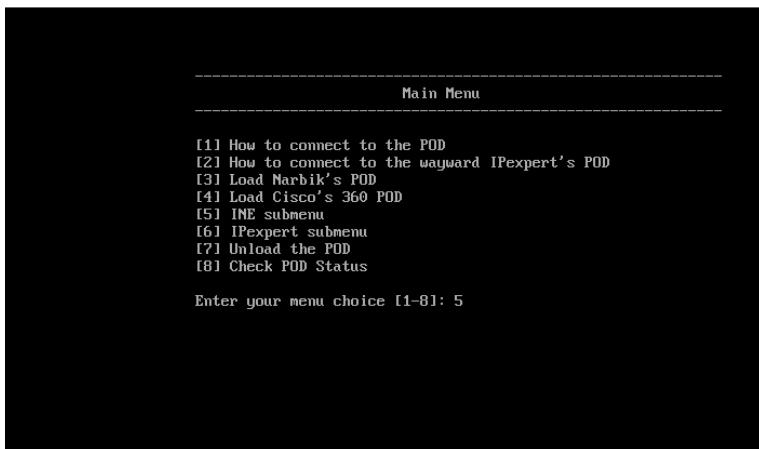
در این قسمت می توانید هارد دیسک ایجاد شده را در جای دلخواه خود ذخیره کنید. بعد از این کار، بر روی **Finish** کلیک کنید و در قسمت بعد هم بر روی **Next** کلیک کنید.

بعد از ایجاد این ماشین مجازی، شکل زیر ظاهر می شود که برای روشن کردن این سیستم باید بر روی گزینه **Power On**... کلیک کنید.

بعد از اجرا کردن نرم افزار IOU، شکل مقابل ظاهر می شود. بر روی Enter کلیک کنید تا نرم افزار اجرا شود.

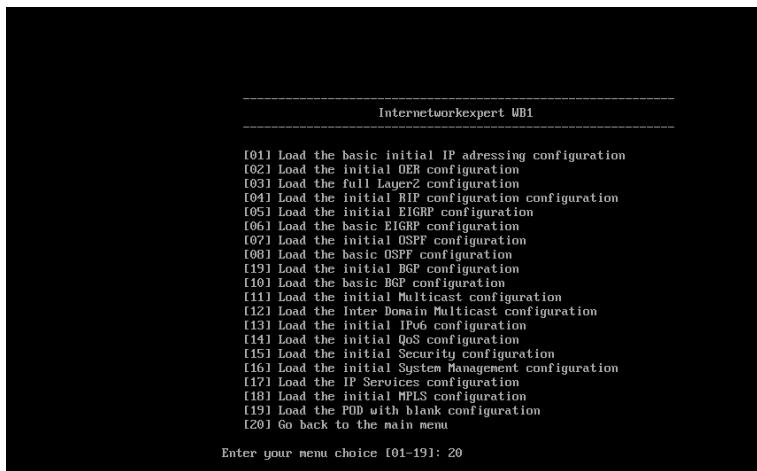
در این قسمت، شماره 5 را وارد کنید و بر روی Enter کلیک کنید.

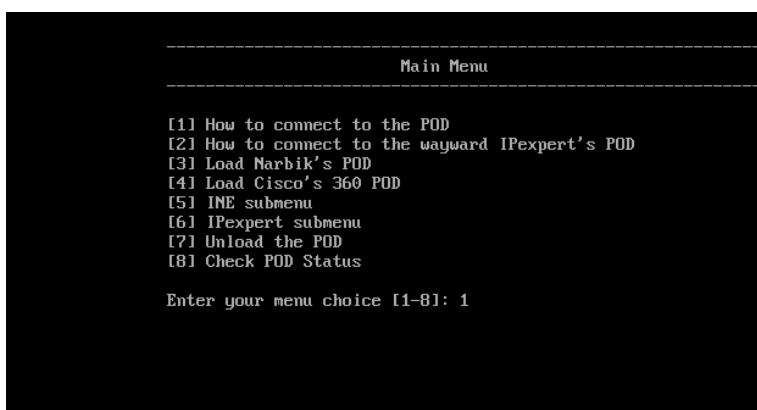
در این قسمت، عدد 19 را وارد کنید و بر روی Enter کلیک کنید.

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، تمام روترا و سوئیچ‌ها اجرا شده‌اند و نرم‌افزار آماده به کار است. بر روی **enter** کلیک کنید تا به قسمت قبل برگردیم.

در این قسمت، گزینه‌ی 20 را وارد کنید و بر روی **Enter** کلیک کنید تا به مرحله‌ی قبل برگردیم.

در این قسمت، گزینه‌ی 1 را وارد کنید تا لیست IP ها و پورت‌های سوئیچ‌ها و روترا را نمایش دهد.

```
The connection table to connect to the POD

Telnet from the host machine to the following:

R1: 192.168.133.134 PORT:2001
R2: 192.168.133.134 PORT:2002
R3: 192.168.133.134 PORT:2003
R4: 192.168.133.134 PORT:2004
R5: 192.168.133.134 PORT:2005
R6: 192.168.133.134 PORT:2006
SW1: 192.168.133.134 PORT:2007
SW2: 192.168.133.134 PORT:2008
SW3: 192.168.133.134 PORT:2009
SW4: 192.168.133.134 PORT:2010
BB1: 192.168.133.134 PORT:2011
BB2: 192.168.133.134 PORT:2012
BB3: 192.168.133.134 PORT:2013
FRS: 192.168.133.134 PORT:2014

Press the enter key to continue
```

در این قسمت، IP ها و پورت های مربوط به روترها و سوئیچ ها نمایش داده می شود که شما باید از طریق نرم افزار خاصی به این روترها و سوئیچ ها متصل شوید و تنظیمات مربوط به آن ها را انجام دهید. خوب برای این کار از چه نرم افزاری استفاده کنیم؟

پیشنهاد من این است که از نرم افزار Secure CRT استفاده کنید که واقعاً از همه لحاظ کامل بوده و کار با نرم افزار IOU را برای شما آسان می کند.
برای دانلود این نرم افزار از لینک زیر استفاده کنید.

<http://soft98.ir/internet/network/15209-vandyke-securecrt.html>

نصب این نرم افزار شاید برای بعضی ها مشکل باشد که باهم این نرم افزار را نصب می کنیم و نحوه ارتباط با نرم افزار IOU را باهم می آموزیم.

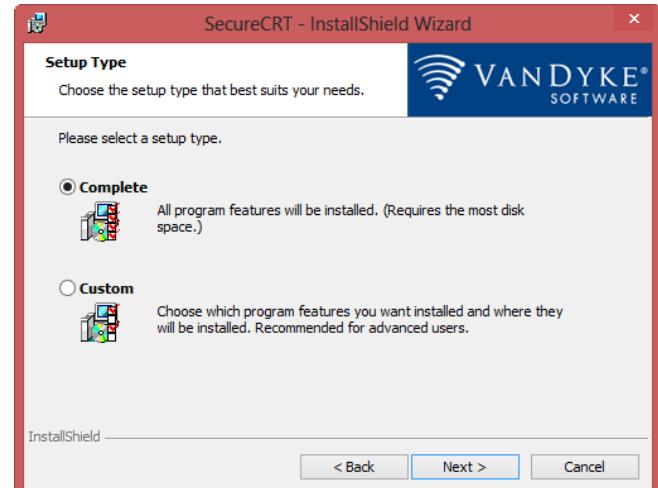
بر روی Setup.exe کلیک کنید و در پنجره باز شده بر روی Next کلیک کنید تا شکل رو برو ظاهر شود.

در این قسمت، قرارداد استفاده از نرم افزار را قبول کنید و بر روی Next کلیک کنید.

در این قسمت می توانید مشخص کنید که آیا فقط خودتان می خواهید از این نرم افزار استفاده کنید یا همهی کاربران سیستم شما. بعد از انتخاب یکی از گزینه ها بر روی Next کلیک کنید.

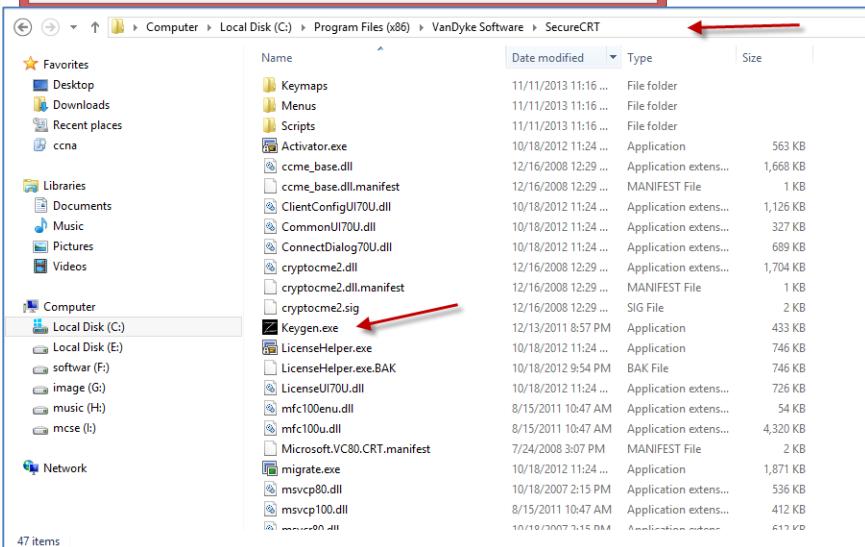

در این قسمت، گزینه‌ی اول را انتخاب و بر روی **Next** کلیک کنید. در صفحه‌ی بعد هم بر روی **Next** کلیک کنید و در قسمت آخر بر روی **Install** کلیک کنید تا نرم‌افزار نصب شود.

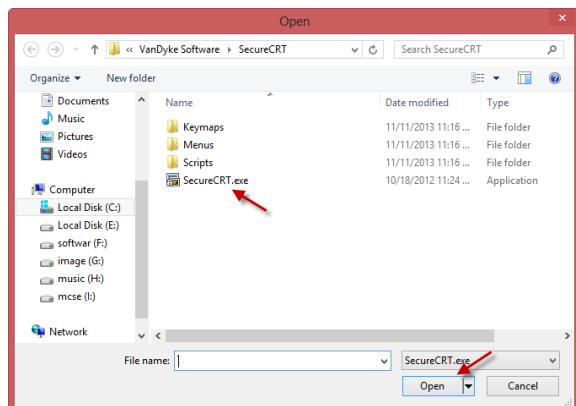
بعد از نصب شدن نرم‌افزار آن را اجرا نکنید. به پوشه‌ی Keygen بروید و فایل داخل آن را کپی و در پوشه‌ای که نرم‌افزار Secure CRT نصب شده است، **Past** کنید.

همان‌طور که مشاهده می‌کنید در پوشه‌ی مورد نظر قرار گرفته است؛ آن را با اولویت کاربر Administrator اجرا کنید.

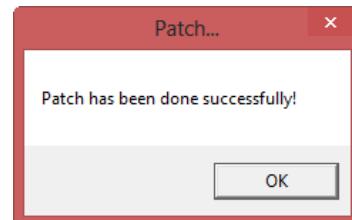

در این قسمت به هیچ گزینه‌ای دست نزنید و فقط بر روی **Patch** کلیک کنید و بعد از آن نرم‌افزار مورد نظر را به آن معرفی کنید.

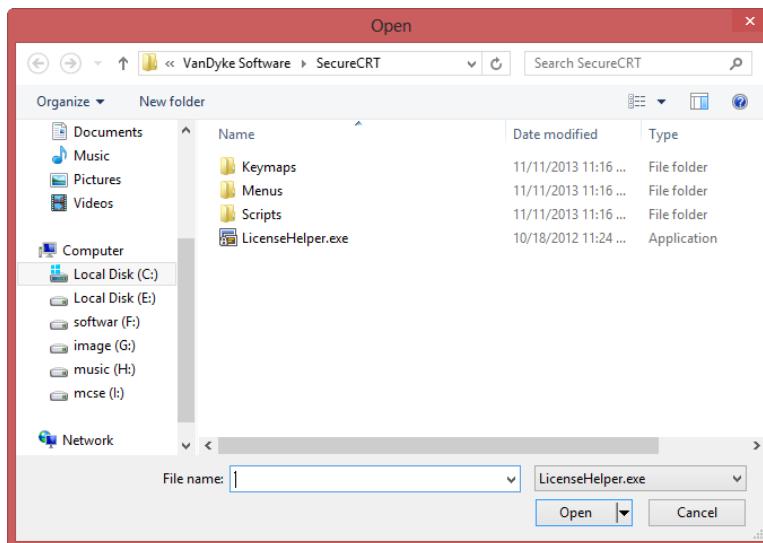

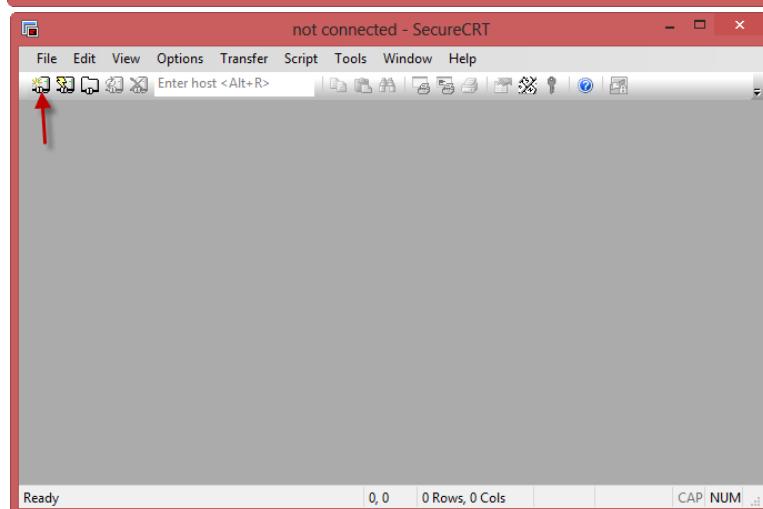
نرم افزار SecureCRT را انتخاب و بر روی Open کلیک کنید
تا پیغام زیر ظاهر شود:

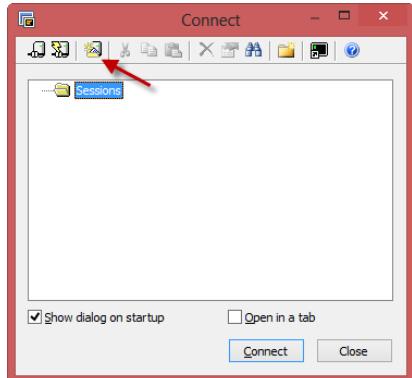
یک نکته بسیار مهم این است که در هنگام اجرا کردن Keygen حتماً از کاربر Admin استفاده کنید یا با کلیک راست کردن بر روی فایل مورد نظر و انتخاب گزینه Run As Administrators مجوزهای لازم به آن داده شود.

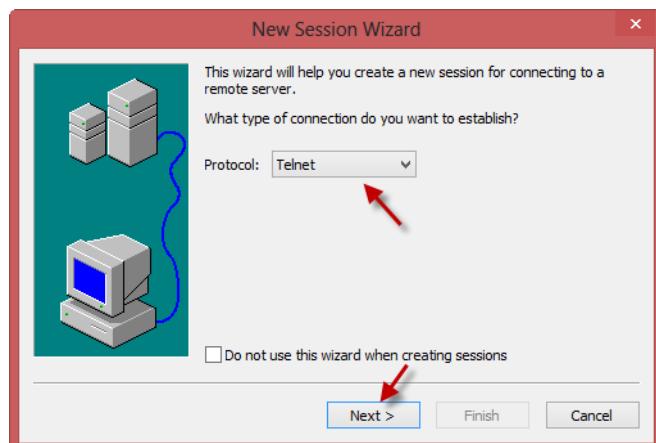
بعد از این که بر روی ok کلیک کردیم، شکل زیر ظاهر می شود که باید گزینه OK کلیک کنیم و بعد از آن بر روی OK کلیک می کنیم که نرم افزار به صورت کامل نصب شود.
بعد از نصب این نرم افزار آن را اجرا کنید تا باهم نحوه ارتباط با iou را کار کنیم.

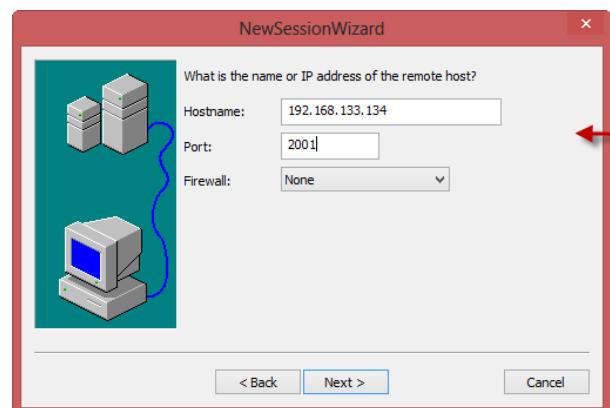
بعد از اجرای نرم افزار بر روی گزینه مورد نظر کلیک کنید یا از کلید ترکیبی Alt + C استفاده کنید تا شکل روبرو ظاهر شود.

توجه داشته باشید در این قسمت می خواهیم تمام روترا و سویچ های مورد نظر را در یک بسته قرار دهیم تا برای استفاده از نرم افزار IOU، دیگر نیاز به وارد کردن این اطلاعات نباشد و بتوان به صورت همزمان از همه آنها استفاده کرد. بر روی گزینه مورد نظر کلیک کنید تا شکل زیر ظاهر شود:

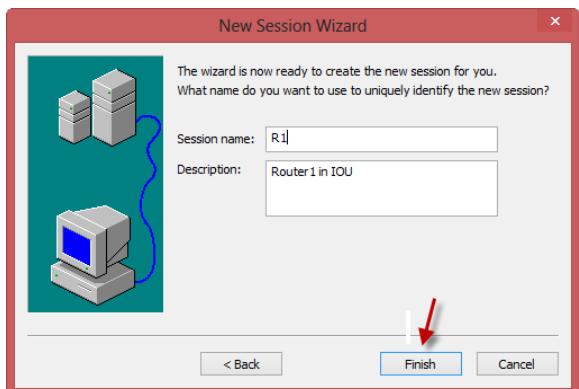

در این قسمت باید گزینه Telnet را انتخاب کنید و بر روی Next کلیک کنید.

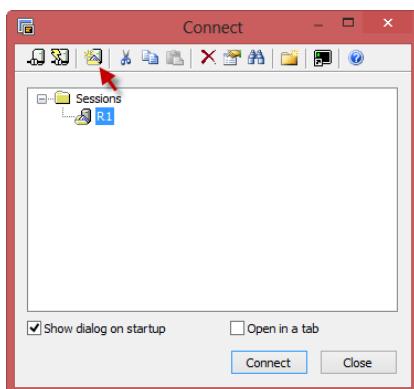

The connection table to connect to the following:	
Telnet from the host machine to the following:	
R1:	192.168.133.134 PORT:2001
R2:	192.168.133.134 PORT:2002
R3:	192.168.133.134 PORT:2003
R4:	192.168.133.134 PORT:2004
R5:	192.168.133.134 PORT:2005
R6:	192.168.133.134 PORT:2006
SW1:	192.168.133.134 PORT:2007
SW2:	192.168.133.134 PORT:2008
SW3:	192.168.133.134 PORT:2009
SW4:	192.168.133.134 PORT:2010
BB1:	192.168.133.134 PORT:2011
BB2:	192.168.133.134 PORT:2012
BB3:	192.168.133.134 PORT:2013
FRS:	192.168.133.134 PORT:2014

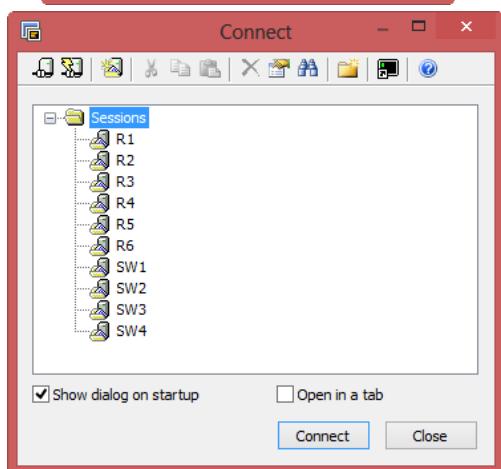
در شکل بالا آدرس ip و پورت مورد نظر مربوط به روتر 1 را در قسمت مورد نظر وارد کنید. همان‌طور که در شکل سمت راست مشاهده می‌کنید، آدرس‌های مشخص شده در IOU را وارد این نرم افزار کردیم. بر روی next کلیک می‌کنیم.

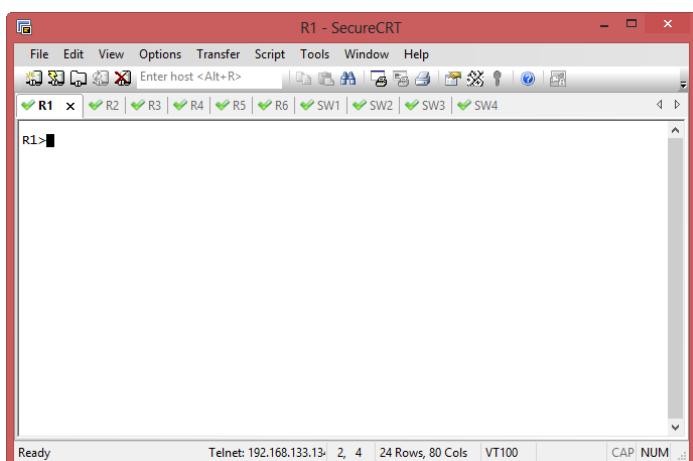
در این قسمت، نام روتر را وارد می کنیم که روتر 1 است و در قسمت Description هم توضیحاتی درباره روتر مورد نظر وارد می کنیم؛ بعد از اتمام کار، بر روی Finish کلیک می کنیم.

بعد از اتمام کار روتر R1، باید بقیه روترها و سوئیچ‌ها را به همین صورت انجام دهیم تا به لیست اضافه شوند که در قسمت بعدی این موضوع را مشاهده می کنیم.
همان‌طور که مشاهده می کنید، تمام روترها و سوئیچ‌ها به لیست اضافه شده است. امیدوارم که شما هم این کار را انجام داده باشید.

بعد از اتمام کار، Sessions را انتخاب و بر روی connect کلیک کنید تا به همه دستگاه‌ها در یک زمان متصل شوید. این کار را در شکل بعد مشاهده می کنید.

همان‌طور که مشاهده می کنید به صورت صحیح و بدون خطا به روترها و سوئیچ‌های IOU متصل شده‌ایم و می‌توانیم تنظیمات را روی روترها و سوئیچ‌ها انجام دهیم.
اگر در این بخش نتوانستید با iou ارتباط ایجاد کنید از طریق email با من در تماس باشید.

کار با نرم افزار GNS3:

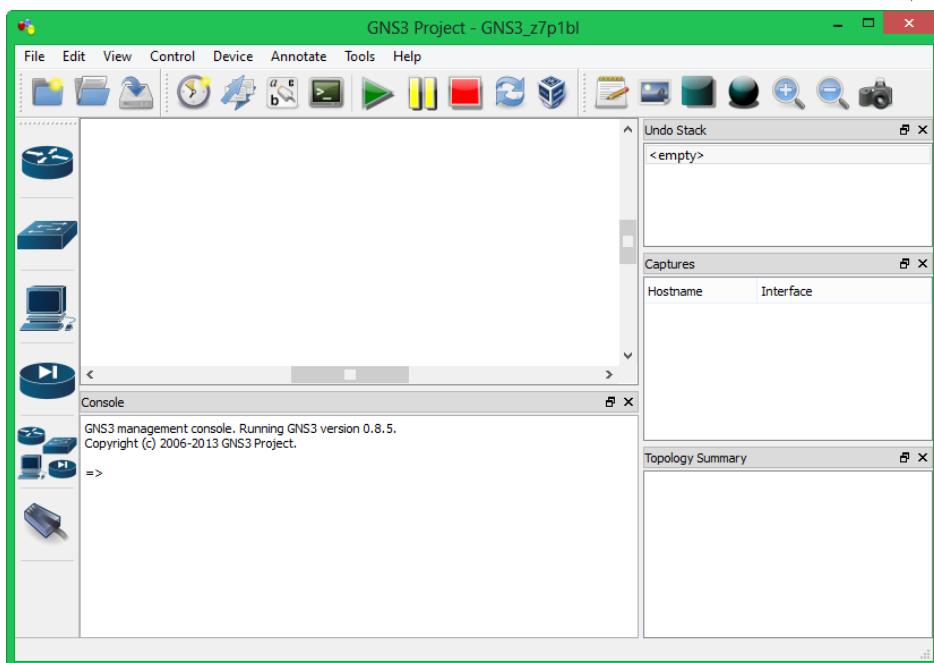
این نرم افزار که قوی ترین نرم افزار موجود است با بهره گیری از IOS واقعی روتراها از امکانات کاملی برخوردار است. در گذشته به خاطر استفاده بیش از حد روتراها از CPU و مختل کردن کار سیستم، طرفدارهای زیادی نداشت، البته با استفاده از گزینه IDLE PC توانسته کمی از بار سیستم بکاهد، اما باز هم مشکل ساز بود. این مشکلات تا زمانی وجود داشت که GNS ver 8.6 معرفی نشده بود. در این ورژن ابتدا با ایجاد تغییرات در ios های مورد نظر، مشکل تحمیل بار زیاد روی سیستمها را حل کرده است، پس باهم این نرم افزار را نصب می کنیم و با جزئیات آن آشنا می شویم.

برای دانلود این نرم افزار به آدرس زیر مراجعه کنید:

<http://www.gns3.net/download/>

بعد از وارد شدن در سایت بر روی GNS3 v0.8.6 all-in-one و یا ورژن بالاتر از آن کلیک کنید.

بعد از دانلود، نرم افزار مورد نظر را نصب و اجرا کنید تا شکل زیر ظاهر شود.

در شکل بالا محیط این نرم افزار را مشاهده می کنید. در سمت چپ، روتراها و سوئیچ ها و ... را مشاهده می کنید.

برای استفاده از روتراها باید ios های مربوط به هر روتر را به برنامه اضافه کنیم.

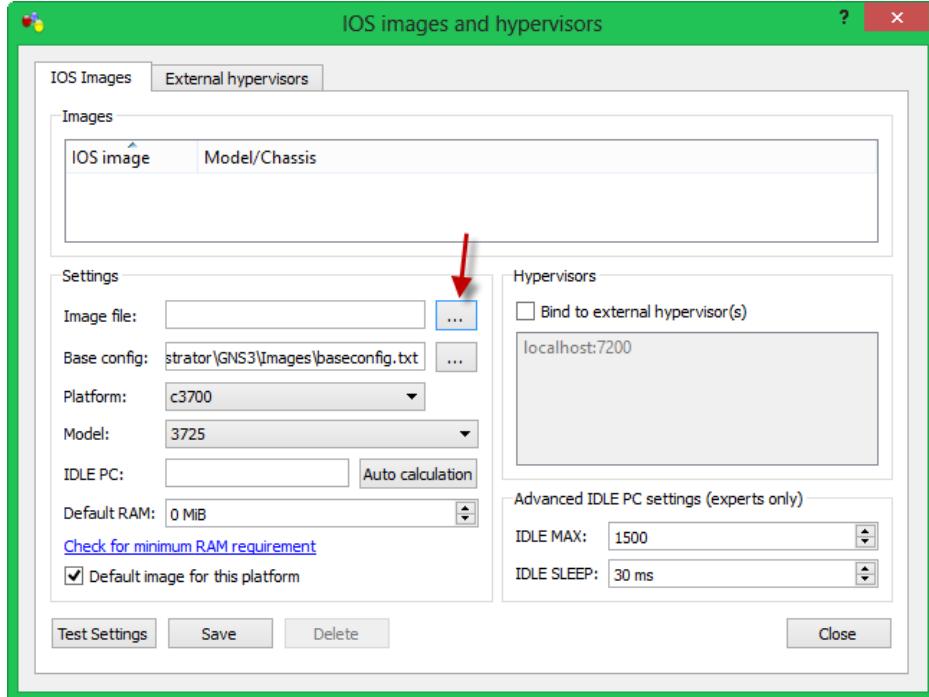
چگونه ios ها را به دست بیاوریم؟

شما می توانید از طریق وبلاگ شخصی من به این ios ها دست پیدا کنید:

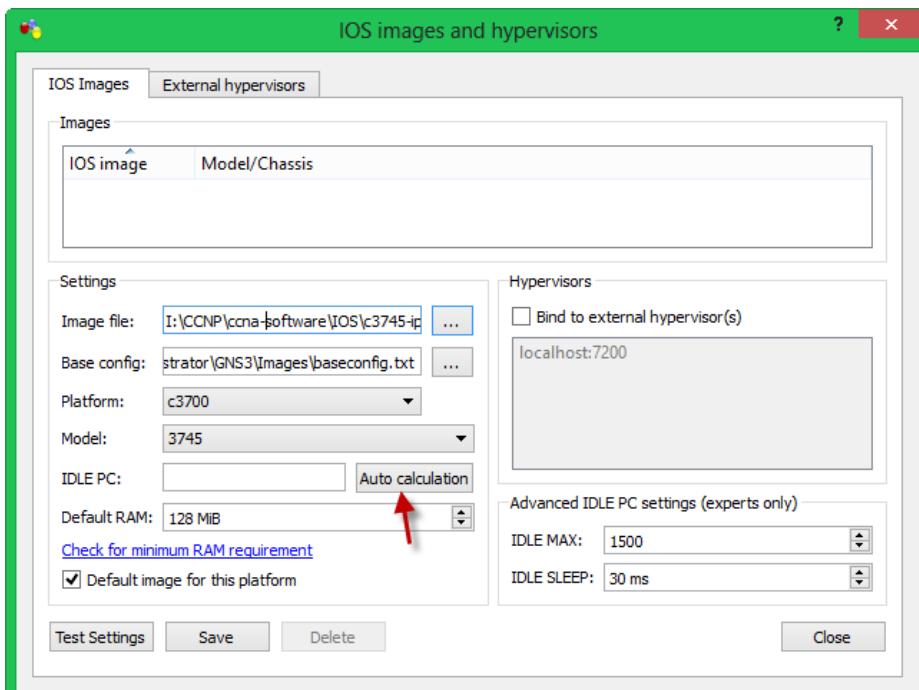
<http://samancd.blogfa.com>

چگونه ios ها را در برنامه قرار دهیم؟

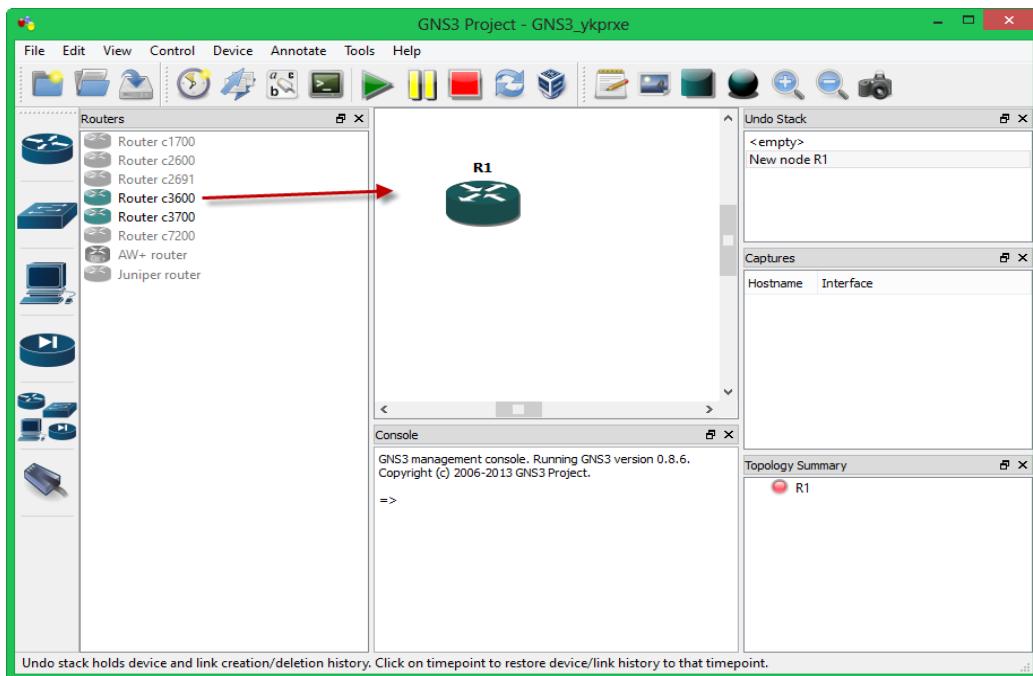
برای این کار از منوی Edit گزینه‌ی IOS image.... را انتخاب کنید یا از کلید ترکیبی Ctrl + shift + I استفاده کنید.

در شکل مقابل بر روی گزینه‌ی مورد نظر کلیک کنید و IOS نظر را به لیست اضافه کنید. به شکل بعد توجه کنید.

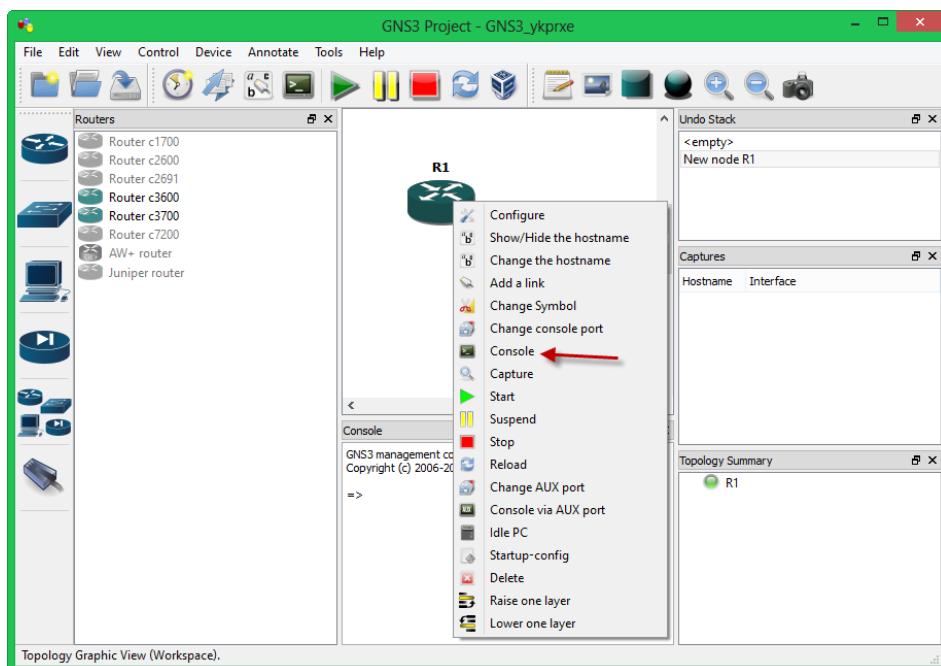

بعد از اضافه کردن IOS مورد نظر بر روی گزینه‌ی Calculation کلیک کنید تا برای این IOS انجام شود و بعد از اتمام این کار بر روی گزینه‌ی Save کلیک کنید تا اطلاعات ذخیره شوند. بعد از اضافه کردن IOS می‌توانید با روت‌ها کار کنید.

در این قسمت، روتر را وارد صفحه می‌کنیم و برای روشن کردن روتربه می‌توانیم از نوار ابزار بر روی دکمه‌ی

START کلیک کنیم.

برای وارد شدن به ios روتر، روی روتر مورد نظر کلیک راست کرده و گزینه‌ی Console را انتخاب کنید یا بر روی روتر دو بار کلیک کنید تا شکل زیر ظاهر شود:

```

SuperPuTTY - R1
File View Tools Help
R1
Connected to Dynamips
Press ENTER to get th

R1#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
R1(config)#do sh ip int b
Interface          IP-Address      OK? Method Status
FastEthernet0/0    unassigned      YES unset administratively
FastEthernet0/1    unassigned      YES unset administratively
R1(config)#

```

در شکل مقابل وارد روتر R1 شده‌ایم و می‌توانیم تنظیمات مربوط به این روتر را انجام دهیم.

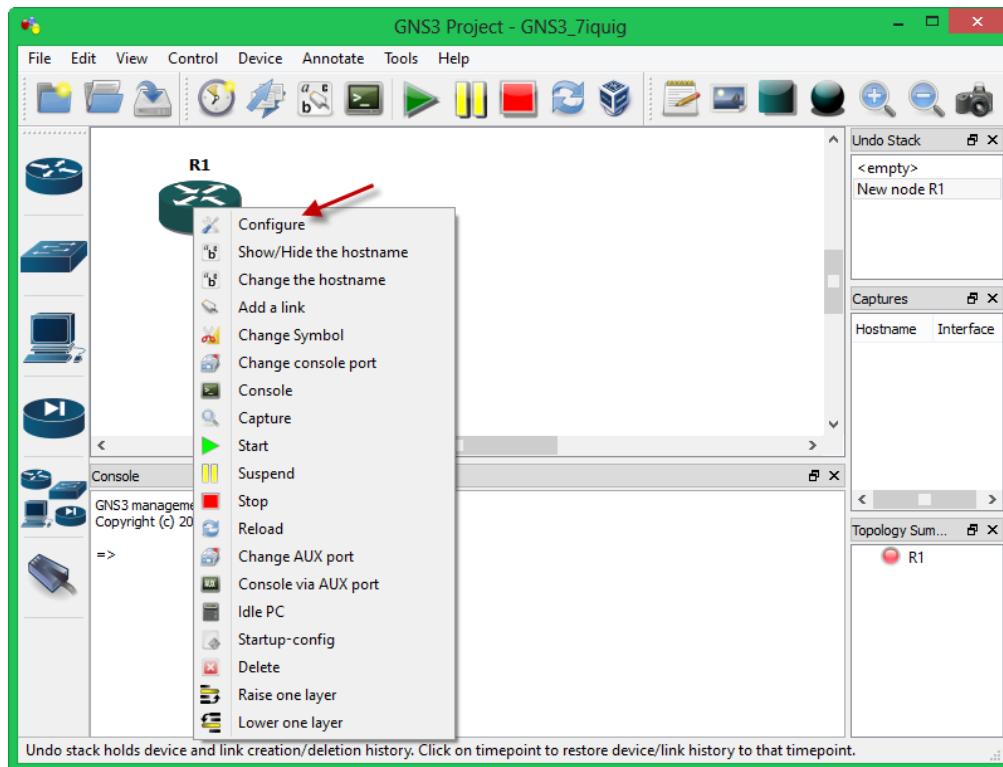
برای متصل کردن دو روتر به هم از کابل‌های مربوط به ایترفیس‌های مورد نظر استفاده می‌کنیم. برای این کار دو

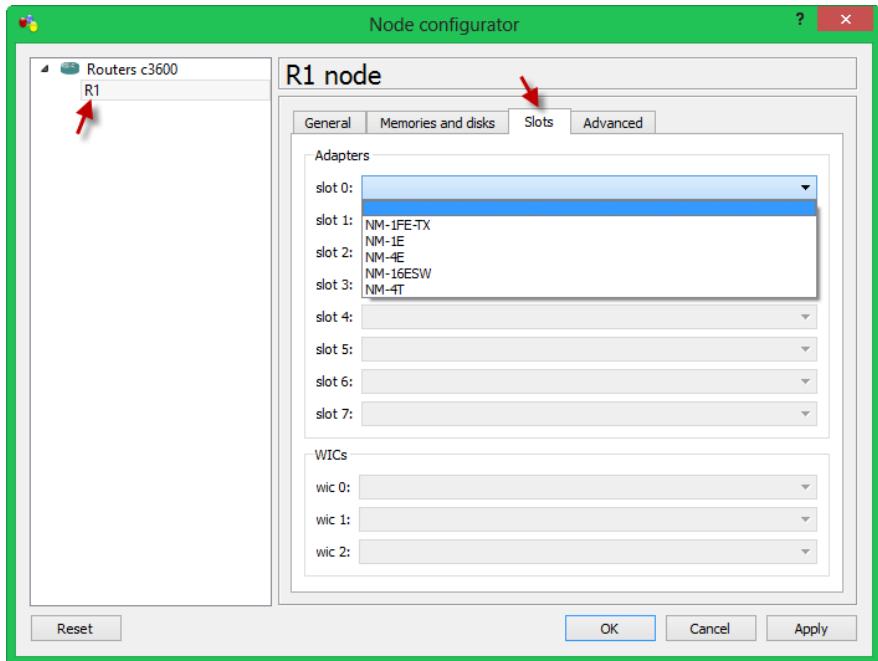
روتر به صفحه اضافه می‌کنیم و از طریق گزینه‌ی کابل مورد نظر را انتخاب و بر روی هر یک از روترا

کلیک و گزینه‌ی مورد نظر را انتخاب می‌کنیم.

برای اتصال روتر به هم می‌توانید از ایترفیس‌های مختلف استفاده کنید. شاید روتربی که به صفحه اضافه می‌کنید، هیچ‌گونه ایترفیسی نداشته باشد؛ برای حل این مشکل، بر روی روتر کلیک راست کرده و گزینه‌ی Configure

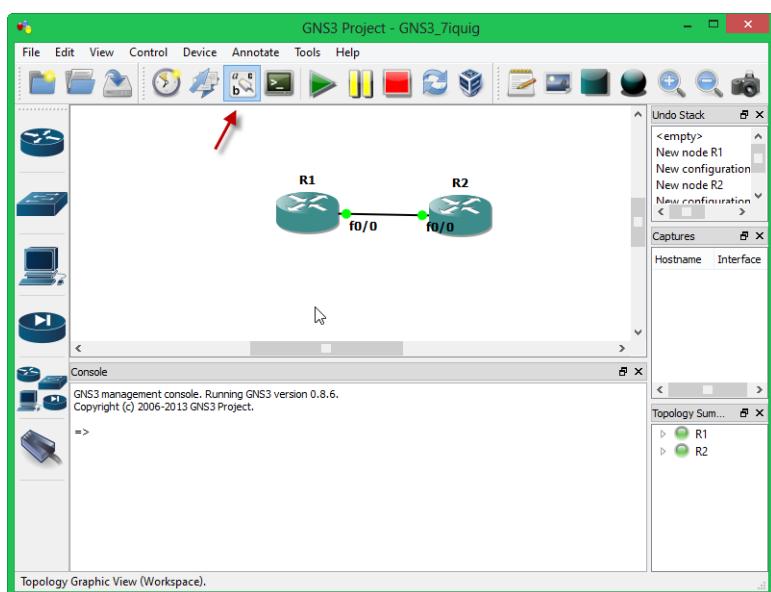
را انتخاب کنید.

بعد از انتخاب این گزینه، شکل روبرو ظاهر می‌شود و شما با انتخاب تب Slots می‌توانید در هر 4 ماژول اضافه کنید که در این روتر 4 ماژول وجود دارد و می‌توانید از هر یک از آن‌ها استفاده کنید؛ بعد از انتخاب، بر روی Ok کلیک کنید.

حالا می‌توانید دو روتر را توسط کابل که به صورت خودکار انتخاب می‌شود را به هم متصل کنید، مانند شکل زیر:

برای نمایش شماره‌ی پورت‌ها روی صفحه، باید گزینه‌ی Show / Hide Interface Label را انتخاب کنید که در شکل زیر این موضوع را مشاهده می‌کنید.

کل دستورات دوره CCNA به صورت سریع

نگاه کلی به دستورات و نحوه نوشتمن و کار کردن با آنها:

Router>enable	می توانید دستورات را به صورت کامل و یا به صورت چند کلمه بنویسید.
Router>enab	
Router>en	
Router#configure terminal	به جای نوشتمن یک کلمه به صورت کامل آن را خلاصه کنید.
Router#config t	
Router#sh = Router#show	بعد از نوشتمن چند کلمه از یک دستور، بعداز آن بر روی کلید TAB کلیک کنید تا دستور کامل نوشته شود.
Router#?	با نوشتمن علامت سؤال، لیست همهی دستورات در مد مورد نظر نمایش داده می شود.
Router#c? clear clock	با نوشتمن یک کلمه و بعداز آن نوشتمن علامت سؤال، لیست دستوراتی که با این کلمه وجود دارد، نمایش داده می شود.
Router#cl? clear clock	نمایش دستوراتی که با حروف cl شروع می شوند.
Router#clock	
% Incomplete Command	این پیام زمانی نمایش داده می شود که یک دستور را به صورت کامل وارد نکرده باشیم.
Router#clock ? set	با گذاشتن علامت سؤال بعد از Clock دستورات بعداز آن نمایش داده می شود.
Router>enable	با دستور enable در مد User وارد مد بعدی، یعنی مد Privileged می شویم.
Router#	
Router#exit or Router>exit	با دستور Exit در دو اول از همهی مدها خارج می شویم، در واقع Sign Out می کنید.
Router(config-if) #exit	با نوشتمن دستور exit از مد interface خارج شده و به مد قبلی برمی گردیم.

Router (config) #	
Router#disable	با این دستور در مدل Privileged از آن خارج و به مدل User می‌رویم.
Router>	
Router#logout	با این دستور اگر در مدل user باشیم از آنها به طور کامل خارج می‌شود.
Router#setup	با این دستور وارد Setup Mode می‌شویم.
Router#show version	نمایش اطلاعات دریاره‌ی IOS روتر.
Router#show flash	نمایش اطلاعات حافظه‌ی Flash روتر.
Router#show history	لیست 10 دستور آخر که وارد کرده‌ایم را به ما نشان می‌دهد.

نوع مدل روتر:

Router>	User mode
Router#	Privileged mode
Router(config) #	Global configuration mode
Router(config-if) #	Interface mode
Router(config-subif) #	Subinterface mode
Router(config-line) #	Line mode
Router(config-router) #	Router configuration mode

Router(config) #hostname Cisco	با این دستور می‌توانید نام روتر یا سوئیچ را تغییر دهید.
Cisco(config) #	نام تغییر کرده.
Router(config) #enable password cisco	فعال کردن Password
Router(config) #enable secret class	فعال کردن secret password
Router(config) #line con 0	وارد شدن به پورت console

Router(config-line)#password console	رمزگذاری در این پورت.
Router(config-line)#login	فعال کردن رمز گذاشته شده بر روی پورت با این دستور.
Router(config)#line vty 0 4	وارد شدن به پورت Vty که 5 پورت است.
Router(config-line)#password telnet	رمزگذاری در پورت Vty.
Router(config-line)#login	فعال کردن رمز گذاشته شده بر روی پورت با این دستور.
Router(config)#line aux 0	وارد شدن به پورت auxiliary.
Router(config-line)#password backdoor	رمزگذاری در این پورت.
Router(config-line)#login	فعال کردن رمز گذاشته شده بر روی پورت با این دستور.
Router(config)#service password-encryption	فعال کردن سرویس کد کردن رمز عبور تا امنیت روتر افزایش پیدا کند.
Router(config)#no service password-encryption	غیرفعال کردن این امکان.
Router#show ?	تمام دستورات که با دستور show اجرا می شود را نمایش می دهد.
Router#show interfaces	نمایش اطلاعات تمام Interface های روتر یا سوئیچ.
Router#show interface serial 0	نمایش اطلاعات یک ایترفیس سریال.
Router#show ip interface brief	نمایش همه ایترفیس ها به همراه اطلاعاتی از قبیل ip address و روشن یا خاموش بودن پورت.
Router#show controllers serial 0	با این دستور متوجه می شویم که کدام طرف از کابل سریال DCE است یا DTE
Router#show clock	نمایش ساعت دستگاه.
Router#show hosts	نمایش اطلاعات کش روتر در مورد Ipaddress ها و ...
Router#show users	نمایش همه کاربرانی که به روتر متصل هستند.

Router#show arp	نمایش جدول پروتکل ARP
Router#show protocols	نمایش ایترفیس‌های روتر که در لایه‌ی 3 کار می‌کنند.
Router#show startup-config	نمایش تنظیمات ذخیره‌شده در حافظه‌ی NVram
Router#show running-config	نمایش اطلاعات ذخیره‌شده در Ram
Router(config)#int s0	وارد شدن به interface با شماره‌ی صفر.
Router(config-if)#exit	خارج شدن از ایترفیس.
Router(config)#int e0	وارد شدن interface مورد نظر.
Router(config)#int s0/0	وارد شدن به ایترفیس Serial 0/0
Router(config-if)#description Link to ISP	برچسب‌گذاری روی ایترفیس Serial 0/0.
Router(config-if)#ip address 192.168.10.1 255.255.255.0	آدرس دهی به ایترفیس.
Router(config-if)#clock rate 56000	تعیین نرخ انتقال.
Router(config-if)#no shut	روشن کردن ایترفیس.
Router(config)#banner motd # This is a secure system. Authorized Personnel Only! # Router(config) #	یک پیغام ایجاد می‌کنیم تا کسانی که قصد ورود به روتر یعنی قبل از مد UserMode برای آنها نمایش داده شود. # این علامت برای قطع کردن دستور است.
Router(config)#clock timezone EST 5	مشخص کردن منطقه‌ی جهانی. 5 در اینجا به معنای تعداد ساعت عقب یا جلو بودن ساعت شما با ساعت جهانی.
Router(config)#ip host london 172.16.1.3	نسبت دادن یک نام به یک ip address و ارتباط با آن.
Router#ping london	Ping کردن آدرس London
Router(config)#no ip domain-lookup	زمانی که یک دستور را به اشتباه وارد کردید، روتر دنبالش می‌گردد و وقت‌گیر است. با این دستور از این کار جلوگیری می‌کنیم.

Router(config)#line con 0	وارد پورت console شوید.
Router(config-line)#logging synchronous	با فعال شدن این دستور از نمایش پیام‌های خودکار در هنگام تایپ دستورات جلوگیری می‌کند.
Router(config-line)#exec-timeout 0 0	این دستور مدت زمان قرار گرفتن در یک مد را به بی‌نهایت تبدیل می‌کند.
Router#copy run start	ذخیره کردن تنظیمات از Ram به Nvram.
Router#copy run tftp	ذخیره کردن تنظیمات از Ram به یک سرور.
Router#erase start	حذف تنظیمات ذخیره شده در Nvram.
Router(config)#ip route 172.16.20.0 255.255.255.0 172.16.10.2	با این دستور یک شبکه‌ی غیر محلی را به روتر معرفی می‌کنیم.

شماره‌ی Administrative Distance برای پروتکل‌های مختلف:

Route Type	Administrative Distance
Connected	0
Static	1
EIGRP Summary Route	5
EBGP	20
EIGRP (Internal)	90
IGRP	100
OSPF	110
IS-IS	115
RIP	120
EGP	140
On-Demand Routing	160
EIGRP (External)	170
iBGP (External)	200
Unknown	255

Router#show ip route	این دستور برای نمایش جدول روتینگ استفاده می شود.
Router(config)#router rip	فعال کردن پروتکل Rip
Router(config-router)#network w.x.y.z	معرفی شبکه ها متصل به روتر برای پروتکل Rip
Router(config)#no router rip	حذف پروتکل Rip
Router(config-router)#no network w.x.y.z	حذف شبکه مورد نظر از پروتکل Rip
Router(config-router)#passive-interface s0/0	با این دستور Update ها را به یک Passive-interface ایترفیس مشخص ارسال نمی کند.
Router(config-router)#neighbor a.b.c.d	تعريف همسایه های خاص برای تبادل اطلاعات.
Router(config-router)#no ip split-horizon	می توانید split horizon که روشی برای جلوگیری از loop بود را غیرفعال کنید.
Router(config-router)#ip split-horizon	می توانید split horizon را فعال کنید.
Router(config-router)# timers basic 30 90 180 270 360	می توانید تایمراهای مختلف در پروتکل Rip را تغییر دهید.
	30 = Update timer (in seconds)
	90 = Invalid timer (in seconds)
	180 = Hold-down timer (in seconds)
	270 = Flush timer (in seconds)
	360 = Sleep time (in milliseconds)
Router(config-router)#maximum-paths x	با این دستور می توانید مسیرهای load balancing را تغییر دهید که به طور پیشفرض 4 است.
Router(config-router)#default-information originate	با این دستور default route وارد Rip می شود.
Router(config-router)#version 2	تبديل پروتکل Rip به Version2
Router(config-if)#ip rip send version 1	ارسال پکت های Rip V1 از طریق ایترفیس.

Router(config-if)#ip rip send version 2	ارسال پکت‌های Rip V2 از طریق اینترفیس.
Router(config-if)#ip rip send version 1 2	ارسال پکت‌های 1 و Version2 Rip Version 1 از طریق اینترفیس.
Router(config-if)#ip rip receive version 1	دریافت اطلاعات 1 Rip Version 1 از طریق اینترفیس.
Router(config-if)#ip rip receive version 2	دریافت اطلاعات 2 Rip Version2 از طریق اینترفیس.
Router(config-if)#ip rip receive version 1 2	دریافت پکت‌های Rip Version 1 , Version2 از طریق اینترفیس.
Router#debug ip rip	عیب‌یابی پروتکل Rip
Router#show ip rip database	نمایش جدول روتینگ و نحوه ارتباط آنها.
Router(config-router)#no version 2	تغییر حالت به Version 1
Router(config-router)#version 1	تغییر به Version1
Router(config-router)#no auto-summary	جلوگیری از summarizes در پروتکل.
Router(config-router)#auto-summary	فعال کردن summarizes در پروتکل.
Router(config)#router igrpas-number	راهاندازی پروتکل IGRP است که as-number شماره‌ای است که روترها باهم در ارتباط هستند.
Router(config-router)#network w.x.y.z	معرفی شبکه‌ی روتر مورد نظر در پروتکل IGRP
Router(config)#no router igrp as-number	حذف کردن پروتکل IGRP
Router(config-router)#no network w.x.y.z	حذف شبکه‌ی موجود در پروتکل IGRP
Router(config-if)#bandwidth x	تغییر پهنای باند برای انتخاب مسر بهتر.
Router(config-router)#variance x	مجوز استفاده از چندین متريک مختلف برای IGRP
Router#debug ip igrp events	نمایش همه رویدادهای مربوط به IGRP

Router#debug ip igrp transactions	نمایش آپدیت‌های بین دو روتر در IGRP
Router(config)#router eigrp 100	راه‌اندازی پروتکل eigrp
Router(config-router)#network 10.0.0.0	تعريف EIGRP در شبکه NETWork
Router(config-router)#eigrp log-neighbor-changes	نمایش پیغام برای زمانی که تنظیمات روتنینگ تغییر کند که بیشتر برای عیب‌یابی استفاده می‌شود.
Router(config-router)#no network 10.0.0.0	حذف Network در پروتکل EIGRP
Router(config)#no eigrp 100	غیرفعال کردن پروتکل EIGRP 100
Router(config-if)#bandwidth x	تغییر پهنای باند ایترفیس مورد نظر.
Router#show ip eigrp neighbors	نمایش شبکه‌های که با آنها در ارتباط است.
Router#show ip eigrp neighbors detail	Displays a detailed neighbor table
Router#show ip eigrp interfaces	نمایش interface‌هایی که پروتکل Eigrp روی آن فعال شده است.
Router#show ip eigrp int s 0/0	نمایش اطلاعات مربوط به یک interface خاص درباره‌ی eigrp
Router#show ip eigrp topology	نمایش کل جدول توپولوژی که کل نقشه‌ی شبکه در آن ذخیره می‌شود.
Router#show ip eigrp traffic	نمایش ارسال و دریافت پکت‌ها و آپدیت‌ها.
Router#debug eigrp fsm	نمایش رویدادهای الگوریتم Dual
Router#debug eigrp packet	نمایش رویدادهای انجام گرفته در ارسال پکت‌ها
Router#debug eigrp neighbor	نمایش پیام‌های شبکه‌ای که اتصال همسایگی دارند.

پروتکل OSPF:

Router(config)#router ospf 123	فعال کردن پروتکل OSPF با شماره 123.
Router(config-router)#network 172.16.10.0 0.0.0.255 area 0	تعريف شبکه مربوط به روتر و قرار دادن آن داخل Area0
Router(config)#interface loopback 0	وارد شدن به ایترفیس loopback
Router(config-if)#ip address 192.168.100.1 255.255.255.255	تعريف loopback ip address
Router(config)#int S0/0	وارد شدن در interface Serial 0/0
Router(config-if)#ip ospf priority 50	تغییر priority به 50 برای خارج شدن روتر از حالت BDR یا DR
Router(config)#int s 0/0	وارد شدن در interface Serial 0/0
Router(config-if)#bandwidth 128	تغییر پهنای باند ایترفیس مورد نظر.
Router(config-if)#ip ospf cost 1564	تغییر cost مربوط به یک interface برای استفاده در OSPF
Router(config)#router ospf 456	
Router(config-router)#area 0 authentication	فعال کردن Authentication بر روی یک که area رمز عبور در آن به صورت clear Text است.
Router(config-if)#ip ospf authentication-key fred	قرار دادن رمز برای پروتکل ospf
Router(config)#router ospf 456	
Router(config-router)#area 0 authentication message-digest	فعال کردن MD5 برای hash کردن password
Router(config-if)#ip ospf message-digest-key 1 md5 fred	تعریف رمز عبور به همراه MD5
Router(config-if)#ip ospf hello-interval timer 20	تغییر تایmer Hello به 20 ثانیه.
Router(config-if)#ip ospf dead-interval 80	تغییر تایmer Dead به 80 ثانیه.
Router(config)#ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 s0/0	تعریف ip Route

Router(config-router) #default-information originate	تزریق Default Route به پروتکل Ospf
switch#show version	نمایش اطلاعاتی از نرم افزار و سخت افزار سوئیچ.
switch#show flash:	جزئیان ios سوئیچ.
switch#show mac-address-table	نمایش جدول MAC address سوئیچ.
switch#show running-config	نمایش اطلاعات ذخیره شده در حافظه ram
switch#show start	نمایش اطلاعات ذخیره شده در حافظه NVRAM
switch#show post	نمایش حالت Post سوئیچ.
switch#show vlan	نمایش تنظیمات Vlan.
switch#show interfaces	نمایش اطلاعات interface های سوئیچ.
switch#show interface vlan1	نمایش اطلاعات Vlan1
switch#delete flash:vlan.dat	حذف Flash VLAN database از روی حافظه
Switch#erase startup-config	حذف اطلاعات حافظه Nvram
Switch#reload	ریسیت کردن سوئیچ.
Switch(config) #hostname 2900Switch	تغییر نام سوئیچ.
2900Switch(config) #enable password cisco	فعال کردن رمز عبور.
2900Switch(config) #enable secret class	فعال کردن secret password روی سوئیچ.
2900Switch(config) #line con 0	وارد شدن به console mode
2900Switch(config-line)#login	درخواست دریافت رمز عبور صادر شود.
2900Switch(config-line) #password cisco	گذاشتن رمز عبور بر روی console
2900Switch(config-line) #exit	خروج از console mode
2900Switch(config-line) #line aux 0	ورود به auxiliary mode
2900Switch(config-line) #login	درخواست دریافت رمز عبور صادر شود.
2900Switch(config-line) #password cisco	فعال کردن رمز عبور روی پورت auxiliary

2900Switch(config-line)#exit	خروج از auxiliary mode
2900Switch(config-line)#line vty 0 4	ورود به پورت مجازی VTY
2900Switch(config-line)#login	درخواست دریافت رمز عبور صادر شود.
2900Switch(config-line)#password cisco	فعال کردن رمز عبور روی پورت VTY
2900Switch(config-line)#exit	خروج از VTY mode
2900Switch(config)#int vlan1	وارد شدن در Vlan1
2900Switch(config-if)#ip address 172.16.10.2 255.255.255.0	ثبت ip address در این Vlan
2900Switch(config-if)#exit	
2900Switch(config)#ip default-gateway 172.16.10.1	ثبت default-gateway برای این سوئیچ.
2900Switch(config-if)#description Finance VLAN	قرار دادن توضیحات در یک interface خاص.
2900Switch(config-if)#speed 10	تعیین سرعت 10 مگابایت.
2900Switch(config-if)#speed 100	تعیین سرعت 100 مگابایت.
2900Switch(config-if)#speed auto	تعیین سرعت به صورت اتوماتیک.
X900Switch(config)#ip http server	فعال کردن سرویس http روی سوئیچ.
X900Switch(config)#ip http port 80	اختصاص دادن پورت به سرویس http
2900Switch(config)#mac-address-table static aaaa.aaaa.aaaa fa0/1 vlan 1	قرار دادن پارامتر در Mc Address
2900Switch(config)#no mac-address-table static aaaa.aaaa.aaaa fa0/1 vlan 1	حذف کردن پارامتر در Mc Address
2950Switch(config-if)#switchport port-security	فعال کردن port-security
2950Switch(config-if)#switchport port-security mac-address sticky	دربیافتن اطلاعات آدرس mac از دستگاه متصل به پورت.
2950Switch(config-if)#switchport port-security maximum 1	مشخص کردن حداقل تعداد دستگاههای متصل به پورت.
2950Switch(config-if)#switchport port-security violation shutdown	دسترسی غیر مجاز باعث shutdown شدن پورت می شود.

2900Switch#show port security	نمایش اطلاعات مربوط به .port security
2900#show spanning-tree brief	نمایش اطلاعات پروتکل STP
Switch(config)#int fa 0/11	
Switch(config-if)#channel-group x mode on	ایجاد Channel-Group با مد.on
2950Switch(config)#vlan 10	ایجاد Vlan با شماره 10.
2950Switch(config-vlan)#name Accounting	نام‌گذاری .Vlan
2950Switch(config-vlan)#exit	خروج از .vlan
2900Switch(config-if)#switchport mode access	تبديل پورت به حالت.access
2900Switch(config-if)#switchport access vlan 2	قرار دادن پورت در .vlan 2
2900Switch(config-if)#int fa0/3	وارد شدن به پورت Fa0/3
2950Switch(config)#int range fa 0/1 - 4	وارد شدن به چند پورت همزمان و ایجاد تغییرات روی آن.
2900Switch#delete flash:vlan.dat	حذف فایل Vlan.dat از روی حافظه Falsh
2900Switch(config-if)#no switchport access vlan 3	خروج پورت از .Vlan 3 و انتقال آن به 1
2900Switch#vlan database	حذف .Vlan Database
2900(vlan)#no vlan 3	حذف Vlan با شماره 3.
2900Switch#show vlan	نمایش جزئیات یک .Vlan
2900Switch#show vlan brief	نمایش جزئیات سریع از .vlan
2900Switch#show interfaces	نمایش اطلاعات interface مورد نظر.
2900Switch#debug sw-vlan packets	عیب‌یابی .vlan
2900Switch(config-if)#switchport mode trunk	فعال کردن وضعیت Trunk روی پورت مورد نظر.
2900Switch(config-if)#switchport trunk encapsulation isl	نحوه برچسب‌گذاری روی فریم‌ها.
2950Switch(config-if)#switchport mode trunk	فعال کردن وضعیت Trunk روی پورت مورد نظر.

29x0Switch#show int fa 0/1 switchport	نمایش اطلاعات switchport روی یک پورت.
2950Switch(config)#vtp mode client	تبدیل سوئیچ به VTP Client.
2950Switch(config)#vtp mode server	تبدیل سوئیچ به VTP Server.
2950Switch(config)#vtp mode transparent	تبدیل سوئیچ به VTP Transparent.
2950Switch(config)#vtp domain academy	تعیین دومین برای سوئیچ.
2950Switch(config)#vtp password catalyst	فرار دارد رمز عبور برای VTP.
2950Switch(config)#vtp v2-mode	تعیین ورژن VTP.
2950Switch(config)#vtp pruning	فعال کردن قابلیت Pruning.
29x0Switch#show vtp status	نمایش اطلاعات دومین.
29x0Switch#show vtp counters	نمایش اطلاعات بسته‌های ارسالی و دریافتی در VTP.
Router(config-if)#int fa 0/0.1	ساختن interface مجازی.
Router(config-subif)#encapsulation dot1q 10	نسبت دادن این پورت به Vlan 10 با برچسب‌گذاری .dot1q.
Router(config-subif)#ip address 192.168.10.1 255.255.255.0	وارد کردن IP address در ایترفیس مجازی.
Router(config)#boot system flash:image-name	اجرای ios از روی ایمیج مورد نظر.
Router(config)#boot system tftp:image-name 172.16.10.3	اجرای ios از روی سرور TFTP.
Router(config)#boot system rom	اجرای IOS از روی ROM.
copy tftp running-config	انتقال اطلاعات از سرور TFTP به RAM.
copy tftp startup-config	انتقال اطلاعات از سرور TFTP به NVRAM.
show startup-config	نمایش اطلاعات ذخیره شده روی NVRAM.
erase startup-config	پاک کردن NVRAM.
copy run start	انتقال اطلاعات از NVRAM به RAM.
copy run tftp	انتقال اطلاعات از RAM به NVRAM.

show run	نمایش اطلاعات ذخیره شده روی .ram
router#show version	نمایش ورژن ios روتر یا سوئیچ.
router(config)#config-register 0x2142	تغییر شماره‌ی رجیستر با دستور .confreg
Router#show cdp	نمایش دستگاه‌های متصل.
Router#show cdp neighbors	نمایش دستگاه‌های متصل.
Router#show cdp neighbors detail	نمایش دستگاه‌های متصل با جزئیات کامل.
Router#show cdp entry word	نمایش دستگاه‌های متصل با استفاده از نام دستگاه.
Router#show cdp entry *	نمایش همه دستگاه‌های متصل
Router#show cdp interface	نمایش اینترفیسی که CDP روی آن فعال شده است
Router#show cdp interface x	نمایش اینترفیسی که CDP روی آن فعال شده است
Router#show cdp traffic	نمایش ترافیک مربوط به CDP
Router(config)#cdp holdtime x	تغییر ساعت CDP در holdtime
Router(config)#cdp timer x	تغییر ساعت ارسال آپدیت در CDP
Router(config)#cdp run	فعال کردن CDP.
Router(config)#no cdp run	غیرفعال کردن فرمان CDP.
Router(config-if)#cdp enable	فعال کردن CDP روی یک اینترفیس خاص.
Router(config-if)#no cdp enable	غیرفعال کردن CDP روی یک اینترفیس خاص.
Router#clear cdp counters	ریسیت کردن شماره‌ی CDP counters در
Router#clear cdp table	.CDP حذف جدول
Router#debug cdp adjacency	مانیتور کردن اطلاعات CDP مربوط به همسایه.

Router#debug cdp events	مانیتور کردن تمام رویدادهای CDP.
Router#debug cdp ip	نمایش اطلاعات CDP مربوط به یک ip خاص.
Router#debug cdp packets	مانیتور کردن پکت های مربوط به CDP.
Router#traceroute 172.168.20.1	نمایش روترهای سر راه تا رسیدن به ip مورد نظر.
Router#TRace paris	نمایش روترهای سر راه تا رسیدن به Host مورد نظر.
Router#show ip route	نمایش جدول Route
Router#show ip route protocol	نمایش اطلاعات جدول روتینگ بر طبق یک پروتکل خاص مانند Eigrp و Rip
Router#show ip route w.x.y.z	نمایش اطلاعات route در مورد یک آدرس خاص.
Router#show ip route connected	نمایش اطلاعات روترهای متصل به این روتر.
Router#show ip route static	نمایش static Route
Router#show ip route summary	نمایش اطلاعات کامل از جدول route
Router(config)#ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 172.16.20.1	فعال کردن Ip Route برای روتر که هر چه نمی داند را بفرستد به ip 172.16.20.1
Router#show ip route	نمایش جدول روتینگ.
Router#debug telnet	نمایش اطلاعات رد و بدل شده دستور Telnet
Router#show interface serial 0/0	نمایش وضعیت پورت سریال 0/0
Router#clear counters	پاک کردن همهی شمارندها.
Router#clear counters interface type/slot	پاک کردن شمارندهی مربوط به یک ایترفیس خاص.
Corp(config)#ip nat pool scott 64.64.64.70 64.64.64.126 netmask 255.255.255.128	فعال کردن Pool برای یک رنج ip خاص که مربوط به ip Valid است.

Corp(config)#access-list 1 permit 172.16.10.0 0.0.0.255	ساخت access-list و مجوز دادن به ip های در رنج مورد نظر.
Corp(config)#ip nat inside source list 1 pool scott	متصل کردن pool و Access-list مورد نظر در کار هم.
Router(config)#int fa 0/0	وارد شدن به interface مورد نظر برای فعال کردن .nat
Router(config-if)#ip nat inside	فعال کردن nat بر روی ایترفیس داخلی شبکه.
Router(config-if)#ip nat Outside	فعال کردن nat بر روی ایترفیس خارجی شبکه.
Corp(config)#ip nat inside source list 1 interface serial 0/0 overload	فعال کردن access-list بر روی یک ایترفیس مورد نظر به صورت .(Pat) Overload
Corp(config)#ip nat inside source static 172.16.10.5 64.64.64.65	فعال کردن Static Nat
Router#show ip nat translations	نمایش اطلاعات مربوط به آدرس های مربوط به NAT
Router#show ip nat statistics	نمایش کامل اطلاعات NAT
Router#clear ip nat translations inside a.b.c.d outside e.f.g.h	حذف اطلاعات nat مربوط به آدرس خاص.
Router#clear ip nat translations *	پاک کردن کامل اطلاعات مربوط به جدول .translations
Router#debug ip nat	فعال کردن Debug برای Nat
Router#debug ip nat detailed	نمایش اطلاعات پکت های مربوط به Nat به صورت کامل.
Router(config)#ip dhcp pool academy	تعريف کردن DhcP Pool و فعال شدن آن.
Router(dhcp-config)#network 172.16.10.0 255.255.255.0	تعريف کردن رنج Ip برای DHCP
Router(dhcp-config)#default-router 172.16.10.1	تعريف کردن Default-Route برای کلاینت ها.

Router (dhcp-config) #dns-server 172.16.10.10	تعريف کردن Dns Server برای کلاینت‌ها.
Router (dhcp-config) #netbios-name-server 172.16.10.10	تعريف کردن Netbios برای کلاینت‌ها.
Router (dhcp-config) #domain-name empson.ca	تعريف کردن Domain برای کلاینت‌ها.
Router (dhcp-config) #lease 14 12 23	حداکثر زمان در اختیار قرار گذاشتن ip address به یک کلاینت.
Router (dhcp-config) #lease infinite	زمان نامحدود برای پس گرفتن ip address از کلاینت.
Router (config) #ip dhcp excluded-address 172.16.10.1 172.16.10.9	اختصاص ندادن رنج ip مورد نظر به کلاینت‌ها.
Router (config) #no service dhcp	غیرفعال کردن سرویس DHCP
Router (config) #service dhcp	فعال کردن سرویس DHCP
Router#show ip dhcp binding	نمایش اطلاعات سرویس DHCP
Router#show ip dhcp server statistics	نمایش اطلاعات مربوط به ارسال و دریافت اطلاعات از طریق DHCP
Router#debug ip dhcp server events	نمایش رویدادهای مربوط به DHCP
Router (config-if) #ip helper-address 172.16.20.2	انتقال اطلاعات مربوط به یک DHCP سرور به یک ایترفیس خاص.
Router#config t	وارد شدن به مد Global
Router (config) #int s 0/0	وارد شدن به ایترفیس سریال 0/0
Router (config-if) #encapsulation hdlc	فعال کردن برچسب‌گذاری به روش HDLC
Router (config-if) #encapsulation ppp	فعال کردن برچسب‌گذاری به صورت PPP
Router (config) #username routerb password cisco	تعريف UserName و Password
Router (config) #int s 0/0	ورود به پورت سریال s0/0

Router(config-if) #ppp authentication pap	فعال کردن الگوریتم رمزنگاری PAP
Router(config-if) #ppp authentication chap	فعال کردن الگوریتم رمزنگاری CHAP
Router(config-if) #ppp authentication pap chap	فعال کردن الگوریتم های رمزنگاری PAP و CHAP
Router(config-if) #ppp authentication chap pap	فعال کردن الگوریتم های رمزنگاری PAP و CHAP
Router(config-if)#ppp pap sent-username routerb password cisco	معرفی نام کاربری و رمز عبور روتر رو برو.
Router#show interfaces serial x	نمایش اطلاعات ایترفیس سریال.
Router#show controllers serial x	نمایش اطلاعات مربوط به ایترفیس سریال برای مشخص کردن DCE و DTE بودن کابل مورد نظر.
Router#debug serial interface	نمایش رویدادهای مربوط به ایترفیس سریال.
Router#debug ppp	نمایش رویدادهای مربوط به پروتکل PPP
Router#debug ppp packet	نمایش رویدادهای مربوط به پکت های پروتکل PPP
Router#debug ppp negotiation	نمایش رویدادهای مربوط به پروتکل PPP
Router#debug ppp error	نمایش پکت های مشکل دار در پروتکل PPP
Router#debug ppp authentication	نمایش رویدادهای مربوط به پکت هایی که دارای احراز هویت هستند.
Router(config)#int s 0/0	وارد شدن به ایترفیس سریال 0/0
Router(config-if)#encapsulation frame-relay	فعال کردن Frame Relay روی ایترفیس سریال مورد نظر.
Router(config-if)#frame-relay lmi-type {ansi cisco q933a}	مشخص کردن نوع پروتکل Frame Relay برای ارتباط در روترهای شرکت های مختلف.
Router(config-if)#frame-relay interface-dlci 110	تعريف شماره دلی سی 110 بر روی ایترفیس مورد نظر.
Router(config-if)#frame-relay map ip 192.168.100.1 110 broadcast	تعريف آدرس با شماره دلی سی 110 رو تر دیگر در یک Frame Relay ارتباط

Router(config-if)#no frame-relay inverse arp	غیرفعال کردن حالت خودکار Invers Arp
Router(config-subif)#int s 0/0.103 point-to-point	ساخت ایترفیس مجازی با حالت Point To Point
Router(config-subif)#ip address 192.168.20.1 255.255.255.0	تخصیص دادن IP address به ایترفیس مجازی.
Router(config-subif)#frame-relay interface-dlci 103	تعویض DLCI برای این ایترفیس.
Router(config)#access-list 10 permit 172.16.0.0 0.0.255.255	فعال کردن AL 10 و اجازه عبور دادن IP Address 172.16.0.0
access-list	دستور Access List
Router(config)#access-list 10 permit any	این Access List با شماره 10 به همه آدرس‌ها اجازه عبور می‌دهد (Any یعنی همه).
Router(config)#int fa0/0	وارد شدن به ایترفیس مورد نظر.
Router(config-if)#ip access-group 10 in	فعال کردن Access List شماره 10 روی ایترفیس مورد نظر به صورت in.
Router#show access-lists	نمایش Access List های تعریف شده روی روتر.
Router#show access-list access-list-number	نمایش Access List با شماره مورد نظر.
Router#show access-list name	نمایش Access List با اسم مورد نظر.
Router(config)#access-list 110 permit tcp 172.16.0.0 0.0.0.255 192.168.100.0 0.0.0.255 eq 80	اجازه عبور به شبکه مورد نظر برای دسترسی به پروتکل HTTP که پورت آن 80 است.
Router(config)#access-list 110 deny tcp any 192.168.100.7 0.0.0.0 eq 23	فعال کردن access List Extended برای جلوگیری از IP address 192.168.100.7 برای دسترسی به Telnet.

منابع:

 CCNA Self-Study: CCNA Portable Command Guide

By Scott Empson

 CCNA™:Cisco®Certified Network AssociateStudy Guide 5th Edition

By Todd Lammle

 CCNP - Routing Study Guide

By Todd Lammle – Sean Odom – with kevin wallac

 [http://cisco .com](http://cisco.com)

 <http://forum.ciscoinpersian.com>

 <http://fa.wikipedia.org/wiki/>

 <http://network.itpro.ir>

دوستان عزیز و گرامی در این کتاب تمام تلاش خود را کرده‌ام تا بتوانم موضوعات این دوره را به صورت ساده برای شما عزیزان بیان کنم، امیدوارم که توانسته باشم.

اگر درباره‌ی قسمت‌های مختلف این کتاب سؤالی دارید، می‌توانید با من در تماس باشید:

➤ Farshid_babajani@yahoo.com

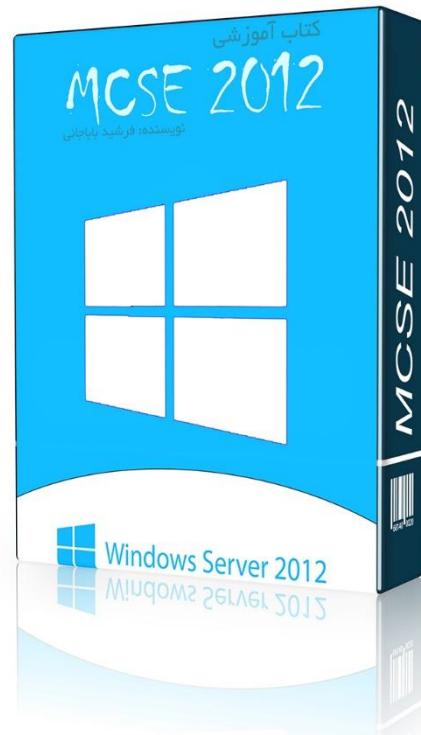
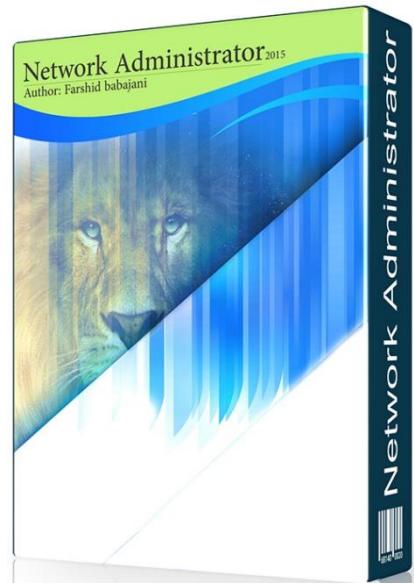
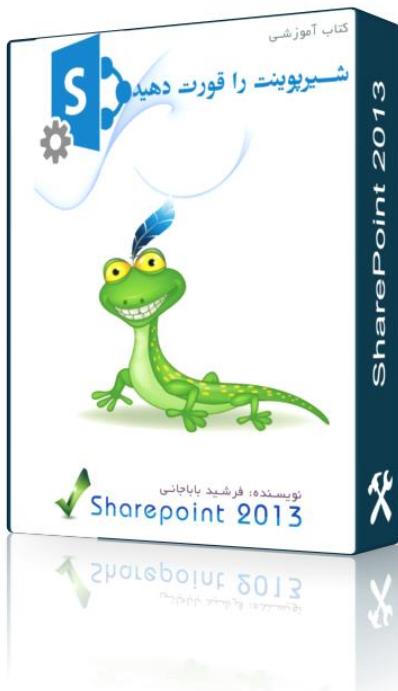
➤ Farshid_babajani@live.com

➤ <http://3isco.ir>

برای کمک مالی به بندۀ برای پیشبرد اهداف بلند مدت، برای نوشتن آموزش‌های بهترمی‌توانید از شماره کارت‌های زیر استفاده کنند.

6219 8610 0688 3549
بانک سامان

6037 9918 7468 0410
بانک ملی

برای دسترسی به این کتاب‌ها به سایت 3isco.ir مراجعه کنید